

till särskilda anordningar härutinnan. Vad angår frågan om besvärsrätt över socialstyrelsens beslut i ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring och understödsverksamhet är att märka, att 1928 års betänkande i fråga om obligatorisk arbetslöshetsförsäkring utgick från att socialstyrelsen i dylika ärenden skulle vara sista instans. Härvidlag anse 1932 års sakkunniga, att man beträffande försäkringen bör följa förebilden från den nya sjukkasselagstiftningen. Detta innebär, att besvär — med ett speciellt, i det föregående behandlat undantag — skola kunna anföras över socialstyrelsens beslut, vilka besvär i allmänhet skola behandlas av Kungl. Maj:t i statsrådet och endast i mål om statsbidrag gå till regeringsrätten. Någon lagändring erfordras icke härutinnan, då det förordade behandlingssättet är det, som redan nu är i lagen om regeringsrätten stadgat för besvär i frågor rörande understödsföreningar. Även rörande understödsverksamheten torde besvär böra kunna anföras över socialstyrelsens beslut, i så fall givetvis hos Kungl. Maj:t i statsrådet.

Sammanfattning angående kostnaderna.

Det torde vara av intresse att avslutningsvis framlägga en sammanfattning angående de kostnader, som ett genomförande av här föreslagna anordningar skulle förorsaka statsverket. Visserligen kan en dylik kostnadskalkyl icke bliva fullständig, i det att storleken av kostnaderna för statsbidrag till kommunala understöd beror på faktorer, som för närvarande undandraga sig bedömande. Förhållandet är nämligen därvid, att verksamheten icke endast är beroende av arbetslöshetens omfattning — vilket i och för sig gjorde en kalkyl synnerligen vanskelig — utan att därjämte dess utsträckning sammanhänger med den omfattning, som den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen särskilt under de första åren kan komma att få. Härtill kommer, att kostnaden i viss mån kan bestämmas av statsmakterna, alltefter den uppfattning de hysa rörande den utsträckning, i vilken understödsverksamhet bör äga rum, och de direktiv de i sådant hänseende meddela det verkställande organet.

Vad angår övriga här föreslagna anordningar, nämligen arbetslöshetsförsäkring, utbyggnad av den offentliga arbetsförmedlingen samt av dessa åtgärder betingad utökning av socialstyrelsen, skulle kostnaderna, då försäkringen hunnit genomföras i den omfattning man nu ansett sig hava anledning räkna med, ställa sig på följande sätt:

Kostnader i miljoner kronor, belöpande å

	Stats- verket	Landsting och vissa städer	Arbets- givarna	De för- säkrade	Summa
Daghjälpsbidrag till försäkringen .	12.5	—	—	14.1	26.6
Förvaltningsbidrag till försäkringen	0.5	—	0.9	—	1.4
Arbetsförmedlingen	0.9	0.9	0.9	—	2.7
Socialstyrelsen	0.2	—	—	—	0.2
Summa	14.1	0.9	1.8	14.1	30.9

Statsverkets kostnader skulle alltså vid genomförd nyorganisation komma att uppgå till något över 14 miljoner kronor, eller, om man frånräknar redan nu utgående utgifter för arbetsförmedlingen, omkring 13.8 miljoner kronor. För landsting och städer skulle icke uppkomma nya kostnader.

Vad angår kostnaderna under nästa budgetår, bliva de tydligen beroende på, när den nya ordningen anses böra träda i kraft, samt på den takt, i vilken övergången sker till denna ordning. I sistnämnda hänseende hava de sakkunniga under sitt arbete kommit till den uppfattningen, att det knappast kan förväntas, att de erkända arbetslöshetskassorna skola kunna vara färdiga att redan

från nästa årsskifte träda i verksamhet enligt de nya bestämmelserna. Om detta är riktigt, skulle kostnaderna för statsbidrag knappast bliva märkbara, eftersom vad som kan komma att belöpa på nästa budgetår då på sin höjd blir förskottsbetalning för ett kvartal. Närmare upplysningar om tidpunkten för övergången kunna möjligen förväntas i de yttranden över förevarande promemoria, som torde bära inhämtas från ifrågavarande fackförbund. Här må endast understrykas, att med den uppfattning man i detta hänseende kommer att hysa sammanhänger frågan, vilket belopp som kan anses bära redan för nästa budgetår beräknas för utbyggnad av arbetsförmedlingen samt för organisationskostnader inom socialstyrelsen. Å andra sidan bliver tydligen behovet av statsmedel för bidrag till kommunal understödsverksamhet större, i den mån försäkringen icke väntas erhålla effekt under den närmaste tiden.

Utkast
till
förordning
om erkända arbetslöshetskassor.

(1928 års förslag.)¹

(Förevarande förslag.)

**I. Om antagande av erkända arbets-
löshetskassor.**

1 §.

Registrerad understödsförening, vilken enligt sina stadgar bereder medlem understöd vid arbetslöshet i enlighet med vad i denna förordning stadgas, må på sätt nedan sägs *vinna erkännande som arbetslöshetskassa*.

Erkännande meddelas av den i 69 § i lagen den 29 juni 1912 om understödsföreningar omförmälda tillsynsmyndighet.

Med *erkännande* följer rätt till statsbidrag *enligt i denna förordning angivna grunder ävensom skyldighet att i firman intaga ordet »arbetslöshetskassa»*.

2 §.

Ansökan om *erkännande* skall göras av föreningens styrelse.

1 §.

Registrerad understödsförening, vilken enligt sina stadgar bereder medlem understöd vid arbetslöshet i enlighet med vad i denna förordning stadgas, må på sätt nedan sägs *antagas till erkänd arbetslöshetskassa*.

Understödsförening antages till erkänd arbetslöshetskassa av den i 69 § i lagen den 29 juni 1912 om understödsföreningar omförmälda tillsynsmyndigheten.

Med *antagande* följer rätt till statsbidrag *i enlighet med därför fastställda grunder*.

Erkänd arbetslöshetskassas firma skall innehålla orden »erkänd arbetslöshetskassa».

2 §.

Ansökan om *antagande till erkänd arbetslöshetskassa* skall göras av föreningens styrelse.

¹ I enlighet med vad som framgår å s. 23 avses här med »1928 års förslag» det förslag, som avgavs av ordföranden hos 1926 års arbetslöshetssakkunniga H. Lindqvist.

(1928 års förslag.)

Vid ansökningen skola fogas enligt fastställda formulär avfattade uppgifter rörande medlemmarnas antal samt fördelning efter yrken och tillförsäkrat understöd ävensom angående föreningens tillgångar och skulder samt av samfund, inrättning eller enskild gjord utfästelse *av* bidrag till föreningen. Tillförsäkras medlem, som är familjeförsörjare, högre understöd än annan medlem, skall uppgift ock lämnas angående medlemmarnas fördelning efter kön och civilstånd. Nämda handlingar skola vara försedda med styrelseledamöternas bevittnade namnunderskrifter.

3 §.

Understödsförening skall för att kunna *vinna erkännande som arbetslöshetskassa* bestå av minst 500 medlemmar. Därest särskilda omständigheter därtill föranleda, må *erkännande beviljas* jämväl förening med mindre medlemsantal än nyss nämnts.

4 §.

Vid prövning av ansökan om *erkännande* skall tillsynsmyndigheten tillse, att föreningens stadgar innehålla tillfredsställande bestämmelser om avgifter, medelförvaltning *och användning av uppkommande överskott* samt jämväl i övrigt äro betryggande för medlemmarna. Finnes anledning till anmärkning i nämnda hänseenden eller innehålla stadgarna bestämmelser, som med hänsyn till ändamålet med föreningens verksamhet prövas

(Förevarande förslag.)

Vid ansökningen skola fogas enligt fastställda formulär avfattade uppgifter rörande medlemmarnas antal samt fördelning efter yrken och *i klasser efter* tillförsäkrat understöd ävensom angående föreningens tillgångar och skulder samt av samfund, inrättning eller enskild gjord utfästelse *om* bidrag till föreningen. Tillförsäkras medlem, som är familjeförsörjare, högre understöd än annan medlem, skall uppgift ock lämnas angående medlemmarnas fördelning efter kön och civilstånd. Nämda handlingar skola vara försedda med styrelseledamöternas bevittnade namnunderskrifter.

3 §.

Understödsförening skall för att kunna *antagas till erkänd arbetslöshetskassa* bestå av minst 500 medlemmar. Därest särskilda omständigheter därtill föranleda, må jämväl förening med mindre medlemsantal än nyss nämnts *antagas*.

4 §.

Vid prövning av ansökan om *antagande* skall tillsynsmyndigheten tillse, att föreningens stadgar innehålla tillfredsställande bestämmelser om avgifter *och* medelförvaltning samt jämväl i övrigt äro betryggande för medlemmarna. Finnes anledning till anmärkning i nämnda hänseenden *eller överensstämma stadgarna icke med vad under II—V i denna förordning föreskrives* eller innehålla stadgarna bestämmelser, som med hän-

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

vara obehöriga, skall *erkännande* vägras.

Kan det avsedda ändamålet med viss understödsförenings verksamhet helt eller till huvudsaklig del anses fyllt av redan erkänd arbetslöshetskassa, äge tillsynsmyndigheten vägra *erkännande* av förstnämnda förening.

syn till ändamålet med föreningens verksamhet prövas vara obehöriga, skall *antagande* vägras.

Kan det avsedda ändamålet med viss understödsförenings verksamhet helt eller till huvudsaklig del anses fyllt av redan erkänd arbetslöshetskassa, äger tillsynsmyndigheten vägra *antagande* av förstnämnda förening.

5 §.

5 §.

Understödsförening skall för att kunna *vinna erkännande* hava i sina stadgar angivet:

1) under vilka villkor medlem må uteslutas;

2) i vilken ordning beslut om uttaxering *å medlemmarna* skall fattas och efter vilka grunder beslutad uttaxering skall verkställas;

3) huru i händelse av föreningens upplösning, där ej överlåtelse på sätt i 50 och 61 §§ i lagen om understödsföreningar kommer till stånd, med behållna tillgångar skall förfaras.

Understödsförening skall för att kunna *antagas till erkänd arbetslöshetskassa* hava i sina stadgar angivet:

1) under vilka villkor medlem må uteslutas;

2) *under vilka förutsättningar uttaxering å medlemmarna skall äga rum*, i vilken ordning beslut om uttaxering skall fattas och efter vilka grunder beslutad uttaxering skall verkställas;

3) *under vilka förutsättningar beträffande arbetslöshetens omfattning bland kassans medlemmar eller kassans ekonomiska ställning daghjälpens storlek och understödstidens längd må ändras*;

4) huru i händelse av föreningens upplösning, där ej överlåtelse, på sätt i 61 § i lagen om understödsföreningar sägs, kommer till stånd, med behållna tillgångar skall förfaras.

6 §.

6 §.

Arbetslöshetskassa må ej utöva annan verksamhet än sådan, som avser beredande av understöd vid arbetslöshet, eller använda medel för ändamål, som är främmande för dylik understödsverksamhet.

Erkänd arbetslöshetskassa må ej utöva annan verksamhet än sådan, som avser beredande av understöd vid arbetslöshet, eller använda medel för ändamål, som är främmande för dylik understödsverksamhet.

(1928 års förslag.)

7 §.

Från rätt att vinna inträde i arbetslöshetskassa *och* att där kvarstå såsom medlem *må allenast kunna uteslutas*:

1) utländsk medborgare, såvida han icke tillhör stat, med vilken överenskommelse träffats om denna förordnings tillämpning;

2) den som icke uppnått viss i stadgarna angiven minimiålder eller vars ålder överstiger den gräns, som kan vara föreskriven i stadgarna;

3) den som i fall, då enligt stadgarna medlem skall tillhöra visst yrke eller viss verksamhetsgren eller vara anställd vid visst arbetsföretag eller vara bosatt inom visst område, ej uppfyller sålunda föreskrivet villkor;

4) den för vilken på grund av varaktig nedsättning av arbetsförmåga, lättja, osedlig vandel, dryckenskap eller annan dylik anledning synnerlig risk för arbetslöshet är för handen;

5) den som ej i rätt tid till kassan erlägger förfallen avgift;

6) den som svikligen uppgiver eller förtiger något förhållande, som kan antagas vara av betydelse för bedömning av hans rätt till understöd;

7) den som är medlem av annan arbetslöshetskassa.

(Förevarande förslag.)

II. Om stadgarnas bestämmelser rörande medlemskap.

7 §.

Från rätt att vinna inträde i *erkänd* arbetslöshetskassa *eller* att där kvarstå såsom medlem *skall uteslutas*

1) den som under de senast förflutna tolv månaderna under längre tid än fem månader haft ställning såsom självständig företagare utan att samtidigt mot avlöning användas till arbete för annans räkning;

2) den som under de senast förflutna tolv månaderna under längre tid än fem månader använts till arbete av make, föräldrar eller adoptivföräldrar, barn eller adoptivbarn;

3) den som är medlem av annan erkänd arbetslöshetskassa;

4) den som icke uppnått viss i stadgarna angiven ålder;

5) utländsk medborgare, såvida han icke tillhör stat, med vilken överenskommelse träffats om denna förordnings tillämpning.

8 §.

Från rätt att vinna inträde i *erkänd* arbetslöshetskassa *eller* att där kvarstå såsom medlem *må utöver de i 7 § omförmälda personer allenast kunna uteslutas*

1) den som i fall, då enligt stadgarna kassans verksamhetsområde är så

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

bestämt, att medlem skall tillhöra visst yrke eller viss verksamhetsgren, ej uppfyller och ej heller under minst tre av de senast förflutna tolv månaderna uppfyllt sålunda föreskrivet villkor;

2) den som i fall, då enligt stadgarna kassans verksamhetsområde är så bestämt, att medlem skall vara anställd vid visst arbetsföretag eller bosatt inom visst område, ej uppfyller och ej heller under minst en av de senast förflutna sex månaderna uppfyllt sålunda föreskrivet villkor;

3) den för vilken på grund av varaktig nedsättning av arbetsförmåga, lättja, osedlig vandel, dryckenskap eller annan dylik anledning synnerlig risk för arbetslöshet är för handen;

4) den som svikligen uppgiver eller förtiger något förhållande, som kan antagas vara av betydelse för bedömande av hans rätt till understöd;

5) den som underlåtit att ställa sig till efterrättelse kassans stadgar eller styrelsens i behörig ordning utfärdade föreskrifter;

6) den vars ålder överstiger den gräns, som kan vara föreskriven i stadgarna.

Beslut, varigenom rätt att vinna inträde i arbetslöshetskassa eller att där kvarstå såsom medlem förvägras någon av anledning, som under 4) omförmäles, skall av kassans styrelse omedelbart anmälas för tillsynsmyndigheten.

Beslut, varigenom rätt att vinna inträde i *erkänd* arbetslöshetskassa eller att där kvarstå såsom medlem förvägras någon av anledning, som under 3) omförmäles, skall av kassans styrelse omedelbart anmälas för tillsynsmyndigheten.

9 §.

Har beträffande medlem av erkänd arbetslöshetskassa omständighet inträffat, som kassan finner böra föranleda dennes uteslutande, skall det åligga kassans styrelse att genom rekommen-

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

derat brev under medlemmens sist kända adress giva honom underrättelse därom, därvid skälig tid må föreskrivas för avgivande av förklaring.

Är medlem, då han uteslutes ur kassan, på grund av redan inträffad arbetslöshet berättigad till understöd, skall uteslutningen anses hava skett först då löpande understödstitid gått till ända.

10 §.

Häftar medlem av erkänd arbetslöshetskassa vid utgången av åttonde veckan efter den tid, å vilken stadgad avgift eller uttaxerat belopp belöper, fortfarande för avgift eller belopp som nu sagts, skall han anses hava utträtt ur kassan vid sagda tidpunkt.

Tillsynsmyndigheten äger, därest särskilda omständigheter därtill föranleda, beträffande viss kassa medgiva, att den tidpunkt, då sådan påföljd skall inträda, bestämmes senast till utgången av tjugusjätte veckan.

8 §.

Å samma tid må icke någon vara medlem av mer än en arbetslöshetskassa. Dock utgör medlemskap i arbetslöshetskassa, som är under likvidation eller i konkurstillstånd, ej hinder för inträde i annan kassa.

Varder, efter det arbetslöshetskassas konkurs befunnits lämna överskott, enligt 66 § i lagen om understödsföreningar beslutat, att kassans verksamhet skall fortsättas, vare medlem av kassan, vilken på grund av konkursen inträtt i annan kassa, skyldig att utan uppskov utträda ur endera av kassorna.

Finnes någon obehörigen tillhöra mer än en arbetslöshetskassa, skall

11 §.

Finnes någon tillhöra mer än en erkänd arbetslöshetskassa, skall han äga

(1928 års förslag.)

han äga kvarstå allenast i den kassa, i vilken han först inträtt, och skall han förty uteslutas ur kassa, däri han senare vunnit inträde.

28 §.

Konungen äger, under förutsättning av ömsesidighet, ingå överenskommelse med främmande stat, att medborgare i denna skall vid tillämpningen av förevarande förordning likställas med svensk medborgare.

9 §.

Understöd från arbetslöshetskassa må endast utgå till medlem, som:

1) är svensk medborgare och fyllt 16 år;

2) är arbetsför och i övrigt oförhindrad att åtaga sig *erbjudet* arbete;

3) hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen anmält sig såsom arbetssökande på sätt i denna förordning föreskrives *men icke erhållit lämpligt arbete*; samt

4) uppfyller de i 16 § stadgade villkor med avseende å *medlemskap i kassan och avgiftsbetalning*.

Erbjudet arbete skall anses lämpligt *allenast* under förutsättning, att det motsvarar arbetarens krafter och färdigheter, är förenat med avlöning, som icke understiger den i arbetsorten vanliga avlöningen för sådant arbete, *samt icke hänför sig till arbetsplats, där arbetskonflikt pågår*.

10 §.

Till den, som frivilligt utan giltig anledning lämnat sitt arbete eller på grund av otillbörligt uppförande skilts

(Förevarande förslag.)

kvarstå allenast i den kassa, i vilken han först inträtt, och skall han förty uteslutas ur kassa, däri han senare vunnit inträde.

12 §.

I rätten att utträda ur erkänd arbetslöshetskassa må begränsning ej vara föreskriven i kassans stadgar.

13 §.

III. Om stadgarnas bestämmelser rörande understöd.

14 §.

Understöd från *erkänd* arbetslöshetskassa må endast utgå till medlem, som

1) fyllt 16 år;

2) är arbetsför och i övrigt oförhindrad att åtaga sig arbete;

3) hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen anmält sig såsom arbetssökande, på sätt i 19 § föreskrives; samt

4) uppfyller de i 21 § stadgade villkor med avseende å avgiftsbetalning.

15 §.

Till den, som frivilligt utan giltig anledning lämnat sitt arbete eller på grund av otillbörligt uppförande skilts

(1928 års förslag.)

från arbetet eller *utan giltig anledning vägrar eller underlåter åtaga sig* erbjudet lämpligt arbete, må understöd icke utgivas under fyra veckor, efter det sådant förhållande inträffat.

(Förevarande förslag.)

från arbetet eller *avvisat* erbjudet lämpligt arbete, må understöd icke utgivas under fyra veckor, efter det sådant förhållande inträffat.

Erbjudet arbete skall anses lämpligt under förutsättning,

att det motsvarar arbetarens krafter och färdigheter,

att det är förenat med avlöning, som icke understiger den i arbetsorten vanliga avlöningen för sådant arbete,

att det icke hänför sig till arbetsplats, där arbetskonflikt råder, samt

att icke heller eljest särskilda omständigheter föreligga med hänsyn till sökandens personliga förhållanden eller arbetets natur.

Vad sålunda stadgats angående arbetskonflikt skall icke äga avseende å konflikt, som befunnits strida mot kollektivavtal eller lagen om kollektivavtal eller av tillsynsmyndigheten förklarats eljest vara av den särskilda beskaffenhet, att skälig anledning till arbetsvägran icke förelegat.

11 §.

Till den, som deltagit i strejk eller är föremål för lockout, må understöd ej utgå under den tid konflikten varar.

12 §.

Understöd från arbetslöshetskassa må ej utgå i annan form än såsom ett för dag beräknat belopp, benämnt daghjälp, samt såsom hjälp till täckande av rese- och flyttningskostnader.

Daghjälp må, där omständigheterna därtill föranleda, helt eller delvis utgivas i naturaförmåner.

13 §.

Daghjälp må icke utgivas till medlem för söndag, ej heller för annan helgdag, med mindre han var arbetslös nästföregående vardag, eller för dag, för vilken han åtnjuter avlöning.

16 §.

17 §.

Understöd från erkänd arbetslöshetskassa må ej utgå i annan form än såsom ett för dag beräknat belopp, benämnt daghjälp, samt såsom hjälp till täckande av rese- och flyttningskostnader för tillträdande av arbete å annan ort.

Daghjälp må, där omständigheterna därtill föranleda, helt eller delvis utgivas i naturaförmåner.

18 §.

(1928 års förslag.)

14 §.

Ej må daghjälp för någon dag utgivas till medlem, med mindre han företer intyg om att han den dag hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen sökt arbete samt om det besked, som därvid lämnats honom. Är den arbetslöse avlägset boende eller *föreligger annan omständighet, som skulle göra den sålunda stadgade skyldigheten särskilt betungande för honom, äge arbetsförmedlingsanstalt för viss eller vissa dagar* befria den arbetslöse från skyldigheten att personligen inställa sig samt föreskriva, vad han i stället har att iakttaga för att kunna erhålla intyg, som här avses.

Intyg, varom i första stycket förmäles, skall bevaras bland kassans handlingar *för att på begäran av tillsynsmyndigheten kunna hållas denna tillhanda.*

15 §.

1 mom. Såsom daghjälp får ej utgivas mer än som svarar mot, för medlem som är familjeförsörjare, fyra femtedelar och för annan medlem *hälften* av den i orten vanliga arbetsförtjänsten för arbetsdag för arbetare inom samma yrke och av samma arbetsförmåga som den arbetslöse; *dock* må vad sålunda utgår icke i något fall överstiga, *för medlem som är familjeförsörjare, fem kronor och för annan medlem tre kronor om dagen.*

(Förevarande förslag.)

19 §.

Ej må daghjälp för någon dag utgivas till medlem, med mindre han företer intyg om att han den dagen hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen sökt arbete samt om det besked, som därvid lämnats honom. Är den arbetslöse avlägset boende eller *skulle den sålunda stadgade skyldigheten av annan anledning bliva synnerligen betungande för honom eller föreligga eljest särskilda omständigheter, äger arbetsförmedlingsanstalt för viss dag eller visst antal dagar av varje vecka* befria den arbetslöse från skyldigheten att personligen inställa sig samt föreskriva, vad han i stället har att iakttaga för att kunna erhålla intyg, som här avses.

Intyg, varom i första stycket förmäles, skall bevaras bland kassans handlingar.

20 §.

1 mom. Såsom daghjälp får ej utgivas mer än som svarar mot, för medlem som är familjeförsörjare, fyra femtedelar och för annan medlem *tre femtedelar* av den i orten vanliga arbetsförtjänsten för arbetsdag för arbetare inom samma yrke och av samma arbetsförmåga som den arbetslöse; *och* må vad sålunda utgår icke i något fall överstiga *sex kronor om dagen.*

Daghjälp må ej i andra fall än som omförmälas i denna paragraf samt i 24 § första stycket understiga två kronor. Tillsynsmyndigheten äger dock, därest särskilda skäl därtill föranleda, medgiva, att daghjälp i viss erkänd

(1928 års förslag.)

Närmare bestämmelser angående vilka som skola vara att anse såsom familjeförsörjare meddelas av tillsynsmyndigheten.

(Förevarande förslag.)

arbetslöshetskassa må utgå med lägre belopp än nyss sagts.

Närmare bestämmelser angående vilka som skola vara att anse såsom familjeförsörjare meddelas av tillsynsmyndigheten.

2 mom. Erkänd arbetslöshetskassa äger i sina stadgar intaga bestämmelse att kvinnliga medlemmar ävensom medlemmar, vilka ännu icke uppnått viss ålder, skola uppbära lägre daghjälp än som utgår till eljest med dem likställda medlemmar, dock ej under hälften av sådan daghjälp.

3 mom. Åtnjuter medlem i erkänd arbetslöshetskassa i anledning av arbetslöshet fattigvård av annat slag än som avses i 50 § 2 mom. i lagen om fattigvården, må daghjälp icke till honom utgivas. Vad nu sagts skall ock äga tillämpning, där någon, i förhållande till vilken medlemmen är att anse såsom familjeförsörjare, på grund av dennes arbetslöshet åtnjuter annan fattigvård än som avses i nämnda lagrum eller som utgöres av vård å sjukvårdsanstalt.

4 mom. Är medlem i erkänd arbetslöshetskassa i anledning av arbetslöshet lagligen berättigad till regelbundet utgående understöd av annan beskaffenhet än fattigvård, må daghjälp till honom utgivas allenast i den mån understödet icke uppgår till den andel av arbetsförtjänsten, som daghjälp enligt 1 mom. högst må utgöra.

Kassa äger i sina stadgar föreskriva, att till medlem, vilken uppbär understöd, som i första stycket nämnts, må utgå daghjälp allenast i den mån understödet icke uppgår till den medlemmen eljest tillförsäkrade daghjälp.

(1928 års förslag.)

2 mom. Medgiva kassas stadgar, att daghjälp må utgå till medlem, som på grund av driftinskränkning vid det företaget, där han är anställd, har arbete ett mindre antal dagar i veckan än vid full drift är vanligt, *skall iakttagas*, att sammanlagda beloppet av daghjälp och arbetsförtjänst för vecka för sådan medlem icke får överstiga vad han skulle erhållit i daghjälp för veckan, om han varit fullständigt arbetslös.

16 §.

Arbetslöshetskassa må icke utgiva understöd för någon dag till annan än den, som varit medlem av kassan under nästföregående tolv månader och erlagt avgifter för minst halva denna tid; har någon omedelbart före inträdet i kassan varit medlem i annan kassa, må dock, såframt mellan kassorna därom träffas överenskommelse, som av tillsynsmyndigheten godkännes, den tid han redan varit medlem av annan kassa kunna helt eller delvis räknas honom tillgodo.

(Förevarande förslag.)

5 mom. Därest jämlikt arbetslöshetskassas stadgar daghjälp må utgå till medlem, som på grund av driftinskränkning vid det företag, där han är anställd, har arbete ett mindre antal dagar i veckan än vid full drift är vanligt, *må* sammanlagda beloppet av daghjälp och arbetsförtjänst för vecka för sådan medlem icke överstiga vad han skulle hava erhållit i daghjälp för veckan, om han varit fullständigt arbetslös.

21 §.

1 mom. Erkänd arbetslöshetskassa må till medlem, som icke tidigare åtnjutit understöd från kassan eller från annan erkänd arbetslöshetskassa, utgiva understöd endast därest han under de närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna två åren till kassan erlagt avgifter för minst femtiotvå veckor. Har medlem, som här avses, övergått från klass med lägre daghjälp till klass med högre daghjälp, må den högre daghjälp *en* icke utgivas till honom, med mindre summan av hans under de närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna två åren inbetalade avgifter motsvarar summan av femtiotvå veckoavgifter i den högre klassen, dock att avgifter måste hava efter övergången erlagts för minst tjugusex veckor i den högre klassen.

Till medlem, vilken tidigare uppburit understöd från erkänd arbetslöshetskassa, må understöd utgivas, om han under de närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna året erlagt avgifter för minst tjugusex veckor. Har sådan medlem övergått till klass med högre daghjälp, må den högre daghjälp *en* icke utgivas till honom, med

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

mindre summan av hans under det närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna året inbetalade avgifter motsvarar summan av tjugusex veckoavgifter i den högre klassen, dock att avgifter måste hava efter övergången erlagts för minst tretton veckor i den högre klassen.

Där sjukdom eller värnpliktstjänstgöring varit orsaken till den sista arbetsanställningens avbrytande eller inträffat under tiden efter dennas upphörande, skall vid tillämpning av första och andra styckena bortses från den tid medlemmen av sådan anledning varit förhindrad åtaga sig arbete.

Har medlem på grund av bestämmelserna i 15 § första stycket varit avstängd från understöd, skall vid tillämpning av första och andra styckena i denna paragraf arbetslösheten anses hava inträtt först vid avstängningstidens slut.

2 mom. Har någon omedelbart före inträdet i kassan varit medlem i annan erkänd arbetslöshetskassa, må, såframt mellan kassorna därom träffas överenskommelse, som av tillsynsmyndigheten godkännes, de avgifter, vilka han erlagt såsom medlem av annan kassa, kunna vid tillämpning av denna paragraf helt eller delvis räknas honom till godo.

Tillsynsmyndigheten må ock, där omständigheterna därtill föranleda, medgiva, att såsom medlemstid må räknas tillgodo tid, under vilken medlem i arbetslöshetskassa omedelbart före inträdet i kassan må hava tillhört sammanslutning för meddelande av arbetslöshetshjälp, som icke vunnit erkännande såsom arbetslöshetskassa.

Tillsynsmyndigheten må ock, där omständigheterna därtill föranleda, medgiva, att medlem må tillgodoräknas avgifter, vilka han erlagt till sammanslutning för meddelande av arbetslöshetshjälp, som icke antagits till erkänd arbetslöshetskassa.

3 mom. Medlem må vid tillämpning av denna paragraf allenast tillgodoräknas avgift, som erlagts för tid,

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

då han för annans räkning mot avlöning använts till arbete, som icke utförts i medlemmens hem.

17 §.

Daghjälp må icke utgå till medlem för någon dag, med mindre han under nästföregående fjorton dagar varit arbetslös under sex dagar och för dessa dagar företett intyg, som i 14 § sägs. *Vid beräkning av karenstid* må hänsyn ej tagas till arbetslöshet, *som inträffat* under tid, då av annan orsak än i denna paragraf sägs understöd ej kunnat utgå.

Vad sålunda om iakttagande av karenstid föreskrivits skall icke äga tillämpning, då medlem, som uppbär daghjälp, erhåller arbete för kortare tid än 18 dagar eller på grund av sjukdom avstänges från daghjälp samt omedelbart efter arbetets eller sjukdomens upphörande ånyo ansöker om daghjälp.

Innesluter understödsförening, som söker eller vunnit erkännande såsom arbetslöshetskassa, medlemmar tillhörande yrke, inom vilket arbetslöshet regelbundet förekommer under någon del av året, äge tillsynsmyndigheten såsom villkor för vinnande eller bibehållande av erkännande uppställa, att daghjälp till sådan medlem ej må utbetalas förrän efter viss längre karenstid än i första stycket sägs eller att under viss med hänsyn till sådan

22 §.

Daghjälp må icke utgå till medlem för någon dag, med mindre han under nästföregående fjorton dagar varit arbetslös under sex dagar och för dessa dagar företett intyg, som i 19 § sägs. *Härvid* må hänsyn ej tagas till arbetslöshet under tid, då av annan orsak understöd ej kunnat utgå.

Erkänd arbetslöshetskassa må i sina stadgar föreskriva viss längre karenstid än i första stycket sägs, dock ej över tre månader.

Vad sålunda föreskrivits om iakttagande av karenstid skall icke äga tillämpning, då medlem, som är berättigad till daghjälp, erhåller tillfälligt arbete för kortare tid än aderton dagar eller på grund av sjukdom eller värppliktstjänstgöring eller på grund av särskild av tillsynsmyndigheten med stöd av sista stycket i denna paragraf meddelad föreskrift ej kan erhålla daghjälp samt omedelbart efter arbetets eller hindrets upphörande ånyo ansöker om daghjälp.

Innesluter understödsförening, som antages eller antagits till erkänd arbetslöshetskassa, medlemmar tillhörande yrke, inom vilket arbetslöshet årligen regelbundet förekommer, eller föreligga eljest särskilda omständigheter, äger tillsynsmyndigheten beträffande vissa medlemmar föreskriva, att daghjälp ej må utgå förrän efter viss längre karenstid än i första stycket sägs, dock att tiden ej må bestämmas längre än till tre månader,

(1928 års förslag.)

arbetslöshet bestämd tid av året daghjälp över huvud icke må utgå eller att den längsta medgivna understödstiden för år räknat skall uppdelas å två halvår, därvid det ena skall omfatta tiden, under vilken arbetslöshet regelbundet förekommer.

18 §.

Uppstår inom riket eller någon del därav eller inom visst yrke särskilt omfattande arbetslöshet och hava reservarbeten anordnats, äge tillsynsmyndigheten såsom villkor för vinande eller bibehållande av erkännande såsom arbetslöshetskassa uppställa, att till medlem, som är bosatt inom sådant område eller tillhör sådant yrke, som nu sagts, och vilken utan giltig anledning vägrar eller underlåter att åtaga sig reservarbete, icke utgives daghjälp under en tid av fyra veckor därefter.

19 §.

Daghjälp får icke utgå till någon för mer än sammanlagt etthundratjugu dagar under loppet av tolv på varandra följande månader; dock att där på grund av stadgande i 15 § 2 mom. daghjälp för någon dag utgått med nedsatt belopp, daghjälp må kunna utgivas intill dess de under tolv på varandra följande månader utbetalade belopp sammanlagt motsvara full daghjälp för den arbetslöse under etthundratjugu dagar.

(Förevarande förslag.)

eller att för viss bestämd tid av året daghjälp över huvud icke må utgå eller att den längsta medgivna understödstiden under tolv på varandra följande månader skall uppdelas i två perioder, därvid den ena skall omfatta tid, under vilken arbetslöshet regelbundet förekommer.

23 §.

Daghjälp får icke i andra fall än här nedan sägs utgå till någon för mer än sammanlagt etthundratjugu dagar under loppet av femtiotvå på varandra följande veckor.

Ej må den tid, för vilken daghjälp under loppet av femtiotvå på varandra följande veckor längst må utgå, i annat fall än som omförmäles i 24 § första stycket utgöra mindre än nittio dagar.

Därest på grund av stadgande i 20 § 5 mom. daghjälp för någon dag utgått med nedsatt belopp, må daghjälp kunna utgivas, intill dess de under femtiotvå på varandra följande veckor utbetalade beloppen sammanlagt motsvara full daghjälp för den arbetslöse under etthundratjugu dagar.

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

Har erkänd arbetslöshetskassa i sina stadgar bestämt längre karenstid än i 22 § första stycket sägs, må den i första stycket här ovan stadgade längsta tiden för daghjälpens utgående ökas med högst den tid, varmed karenstiden förlängts.

24 §.

Då någon i 5 § 3) avsedd förutläggning föreligger, må kassans styrelse efter medgivande av tillsynsmyndigheten besluta minska understödstitidens längd eller nedsätta daghjälpens storlek.

Beslut, varom nu nämnts, skall avse jämväl dem, som vid beslutets fattande redan voro understödsberättigade, samt må gälla, intill dess tillsynsmyndigheten annorlunda förordnar.

20 §.

Medlem, som önskar komma i åtnjutande av daghjälp, skall för kassan förete intyg från sin siste arbetsgivare, utvisande den tid, anställningen varat, och orsaken till att den upphört eller, där fråga är om daghjälp på grund av minskad arbetstid, antalet arbetsdagar och arbetsförtjänst för vecka. Intyg, som nu sagts, skall bevaras bland kassans handlingar för att på begäran av tillsynsmyndigheten kunna hållas denna tillhanda.

25 §.

Medlem, som önskar komma i åtnjutande av daghjälp, skall hos sin siste arbetsgivare anhålla om intyg, utvisande den tid, anställningen varat, och orsaken till att den upphört eller, där fråga är om daghjälp på grund av minskad arbetstid, antalet arbetsdagar och arbetsförtjänst för vecka. Erhållet intyg skall av medlem överlämnas till kassan, som har att förvara det bland sina handlingar.

IV. Om stadgarnas bestämmelser rörande avgifter och fondbildning.

21 §.

Arbetslöshetskassa skall upptaga fasta medlemsavgifter till bestridande av kostnaderna för sin verksamhet.

26 §.

Erkänd arbetslöshetskassa skall för tid då medlem för annans räkning mot avlöning användes till arbete, som icke utföres i medlemmens hem, upptaga fasta medlemsavgifter.

(1928 års förslag.)

De fasta avgifterna skola vara så avvägda, att de i förening med andra för verksamheten avsedda inkomster må antagas förslå till *bestridande av arbetslöshetshjälp*, föreskriven fondbildning, förvaltningskostnader och övriga kassan åliggande utgifter. *Nämnda fasta avgifter* må icke göras olika för olika grupper av kassans medlemmar i vidare mån, än som skäligen föranledes av olikhet medlemmarna emellan i avseende å *rätt till arbetslöshetshjälp* eller å arbetslöshetsrisk.

Uttaxering å medlemmarna må kunna äga rum allenast i den händelse kassans inkomster finnas otillräckliga för de ändamål, vartill de skola användas.

22 §.

I arbetslöshetskassas balansräkning skall såsom skuld upptagas en fond, motsvarande i fråga om kassor med 10,000 medlemmar eller däröver genomsnittliga beloppet av de tre sistförflutna årens inkomster i form av erlagda avgifter och gottskrivet statsbidrag, i fråga om kassor med 500 medlemmar eller därunder fyra gånger nämnda belopp och i fråga om kassor med flera än 500 men färre än 10,000 medlemmar det belopp, tillsynsmyndigheten med ledning av här angivna siffror bestämmer.

Såsom tillgång må upptagas statsbidrag, som gottskrivits kassan på sätt i 23 § sägs.

(Förevarande förslag.)

De fasta avgifterna skola vara så avvägda, att de i förening med andra för verksamheten avsedda inkomster må antagas förslå till *utgivande av tillförsäkrat understöd*, föreskriven fondbildning, förvaltningskostnader och övriga kassan åliggande utgifter. *Avgifterna* må icke göras olika för olika grupper av kassans medlemmar i vidare mån, än som skäligen föranledes av olikhet medlemmarna emellan i avseende å *tillförsäkrat understöd* eller å arbetslöshetsrisk.

Föreskrives i stadgarna, att särskild avgift skall erläggas i samband med inträde i kassan eller övergång till högre understödsklass eller av medlem, som underlåtit att i rätt tid betala fast avgift eller uttaxerat belopp, må dylik särskild avgift icke bestämmas högre än som enligt tillsynsmyndighetens prövning kan anses skäligt.

27 §.

Erkänd arbetslöshetskassa skall såsom fond avsätta tillgångar, motsvarande i fråga om kassor med 10,000 medlemmar eller däröver minst genomsnittliga beloppet av de tre sistförflutna årens inkomster i form av erlagda avgifter och erhållet statsbidrag, i fråga om kassor med 500 medlemmar eller därunder minst fyra gånger ett på samma sätt beräknat belopp och i fråga om kassor med flera än 500 men färre än 10,000 medlemmar minst det belopp, tillsynsmyndigheten med ledning av här angivna siffror bestämmer.

Utbetalning av understöd må ej påbörjas, förrän tillsynsmyndigheten med hänsyn till fondens storlek där till lämnat medgivande.

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

Överskott å verksamheten skall tillföras fonden.

Fonden får endast tagas i anspråk, i den mån kassans inkomster ej förslå till täckande av kassans löpande utgifter.

Fondens tillgångar skola redovisas:

1) i obligationer, som utfärdats eller garanterats av staten;

2) i Sveriges allmänna hypoteksbanks eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer;

3) i fordringsbevis, utfärdade av riksbanken, bankbolag eller sparbank;

4) i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svenska kommuner, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;

5) med tillsynsmyndighetens medgivande i för kassans verksamhet avsedd fastighet; dock att i varje fall åbyggnad å fastigheten skall vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försett brandförsäkringsbolag inom riket.

23 §.

1)

Till bestridande av utgifterna för arbetslöshetskassas verksamhet lämnas av staten bidrag, motsvarande de av medlemmarna erlagda fasta avgifterna. Har uttaxering å medlemmarna ägt rum enligt beslut, som godkänts av tillsynsmyndigheten, utgår statsbidrag jämväl med belopp, motsvarande de erlagda uttaxerade avgifterna.

Arbetslöshetskassa skall månadsvis till tillsynsmyndigheten ingiva upp-

¹⁾ Beträffande statsbidrag, se utkast till grunder för statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor (sid. 159).

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

gift angående de under föregående månad influtna avgifter, för vilka statsbidrag må beräknas. Tillsynsmyndigheten skall med ledning härav gottskriva kassan det statsbidrag, som för månaden tillkommer kassan.

Statsbidrag, som gottskrivits arbetslöshetskassa, utbetalas månadsvis genom tillsynsmyndighetens försorg, dock allenast om och i den mån det erfordras för bestridande av kassans utgifter.

V. Om stadgarnas bestämmelser rörande styrelse och revisorer samt rörande utövande av föreningssammanträdes befogenhet.

28 §.

Av erkänd arbetslöshetskassas styrelse skall tillsynsmyndigheten efter förslag av kassan utse en ledamot.

Tillsynsmyndigheten skall jämväl utse en av kassans revisorer.

29 §.

I erkänd arbetslöshetskassa, som har lokalavdelningar å olika orter, skall den befogenhet, som tillkommer sammanträde med kassan, helt utövas av valda ombud.

VI. Om tillsyn å erkända arbetslöshetskassor så ock om återkallande av antagande.

30 §.

Hos tillsynsmyndigheten skall över erkända arbetslöshetskassor föras en förteckning, vilken beträffande envar sådan kassa skall innehålla hänvisning till inskrifningar rörande kassan i understödsföreningsregistret samt uppgift om kassans verksamhetsområde och postadress. Har kassa medgi-

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

vits att utöva verksamhet med lägre medlemsantal än 500, skall uppgift jämväl härom intagas i förteckningen.

31 §.

Erkänd arbetslöshetskassas räkenskaper skola avslutas för kalenderår samt föras i enlighet med bokföringslagen den 31 maj 1929 jämte de särskilda föreskrifter, som tillsynsmyndigheten därutöver meddelar.

I balansräkningen skall såsom skuld upptagas ett belopp, minst motsvarande det för kassa av ifrågavarande storlek föreskrivna lägsta fondbeloppet.

25 §.

Det tillkommer tillsynsmyndigheten att övervaka, att arbetslöshetskassa bedriver sin verksamhet i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt, och har tillsynsmyndigheten jämväl att tillhandagå med råd och upplysningar ej mindre i fråga om åtgärder, som må erfordras för *vinnande av erkännande*, än även beträffande det lämpliga inrättandet av *arbetslöshetskassas verksamhet*.

Arbetslöshetskassa vare pliktig att när som helst bereda tillsynsmyndigheten eller dess ombud tillfälle att granska kassans räkenskaper, protokoll och övriga handlingar samt att lämna dem tillträde till *styrelse- och föreningssammanträden*. *Arbetslöshetskassa* åligger ock att till tillsynsmyndigheten insända de handlingar och uppgifter rörande verksamheten, som av nämnda myndighet äskas.

Närmare bestämmelser om *kontrollen över arbetslöshetskassorna* meddelas av Konungen.

32 §.

Det tillkommer tillsynsmyndigheten att övervaka, att *erkänd* arbetslöshetskassa bedriver sin verksamhet i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt, och har tillsynsmyndigheten jämväl att tillhandagå med råd och upplysningar ej mindre i fråga om åtgärder, som må erfordras för *antagande*, än även beträffande det lämpliga inrättandet av *verksamheten*.

Erkänd arbetslöshetskassa är pliktig att när som helst bereda tillsynsmyndigheten eller dess ombud tillfälle att granska kassans räkenskaper, protokoll och övriga handlingar samt att lämna dem tillträde till *sammanträden med kassan eller dess styrelse*. *Kassa* åligger ock att till tillsynsmyndigheten insända de handlingar och uppgifter rörande verksamheten, som av nämnda myndighet äskas.

Närmare bestämmelser om *övervakandet av de erkända arbetslöshetskassorna* meddelas av Konungen.

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

33 §.

Har medlemsantalet i erkänd arbetslöshetskassa nedgått under 500 eller, i fråga om kassa, som medgivits utöva verksamhet med lägre medlemsantal än 500, under det tal, som tillsynsmyndigheten må hava bestämt, åligger det styrelsen för kassan att ofördröjligen därom göra anmälan hos tillsynsmyndigheten.

I anledning av anmälan, som nu sagts, har tillsynsmyndigheten att, så snart ske kan, meddela beslut, huruvida det må vara kassan medgivet att med mindre medlemsantal, än ovan för varje särskilt fall avsetts, fortsätta sin verksamhet som erkänd arbetslöshetskassa. Lämnas medgivande, som nu sagts, skall tillsynsmyndigheten tillika bestämma visst tal, under vilket kassans medlemsantal ej må nedgå, vid äventyr att medgivandet återkallas.

Har medgivande, som i nästföregående stycke sägs, ej lämnats eller har sådant medgivande lämnats och kassans medlemsantal därefter nedgått under det nya talet och detta icke inom tre månader åter uppnåtts, skall kassan vara pliktig att på sätt i 68 § i lagen om understödsföreningar sägs överlåta sin rörelse på annan erkänd arbetslöshetskassa eller att träda i likvidation.

26 §.

Finner tillsynsmyndigheten, att avvikelse från denna förordning förekommer eller att eljest anledning till anmärkning mot arbetslöshetskassas verksamhet föreligger, äger tillsynsmyndigheten, där vad sålunda förekommit ej enligt 82 § i lagen om un-

34 §.

Finner tillsynsmyndigheten, att avvikelse från denna förordning förekommer eller att eljest anledning till anmärkning mot erkänd arbetslöshetskassas verksamhet föreligger, äger tillsynsmyndigheten, där vad sålunda förekommit ej enligt 82 § i lagen om

(1928 års förslag.)

derstödsföreningar bör medföra där stadgad påföljd, meddela kassan anvisning att vidtaga den åtgärd eller förändring av kassans verksamhet, som prövas erforderlig, därvid tillsynsmyndigheten skall bestämma viss skälig tid, inom vilken anvisad åtgärd skall hava vidtagits.

Finnes arbetslöshetskassa icke tillbörligen ställa sig sålunda meddelad anvisning till efterrättelse, må *erkännandet* återkallas eller kassan förklaras vara rätten till statsbidrag helt eller delvis för viss tid förlustig. *Har erkännandet återkallats eller förklaring, som nu sagts, meddelats, vare kassan likväl berättigad utbekomma statsbidrag, som dessförinnan gottskrivits kassan.*

Har anvisning enligt 82 § i lagen om understödsföreningar meddelats arbetslöshetskassa och finnes kassan icke tillbörligen ställa sig anvisningen till efterrättelse, må tillsynsmyndigheten, där den ej finner skäl föreligga att tillämpa i nämnda paragraf därför stadgad påföljd, förfara enligt andra stycket här ovan.

27 §.

Om delgivning av beslut, som av tillsynsmyndigheten meddelats enligt denna förordning, så ock om besvär över sådant beslut *gälla* vad i 83 § i lagen om understödsföreningar finnes stadgat.

(Förevarande förslag.)

understödsföreningar bör medföra där stadgad påföljd, meddela kassan anvisning att vidtaga den åtgärd eller förändring av kassans verksamhet, som prövas erforderlig, därvid tillsynsmyndigheten skall bestämma viss skälig tid, inom vilken anvisad åtgärd skall hava vidtagits.

Finnes *erkänd* arbetslöshetskassa icke tillbörligen ställa sig sålunda meddelad anvisning till efterrättelse. må *antagandet* återkallas eller kassan förklaras vara rätten till statsbidrag helt eller delvis för viss tid förlustig.

Har anvisning enligt 82 § i lagen om understödsföreningar meddelats *erkänd* arbetslöshetskassa och finnes kassan icke tillbörligen ställa sig anvisningen till efterrättelse, må tillsynsmyndigheten, där den ej finner skäl föreligga att tillämpa i nämnda paragraf därför stadgad påföljd, förfara enligt andra stycket här ovan.

Aterkallande av antagande må ej ske utan att tillfälle lämnats kassan att å sammanträde fatta beslut i anledning av lämnad anvisning.

35 §.

Om delgivning av beslut, som av tillsynsmyndigheten meddelats enligt denna förordning, så ock om besvär över sådant beslut *skall gälla* vad i 83 § i lagen om understödsföreningar finnes stadgat; *dock må klagan icke föras över beslut, som av tillsynsmyndigheten meddelats angående beskaflenheten av arbetskonflikt, därom talan må föras inför arbetsdomstolen.*

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

36 §.

I enlighet med bestämmelser, som Konungen meddelar, skall utses en nämnd, bestående av personer med sakkunskap beträffande arbetslöshetsfrågor, vilken nämnd skall hava att sammanträda inför tillsynsmyndigheten för att samråda med denna myndighet i angelägenheter, som röra de erkända arbetslöshetskassorna.

VII. Straffbestämmelser.

37 §.

Styrelseledamot eller annan, som vid ansökan om antagande mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med dagsböter.

Försummas anmälan, som är föreskriven i 33 §, straffes den försumlige med böter från och med fem till och med trehundra kronor.

38 §.

Böter, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Försummelse att göra anmälan, som är föreskriven i 33 §, skall åtalas vid allmän underrätt i den ort, där kassans styrelse enligt stadgarna har sitt säte.

Denna förordning träder i kraft den

U t k a s t

till

lag

om ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 184) om understödsföreningar.

1 §.

Med understödsförening — — — eller moderskapshjälp;
bereda understöd vid arbetslöshet;
eller idka — — — lag *pensionskassa*.

9 §.

Understödsförenings firma skall innehålla ordet »understödsförening». Avser sådan förening uteslutande eller huvudsakligen att bereda sjukhjälp eller avser förening att bereda understöd vid arbetslöshet, må dock föreningen i stället i firman hava ordet »sjukkassa» eller, i senare fallet, ordet »arbetslöshetskassa».

I understödsförenings firma må ej ordet »bolag» eller eljest något, som betecknar ett bolagsförhållande, och ej ordet »bank» intagas på sådant sätt, att därav kan föranledas det misstag, att firman innehaves av ett bolag eller av en bank. Ej heller må firman innehålla såväl ordet »ömsesidig» som ordet »försäkring». Annan förening än den, vilken i enlighet med vad därom finnes särskilt stadgat är antagen till erkänd sjukkassa eller till erkänd arbetslöshetskassa, må icke i firman hava ordet »erkänd».

Firman skall — — — understödsförenings firma.

44 §.

Beslut om ändring av understödsförenings stadgar vare ej giltigt, med mindre samtliga röstberättigade förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande föreningssammanträden, därav minst ett ordinarie, och å det sammanträde, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande. Har beslut om sådan ändring i erkänd sjukkassas eller erkänd arbetslöshetskassas stadgar, som må erfordras för erkännandets bibehållande, å sammanträde biträts av minst tre fjärdedelar av de röstande, vare det ock giltigt.

Där stadgeändringen — — — sista sammanträdet.

89 §.

Rätt till sjukhjälp eller moderskapshjälp eller till understöd vid arbetslöshet eller till kapitalunderstöd, i vad det icke överstiger femhundra kronor, kan ej överlätas och må förty ej tagas i mät för gäld.

Hurusom pension — — — i utsökningslagen.

Denna lag träder i kraft den

U t k a s t

till

lag

om viss ändring i lagen den 14 juni 1918 (ur 422) om fattigvården.

26 §.

Vid fattigvårdens — — — med denna.

Därest på grund av arbetslöshet för medlem i erkänd arbetslöshetskassa fattigvård utgivits till honom eller till någon, för vilken han enligt 3 § är försörjningspliktig, skall fattigvårdsstyrelsen därom skyndsamt underrätta kassans styrelse.

Denna lag träder i kraft den

U t k a s t

till

lag

om viss ändring i lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal.**1 §.**

Denna lag — — — driver försäkringsrörelse.

Vad här stadgas äger icke tillämpning å återförsäkring eller försäkring, som meddelas av erkänd sjukkasse eller av erkänd arbetslöshetskassa, ej heller å avtal, som slutes i enlighet med föreskrifterna i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring eller i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Å trafikförsäkring — — — särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den

U t k a s t
till
lag
om offentlig arbetsförmedling.

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

1 §.

1 §.

Offentlig förmedling av arbetsanställning skall, i enlighet med bestämmelserna i denna lag, äga rum inom varje landstingsområde och i varje stad, som icke deltagar i landsting. För sådant ändamål åligger det landsting och stadsfullmäktige i stad, som nu nämnts, att anordna en arbetsförmedlingsanstalt med ett huvudkontor och erforderligt antal på lämpliga platser förlagda avdelningskontor eller ombud. Under de villkor Konungen bestämmer må för landstingsområde och stad, som här avses, kunna anordnas gemensam anstalt.

De olika arbetsförmedlingsanstalterna skola, på sätt Konungen bestämmer, samverka med varandra.

2 §.

2 §.

Över den offentliga arbetsförmedlingen har socialstyrelsen att, på sätt i denna lag föreskrives, utöva tillsyn.

3 §.

3 §.

Arbetsförmedlingsanstalt skall stå under ledning av en styrelse, bestående av, förutom ordförande jämte suppleant för honom, minst fyra ledamöter jämte suppleanter.

Styrelsens ordförande och suppleant för honom skola för en tid av fyra år i sänder utses av länsstyrelsen bland personer, vilka icke kunna anses företräda vare sig arbetsgivarnas eller arbetarnas intressen; och skall underrättelse om deras fullständiga namn och bostad, så fort ske kan, meddelas socialstyrelsen.

Övriga ledamöter i styrelsen jämte suppleanter för dem utses för en tid av fyra år i sänder av landstinget eller stadsfullmäktige. Därvid bör iakttagas: att ett jämnt antal ledamöter och suppleanter utses;

att halva antalet av de sålunda utsedda kommer att företräda arbetsgivarnas och halva antalet arbetarnas intressen; samt

att olika verksamhetsgrenar i möjligaste mån bliva företrädade.

(1928 års förslag.)

4 §.

Ledamot eller suppleant i styrelse för arbetsförmedlingsanstalt må endast den vara, som äger att å kommunalstämma eller allmän rådstuga deltaga i överläggningar och beslut.

Ej må annan kunna avsäga sig uppdrag, som nu nämnts, än ämbets- eller tjänsteman, vilken av sin befattning är hindrad att fullgöra uppdraget, eller den, vilken under de fyra sistförflutna åren tjänstgjort som ledamot, eller den, vilken eljest uppgiver förhinder, som godkännes, i fråga om ordförande av länsstyrelsen och i fråga om annan ledamot av vederbörande valkorporation. Ändå att tid, för vilken styrelseledamot eller suppleant blivit vald, ej gått till ända, må han skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom. Avgår någon före utgången av den tid, uppdraget omfattar, utses i hans ställe ny ledamot eller suppleant för den återstående tiden.

5 §.

Reglemente för arbetsförmedlingsanstalt utfärdas av landstinget eller, i fråga om stad som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige och skall för att bli va gällande godkännas av socialstyrelsen. Ändring i reglemente skall jämväl godkännas av socialstyrelsen.

Arbetsförmedlingsanstalts reglemente skall angiva:

- 1) anstaltens benämning;
- 2) den ort, där styrelsen skall hava sitt säte;

3) styrelseledamöternas antal och grunderna för styrelsens beslutförhet;

4) tid för styrelsens sammanträden;

5) det sätt, på vilket kallelse till styrelsesammanträde skall ske och andra meddelanden bringas till styrelseledamöternas kännedom, ävensom den tid före sammanträde, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

6) huru protokoll vid styrelsesammanträde skall föras;

7) huru medel, som icke äro erforderliga för löpande utgifter, skola gö-

(Förevarande förslag.)

4 §.

5 §.

Reglemente för arbetsförmedlingsanstalt utfärdas av landstinget eller, i fråga om stad som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige och skall för att bli va gällande godkännas av socialstyrelsen. Ändring i reglemente skall jämväl godkännas av socialstyrelsen.

Arbetsförmedlingsanstalts reglemente skall angiva:

1) anstaltens benämning;

2) den ort, där *huvudkontoret skall vara beläget* och styrelsen skall hava sitt säte;

3) styrelseledamöternas antal och grunderna för styrelsens beslutförhet;

4) tid för styrelsens sammanträden;

5) det sätt, på vilket kallelse till styrelsesammanträde skall ske och andra meddelanden bringas till styrelseledamöternas kännedom, ävensom den tid före sammanträde, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

6) huru protokoll vid styrelsesammanträde skall föras;

7) huru medel, som icke äro erforderliga för löpande utgifter, skola gö-

(1928 års förslag.)

(Förevarande förslag.)

ras fruktbärande och säkerhetshandlingar förvaras;

8) huru revision av styrelsens förvaltning skall ske; samt

9) huru den för anstaltens verksamhet erforderliga personal skall antagas och entledigas.

6 §.

Till föreståndare för arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor må icke antagas annan än den, som av socialstyrelsen godkännes såsom lämplig för befattningen.

7 §.

Arbetsförmedlingsanstalts verksamhet avser förmedling av alla slag av arbete. Förmedlingen sker kostnadsfritt; dock att om anstalt efter anmodan genom annonsering eller annorledes vidtagit särskild åtgärd, kostnaden härför må uttagas av den, som begärt åtgärdens vidtagande.

Vid arbetsförmedling skall tillses, att arbetsgivaren erhåller bästa möjliga arbetskraft och arbetaren det arbete, för vilket han bäst lämpar sig.

Verksamheten vid arbetsförmedlingsanstalt skall fortgå oberoende av konflikt mellan arbetsgivare och arbetare; dock må anstalten, i den mån den därom äger kännedom, lämna upplysning, huruvida arbetskonflikt råder å arbetsplats, dit arbetsanvisning sker.

ras fruktbärande och säkerhetshandlingar förvaras;

8) huru revision av styrelsens förvaltning skall ske; samt

9) huru den för anstaltens verksamhet erforderliga personal skall antagas och entledigas.

6 §.

Till föreståndare för arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor må icke antagas annan än den, som av socialstyrelsen godkännes såsom lämplig för befattningen.

7 §.

Arbetsförmedlingsanstalts verksamhet avser förmedling av alla slag av arbete. Förmedlingen sker kostnadsfritt; dock att om anstalt efter anmodan genom annonsering eller annorledes vidtagit särskild åtgärd, kostnaden härför må uttagas av den, som begärt åtgärdens vidtagande.

Vid arbetsförmedling skall tillses, att arbetsgivaren erhåller bästa möjliga arbetskraft och arbetaren det arbete, för vilket han bäst lämpar sig.

Verksamheten vid arbetsförmedlingsanstalt skall fortgå oberoende av konflikt mellan arbetsgivare och arbetare; dock må anstalten, i den mån den därom äger kännedom, lämna upplysning, huruvida arbetskonflikt råder å arbetsplats, dit arbetsanvisning sker.

Därest arbetare vägrat att antaga erbjudet arbete, skall arbetsförmedlingsanstalten omedelbart anmäla sådant förhållande till styrelsen för erkänd arbetslöshetskassa, varav arbetaren må vara medlem, ävensom till vederbörande kommunala understödsorgan samt tillsynsmyndigheten över de erkända arbetslöshetskassorna.

(1928 års förslag.)

8 §.

Socialstyrelsen har att vaka över att arbetsförmedlingsanstalterna ställa sig denna lag och för anstalterna gällande reglementen till efterrättelse samt att deras verksamhet utövas på lämpligt sätt. På socialstyrelsen ankommer att fastställa formulär och blanketter, som erfordras för anstalternas verksamhet, ävensom att meddela föreskrifter angående förandet av anstalternas räkenskaper.

Arbetsförmedlingsanstalt åligger att för den, som av socialstyrelsen bemyndigats granska anstaltens förvaltning, hålla räkenskaper och andra handlingar tillgängliga samt att till socialstyrelsen insända de handlingar och uppgifter rörande verksamheten, som av nämnda myndighet äskas.

9 §.

1 mom. Arbetsförmedlingsanstalt är berättigad att av statsmedel åtnjuta ersättning för utgifter för tryckning av sådana formulär och blanketter, som fastställts av socialstyrelsen men icke tillhandahållas av densamma, samt för post-, telegraf- och telefonavgifter.

2 mom. Har arbetsförmedlingsanstalt bekostat resa, som arbetssökande företagit för tillträdande av honom å annan ort inom riket anvisad anställning, är anstalten berättigad att därför av statsmedel erhålla ersättning med tre fjärdedelar under villkor:

a) att vid resans anträdande överenskommelse om anställningen var träffad eller med skäl kunde förväntas komma till stånd;

b) att resan företagits å plats med lägsta biljettpris;

c) att kontanta medel icke, med mindre särskilt förhållande påkallat det, för ändamålet tilldelats den arbetssökande, utan biljett tillhandahållits honom genom anstaltens försorg; samt

d) att resekostnaden icke understigit en krona.

(Förevarande förslag.)

8 §.

1 mom. Arbetsförmedlingsanstalt är berättigad att av statsmedel åtnjuta ersättning för utgifter för tryckning av sådana formulär och blanketter, som fastställts av socialstyrelsen men icke tillhandahållas av densamma, samt för post-, telegraf- och telefonavgifter.

2 mom. Har arbetsförmedlingsanstalt bekostat resa, som arbetssökande företagit för tillträdande av honom å annan ort inom riket anvisad anställning, är anstalten berättigad att därför av statsmedel erhålla ersättning med tre fjärdedelar *av kostnaden för resa å plats med lägsta biljettpris*, under villkor:

a) att vid resans anträdande överenskommelse om anställningen var träffad eller med skäl kunde förväntas komma till stånd;

b) att kontanta medel icke, med mindre särskilt förhållande påkallat det, för ändamålet tilldelats den arbetssökande, utan biljett tillhandahållits honom genom anstaltens försorg; samt

c) att resekostnaden icke understigit en krona.

(1928 års förslag.)

Framgår i något fall av omständigheterna, att *anstalten skäligen kunnat erhålla ersättning för resekostnaden* av arbetsgivaren eller arbetaren *men försummat det*, bör ersättning av statsmedel icke utgivas.

3 mom. För andra utgifter än sådana, som i 1 och 2 mom. avses, äger arbetsförmedlingsanstalt, i den mån de kunna anses hava varit av behovet påkallade, av statsmedel åtnjuta ersättning med *en fjärdedel* av det utgivna beloppet.

Skulle för förmedling av arbete inom viss verksamhetsgren eller åt visst slag av arbetssökande särskild anordning finnas påkallad vid arbetsförmedlingsanstalt, må Konungen, där så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, förordna, att de med anordningen förenade kostnader skola till mer än *en fjärdedel* ersättas av statsmedel. Lag samma vare beträffande kostnader, som föranledas av arbetsförmedlingsanstalternas samverkan.

10 §.

Statsbidrag, som i 9 § avses, utbetalas av socialstyrelsen på tid och sätt, som av Konungen bestämmes.

11 §.

Äsidosätter arbetsförmedlingsanstalt bestämmelse i denna lag eller i anstaltens reglemente eller giver dess verksamhet eljest anledning till anmärkning, har socialstyrelsen att hos anstaltens styrelse påkalla rättelse. Vidtages ej sådan, äger socialstyrelsen, där den ej finner anledning att i frågan först vända sig till vederbörande landsting eller stadsfullmäktige, att, med inne-

(Förevarande förslag.)

Ersättning för återresa, då anställning icke kommer till stånd, må utgå allenast, då särskilda omständigheter därtill föranleda.

Framgår i något fall av omständigheterna, att *möjlighet och fog funnits för att* av arbetsgivaren eller arbetaren *uttaga ersättning för resekostnaden*, bör ersättning av statsmedel icke utgivas.

3 mom. För andra utgifter än sådana, som i 1 och 2 mom. avses, äger arbetsförmedlingsanstalt, i den mån de kunna anses hava varit av behovet påkallade, av statsmedel åtnjuta ersättning med *hälften* av det utgivna beloppet.

Skulle för förmedling av arbete inom viss verksamhetsgren eller åt visst slag av arbetssökande särskild anordning finnas påkallad vid arbetsförmedlingsanstalt, må Konungen, där så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, förordna, att de med anordningen förenade kostnader skola till mer än *hälften* ersättas av statsmedel. Lag samma vare beträffande kostnader, som föranledas av arbetsförmedlingsanstalternas samverkan *eller av särskilda anordningar för underlättande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom.*

10 §.

11 §.

*(1928 års förslag.)**(Förevarande förslag.)*

hållande helt eller delvis av ersättning av statsmedel, som eljest skolat komma anstalten till godo, hos Kungl. Maj:t anhålla om förklaring, att anstaltens rätt till sådan ersättning skall för viss tid eller tills vidare anses helt eller delvis förverkad.

*Denna lag träder i kraft den
, dock att, i den mån så er-
fordras för lagens ikraftträdande
nämnda dag, 3 och 5 §§ genast skola
lända till efterrättelse.*

*Genom denna lag upphävas kungö-
relsen den 30 juni 1916 angående bi-
drag av statsmedel till täckande av viss
del av resekostnader för medellösa ar-
betssökande ävensom kungörelsen sam-
ma dag angående understöd av stats-
medel till befrämjande och organise-
rande av den offentliga arbetsförmed-
lingen i riket.*

U t k a s t

till

grunder för statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor.

1. Statsbidrag, som avses i förordningen den (nr) om erkända arbetslöshetskassor, utgår till envar sådan kassa dels såsom *daghjälpsbidrag*, dels såsom *förvaltningsbidrag*.

2. *Daghjälpsbidrag* utgår för kalenderår med viss procentuell andel av kassans sammanlagda kostnader för understöd vid arbetslöshet under tid av året, då antagande till erkänd arbetslöshetskassa varit gällande. Procenttalet bestämmes i förhållande till det genomsnittliga daghjälpbeloppet samt antalet understödda dagar per medlem i överensstämmelse med följande tabell med därvid fogade särskilda bestämmelser:

Antal understödda dagar per medlem	Daghjälpsbidragets storlek i procent av hela kostnaden för understöd vid olika antal understödda dagar per medlem och en genomsnittlig daghjälp av kronor																
	2.00	2.25	2.50	2.75	3.00	3.25	3.50	3.75	4.00	4.25	4.50	4.75	5.00	5.25	5.50	5.75	6.00
2	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.25	3.7	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.50	7.1	3.4	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.75	10.2	6.4	3.0	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	12.9	9.2	5.8	2.8	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.25	15.5	11.7	8.4	5.3	2.6	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.50	17.8	14.1	10.7	7.7	4.9	2.4	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.75	20.0	16.3	12.9	9.9	7.1	4.6	2.2	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	22.1	18.4	15.0	12.0	9.2	6.6	4.3	2.1	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—
4.25	24.0	20.3	16.9	13.9	11.1	8.5	6.2	4.0	1.9	0.0	—	—	—	—	—	—	—
4.50	25.9	22.1	18.8	15.7	12.9	10.4	8.0	5.8	3.7	1.8	0.0	—	—	—	—	—	—
4.75	27.6	23.8	20.5	17.4	14.6	12.1	9.7	7.5	5.5	3.5	1.7	0.0	—	—	—	—	—
5	29.2	25.5	22.1	19.1	16.3	13.7	11.4	9.2	7.1	5.2	3.4	1.6	0.0	—	—	—	—
5.25	30.8	27.0	23.7	20.6	17.8	15.3	12.9	10.8	8.7	6.8	4.9	3.2	1.6	0.0	—	—	—
5.50	32.3	28.5	25.2	22.1	19.3	16.8	14.4	12.2	10.2	8.2	6.4	4.7	3.0	1.5	0.0	—	—
5.75	33.7	29.9	26.6	23.5	20.8	18.2	15.9	13.7	11.6	9.6	7.8	6.1	4.5	2.9	1.4	0.0	—
6	35.0	31.3	27.9	24.9	22.1	19.6	17.2	15.0	12.9	11.0	9.2	7.5	5.8	4.3	2.8	1.4	0.0
7	40.4	36.5	33.0	29.9	27.0	24.5	22.1	19.9	17.8	15.9	14.1	12.4	10.7	9.2	7.7	6.3	4.9
8	45.2	41.2	37.6	34.3	31.3	28.7	26.4	24.2	22.1	20.2	18.4	16.6	15.0	13.4	12.0	10.5	9.2
9	49.3	45.2	41.5	38.1	35.0	32.5	30.1	27.9	25.9	23.9	22.1	20.4	18.8	17.2	15.7	14.3	12.9
10	53.0	48.7	45.0	41.5	38.4	35.9	33.5	31.3	29.2	27.3	25.5	23.8	22.1	20.6	19.1	17.7	16.3
11	56.1	51.9	48.1	44.6	41.5	38.9	36.5	34.3	32.3	30.3	28.5	26.8	25.2	23.6	22.1	20.7	19.3
12	59.0	54.7	50.9	47.4	44.2	41.7	39.3	37.1	35.0	33.1	31.3	29.6	27.9	26.4	24.9	23.5	22.1
13	61.5	57.2	53.4	50.0	46.8	44.2	41.9	39.7	37.6	35.7	33.8	32.1	30.5	28.9	27.4	26.0	24.7
14	63.8	59.5	55.7	52.3	49.1	46.6	44.2	42.0	40.0	38.0	36.2	34.5	32.9	31.3	29.8	28.4	27.0
15	65.8	61.6	57.8	54.5	51.3	48.8	46.4	44.2	42.2	40.2	38.4	36.7	35.0	33.5	32.0	30.6	29.2
16	67.7	63.5	59.8	56.5	53.4	50.8	48.5	46.3	44.2	42.3	40.5	38.8	37.1	35.6	34.1	32.7	31.3
17	69.4	65.3	61.7	58.4	55.3	52.8	50.4	48.2	46.2	44.2	42.4	40.7	39.0	37.5	36.0	34.6	33.2
18	71.0	67.0	63.4	60.1	57.2	54.6	52.3	50.1	48.0	46.0	44.2	42.5	40.9	39.3	37.8	36.4	35.0
19	72.4	68.5	65.0	61.8	58.9	56.3	54.0	51.8	49.7	47.8	46.0	44.2	42.6	41.0	39.5	38.1	36.8
20	73.8	69.9	66.5	63.4	60.5	58.0	55.6	53.4	51.3	49.4	47.6	45.9	44.2	42.7	41.2	39.8	38.4
21	75.0	71.3	67.9	64.9	62.1	59.5	57.2	55.0	52.9	51.0	49.1	47.4	45.8	44.2	42.7	41.3	40.0

Särskilda bestämmelser:

a) Om antalet understödda dagar per medlem är större än 21, beräknas procenttalet genom att multiplicera motsvarande procenttal enligt tabellen för 21 dagar med $\frac{21}{n}$, där n betecknar antalet understödda dagar per medlem.

b) Vid andra kombinationer av daghjälp och antal understödda dagar per medlem än sådana, som direkt framgår ur tabellen, interpoleras liniärt mellan de i tabellen angivna procenttalen, varvid det erhållna resultatet avrundas till närmaste tiondels procent. Vid lika avstånd sker avrundning uppåt.

c) Samma avrundningsregel som under b) tillämpas i fråga om beräkningen av daghjälsbidraget för det fall, att antalet understödda dagar per medlem överstiger 21.

3. För kassa, i vilken medlemmarna äro fördelade i olika understödsklasser, beräknas daghjälsbidraget särskilt för varje klass.

4. Har antagande till erkänd arbetslöshetskassa blivit gällande eller upphört att gälla under ett kalenderår, beräknas daghjälsbidraget för den tid av året, då antagandet varit gällande, efter förhållandena under ett helt år, räknat i förra fallet från det antagandet blev gällande och i senare fallet till dess antagandet upphörde att gälla.

5. *Förvaltningsbidrag* utgår för kalenderår med ett belopp i kronor motsvarande två gånger antalet årsmedlemmar i kassan under året.

6. *Antalet årsmedlemmar* under visst år motsvarar summan av antalet medlemmar vid utgången av varje kalendermånad av året, under vilken antagande till erkänd arbetslöshetskassa hela tiden varit gällande, dividerad med tolv.

Genomsnittliga daghjälsbeloppet under visst år motsvarar sammanlagda beloppet av för året utbetalad daghjälp, dividerat med hela antalet understödda dagar under samma år. Har i något fall daghjälp utgått med mindre än två kronor, skall vid beräkningen av det genomsnittliga daghjälsbeloppet så anses, som om daghjälpen utgjort nämnda belopp.

Antalet understödda dagar per medlem under visst år motsvarar antalet dagar under året, för vilka daghjälp utgått, dividerat med antalet årsmedlemmar under samma år.

7. Statsbidrag utbetalas årsvis i efterskott efter ansökan; dock att kassa må kunna efter varje kvartals slut erhålla utbetalning intill tre fjärdedelar av det bidrag, som skäligen kan antagas belöpa å kvartalet.

U t k a s t

till

lag

angående bidrag från arbetsgivare till den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen m. m.

1 §.

Såsom bidrag till statsunderstöd åt de erkända arbetslöshetskassorna samt till ersättning av statsmedel för de av arbetslöshetsförsäkringen föranledda utgifterna för den offentliga arbetsförmedlingen skall envar arbetsgivare, som i genomsnitt använder minst tio arbetare, enligt vad nedan sägs erlägga särskild årlig avgift.

Angående vad med arbetsgivare och arbetare förstås skall gälla vad som i 2 § i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete stadgas för där avsedda fall; dock skall förordningen icke äga tillämpning å staten eller kommun.

2 §.

Avgift för visst år utgår med två kronor för var och en av det antal arbetare, som under året i genomsnitt använts.

Användes arbetare till arbete av två eller flera arbetsgivare gemensamt, svara arbetsgivarna, i den mån de äro avgiftspliktiga, för avgiften för sådan arbetare en för alla och alla för en.

3 §.

Avgift erlägges årsvis i efterskott, av arbetsgivare, för vilken försäkring enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete äger rum i riksförsäkringsanstalten, till denna anstalt och av arbetsgivare, för vilken sådan försäkring äger rum i försäkringsbolag, som i 4 § i nämnda lag avses, till sådant bolag.

Försäkringsbolag, där försäkring äger rum enligt förenämnda lag, har att varje år före den 1 juli till riksförsäkringsanstalten inbetala ett belopp, motsvarande avgifter för nästföregående år enligt denna lag för alla avgiftspliktiga arbetsgivare, för vilka under det året nyssnämnda försäkring ägt rum hos bolaget.

Angående tid och sätt för erläggande av avgifter till riksförsäkringsanstalten bestämmes av Konung och riksdag.

Avgifter, som icke blivit av arbetsgivare i föreskriven ordning erlagda till riksförsäkringsanstalten, indrivs i den ordning, som för indrivning av resterande kronoutskylder är stadgat.

4 §.

Det belopp, som årligen inflyter i avgifter, skall inbetalas till statskontoret. Av sålunda inbetalat belopp skall hälften tillföras statsverket såsom bidrag till förenämnda kostnader för den offentliga arbetsförmedlingen samt andra hälften enligt av Konungen meddelade bestämmelser förvaltas såsom särskild fond.

Medel ur denna fond skola tillhandahållas tillsynsmyndigheten för de erkända arbetslöshetskassorna för att användas till bestridande av stadgade förvaltningsbidrag till dessa. Uppstår överskott i fonden, må Konungen, i den mån överskottet icke provas böra reserveras för mötande av framtida behov, på framställning av tillsynsmyndigheten över de erkända arbetslöshetskassorna bestämma, att visst belopp därav må användas till åtgärder för utveckling av den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen.

5 §.

Över beslut av riks försäkringsanstalten eller försäkringsbolag i ärende rörande tillämpning av någon i denna lag given bestämmelse må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola ingivas till rådet eller i betalt brev med allmänna posten vara till rådet inkomna sist å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet erhållit del, den dagen oräknad, då sådant skedde.

Försäkringsrådet äger, ändå att klagan icke förts eller framställning gjorts, till prövning upptaga ärende, som här avses.

Försäkringsrådets beslut meddelas kostnadsfritt.

Over försäkringsrådets beslut må klagan ej föras.

Denna lag träder i kraft den

U t k a s t

till

förordning

angående uppbörd av avgifter jämlikt lagen angående bidrag från arbetsgivare till den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen m. m.

1 §.

Avgifter, som jämlikt lagen den 193 (nr) angående bidrag från arbetsgivare till den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen m. m. skola av arbetsgivare erläggas till riksförsäkringsanstalten, skola av anstalten uppbäras i den ordning, som beträffande försäkring, vilken omfattar arbetare i rörelse, företag eller annan verksamhet, vari i regel minst fem arbetare användas, är stadgad i förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, samt i samband med sådana avgifter.

Kvitto å erlagd avgift må utfärdas gemensamt med kvitto å försäkringsavgift, som nyss avsetts.

§ 2.

Över de avgifter, vilka icke blivit i föreskriven ordning erlagda, uppgör riksförsäkringsanstalten för perioder av året, som av anstalten bestämmas, särskilt för varje län förteckningar samt överlämnar desamma till vederbörande länsstyrelser, som hava att låta verkställa indrivning av avgifterna i föreskriven ordning.

§ 3.

Arbetsgivare, som underlåtit att inom för varje fall föreskriven tid inbetala det avgiftsbelopp, som då förfallit till betalning, skall erlägga böter med tre procent av den förfallna avgiftens belopp, vilka böter skola i sammanhang med avgiften indrivas i den ordning, som om resterande kronoutskylder är stadgat.

Av böterna skall en tredjedel, dock ej mer än etthundra kronor, tillfalla, för det fall att avgiften påförts till betalning i Stockholms stad och där indrivits, stadens kassa men i övriga fall den, som verkställt indrivningen. Återstoden av bötesbeloppet skall tillfalla statsverket.

4 §.

Uppgår avgift tillika med försäkringsavgift, i samband varmed den skall uppbäras, till ettusen kronor eller mera, må riksförsäkringsanstalten på ansö-

kan av den avgiftspliktige medgiva, att avgiften erlägges med hälften under första och återstoden under andra halvåret.

5 §.

Förmenar arbetsgivare, att avgift blivit honom obehörigen eller oriktigt påförd, äger han för erhållande av rättelse göra anmälan hos riksförsäkringsanstalten inom ett år efter det avgiften senast bort hava erlagts.

6 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för bestämmande av tid och sätt för avgifternas erläggande, meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den

U t k a s t

till

förordning

**angående viss ändring i förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående
uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt
lagen om försäkring för olycksfall i arbete.**

§ 5.

Skall försäkringsavgift uppbäras i den i § 4 stadgade ordning och uppgår densamma tillsammans med avgift, som avses i lagen den 193 (nr) angående bidrag från arbetsgivare till den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen m. m., till 1,000 kronor eller mera, må riksförsäkringsanstalten på ansökan av den avgiftspliktige medgiva, att avgiften erlägges med hälften under första och återstoden under andra halvåret.

Denna förordning träder i kraft den

(Nuvarande bestämmelser.)

(Föreslagna bestämmelser.)

U t k a s t

till kungörelse angående

Kungörelse den 7 juli 1922 (nr 419) grunder för statsbidrag till kommunalt understöd vid arbetslöshet. angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp.¹

1 KAP.

Om bidrag till understödsverksamhet.

Allmänna bestämmelser.**§ 1.**

Har av medel, som för ändamålet ställts till förfogande av kommun eller landsting, understöd jämlikt de i denna kungörelse innefattade bestämmelser tilldelats arbetslös person, må vederbörande kommun eller landsting, i de fall och under de förutsättningar, som nedan angivas, åtnjuta bidrag av statsmedel till sålunda utgivet understöd.

§ 2.

Statsbidrag må utgå allenast till understöd åt inom landet bosatt svensk medborgare jämte hans familj under förutsättning, att han

- 1) fyllt 15 år;*
- 2) är arbetsför inom sitt yrke;*
- 3) icke under de senaste sex månaderna, innan ansökan om understöd gjorts, åtnjutit understöd av fattigvården, dock att statsbidrag må kunna*

1 §.

Beslutar kommun att anvisa medel för att jämlikt de i denna kungörelse innefattade bestämmelserna tilldela arbetslösa i kommunen understöd, må kommunen i de fall och under de förutsättningar, som nedan angivas, här till åtnjuta bidrag av statsmedel.

2 §.

Statsbidrag må utgå till understöd, som efter därom gjord ansökan utgår till arbetslös person, under förutsättning att han

- 1) är svensk medborgare, dock att bidrag må utgå jämväl till understöd åt utländsk medborgare, såvida han tillhör stat, med vilken överenskommelse träffats om ömsesidighet beträffande hjälpåtgärder vid arbetslöshet;*

¹ §§ 17—27 i kungörelsen, vilka handla om hyreshjälp och bidrag till kommunalt arbetsföretag, sakna motsvarighet i förslaget och hava ej här införts.

(Nuvarande bestämmelser.)

utgå jämväl till sökande, som under angivna tid åtnjutit sådant understöd, därest detsamma endast varit tillfälligt eller utgått i anledning av sökandens eller hans familjemedlemmars sjukdom, så ock i undantagsfall till sökande, som uppenbarligen sökt att efter bästa förmåga försörja sig och de sina, men till följd av särskilt betungande försörjningsplikt nödgats för familjens uppehälle mottaga understöd av fattigvården;

4) hos organ för offentlig arbetsförmedling sökt, men ej erhållit arbete; samt

5) på grund av oförvårdad arbetslöshet, som varat minst 6 arbetsdagar efter det ansökan om understöd gjorts, befunnits vara i behov därav.

Statsbidrag utgår icke för tid, innan ansökan blivit gjord.

(Föreslagna bestämmelser.)

2) fyllt sexton år;

3) är arbetsför och i övrigt oförhindrad att åtaga sig arbete;

4) hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen anmält sig såsom arbetssökande;

5) icke under de senaste sex månaderna, innan ansökan om understöd gjorts, i anledning av arbetslöshet åtnjutit fattigvård för sig eller sin familj av annat slag än som avses i 50 § 2 mom. i lagen om fattigvården eller, då fråga är om fattigvård för någon, i förhållande till vilken han är att anse såsom familjeförsörjare, utgjorts av vård å sjukvårdsanstalt; samt

6) på grund av arbetslöshet, som varat minst sex arbetsdagar efter det ansökan om understöd gjorts, befunnits vara i behov därav.

Vid prövning av den arbetslöses behov av understöd skall hänsyn tagas till inkomster och tillgångar hos samtliga hemmavarande familjemedlemmar.

Statsbidrag utgår icke för tid, innan ansökan om understöd blivit gjord.

3 §.

Till den, som frivilligt utan giltig anledning lämnat sitt arbete eller på grund av otillbörligt uppförande skilts från arbetet eller avvisat erbjudet lämpligt arbete, må understöd icke utgivas under viss tid, minst fyra veckor, efter det sådant förhållande inträffat.

Erbjudet arbete skall anses lämpligt under förutsättning,

att det motsvarar arbetarens krafter och färdigheter,

att det är förenat med avlöning,

*(Nuvarande bestämmelser.)**(Föreslagna bestämmelser.)*

som icke understiger den i arbetsorten vanliga avlöningen för sådant arbete, att det icke hänför sig till arbetsplats, där arbetskonflikt råder, samt att icke heller eljest särskilda omständigheter föreligga med hänsyn till sökandens personliga förhållanden eller arbetets natur.

Vad sålunda stadgats angående arbetskonflikt skall icke äga avseende å konflikt, som befunnits strida mot kollektivavtal eller lagen om kollektivavtal eller av tillsynsmyndigheten över de erkända arbetslöshetskassorna förklarats eljest vara av den särskilda beskaffenhet, att skälig anledning till arbetsvägran icke förelegat.

4 §.

Till den, som deltagar i strejk eller är föremål för lockout, må understöd ej utgå under den tid konflikten varar.

§ 3.

Statsbidrag må utgå till understöd, som efter ty här nedan stadgas utgives *antingen* till bestridande av oundgängliga levnadskostnader (*arbetslöshetsunderstöd*) eller ock till betalning av hyra eller bestridande av vissa andra för familjens sammanhållande nödiga utgifter (*hyreshjälp*).

Understödsorgan.

§ 4.

1. Understödsverksamheten omhändershas för kommun av särskilt tillsatt understödsorgan (*arbetslöshetskommitté*), som, där med hänsyn till lokala förhållanden så prövas lämpligt, må vara gemensamt för två eller flera kommuner; kommun dock obetaget att överlämna handhavandet

5 §.

Statsbidrag må utgå *allenast* till understöd, som efter vad här nedan sägs utgives *med visst belopp per dag* till bestridande av oundgängliga levnadskostnader.

Understödsorganet.

6 §.

1. Understödsverksamheten omhändershas *inom varje* kommun av särskilt tillsatt understödsorgan (*arbetslöshetskommitté*); kommun dock obetaget att överlämna handhavandet av ifrågavarande verksamhet åt lämplig ordinarie kommunal myndighet.

(Nuvarande bestämmelser.)

av ifrågavarande verksamhet åt lämplig ordinarie kommunal myndighet.

2. Understödsorgan, som i mom. 1 avses, bör verka för och självt vidtaga de åtgärder, vilka inom området för dess verksamhet kunna tjäna till att förebygga arbetslöshet eller mildra verkningarna därav, ävensom söka för sådant ändamål samarbeta med myndigheter och andra.

Understödsorgan bör jämväl noga tillse, att understöd icke utlämnas i vidsträcktare omfattning eller under längre tid, än som av verkligt behov påkallas, och särskilt, att det icke utgår till arbetsovilliga eller till personer som böra erhålla fattigvård.

Inträffar arbetskonflikt, som direkt eller indirekt berör arbetslösa, vilka äro föremål för understödsorgans verksamhet, åligger det understödsorganet att därom omedelbart underrätta statens arbetslöshetskommission.

3. Arbetslöshetskommitté består av ordförande samt *minst fyra och högst tio* ledamöter. För ordföranden och minst halva antalet ledamöter skola finnas suppleanter.

Ordförande och hans suppleant förordnas, efter anmälan av vederbörande kommunala myndighet, av länsstyrelsen för viss tid, länsstyrelsen obetaget att före nämnda tids utgång återkalla förordnandet. Anmälan om förordnande och om återkallelse därav skall av länsstyrelsen omedelbart göras till *arbetslöshetskommissionen*.

Ledamöter och deras suppleanter utses för viss tid, i stad av stadsfullmäktige *eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan* samt på landet av kommunalfullmäktige *eller, där sådana ej finnas, av kommunalstämma*. Om vals förrättande och utgång

(Föreslagna bestämmelser.)

2. Understödsorgan bör verka för och själv vidtaga de åtgärder, vilka inom området för dess verksamhet kunna tjäna till att förebygga arbetslöshet eller mildra verkningarna därav ävensom för sådant ändamål samarbeta med myndigheter och andra.

Understödsorgan bör jämväl noga tillse, att understöd icke utlämnas i vidsträcktare omfattning eller under längre tid, än som av verkligt behov påkallas, och särskilt, att det icke utgår till arbetsovilliga eller till personer som böra erhålla fattigvård.

3. Arbetslöshetskommitté består av ordförande samt *fyra eller sex* ledamöter. För ordföranden och minst halva antalet ledamöter skola finnas suppleanter.

Ordföranden och hans suppleant förordnas, efter anmälan av vederbörande kommunala myndighet, av länsstyrelsen för viss tid, länsstyrelsen obetaget att före nämnda tids utgång återkalla förordnandet. Anmälan om förordnande och om återkallelse därav skall av länsstyrelsen omedelbart göras till *socialstyrelsen*. Ledamöter och deras suppleanter utses för viss tid i stad av stadsfullmäktige samt på landet av kommunalfullmäktige. Om vals förrättande och utgång skall *socialstyrelsen* omedelbart underrättas.

Kommitté bör vara sammansatt på sådant sätt, att den inrymmer repre-

*(Nuvarande bestämmelser.)**(Föreslagna bestämmelser.)*

skall *arbetslöshetskommissionen* omedelbart underrättas.

Kommitté bör vara sammansatt på sådant sätt, att den inrymmer representanter dels för de kommunala myndigheter, vilka äga särskild sakkunskap å ifrågavarande område, *dels för den frivilliga hjälpverksamheten i orten*, dels ock för arbetsgivarnas och arbetarnas intressen.

Ledamot eller suppleant må ej den vara, som *åtnjuter arbetslöshetshjälp*.

sentanter dels för de kommunala myndigheter, vilka äga särskild sakkunskap å ifrågavarande område, dels ock för arbetsgivarnas och arbetarnas intressen. *Finnes inom kommunen offentlig arbetsförmedlingsanstalt, bör en av kommitténs medlemmar vara ledamot av styrelsen för eller tjänsteman hos sådan anstalt.*

Ledamot eller suppleant må ej den vara, som *uppbär understöd enligt denna kungörelse eller åtnjuter fattigvård.*

4. *Arbetslöshetskommitté är beslutför, då ordföranden eller hans suppleant samt minst tre ledamöter eller suppleanter för dem äro närvarande och deltaga i beslutet. Vid lika röstetal gäller den mening ordföranden biträder.*

4. Revision av kommittés verksamhet verkställles av särskilda revisorer, utsedda för samma tid som kommitténs ledamöter. Minst en av revisorerna utses, efter anmälan av vederbörande kommunala myndighet, av länsstyrelsen. Övriga revisorer väljas på samma sätt som kommitténs ledamöter.

5. Där understödsverksamheten omhänderhaves av ordinarie kommunal myndighet, skall i revisionen av denna del av ifrågavarande myndighets verksamhet deltaga minst en revisor, som, efter anmälan av myndigheten, utses av länsstyrelsen för kalenderår.

6. Om utseende av revisorer, som avses i mom. 4 och 5, skall anmälan göras till *arbetslöshetskommissionen på sätt i mom. 3 stadgats beträffande anmälan om utseende av ordförande och ledamöter jämte suppleanter för dem.*

5. Revision av kommittés verksamhet verkställles av särskilda revisorer, utsedda för samma tid som kommitténs ledamöter. Minst en av revisorerna utses av länsstyrelsen efter anmälan av vederbörande kommunala myndighet. Övriga revisorer väljas på samma sätt som kommitténs ledamöter.

6. Där understödsverksamheten omhänderhaves av ordinarie kommunal myndighet, skall i revisionen av denna del av ifrågavarande myndighets verksamhet deltaga minst en revisor, som efter anmälan av myndigheten utses av länsstyrelsen för kalenderår.

7. Om utseende av revisorer, som avses i mom. 5 och 6, skall anmälan *omedelbart* göras till *socialstyrelsen*.

(Nuvarande bestämmelser.)

7. Till revisor, som jämlikt mom. 4 eller 5 utses av länsstyrelsen, må utgå arvode med belopp, som av arbetslöshetskommissionen efter samråd med länsstyrelsen, prövas skäligt med hänsyn till den vederbörande revisor åliggande arbetsböda. Arvode, som här avses, bestrides av ovan omförmälda anslag samt utbetalas i efterskott för år. Utdrag av kommissionens protokoll rörande kommissionens beslut om utbetalande av arvodet överlämnas av kommissionen till statskontoret, som har att direkt till vederbörande revisor utanordna arvodet.

§ 5.

För varje län utses av länsstyrelsen en länshjälpkommitté, vilken har till uppgift att i samråd med länsstyrelsen verka för samarbete mellan de olika kommunala understödsorganen och övervaka, att de noggrant fullgöra, vad dem enligt gällande författningar och arbetslöshetskommissionens anvisningar åligger, vidtaga de åtgärder, som i övrigt finnas lämpliga för arbetslöshetens bekämpande inom länet, samt tillhandagå med råd och upplysningar i fråga om kithörande förhållanden.

Beträffande sammansättningen av länshjälpkommitté gäller i tillämpliga delar vad i § 4 mom. 3 fjärde stycket föreskrivits för arbetslöshetskommitté.

Revision av länshjälpkommittés räkenskaper verkställes av revisor, som utses av länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har att omedelbart underrätta arbetslöshetskommissionen om vilka personer, som utsetts till ledamöter, suppleanter och revisor.

(Föreslagna bestämmelser.)

8. Till revisor, som jämlikt mom. 5 eller 6 utses av länsstyrelsen, må då så av socialstyrelsen prövas skäligt med hänsyn till arbetsbördans storlek utgå arvode med belopp, som av styrelsen bestämmes. Sådant arvode bestrides av statsmedel samt utbetalas årsvis i efterskott.

(Nuvarande bestämmelser.)

§ 6.

Den centrala ledningen av *understödsverksamheten* utövas av *statens arbetslöshetskommission*, vilken äger att med avseende å *verksamheten* meddela anvisningar och råd.

Arbetslöshetsunderstöd.

§ 7.

Kommun eller landsting, som ämnar börja verksamhet för beredande av arbetslöshetsunderstöd och önskar för sådant ändamål komma i åtnjutande av statsbidrag, har att, innan verksamheten begynnes, *inhämta arbetslöshetskommissionens medgivande därtill samt hos kommissionen göra ansökan om statsbidrag. Kommissionen* äger besluta, huruvida och i vilken omfattning sådant bidrag skall utgå. Vid prövning av fråga härom har *kommissionen* att taga hänsyn ej mindre till arbetslöshetens art och *utsträckning* inom kommunen eller landstingsområdet samt omfattningen och ändamålsenligheten av där vidtagna åtgärder till arbetslöshetens bekämpande, än även till beloppet av de statsmedel, som för ändamålet stå till förfogande.

Har statsbidrag beviljats, äger kommissionen, då anledning därtill föreligger, besluta, att sådant bidrag ej vidare skall utgå.

§ 8.

Ansökan om arbetslöshetsunderstöd göres hos vederbörande understödsorgan i den kommun, där sökanden uppehåller sig.

Vid ingivande av ansökan skall, där så finnes erforderligt, företes prästbe-

(Föreslagna bestämmelser.)

8 §.

Den centrala ledningen av *den statsunderstödda verksamheten* utövas av *socialstyrelsen*, vilken äger att med avseende därå meddela anvisningar och råd.

Närmare bestämmelser angående understöd.

9 §.

Kommun, som anvisat medel till beredande av understöd vid arbetslöshet och önskar för sådant ändamål komma i åtnjutande av statsbidrag, har att, innan verksamheten begynnes, hos *socialstyrelsen* göra ansökan om statsbidrag. *Styrelsen* äger besluta, huruvida och i vilken omfattning sådant bidrag skall utgå. Vid prövning av fråga härom har *socialstyrelsen* att taga hänsyn till arbetslöshetens art och *omfattning* inom kommunen samt till *utsträckningen* och ändamålsenligheten av där vidtagna åtgärder till arbetslöshetens bekämpande.

Då anledning därtill förekommer, äger *socialstyrelsen* besluta, att statsbidrag icke vidare eller endast i mindre omfattning än tidigare skall utgå.

10 §.

Ansökan om understöd göres enligt härför av *socialstyrelsen* fastställt formulär hos understödsorganet i den kommun, där sökanden uppehåller sig. Vid ingivande av ansökan skall, där så finnes erforderligt, före-

(Nuvarande bestämmelser.)

tyg och intyg om yrke samt, där så kan ske, om den sist innehavda anställningens art och varaktighet jämte arbetsgivarens namn. Sistnämnda intyg skall vara utfärdat antingen av vederbörande arbetsgivare, fackförening eller därmed jämförlig organisation eller ock av två i orten välkända personer.

§ 9.

Då ansökan om arbetslöshetsunderstöd inkommit, skall vederbörande understödsorgan i första hand söka bereda sökanden lämpligt tillfälle till utkomst genom eget arbete. Visar detta sig omöjligt, skall understödsorganet, efter inhämtande av de ytterligare upplysningar, som må finnas erforderliga, och efter omsorgsfull prövning av sökandens större eller mindre behov, skyndsamt meddela beslut, huruvida samt i så fall med vilket belopp, från vilken tidpunkt och på vilket sätt understöd skall utgå.

Vid prövning av sökandes behov bör hänsyn icke tagas till sådana tillgångar som bohag eller arbetsredskap. Ej heller må den omständigheten, att sökanden har smärre besparingar eller eget hem, utgöra hinder för beviljande av understöd.

Erhåller sökande bidrag av arbetsgivare eller arbetslöshetskassa, må understöd likväl till honom utgå, dock med högst så stort belopp, att det samma jämte nämnda bidrag uppgår till två tredjedelar av den i orten vid tiden för lämnandet av understöd vanliga avlöningen för arbetare av samma arbetsförmåga och med liknande arbete som sökanden.

(Föreslagna bestämmelser.)

tes prästbetyg samt intyg om yrke och om den senast innehavda anställningens art och varaktighet jämte arbetsgivarens namn. Sistnämnda intyg skall vara utfärdat antingen av vederbörande arbetsgivare, fackförening eller därmed jämförlig organisation eller ock av två i orten välkända personer.

11 §.

Understödsorganet skall i första hand eftersträva att bereda sökande tillfälle till utkomst genom eget arbete. Kan arbete icke beredas, skall understödsorganet efter inhämtande av de ytterligare upplysningar, som må finnas erforderliga och efter omsorgsfull prövning av sökandens och hans hemmavarande familjemedlemars större eller mindre behov skyndsamt meddela beslut, huruvida samt i så fall med vilket belopp, från vilken tidpunkt och på vilket sätt understöd skall utgå.

Vid prövning av sökandes behov bör hänsyn icke tagas till sådana tillgångar som bohag eller arbetsredskap. Ej heller må den omständigheten att sökanden har smärre besparingar eller eget hem utgöra hinder för beviljande av understöd.

12 §.

Under tid, då arbetslös åtnjuter understöd från erkänd arbetslöshetskassa, må understöd enligt denna kungörelse icke till honom utgå.

Under tid, då arbetslös åtnjuter bidrag från annan arbetslöshetskassa eller av arbetsgivare eller eljest i anledning av arbetslösheten är lagligen berättigad till regelbundet utgående understöd, må understöd enligt denna

*(Nuvarande bestämmelser.)**(Föreslagna bestämmelser.)*

kungörelse till honom utgå med högst så stort belopp, att detsamma jämte sådant bidrag uppgår till vad som enligt den vid denna kungörelse fogade tabellen högst må till honom utgivas.

§ 10.

Beviljat arbetslöshetsunderstöd utdelas genom vederbörande understödsorgans försorg och må efter omständigheterna utgå i kontanta penningar eller, helt eller delvis, i naturaförmåner, exempelvis livsmedel, arbetsredskap eller beklädnadspersedlar.

13 §.

Understöd utdelas genom understödsorganets försorg och må efter omständigheterna utgå i penningar eller, helt eller delvis, i naturaförmåner, exempelvis livsmedel, arbetsredskap eller beklädnadspersedlar.

§ 11.

Om den, som åtnjuter arbetslöshetsunderstöd, erhåller arbete, skall understödet upphöra att utgå.

§ 12.

Befinnes den, som åtnjuter arbetslöshetsunderstöd, icke föra ett ordentligt och nyktert levnadssätt, äger vederbörande understödsorgan besluta om indragande av understödet.

Understödstagare vare pliktig att å därför utsatta tider anmäla sig hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen i orten, att mottaga arbete, som genom arbetsförmedlingen anvisas honom, att hos densamma göra anmälan om arbete, som han annorledes må hava erhållit, och om avresa från orten, därest sådan av honom är tillämnad, ävensom att, där kommunen såsom villkor för åtnjutande av understöd sådant föreskrivit, under tid, ej överstigande två dagars arbetstid per understödsvecka, utan särskild ersättning utföra lämpligt kommunalt arbete. Understödstagare har även att efter anvisning av understödsorganet samvetsgrant deltaga i lämplig kurs,

14 §.

Befinnes den, som åtnjuter understöd, icke föra ett ordentligt och nyktert levnadssätt, skall vederbörande understödsorgan indraga understödet.

Understödstagare är pliktig att å för honom av arbetsförmedlingsanstalten bestämda tider anmäla sig hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen i orten, att mottaga erbjudet arbete, i den mån det enligt de i 3 § angivna grunderna skall anses såsom lämpligt, ävensom att, där kommunen såsom villkor för åtnjutande av understöd så föreskrivit, under tid ej överstigande två dagars arbetstid per understödsvecka utan särskild ersättning utföra lämpligt kommunalt arbete.

Understödstagare har även att efter anvisning av understödsorganet samvetsgrant deltaga i lämplig kurs, som

(Nuvarande bestämmelser.)

som anordnats för att bereda arbetslösa utbildning. *Iakttagare understödstagare icke dessa bestämmelser, äger understödsorganet indraga vidare understöd.*

Understödet må i nu nämnda fall efter omständigheterna indragas helt eller delvis samt tillsvidare, för viss tid eller för alltid.

§ 13.

Arbetslöshetsunderstöd tilldelas i regel allenast sökande, som är mantalskriven inom kommunen, men må utgå jämväl till annan person under förutsättning, att han har stadigvarande uppehåll i kommunen och kan antagas där hava större möjlighet till försörjning än i mantalsskrivningskommunen.

Vägras understöd åt person, som är mantalsskriven i annan kommun, må vederbörande understödsorgan hänvisa honom att söka understöd i den kommun, där han är mantalsskriven. I sådant fall kan understöd tilldelas honom till bestridande av kostnaden för hans resa till mantalsskrivningskommunen, och må statsbidrag utgå till halva beloppet av sådant reseunderstöd.

§ 14.

Har person, som icke är mantalskriven i den kommun där han vistas, av vederbörande understödsorgan i nämnda kommun förvägrats arbetslöshetsunderstöd, kan dylikt, där så prövas skäligt, tilldelas honom av läns-hjälpkommittén, och må statsbidrag till understödet utgå jämväl i detta fall.

(Föreslagna bestämmelser.)

anordnas för att bereda arbetslösa utbildning.

Försummar understödstagare att iakttaga vad sålunda föreskrivits, äger understödsorganet efter omständigheterna helt eller delvis samt tills vidare eller för viss tid indraga understödet. Består försummelsen däri, att understödstagare avvisat erbjudet lämpligt arbete, må under minst fyra veckor, efter det sådant förhållande inträffat, understöd icke till honom utgå.

(Nuvarande bestämmelser.)

(Föreslagna bestämmelser.)

Statsbidrag.

§ 15.

Statsbidrag till arbetslöshetsunderstöd utgår, där ej omständigheterna prövas föranleda lägre bidrag, för en var understödstagare med enahanda belopp, som i sådant hänseende tilldelats honom av kommunala eller landstingsmedel, dock högst med:

1 krona 50 öre per dag för man och hustru tillhopa;

1 krona per dag för ensam person, som fyllt 18 år;

60 öre per dag för ensam person, som fyllt 15 men ej 18 år; samt

30 öre per dag för varje inom eller utom äktenskapet fött barn.

Statsbidrag må ej utgå för mera än sex dagar i veckan.

Där synnerligen vägande omständigheter påkalla, att statsbidrag utgår till understöd åt arbetslösa, ehuru enahanda belopp ej kan ställas till förfogande av kommunala eller landstingsmedel, må framställning om statsbidrag göras hos Konungen.

§ 16.

Arbetslöshetsunderstöd och resekostnad utbetalas av vederbörande understödsorgan, som sedermera erhåller ersättning av statsmedel till den del, varmed staten enligt ovan angivna grunder lämnar bidrag, dock allenast under förutsättning att vad i berörda hänseende av kommunala medel till arbetslös utgivits, förklarats icke vara fattigvårdsunderstöd.

Vederbörande understödsorgan äger efter varje månads utgång av härför avsedda statsmedel utbekomma det statsbidrag, som belöper å de under månaden utlämnade understöd. Fram-

15 §.

Statsbidrag enligt denna kungörelse utgår endast under förutsättning att understödet icke överstiger belopp, som socialstyrelsen i enlighet med vid denna kungörelse fogad tabell fastställt med hänsyn tagen till lägsta inom kommunen mera allmänt förekommande daghjälp från erkänd arbetslöshetskassa.

Statsbidraget utgår, där ej omständigheterna föranleda lägre bidrag, för envar understödstagare med hälften av det belopp, som inom det av socialstyrelsen fastställda högsta beloppet tilldelas honom. Då särskilda skäl därtill föranleda, äger Kungl. Maj:t medgiva, att statsbidraget må utgå med större andel av understödet än nyss sagts.

Statsbidrag må ej utgå för mera än sex dagar i veckan.

16 §.

Understöd utbetalas av understödsorganet, som sedermera erhåller ersättning av statsmedel till den del, varmed staten enligt ovan angivna grunder lämnar bidrag, dock allenast under förutsättning att vad i berörda hänseende av kommunala medel utgivits förklarats icke vara att anse såsom fattigvårdsunderstöd.

Understödsorgan äger efter varje månads utgång av härför avsedda statsmedel utbekomma det statsbidrag, som belöper å de under månaden utlämnade understöden. Fram-

*(Nuvarande bestämmelser.)**(Föreslagna bestämmelser.)*

ställning om utbekommande av sådant bidrag göres med användande av särskilt formulär, som av *statens arbetslöshetskommission* fastställles. Framställningen skall, vid äventyr att *kommissionen* eljest må kunna förklara rätten till statsbidrag för den ifrågavarande månaden förverkad, senast den 15 nästföljande månad vara inkommen till *arbetslöshetskommissionen*.

Utdrag av arbetslöshetskommissionens protokoll rörande kommissionens beslut om utbetalande av statsbidrag överlämnas av kommissionen till statskontoret, som har att direkt till vederbörande understödsorgan utanordna statsbidraget.

ställning om utbekommande av sådant bidrag skall göras enligt särskilt formulär, som av *socialstyrelsen* fastställles. Framställningen skall, vid äventyr att *socialstyrelsen* eljest må kunna förklara rätten till statsbidrag för den ifrågavarande månaden förverkad, senast den 15 nästföljande månad vara inkommen till *socialstyrelsen*.

Bilaga till grunder för statsbidrag till kommunalt understöd vid arbetslöshet, utvisande de högsta understödsbelopp, till vilka statsbidrag utgår vid olika inom vederbörande kommun mera allmänt förekommande daghjälp från arbetslöshetskassa.

Daghjälp från arbetslöshets- kassa Kr.	Man och hustru Kr.	Ensam per- son över 18 år Kr.	Ensam person 16—18 år Kr.	Varje barn Kr.	Sammanlagt maximibelopp	
					per dag Kr.	per vecka Kr.
6: —	3: —	2: —	1: 20	0: 50	4: 50	27: —
5: 75	2: 88	1: 92	1: 20	0: 50	4: 40	26: 40
5: 50	2: 75	1: 83	1: 20	0: 50	4: 30	25: 80
5: 25	2: 63	1: 75	1: 15	0: 50	4: 15	24: 90
5: —	2: 50	1: 67	1: 15	0: 45	4: 00	24: 00
4: 75	2: 38	1: 58	1: 10	0: 45	3: 85	23: 10
4: 50	2: 25	1: 50	1: 10	0: 45	3: 70	22: 20
4: 25	2: 13	1: 42	1: —	0: 45	3: 55	21: 30
4: —	2: —	1: 33	1: —	0: 45	3: 40	20: 40
3: 75	1: 88	1: 25	1: —	0: 40	3: 20	19: 20
3: 50	1: 75	1: 17	0: 95	0: 40	3: 00	18: 00
3: 25	1: 63	1: 08	0: 95	0: 40	2: 80	16: 80
3: —	1: 50	1: —	0: 90	0: 40	2: 60	15: 60
2: 75	1: 38	0: 92	0: 80	0: 30	2: 40	14: 40
2: 50	1: 25	0: 83	0: 75	0: 30	2: 20	13: 20
2: 25	1: 13	0: 75	0: 70	0: 25	2: 00	12: 00
2: —	1: —	0: 67	0: 65	0: 25	1: 80	10: 80

*Bilaga A.***Sammanställning av yttranden, som avgivits över 1928 års betänkande.**

Med hänsyn till den betydelse, som i den offentliga diskussionen tillagts det utlåtande¹, *socialstyrelsen* avgivit, intages först en utförlig sammanfattning härav.

*Social-
styrelsens
yttrande.*

För att av socialstyrelsen tagas i övervägande vid yttrandets avgivande överlämnades till styrelsen de till socialdepartementet från övriga myndigheter inkomna yttranden över betänkandet ävensom ett flertal från olika kommuner och fackförbund inkomna framställningar rörande arbetslöshetsförsäkring m. m. Socialstyrelsen beredde vidare samtliga arbetsförmedlingsstyrelser och vissa organisationer tillfälle att avgiva yttrande över betänkandet.

Närmast med anledning av ifrågavarande remiss verkställde socialstyrelsen och utgav av trycket en utredning under rubrik »Arbetslösheten inom fackförbunden i Sverige», till vilken utredning här allenast må hänvisas.

Socialstyrelsen finner det mindre välbetänt att skrida till positiva och till sin natur vittutseende åtgärder mot arbetslösheten utan att avvakta och på det noggrannaste överväga resultatet av den pågående utredningen om arbetslöshetens omfattning, karaktär och orsaker samt om medlen för dess motverkande.

Beträffande en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet framhåller socialstyrelsen, att den förutsätter, även om den genomföres i relativt ringa omfattning, en stor samt både absolut och relativt i förhållande till understödsbeloppen dyrbar organisation. Ett av de starkaste skälen för tanken på arbetslöshetsförsäkring torde vara att från fattigvården avlyfta hjälpbehov, som föranledes av arbetslöshet. Det kan emellertid knappast vara lämpligt att uppbygga en organisation med proportionsvis mycket höga administrationskostnader, om därmed varken effektivt stöd lämnas de arbetslösa eller verksam lättnad ernås i annan det allmännas hjälpverksamhet, framför allt i fattigvården.

Av styrelsens undersökning rörande arbetslösheten inom fackförbunden år 1929, vilket år ur arbetsmarknadssynpunkt gestaltade sig synnerligen gynnsamt i vårt land, framgår, att antalet arbetslöshetsveckor inom de fackförbund, som utredningen omfattade, uppgick till 1,700,000. Styrelsen beräknar, att, om en arbetslöshetsförsäkring enligt betänkandets A-förslag sedan en följd av år varit genomförd i Sverige, skulle av dessa arbetslöshetsveckor allenast 38.2 procent hava blivit hjälpta. På grundval av arbetslöshetssiffrorna för första kvartalet 1931 beräknar styrelsen, att de av en försäkring hjälpta veckorna under år 1931 allenast skulle uppgå till 31.1 procent.

Enligt styrelsens kalkyler skulle en försäkring enligt det obligatoriska förslaget, omfattande medlemmarna i de av styrelsen undersökta fackförbunden eller 318,000 arbetare, hava lämnat en förlust år 1929 av 1.7 miljon kronor. År 1931 skulle en försäkring enligt A-förslaget av hela försäkringsklientelet, vilket styrelsen uppskattar till 630,000 personer, hava lämnat en förlust av 10.4 miljoner kronor. Dessa förluster, vilka väl måste täckas med statsmedel, innefatta ej statens kostnader för familjetillägg och administrationskostnader.

En arbetslöshetsförsäkring, som man verkligen söker basera på försäkrings-

¹ In extenso i Soc. Medd. nr 7/1931, sid. 515 ff.

mässig grund, lämnar sålunda i väsentlig mån hjälpbehovet obeaktat. En orsak härtill är, att de relativt långa arbetslöshetsfallen äro förhållandevis talrika.

Hittills anförda kalkyler hänföra sig till arbetslöshetsveckorna. Betraktar man försäkringens effektivitet ur synpunkten av antalet arbetslösa personer, kommer effektiviteten att växla från 0 till 100 procent i olika yrken och orter. Så skulle sannolikt samtliga arbetslösa i Kalixbygden och stenhuggeridistriktet redan vid ingången av år 1931, hava varit »utförsäkrade»¹. Därför erbjuder försäkringen bättre hjälp mot den lindrigare nöden än mot den svårare nöden.

Dessa utförsäkrade måste uppenbarligen av det allmänna hjälpas, vare sig genom att försäkringsorganisationen utvidgas eller genom att man låter fattigvården rycka supplerande in. Båda vägarna användas i utlandet. Starka krav skulle resas på att försäkringens hjälp utsträcktes, och dessa krav skulle vinna sådant stöd, att eftergifter bleve oundvikliga, exempelvis genom att daghjälpen utsträcktes under ytterligare visst antal veckor. En sådan utsträckt daghjälp komme att utgå utan särskild behovsprövning, ehuru en sådan borde vara oupplösligt förbunden med understöd av allmänna medel. Understödsverksamheten skulle genom den oundvikliga sammanblandningen med den egentliga försäkringsverksamheten rubba de ekonomiska förutsättningarna för den senare. Anspråken på statlig mellankomst bleve enligt utlandets erfarenheter både stora och till sitt belopp svårberäknade. Ofta måste staterna giva utfästelser in blanco att täcka försäkringens underskott med ty åtföljande inverkan på budgeten. Hänvisades åter de utförsäkrade till fattigvården, kunde ofta kommunerna hotas i sin ekonomiska existens.

Betänkandet nämner ej något om den nuvarande kontanta understödsverksamheten genom kommunernas arbetslöshetskommittéer med bidrag från arbetslöshetsanslaget och utan fattigvårds karaktär. Skulle denna verksamhet övervältras på fattigvården, komme kommittéerna blott att ha med reservarbetena att göra, och arbetslöshetskommissionen finge förhandla med dubbla kommunalorgan.

Tillämpningen av fattigvårdslagstiftningen kan sätta ur kraft de av arbetsmarknadspolitiska skäl betingade reglerna för daghjälpen relativa storlek, vilket ej borde kunna tillåtas. Vissa av de sakkunniga ha sökt lösa frågan genom en bestämmelse, att daghjälpen belopp skall minskas med samma belopp, varmed fattigvård beredes. Denna regel borde emellertid enligt styrelsens mening ej tillämpas, där fattigvården berott på viss större försörjningsplikt eller sjukdom. Bestämmelsen komme eljest att verka för hårt, särskilt i betraktande av att den arbetslöse är återbetalningsskyldig för den erhållna fattigvården.

Övre åldersgränsen är satt till 67 år. En betydande del av arbetarna utstöttes emellertid redan i början av 60-årsåldern från arbetsmarknaden. För dem bleve försäkringen verkningslös.

En motsatt sida av arbetslöshetsproblemet är ungdomsarbetslösheten. Svårigheterna för ungdomen äro störst i 18—25 års åldern. Försäkringen utgör ett i och för sig otillfredsställande skydd mot dylik arbetslöshet, då troligen ytterst få bland den arbetslösa ungdomen varit i tillfälle att genom avgiftsbetalning förvärva sig rätt till daghjälp. Det är vidare olämpligt med kontantunderstöd till ungdom. Om hjälp skulle beredas ungdom, exempelvis genom utsträckt daghjälp, borde detta förknippas med villkor angående yrkes- eller fortsatt allmän utbildning.

¹ Socialstyrelsen använder ordet »utförsäkrade» för att beteckna de arbetslösa personer, som redan uttömt sin försäkringsrätt under en arbetslöshetsperiod, som uppgått till maximitiden för åtnjutande av daghjälp.

De av Kungl. Maj:t den 30 juli 1928 och 26 april 1929 igångsatta utredningarna angående revision av pensionsförsäkringslagarna och utredning av den sociala försäkrings- och hjälpverksamhetens organisation äro ännu ej avslutade. Åtgärder på något av dessa områden kunna märkbart påverka utformningen av åtgärder på nu förevarande område.

Det mest följdriktiga vore, att kostnaderna för en försäkring drabbade de försäkrade och att deras utgifter finge på vanligt sätt påverka löneprisbildningen. Så är faktiskt nu förhållandet inom fackförbundens arbetslöshetskassor. Krav resas emellertid just från detta håll på försäkring, beroende på att man vill ha bidrag från andra håll. Detta krav — och därmed hela kravet på arbetslöshetsförsäkring — innebär, förtäckt eller öppet, ett krav på ökade löneförmåner. Bidragen skulle enligt förslaget till obligatorisk försäkring eller A-förslaget lämnas av arbetsgivarna och enligt förslaget till frivillig försäkring eller B-förslaget av staten. A-förslaget torde därför i detta hänseende äga företräde. Arbetsgivarnas ökade kostnader komma givetvis att ingå som en omedelbar, naturligt verkande faktor i löneprisbildningen. Tillskott av allmänna medel förskjuter i mån av sin storlek försäkringen i riktning mot antingen ett system för löneförbättring åt vissa arbetargrupper eller ett understödssystem. Tilläggen komme att företrädesvis utgå till de förhållandevis bättre betalda arbetargrupperna på bekostnad av sämre ställda samhällsmedlemmar.

Det obligatoriska systemet är i speciellt hög grad förknippat med risker i statsfinansiellt avseende. Då staten i lagstiftningsväg inför en dylik försäkring, lär staten ej kunna underlåta att taga på sig det moraliska ansvaret för att försäkringssystemet fungerar enligt de uppställda reglerna. Som förut anförts, skulle försäkringen även det goda året 1929 ha visat förlust. Påfrestningarna visa sig vid större arbetslöshet främst i höjning av antalet utförsäkrade och därmed följande minskning av de försäkringsmässiga inkomsterna av avgifter. Sannolikt komme utvecklingen att föra med sig, att de utförsäkrade skulle erhålla daghjälp av staten.

Socialstyrelsen gör en beräkning av kostnaderna för staten beträffande A-förslagets hela försäkringsstock 1931. Undersökningen utgår från en understödstitid av 90 dagar och avser dels reguljär daghjälp och dels utsträckt daghjälp till de utförsäkrade arbetslösa. Under förutsättning att staten skulle bära förlusten, bleve statens kostnad 1931 för reguljär försäkring 17.5 miljoner och vid utsträckt daghjälp 79.7 miljoner. Principen att systemet skulle uppbäras av avgifter från arbetarna och arbetsgivarna vore därmed övergiven. På grund av ovissheten om arbetslöshetens omfattning låte förlusterna ej beräkna sig i förväg.

Styrelsen diskuterar härefter lämpligheten av att inpassa arbetsförmedlingsanstalterna i systemet, så att de med bibehållande av sina förmedlande uppgifter göras till bärare av själva försäkringen. Styrelsen framhåller, att förslaget torde vara förestavat av önskemålet att undgå en helt ny organisation. Personalen är emellertid nu utvald med hänsyn till förmedlingsuppgiften, och man kan näppeligen ställa anspråk på densamma, att den skall visa sig vuxen att övertaga helt nya, nog så komplicerade försäkringsuppgifter. Helt ny personal måste anställas för de nya arbetsuppgifterna. Effektiviteten hos arbetsförmedlingen måste lida, om den göres till lokalt organ för försäkringen. Troligen komme anstalterna att nedsjunka till en ren stämpningsinstitution, och arbetarna komme att skaffa sig anställning antingen genom sina organisationer eller direkt hos arbetsgivarna. Arbetsförmedlingens uppgift är och förblir emellertid att anvisa den arbetssökande den bästa möjliga anställningen och arbetsgivaren bästa möjliga arbetskraft. Försäkringssidan är en social hjälpverksamhet. Arbetsförmedlingen komme att utsättas för ett

det starkaste moraliska tryck att beakta dessa synpunkter jämväl vid förmedlingen med åsidosättande av den angivna grundregeln. Försäkringsmässiga konsekvenser uppkomma genom platsanvisning, vilket skulle ådraga förmedlingen misstanke för partiskhet. Arbetare, som hänvisas till lägre avlönat arbete eller till reservarbete, måste möta detta med ovilja, och om prövning av lämplighet av arbetsanvisningen och de försäkringsmässiga konsekvenserna sker hos samma myndighet, kommer hela motviljan att rikta sig mot arbetsförmedlingen. Det vore därför önskvärt, om organisationen kunde lösas efter andra linjer.

Olika grupper av arbetare bilda goda eller dåliga risker. Det är föga sannolikt, att inkomsterna av de förra skulle uppväga merutgifterna för de senare. Erfarenheterna i utlandet utvisa, att den mindre goda arbetskraften söker sig och kvarstår i arbete endast så lång tid, som författningsenligt fordras för att få daghjälp. Dessa element torde mestadels icke ansluta sig till en frivillig försäkring.

Socialstyrelsen fastslår, att stora möjligheter till missbruk av försäkringen finnas, och att de även faktiskt utnyttjas i utlandet. Detta är uppenbart bland annat i säsongyrkena.

Försäkringssystemet är alltför stort för att något individuellt intresse av sparsamhet i de konkreta fallen skulle finnas hos arbetsgivare eller arbetare. Beträffande arbetsgivarna torde en försäkring komma att slappa intresset för att med visst eftergivande av driftsekonomiska synpunkter bereda arbetskraften utkomst under lågkonjunktur. Styrelsen syftar härvid på den intermittenta driften eller korttidsarbetet. Avsked av olämplig arbetare kommer förmodligen att maskeras med angivande av driftsinskränkning som orsak. Då utgår ju nämligen daghjälp. Kommunernas arbeten för arbetslösa torde komma att förbehållas utförsäkrade för att förhindra, att de fölle fattigvården till last. Då arbetslösa, som sysselsätts i reservarbete, äro fria från avgift, komma kommunerna troligen ej att anordna dylikt arbete som reservarbete utan som vanligt arbete för att därigenom göra arbetarna avgiftspliktiga och ånyo berättigade till daghjälp.

A-förslaget bleve en helt plötsligt genomförd nyskapelse med en mångfald nya, svåra problem. Den nya organisationen komme att arbeta på ett särskilt ömtåligt område, och alla missgrepp finge lätt en pinsam karaktär.

Socialstyrelsen diskuterar härefter förslaget till frivillig försäkring och framhåller, att systemet är smidigare än det obligatoriska samt anknyter till redan befintlig verksamhet. En frivillig försäkring skulle ej få så betydande dimensioner till en början som den obligatoriska försäkringen, utan framväxa mera organiskt. Styrelsen förklarar sig emellertid anse, att dessa fördelar uppvägas av brister, som ej i samma grad vidlåda A-förslaget.

En frivillig försäkring skulle till en början omfatta de nuvarande medlemmarna i fackförbundens arbetslöshetskassor jämte några nya förbund. Man torde kunna räkna med 350,000 medlemmar 1931, om försäkringen då startats.

Inom det försäkrade klientelet bör i stort sett samma *relativa* effektivitet nås som vid en obligatorisk försäkring. Däremot blir effektiviteten mindre, betraktad som en *allmän hjälpform* vid arbetslöshet. Antalet hjälpta veckor år 1931 vid en frivillig försäkring skulle motsvara 17.4 procent av samtliga arbetslöshetsveckorna hos hela den arbetarstock, som skulle omfattas av en obligatorisk försäkring.

Styrelsen gör ett försök till beräkning av kostnaderna för en frivillig försäkring med en omfattning av 318,000 medlemmar 1929 samt respektive 415,000 och 630,000 medlemmar 1931. Kostnaderna komme enligt kalkylerna att uppgå till respektive 13.7, 22.0 och 33.4 miljoner kronor, varav statens an-

del sålunda bleve hälften. Som premierna icke i lagen bestämts för de försäkrade, är det emellertid vanskligt att uppskatta, hur mycket som skulle kunna tagas ut, och hur stort sålunda statens bidrag verkligen skulle bli. Socialstyrelsen uppskattar statens bidrag till respektive 6.55, 12.35 och 18.80 miljoner kronor. Därtill komme kostnaderna för de utförsäkrade, varvid dock ej samma moraliska tvång eller tekniska förutsättningar föreligga som vid den obligatoriska försäkringen för att staten skulle utgiva utsträckt daghjälp. Antages detta vara fallet, blir med lika stor omslutning 1931 som för den obligatoriska (630,000) och med utsträckt daghjälp kostnaden 94 miljoner kronor, varav 14.6 miljoner skulle utgöra de försäkrades avgifter. Styrelsen betonar, att detta endast är en teoretisk beräkning.

Nuvarande arbetslöshetskassor arbeta under smidiga och enkla former, men detta lärer bero på frånvaro av försäkringsmässiga former. Detta är dock nödvändigt att införa vid en försäkring enligt B-förslaget. Man måste förutsätta ett strikt rättsförhållande, i och med att man principiellt avböjer tanken på behovsprövning. Sedan staten tillkommit som ny part, blir det nödvändigt att ej blott faktiskt iakttaga lagens olika bestämmelser utan man måste även kunna dokumentariskt leda i bevis att så skett. Detta skulle föranleda ett arbetssätt inom kassorna, som vore helt artschild från det nuvarande.

Socialstyrelsen anser det knappast troligt, att lokalorganen för arbetslöshetskassorna skulle kunna förfoga över sådan sakkunskap, så att de självständigt skulle kunna handlägga förekommande ärenden. I annat fall måste dessa uppgifter utövas centralt hos kassan. Ett lokalt organ måste finnas överallt, där försäkrade finnas, och tillträde till kassorna skall ju vara öppet för alla utövare av yrket. Varje rikskassa enligt B-förslaget skulle ställas inför liknande problem rörande lokalorganisationen som vid A-förslaget. Ej ens där är denna organisation nöjaktigt löst.

Styrelsen anser, att det vid en frivillig försäkring förefinnes stor fara för splittring i en mångfald små kassor. En sådan splittring skulle medföra stora olägenheter.

Frivillig försäkring kan ej förväntas komma att i sådan omfattning tillgodose det av arbetslöshet förorsakade hjälpbehovet, att nuvarande åtgärder från statens och kommunernas sida nämnvärt skulle kunna inskränkas. Svårigheter måste uppstå att infoga en företrädesvis enskild hjälpverksamhet enligt B-förslaget i det allmänna hjälpsystemet. Statens och kommunernas organ för hjälpåtgärder måste kontrollera praktiskt taget alla de data, som konstituera försäkringsrätten. De olika kassorna måste utöva kontroll sinsemellan, så att ej samma personer kunna åtnjuta daghjälp från flera kassor. Statens medverkan är begränsad till en passiv, företrädesvis formell kontroll i efterhand samt till kreditering av bidragen. För en statlig arbetslöshetspolitik lämnar en sådan bidragsverksamhet på intet vis rum.

Om kassorna vid större arbetslöshet bleve urståndsatta att fullgöra sina regeljära förpliktelser mot de ännu daghjälpberättigade, torde anspråk komma att ställas på förhöjda statsbidrag. Däremot torde ej samma anspråk på hjälp åt de utförsäkrade kunna framställas som vid den obligatoriska försäkringen.

Det Hagman-Eklundska förslaget av 1925 att statens bidrag skulle beräknas på grundval av de utbetalade daghjälpbeloppen och att kostnaderna för daghjälp under någon kortare tid omedelbart efter karensvekan skulle bäras helt av kassorna, synes socialstyrelsen värt ett närmare övervägande.

De föreslagna kassorna skulle enligt förslaget närmast anknytas till fackorganisationernas nuvarande understöds-kassor och bli härigenom starkt yrkesbetonade. Försäkringen skulle medverka till att arbetskraften knytas till respektive yrken och blir sålunda en s. k. yrkesförsäkring. Endast vaga be-

stämmelser hava givits angående möjligheten att övergå till annan kassa. Arbetskraftens rörlighet är emellertid en av de viktigaste förutsättningarna för arbetsmarknadens självläkedomprocess mot arbetslöshetens skador. En arbetslöshetsförsäkring, speciellt enligt B-förslaget med sin starka yrkes- eller lokalbetoning, skulle verka kraftigt bromsande på arbetskraftens rörlighet.

Fackorganisationerna skulle kunna minska den del av den nuvarande kontingenten, som går till arbetslöshetskassan, och i stället höja den del, som går till andra syften. Fackförbunden skulle härigenom stärkas i sina lönesträvanden. Det författingsenliga frigörandet av de nya kassorna från fackorganisation torde bli endast skenbart.

De av de sakkunniga anförda skälen för uteslutning från en obligatorisk försäkring av vissa arbetargrupper synas vara av den beskaffenhet, att man har anledning fråga sig, huruvida dessa grupper lämpligen böra få omfattas av en frivillig försäkring, bedriven med tillskott av statsmedel. Möjligheterna till kontroll bli ej större vid den frivilliga än vid den obligatoriska försäkringen. Så viktiga principfrågor som exempelvis lant- och skogsarbetarnas delaktighet av en arbetslöshetsförsäkring skulle enligt B-förslaget avgöras i enbart administrativ väg av tillsynsmyndigheten.

Socialstyrelsen övergår här efter till att utveckla några allmänna synpunkter, avsedda att belysa frågan om lämpligheten av att över huvud taget genomföra en arbetslöshetsförsäkring i Sverige.

Styrelsen framhåller, att den försäkringsmässiga basen för systemet väsentligen är att söka i den faktiska lönenivån. Sålunda måste avgifterna kalkyleras på basis av lönerna, och jämväl daghjälsbeloppen måste stå i viss relation till lönernas storlek. Dag hjälpen måste emellertid avvägas i förhållande till lönen icke blott på försäkringsmatematiskt riktigt sätt utan jämväl under sociala och socialpsykologiska hänsynstaganden. Då försäkringen har till syfte att trygga den försäkrade mot nöd till följd av arbetslöshet, måste sociala hänsyn sätta en praktisk, nedre gräns för dag hjälpens belopp. Till följd av levnadskostnadernas variationer på olika orter skulle ett belopp, som på en ort bereder ett låt vara nöd torftigt livsuppehälle för en familj av viss storlek, ej förslå att täcka samma familjs utgift enbart för bostad å en annan ort.

Socialpsykologiska hänsynstaganden uppdraga också en övre gräns för dag hjälpens relativa storlek i förhållande till lönen. Dag hjälpen får ej uppgå till mer än en viss del av den arbetslöses lön i öppna marknaden. Härvid kommer formellt i betraktande den lön, som han förut faktiskt uppburit och som legat till grund för beräkningen av hans avgifters storlek. Det borde emellertid vara gentemot den arbetslöses framtida lön, vilken som helst, som dag hjälpens belopp skulle stå i viss relation. Dag hjälpen får ej sättas högre, än att den arbetslöse själv mant skall sträva att komma i åtnjutande av de bättre förhållanden, som ett arbete i öppna marknaden skulle skänka honom. Varje enskild arbetslös inom varje yrke och å varje ort bör ställas inför alternativet dag hjälp till ett lägre belopp eller arbetslön till ett högre för arbete i öppna marknaden, därest sådant yppar sig.

För att lönenivån skall kunna tjäna som försäkringsmässig basis för dessa kombinationer fordras uppenbarligen, att den uppvisar rimlig enhetlighet och fasthet. Denna förutsättning brister emellertid i utomordentlig grad i vårt land, säkerligen vida mera än i flertalet länder, som infört arbetslöshetsförsäkring. På sätt närmare uppvisas i en inom styrelsen upprättad promemoria, uppvisar den svenska lönenivån en synnerligen stor splittring.

Redan lönedifferenserna mellan olika yrken äro betydande. Först och sist måste emellertid framhållas den avsevärda lönespänningen mellan stad och land, även om hänsyn tages till värdet av naturaförmånerna. Lönen i ett väl

betalt yrke i en dyr stad kan exempelvis med flera hundra procent överstiga lönen inom jordbruket. För att minska denna spänning hava de sakkunniga helt enkelt fastställt ett maximum för den del av lönen, vartill hänsyn tages vid försäkringen. Men härigenom löper man fara, att daghjälpens icke skall fylla sin uppgift att bereda ett existensminimum. Å andra sidan ligger daghjälpens högsta belopp synnerligen nära den lön, som faktiskt betalas inom stora delar av vårt näringsliv, företrädesvis inom jordbruket.

Områden med dylika lönedifferenser kunna gränsa tätt intill varandra med endast en eller annan mils övergångszon. Man kommer sålunda att ställas inför den situationen, att en arbetslös, som uppbär daghjälp, enligt reglerna måste hänvisas till arbete i öppna marknaden, vilket betalas med lägre belopp än daghjälpens.

De relativt höga daghjälpensbeloppen i städerna skulle stimulera en icke önskvärd inflyttning från landsbygden. De större städernas förhållandevis bättre fattigvård utövar redan nu dragning på arbetskraften i den ålder, då försörjningsmöjligheterna börja tryta. En försäkring skulle skapa nya starka tillflöden till stadsnäringsarnas arbetsmarknad och därmed, direkt eller indirekt, till de arbetslösa skaror. Medlet att bekämpa arbetslösheten bleve på samma gång ett medel att öka arbetslösheten.

Socialstyrelsen yttrar till sist:

»Arbetslösheten medför för det moderna samhället sådana svårigheter, att sökandet efter botemedel mot det onda framstår som nutidens kanske största sociala spörsmål. På många håll betraktar man nu arbetslöshetsförsäkring såsom botemedlet mot de sociala skadeverkningarna av arbetslösheten.

Den verkställda utredningen liksom ock erfarenheterna från andra länder med genomförd försäkring torde emellertid utgöra en bestämd varning för uppfattningen att en arbetslöshetsförsäkring skulle innebära så att säga en lösning av arbetslöshetsfrågan. Redan den omständigheten, att frågan i flera av försäkringsländerna är mera brännande än någonsin, detta trots att staterna flerstades träffat supplerande åtgärder av en sådan omfattning, att samhällsekonomin synes hotad, bär nog samt vittne härom. Erinras må, att vissa av de sakkunniga i betänkandet också starkt betonade denna synpunkt.

De verkställda teoretiska beräkningarna rörande verkningarna av en arbetslöshetsförsäkring hos oss stämma i allt väsentligt med faktiska erfarenhetsrön från utlandet.

Upprätthållas de grundsatser, på vilka ett försäkringssystem skulle bygga, synes försäkringen vid mera omfattande arbetslöshet, vars skadeverkningar man framför allt måste söka bota, erhålla en så begränsad effektivitet, att nuvarande hjälpåtgärder från det allmännas och från enskildas sida finge upprätthållas i nära nog samma omfattning som nu. Kostnaderna för den organisation, som åtminstone ett obligatoriskt försäkringsväsen föranledde, bleve icke desto mindre betydande och knappast försvarliga i förhållande till den uppnådda effekten.

Den begränsade effektiviteten skulle emellertid av allt att döma hos oss liksom flerstades i utlandet föranleda starka krav på försäkringssystemets utbyggande med hjälpåtgärder från det allmännas sida, vilka åtgärder icke vore av försäkringsmässig utan av understödsnatur men som dock komme att direkt anknyta sig till försäkringen. Försäkringsformerna i sin tur skulle i hög grad menligt återverka på denna hjälpverksamhets rationella anpassning efter det verkliga behovet och kanske just på denna grund bidra att öka arbetslöshetens omfattning.

En sådan kompletterande hjälpverksamhet, vilken enligt vad erfarenheten visar merendels måste improviseras under de yttre omständigheternas omedelbara tryck, komme att i grundläggande punkter beröra andra hjälpformer från

det allmännas sida, vilka för närvarande hos oss äro föremål för vittutseende och betydelsefulla utredningar, nämligen om organiserandet och samordnandet av samhällets vårdverksamhet i allmänhet och uppdragandet av gränserna mellan dess delar samt avvägandet av kostnaderna för denna verksamhet mellan staten, kommunerna, arbetsgivare och arbetare. Härtill kommer, att själva problemet om arbetslösheten, vad angår såväl dess orsaker som möjligheterna att verkligen råda bot för den, likaledes är föremål för pågående utredning.

Under sådana förhållanden anser styrelsen tiden icke vara inne för ett definitivt ståndpunktstagande till frågan om de former, under vilka åtgärderna till förmån för de arbetslösa på mera varaktigt sätt skola infogas såsom ett led i det allmänna hjälpsystemet.»

*Skiljaktig
mening
inom social-
styrelsen.*

Två ledamöter av socialstyrelsen hava varit av skiljaktig mening och i hudsak anført följande.

Visserligen torde en arbetslöshetsförsäkring icke kunna mer än till en begränsad del motverka arbetslöshetens följder, och verkställda beräkningar tyda på att en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring skulle medföra så betydande bördor för det allmänna och näringslivet, att de knappast synas överkomliga. Däremot borde betänkligheter icke förefinnas mot att genomföra en frivillig försäkring, som i våra grannländer med åtminstone relativ framgång tillämpats i syfte att utjämna och mildra de ekonomiska följderna av utebliven arbetsinkomst. Ett försäkringssystem av sådan art torde näppeligen kunna anses föregripa en eventuellt blivande omläggning av den sociala hjälpverksamheten i allmänhet.

Den omständigheten, att inom ett tjugotal fackförbund finnas arbetslöshetskassor med över 300,000 medlemmar, måste i väsentlig grad förenkla och förbilliga arbetslöshetsförsäkringens eljest nog så vanskliga organisations- och kontrollsystem. Liksom sjukkasserörelsen vuxit sig stark med det allmännas stöd, kunna även arbetslöshetskassornas utveckling mäktigt befordras, om de tillerkändes bidrag av allmänna medel.

Att stora grupper av arbetare skulle underlåta att utnyttja en frivillig försäkring, läser ej vara enbart av ondo. Ofta torde orsaken vara att söka i en medveten insikt om att individen befunne sig i sådana omständigheter, att en försäkring vore opåkallad. En dylik tankegång står i god överensstämmelse med självhjälps idé.

En överarbetning av de sakkunnigas förslag till frivillig försäkring torde dock vara erforderlig med beaktande av de senaste årens erfarenheter på ifrågavarande område i in- och utlandet.

*Yttranden
från övriga
myndigheter
och organisationer.*

Myndigheternas och sammanslutningarnas allmänna inställning till frågan om införande av en arbetslöshetsförsäkring är i övervägande grad avstyrkande. I varje fall borde, framhålla ett flertal yttranden, den anbefallda utredningen om arbetslöshetens natur och orsaker samt medlen för dess motverkande avvaktas, innan slutlig ståndpunkt toges i den svårlösta frågan.

Statens arbetslöshetskommission anför:

»Svårigheterna att på ett rationellt sätt infoga en arbetslöshetsförsäkring i samhällets övriga hjälpverksamhet äro påtagliga. De sakkunnigas betänkande lämnar starka belägg härför och giver tillika vid handen, att svårigheterna synas vara större, än man tidigare haft anledning antaga. Det är i främsta rummet med avseende å försäkringens socialpolitiska verkningar, som detta gör sig gällande

Hjälpsystemet för de arbetslösa bör städse vara så inriktad, att den icke blott lindrar arbetslöshetens följder utan tillika verksamt bidrager till arbetslöshetens snara upphörande och förebyggande eller i vart fall icke lägger

hinder i vägen för arbetskraftens rationella utnyttjande. I vårt land med dess ur arbetsmarknadssynpunkt i många hänseenden säregna förhållanden är det av största vikt att denna grundsats beaktas. Stora delar av vårt näringsliv måste av klimatiska och andra skäl bygga på möjligheten av arbetskraftens snabba överflyttning från ett område till ett annat. Hämmas eller fördröjes utbytet av arbetskraft, ökas svårigheterna för näringslivet och därmed arbetslösheten. Yrkesutbytet torde få anses vara en så betydelsefull faktor för vår arbetsmarknad, att arbetslöshetsförsäkringens förhållande till säsongarbetarfrågan blir av fundamental vikt. Enligt kommissionens mening synes ifrågasvarande problem kräva ytterligare noggrant övervägande, då kommissionen befarar, att de härutinnan föreslagna bestämmelserna kunna medföra ogynnsamma verkningar på arbetsmarknaden.»

Statskontoret framhåller, att en arbetslöshetsförsäkring ganska kännbart komme att ingripa på åtskilliga områden såväl i näringslivet som i statens verksamhet. Med hänsyn till nödvändigheten av att vidtaga åtgärder gentemot och söka råda bot på de olägenheter, som särskilt under de senaste åren uppkommit genom den rådande arbetslösheten, är det enligt statskontorets mening av vikt, att vad som från det allmännas sida vidtages i detta hänseende också länder till sådant resultat, att om möjligt en minskning av arbetslösheten därigenom kan inträda, och att i varje fall dess följder för de enskilda och det allmänna i mera avsevärd mån mildras. Statskontoret finner emellertid, att de skäl, som tala emot en arbetslöshetsförsäkrings införande, icke hava blivit vederlagda av försäkringens förespråkare.

Domänstyrelsen uttalar, att det ur såväl samhällets som de arbetslösas synpunkt principiellt måste anses vara bättre om hjälp åt arbetslösa förenas med krav på en samtidig prestation i form av utfört arbete, än om en sådan hjälp bindes vid den till sina följdverkningar långt mera komplicerade försäkringen.

Järnvägsstyrelsen förklarar, att enligt styrelsens mening övervägande skäl anförts mot införande hos oss av arbetslöshetsförsäkring. Styrelsen anser, att statens nuvarande hjälpverksamhet med anordnande av reservarbeten lämnat ett övervägande gott resultat, och att det därför ej vore lämpligt att nu inslä på den föreslagna nya linjen. Med arbetslinjen skapas arbetsprodukter och nyttigheter, medan försäkringslinjen skulle åsamka det allmänna dryga utgifter utan motsvarande nytta.

Enligt *kommerskollegii* förmenande tala övervägande skäl emot att såsom grundval för samhällets åtgärder till stöd för de ofrivilligt arbetslösa införa en arbetslöshetsförsäkring vare sig på obligatorisk eller frivillig grund.

Lantbruksstyrelsen anser, att införandet av en arbetslöshetsförsäkring i många avseenden kan befaras medföra menliga verkningar för jordbruket. Sålunda skulle en försäkring i sin mån bidra till att öka den lockelse, som industriarbetarnas löne- och levnadsstandard samt övriga med anställning inom industrien till synes förenade fördelar utöva på landsbygdens folk i allmänhet, varav måste följa en ökad tendens till knapphet på arbetskraft inom jordbruket och höjda arbetskostnader för dess produktion. Styrelsen avstyrker därför bestämt för jordbrukets vidkommande de i betänkandet föreliggande förslagen till arbetslöshetsförsäkring.

Det framlagda betänkandet om arbetslöshetsförsäkring är enligt *vattenfallsstyrelsen* en god illustration till den stora förbistring, som råder i frågan. Styrelsen anser betänkandet giva ett kraftigt belägg för, att det är mycket vägande skäl, som tala emot införande av en arbetslöshetsförsäkring.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens yttrande är av följande lydelse:

»Då arbetslöshetsförsäkringens alla kostnader komma att läggas på varuprisen, höjas dessa, varför varuförsäljningen minskas, produktionen minskas

och arbetslösheten ökas, varjämte viljan till arbete slappas. Det är icke möjligt för ett folk att leva på sedlar eller på kapitalet, den enda möjligheten är att leva på arbete. Då således en arbetslöshetsförsäkring vore en olycka för landet, får Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen avstyrka förslaget.»

Länsstyrelsen i Stockholms län, som på de av flertalet sakkunnigas anförda skäl anser försäkring enligt den frivilliga linjen utesluten, förklarar sig anse, att konsekvenserna av en obligatorisk försäkring äro ytterst svåröverskådliga, vilket jämväl bestyrkes av erfarenheterna från länder med denna försäkringsform. Länsstyrelsen ställer sig synnerligen betänksam, intill dess att man lyckas utfinna någorlunda acceptabla garantier mot försäkringsbördans övervälrande på staten.

Länsstyrelsen i Uppsala län yttrar bland annat:

»Det ligger i öppen dag, att det mest önskvärda medlet för undanrödjande av arbetslöshetens olyckliga följder utgöres av åtgärder, genom vilka arbetslöshet förebygges, det vill säga hindras att över huvud uppkomma. Obestriddt lär i anslutning härtill även vara, att en uppkommen arbetslöshet helst bör bekämpas på samma sätt, som arbetslöshet förebygges, det vill säga genom åvägabringande, så mycket som möjligt, av de vanliga förutsättningarna för arbetstillgång. Brist på kapital eller på företagare kan jämförelsevis lätt avhjälpas genom det allmännas ingripande såsom arbetsgivare. Svårare är att bereda lönande avsättning eller användning för resultaten av det arbete, som sålunda anordnas. Det kan emellertid ej möta någon större betänklighet att i viss mån nedsätta anspråken i sådant hänseende. Om blott nyttan av arbetet nått och jämnt motsvarar kostnaden får man vara tillfredsställd, låt vara att en enskild företagare icke under sådana förhållanden skulle vilja träda i verksamhet. Är nyttan ringare, föranleder beredandet av arbetstillfällen tydligen en uppoffring för det allmänna, men denna uppoffring är i de flesta fall — och bör alltid vara — mindre, än den som skulle vara förenad med utdelandet av kontanta understöd, vilket sistnämnda förfarande dessutom är förenat med uppenbara sociala och moraliska olägenheter. Att en uppoffring från det allmännas sida kan vara från olika, särskilt högre, synpunkter ej blott rimlig och försvarlig, utan ofrånkomlig, lär icke av någon förnekas.

Arbetslöshetsförsäkringen är nödvändigtvis ofullständig och otillräcklig. Den är, såvitt den grundas på avgifter från arbetsgivare och arbetare, icke tillämplig på arbetslösa, som icke ännu haft någon arbetsanställning. Även andra, talrika och omfattande, grupper av arbetslösa kunna svårigen omfattas av försäkringen. Härvid komma snarast de arbetslösa att uteslutas, som bäst skulle behöva arbetslöshetshjälp.

Arbetslöshetsersättning i kontantunderstödet form måste bli mycket dyrbar, men kan vid arbetslöshetsförsäkringen näppeligen annat än utgöra regeln. Så mycket säkrare och tydligare är det, att en arbetslöshetsersättning, som i avsevärd mån grundar sig på försäkringsavgifter, icke kan vara tillräcklig mera än för en helt kort tid. Även här torde understöd komma att utgå just i fall, då behovet är relativt mindre trängande.

Man måste förvänta, att starka krav komma att resas såväl av de arbetslösa, som icke omfattas av försäkringen, som på en till belopp och synnerligast till tiden utsträckt ersättning åt försäkrade arbetslösa. Dessa krav skulle säkerligen bli det allmänna — staten och kommunerna — alldeles övermäktiga. Eller åtminstone skulle det bli nödvändigt att antingen lämna viktiga behov på andra områden otillfredsställda eller att i betänklig grad stegra skattetrycket och kapitalförbrukningen.»

Länsstyrelsen i Östergötlands län anser, att tanken på individens väl fått undanskymma blicken för de mindre tilltalande konsekvenser ur allmän synpunkt, som, på sätt förslagets motståndare bland de sakkunniga påvisat, ar-

betslöshetsförsäkringen komme att medföra. Länsstyrelsen förmenar, att en arbetslöshetsförsäkring, om man ser saken något djupare, även i den mera ofullständiga form de utarbetade förslagen innebära, tenderar att skapa ett tillstånd, där samhällets invånare äga garantier att oberoende av direkta egna åtgöranden alltid hava försörjningsmöjligheter. Länsstyrelsen anser sig icke kunna förorda, att statliga åtgärder vidtagas för genomförande av arbetslöshetsförsäkring i någon form.

Länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län, som icke anse sig kunna tillstyrka något av de framlagda förslagen till införande av arbetslöshetsförsäkring, samt *länsstyrelserna i Kronobergs, Hallands, Skaraborgs, Värmlands, Västmanlands och Kopparbergs län* förorda utredning av det av herr von Koch gjorda alternativa förslaget om en enhetlig behandling av det allmännas hjälpsamhet.

Länsstyrelsen i Blekinge län hyser den bestämda uppfattningen, att en statlig arbetslöshetsförsäkring för närvarande icke bör komma till stånd. Denna angelägenhet torde bära överlämnas åt arbetarnas egna omsorger och tillgodoses i det sammanhang, vartill den i främsta rummet hör, nämligen med de lönepolitiska aktionerna.

Länsstyrelsen i Hallands län betonar, att försäkringen, sådan den föreslagits, icke är en verklig försäkring, utan att man givit försäkringens namn åt något som i det väsentliga innebär en hjälp från utomstående eller sålunda en understödsverksamhet.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser, att man skulle äga större förutsättningar att möta arbetslösheten, om man tillämpar de riktlinjer, som staten förut gått in för vid arbetslöshetens bekämpande. Man har onekligen då större möjligheter till en smidig anpassning efter rådande förhållanden än med ett försäkringssystem med dess en gång för alla fastslagna linjer.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län, som hemställer, att de sakkunnigas förslag icke måtte till någon åtgärd föranleda, yttrar bland annat:

»Betänkligheterna mot arbetslöshetsförsäkring ha väckts därav, att man vid en närmare undersökning funnit, att arbetslösheten icke är i samma grad oberoende av den arbetslöses egen vilja, som de andra olyckor, mot vilka försäkring gives. Arbetslösheten kan vara beroende av den individuella arbetarens ovillighet att åtaga sig visst arbete eller arbete mot viss lön. Arbetslösheten kan vidare vara beroende av en viss arbetaregruppas kollektiva handlande. Genom den lönepolitik som av en sådan grupp föres, kunna möjligheterna för ett företags fortsatta verksamhet upphöra, arbetstillfällen gå förlorade och arbetslöshet för tidigare anställda eventuellt följa.

Denna påvisade principiella skiljaktighet mellan arbetslöshet och andra omtalade företeelser kunde emellertid möjligen vara en teoretisk konstruktion, vid vilken vid praktiskt handlande ej större avseende behöfde fästas. Så kan emellertid ej sägas vara fallet. Den äldre uppfattning, enligt vilken det var en hederssak för var och en att ta vilket arbete som helst till vilken lön som helst hellre än att söka hjälp av det allmänna, är icke längre förhärskande inom opinionsbildande kretsar bland dem, som skulle bli föremål för försäkring. Och när utvecklingen tenderar i en icke önskvärd riktning, är särskild försiktighet påkallad beträffande en lagstiftning, som kan antagas befordra en sådan utveckling. Erfarenheten från andra länder ger vid handen, att sådan försiktighet icke är obefogad. I England har man påtagliga bevis för att dess arbetslöshetspolitik, vari försäkring ingår som ett viktigt led, medverkat till att slappa den enskildes ansvars känsla och att öka benägenheten hos honom att pockande blicka till samhället för hjälp samt motverkat arbetskraftens förflyttning till befintliga, men mindre lockande, arbetstillfällen.

Principiella betänkligheter mot försäkringsformen äro som framgår av vad ovan anförts, påvisade, vilka, om de än icke kunna vara avgörande för det slutliga ståndpunktstagandet, likvisst äro av den allvarliga beskaffenhet, att det föreliggande förslaget fördelar och nackdelar måste bli föremål för en synnerligen noggrann prövning, och fördelarna finnas särskilt framträdande för att försäkringsformen skall kunna slutligen godtagas.»

Länsstyrelsen i Örebro län framhåller, att verkningarna av arbetslösheten för såväl den enskilde som samhället i dess helhet äro så allvarliga, att statsmakterna icke principiellt böra avvisa tanken att åtminstone försöksvis lämna sitt stöd för en frivillig försäkring. Förslaget om obligatorisk försäkring avstyrkes däremot bestämt. Länsstyrelsen håller före, att en socialförsäkring — med undantag allenast såvitt gäller olycksfallsrisken — i främsta rummet bör grundas på principen om hjälp till självhjälp. Länsstyrelsen uttalar vidare sin anslutning till vad av sakkunnigledamoten von Koch anförts beträffande organisationen av en allmän hjälpverksamhet, vilken sålunda skulle omfatta jämväl arbetslöshetshjälp.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län avstyrker införande av arbetslöshetsförsäkring med bidrag från utomstående samt uttalar som sin uppfattning, att en försäkring snarare bidrager till att öka än minska behovet av den totala understödsverksamheten, varjämte den genom försäkringen tillförsäkrade rätten till understöd kan befaras komma att förändra uppfattningen i allmänhet om rätten till understöd samt utsudda gränsen mellan rättsgrunden för fattigvård och för understöd i följd av försäkring.

Länsstyrelsen i Jämtlands län avstyrker på anförda skäl införande av arbetslöshetsförsäkring samt tillägger härefter, att länsstyrelsen dock icke velat förneka, att en dylik anordning i ett industriland under en svårartad övergångsperiod med särskild oro på arbetsmarknaden kunnat medföra vissa gynnsamma verkningar, men att i vårt land med dess egenartade ekonomiska struktur och med nuvarande förhållanden tillräckliga skäl icke synas föreligga att tillgripa en åtgärd, vilken oundvikligen lider av så stora svagheter.

Sveriges industriförbund framhåller bland annat, att arbetslösheten numera har en för respektive individer mer permanent karaktär, och att arbetslösheten till följd härav endast i ringa omfattning kan avhjälpas genom en försäkring.

Av *Svenska stadsförbundets* styrelse hava vissa ledamöter icke ansett sig kunna förorda införande av arbetslöshetsförsäkring, medan andra ledamöter i princip tillstyrkt införande av dylik försäkring. Styrelsen meddelar vidare, att jämväl inom städerna åsikterna i ämnet äro delade. Styrelsen vill emellertid enhälligt uttala, att städerna fått vidkännas så stora utgifter för arbetslösheten, att de i många fall nu synas komma till den punkt, att de icke längre förmå att utan större bidrag från statens sida lämna sina arbetslösa den hjälp, läget kräver.

Styrelsen för *Svenska landskommunernas förbund* betonar, att åtgärder böra företagas för lindrande av de ekonomiska konsekvenserna av arbetslösheten för såväl den enskilde som kommunerna, men har ej velat taga ståndpunkt till, efter vilka linjer detta bör ske. Styrelsen vill emellertid framhålla, att, om en arbetslöshetsförsäkring skulle införas, betydande svårigheter skulle uppstå, därest kommunal bidragsskyldighet skulle föreskrivas i enlighet med herr von Kochs förslag. Vilken norm man än valde för bestämmandet av vilken kommun, som skulle vara bidragsskyldig beträffande den arbetslöse, torde det ej kunna undvikas, att rikliga tillfällen gäves till tvister mellan de olika kommunerna. En kommunal bidragsskyldighet och därmed åtföljande kontroll skulle medföra betungande uppgifter för vederbörande kommunala organ och mycket kännbara kostnader för åtskilliga kommuner.

Svenska arbetsgivareföreningen framhåller, att synnerligen tungt vägande skäl anförts emot en arbetslöshetsförsäkring, vare sig enligt den obligatoriska eller enligt den frivilliga linjen.

Landssekreteriatet tillstyrker på det enträgnaste, att förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring måtte föreläggas riksdagen. Landssekreteriatet anför vidare:

»Då det för närvarande väl ej är möjligt att tekniskt ordna produktionen utan stockningar och på sådant sätt, att arbetsföretagen få en jämn utveckling, motsvarande tillgången av arbetskraft, så att landets medborgare alltid kunna beredas sysselsättning och utkomstmöjligheter, synes det Landssekreteriatet, att det är en ofrånkomlig plikt för samhället att ingripa och söka hjälpa de oförskyllt arbetslösa och deras familjer, så att de ej brytas ned av arbetslöshetens verkningar. De sociala vådorna av arbetslösheten äro alltför stora för att av samhället kunna lämnas obeaktade. Arbetslöshetens omfattning gör det omöjligt för de löneanställda att ensamma bära bördorna därav. Lönearbetarna ha ej heller någon rätt att deltaga i ledningen av produktionen och äga ej något inflytande på finansinstitutens och kapitalets åtgärder, som kunna föranleda arbetsbrist. Arbetarna hava därför oftast ingen inverkan på de åtgärder och förhållanden, som framkalla skiftande konjunkturer och arbetslöshet. Det synes därför icke kunna anses vara på något sätt oberättigat, att krav uppställas på att kapitalet och samhället skola påläggas skyldighet att lämna en effektiv hjälp till de arbetslösa. Denna hjälp bör givas på sådant sätt, att den ej kränker självkänslan eller på annat sätt demoraliserar de arbetslösa. Fattigvårdsprincipen får därför ej komma i tillämpning. Den arbetslöse bör känna och veta att hjälpen är en produkt av hans egen och samhällets omtanke att på förhand ordna ett stöd för dem, som bliva drabbade av produktionsmaskineriets bristfälligheter. Detta kan ske genom att samhället och kapitalet giva ekonomiska bidrag till åstadkommande av en arbetslöshetsförsäkring, till vilken även de löneanställda skola lämna bidrag. Även om en sådan försäkring ej kan bliva till hjälp för alla, som drabbas av arbetslöshet, eller räcka till att hålla nöden borta vid alla tillfällen, kan den dock åstadkomma en avsevärd och värdefull lindring av det onda, som arbetslösheten nu förorsakar stora grupper av samhällets invånare. De arbetslöshetskassor, som arbetarna med egna krafter åstadkommit inom vissa arbetsområden, ha visat sig vara till så utomordentligt stor nytta att samhället ej bör tveka att utbygga arbetslöshetsförsäkringen så att den får möjlighet att giva ett kraftigare stöd i större utsträckning än vad arbetarna själva mäktat att åstadkomma. Tveksamheten inom vissa politiska kretsar, som medfört att Sverige är det enda europeiska land som saknar en lagligt reglerad arbetslöshetsförsäkring, bör nu övervinnas, och åtgärder vidtagas för genomförande av lag om arbetslöshetsförsäkring.»

Arbetslöshetsförsäkringens inverkan på *lönenivån* är föremål för utredning i de flesta yttrandena. Så framhåller *kommerskollegium* den tendens, som finnes hos en arbetslöshetsförsäkring, att utgöra en försäkring mot sänkning av lönen, även där en sådan med hänsyn till konjunkturerna och lönens jämviktssläge kunde anses nödig eller befogad. Rätten till försäkring vore sålunda i själva verket ägnad att själv skapa arbetslöshet.

Lönenivån.

Försäkringsinspektionen anför härutinnan:

»Såsom de sakkunniga uttalat, ligger i begreppet försäkring, att den händelse, som ger upphov till ersättningsrätten — försäkringsfallet — måste vara oberoende av dens vilja, som är berättigad till ersättning'. Enligt försäkringsinspektionens mening har den föreslagna arbetslöshetsförsäkringen icke denna karaktär. Det heter i 5 § av A-förslaget (9 § av B-förslaget), att ersättning

skall utgå till den, som icke kunnat erhålla 'lämpligt' arbete, och att erbjudet arbete skall anses lämpligt allenast under förutsättning bland annat, att det är förenat med avlöning, som 'icke understiger den i arbetsorten vanliga avlöningen för sådant arbete' eller enligt en annan formulering 'prövas vara skälig i förhållande till i arbetsorten förekommande avlöning för sådant arbete'. Den förra formuleringen innebär, såsom även i motiveringen uttalats, att den i kollektivavtal bestämda lönen blir normerande. Detsamma gäller som regel vid den senare formuleringen, något som även medgivits i motiveringen av de sakkunniga, som förordat densamma. Villkendera formulering som än väljes, kommer alltså det att inträffa, som sistnämnda sakkunniga velat förhindra, nämligen att genom arbetslöshetsförsäkringen beredes 'stöd för åtgärder, som i sig själva verka arbetslöshetsskapande'. 'Det rådande läget på arbetsmarknaden bör', hava de vidare anfört, 'giva utslaget för den lönenivå, som skall upprätthållas, och om av någon anledning lönenivån kommit att ligga högre än som motsvarar förhållandet mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft, så är det icke meningen, att en sådan lönenivå skall erhålla ett nytt skydd genom försäkringen. Om försäkringen icke funnes, skulle den därigenom skapade arbetslösheten innebära ett tryck på kollektivavtalslönen samt till följd därav föranleda en efter marknadsläget bättre anpassad lön, om icke förr så i varje fall när tiden komme för en revidering av gällande kollektivavtal. En arbetslöshetsförsäkring, som ändrade detta förhållande, skulle alltså icke blott innebära partitagande för arbetarna i lönestriderna utan själv medverka till utbredning av de riskfall, den vore avsedd att utgöra försäkring emot.' Riktigheten av de citerade uttalandena synes försäkringsinspektionen oemotsäglich och har icke heller bestritts av den andra gruppen bland de sakkunniga, vilka fasthållre i sin kritik av den andra formuleringen som sin åsikt framhållit, att, där kollektivavtal är gällande, någon möjlighet icke förefinnes att anställa arbetare till lägre löner än de avtalsenliga och att, där anordningen med kollektivavtal icke trängt igenom, lönesatserna torde ställa sig ogynnsammare än de i kollektivavtalen fastslagna och därför intet behov att jämna vägen för ytterligare nedpressning kan anses vara för handen. Båda grupperna inom de sakkunniga synas alltså inse, att den föreslagna arbetslöshetsförsäkringen kommer att medverka till 'utbredning av de riskfall, som den är avsedd att utgöra försäkring emot'. Skillnaden mellan de båda formuleringarna är, att den ena gruppen velat i möjligaste mån förhindra denna verkan, men ej kunnat det i någon avsevärd mån, under det den andra gruppen ej haft denna avsikt. Vare sig den ena eller andra av ifrågavarande formuleringar väljes, blir arbetslöshetsförsäkringen en understödsverksamhet, som stödjer de försäkrade i deras strävan att under dåliga konjunkturen hålla uppe lönenivån, även om därigenom arbetslöshetens övervinnande fördröjes eller ökad arbetslöshet uppstår.»

Norrbottens läns landsting föreslår, att en arbetslös borde åläggas att mottaga arbeten, som gäve högre lön än daghjälpens jämte familjeunderstödet. *Järnkontoret* framhåller, att en arbetslöshetsförsäkring skulle utgöra ett försvagande av de enda korrektiv, som samhället äger mot opåkallade och obalanserade lönerörelser från arbetargrupper, som missbruka sin ställning. Flera *handelskammare* anmärka på, att daghjälpens jämte familjetillägg ofta komme att överstiga den normala dagsinkomsten för arbetare inom andra branscher. Den arbetslöse komme härigenom att undvika att söka arbete inom sådana yrken, då det vore ekonomiskt fördelaktigare för honom att leva sysslös på understödet. Försäkringen får med andra ord en tendens att öka arbetslösheten i stället för motsatsen.

Sveriges industriförbund yttrar, att förslaget komme att innebära en premiering av industriarbetarna på bekostnad av bland andra lant- och skogsarbe-

tarna och leda till ett förstörande av den redan befintliga skillnaden mellan industriens och jordbrukets löner. Förbundet gör vidare en erinran mot den föreslagna principen, att storleken av arbetslöshetsersättningen skall vara beroende av vederbörandes förutvarande inkomst. Genom att lönerna inom olika yrken och även inom samma yrke — delvis på konstlad väg — fastlöstes vid avsevärt skilda nivåer, komme den, som haft goda inkomster, att erhålla högre ersättning vid arbetslöshet än den, som haft ett lägre betalt arbete och i själva verket vore i större behov av hjälp, eftersom han ej haft samma möjligheter att lägga av något för att möta den svåra tiden. Principen vore oegentlig även ur arbetsgivarens synpunkt, som måste lämna större premiebidrag, ju högre lön han betalade, och alltså ju bättre ekonomisk ryggrad han gäve sina arbetare.

»De föreslagna understödssatserna», yttrar *Statens arbetslöshetskommission* beträffande förslaget till obligatorisk arbetslöshetsförsäkring, »synas i de lägre löneklasserna i sina maximibelopp (daghjälp + familjetillägg) komma att ligga allt för nära arbetsförtjänsten i den öppna marknaden. I vissa fall kunna de t. o. m. överskrida dessa. En nöjaktigare lösning av berörda fråga synes hava uppnåtts genom den anordning med viss fast relation mellan arbetsförtjänstens och daghjälpens storlek, som förekommer i motsvarande stadgande i förordningen om erkända arbetslöshetskassor.»

Kommerskollegium framhåller, att en arbetslöshetsförsäkring skulle minska den för svenska förhållanden karakteristiska *rörligheten* hos arbetskraften samt verka fastlåsende på förefintligt överskott på arbetskraft inom berörda industrier eller andra näringsgrenar även i sådana fall, där ett permanent sådant överskott förefinnes. *Domänstyrelsen* nämner särskilt, att cirkulationen mellan exempelvis industri samt skogsbruk och flottning i Norrland skulle försvåras. De försäkrades övergång till icke kvalificerade yrken komme att motverkas. Därtill komme den starka dragning till större industricentra, som måste uppstå genom att större understöd där utbetalas. Beträffande lant- och skogsarbetare i synnerhet gäller, till en del av klimatiska skäl, yttrar styrelsen vidare, att stor rörlighet råder hos arbetskraften såväl till yrke som plats. Detta skulle motverkas genom en försäkring. I detta sammanhang framhåller *Vattenfallsstyrelsen* nödvändigheten av att arbetsförmedlingen göres så effektiv som möjligt för att befordra rörligheten hos arbetskraften.

Arbets-
kraftens
rörlighet.

Sveriges redareförening yttrar, att den föreslagna lagstiftningen innebure en fara, för att de produktiva krafter, som vore tillfinnandes hos en var *individ*, genom dess förverkligande skulle komma att förkvävas, och att vissa element inom samhället komme att begagna sig därav för att på ett bekvämt sätt utan arbete, så långt lagstiftningen det medgäve, bereda sig försörjningsmöjligheter. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* yttrar på tal härom: »Kampen för tillvaron kan icke undvaras; den utgör säkerligen den mäktigaste sporen för allt mänskligt framåtskridande; utan densamma skulle arbetslusten mattas, intresset att förvärva för arbetes utförande nödiga färdigheter minskas och en allmän stagnation inträda, en stagnation, som naturligtvis komme att för alla samhällsmedlemmar minska välståndet och inom kort förvandla det idealtillstånd, var- till man med arbetslöshetsförsäkringen såsom medel velat komma, till någon- ting helt annat. De sakkunnigas olika förslag äro allt för litet omfattande för att kunna föra fram till det mål man avsett att nå med arbetslöshetsförsäkringen, eller tryggande av existensmöjligheterna oberoende av eget arbete eller ansträngningar; men även i den inskränkta omfattning, i vilken arbetslöshetsförsäkringen enligt något av de sakkunnigas förslag skulle genomföras, torde denna försäkring vara ägnad att i många fall skapa en säkerligen ofta illuso-

Inverkan på
individen.

risk trygghetskänsla, som är ägnad att slappa arbetsviljan och således måste anses vara av ondo.»

Flera handelskammare framhålla, att den huvudsakligaste delen av de arbetslösa under normala tider utgöres av mindre arbetsvilliga personer, till vilka alltså alla andra finge betala. En viss del av arbetskraften bleve antagligen för alltid överförd till improduktivitet eller i bästa fall till reservarbeten. *Handelskammaren i Gävle* anför, att det skulle bli mycket svårt att draga gränsen mellan oförvårdad arbetslöshet och den, som är grundad på de i arbetsmarknaden stridande parternas åtgöranden. Vidare yttrar handelskammaren, att samhörigheten mellan arbetare och arbetsgivare skulle komma att förminska, och arbetsgivarna anse sig fria från förpliktelser mot arbetarna.

En försäkringsinverkan på olika slags arbetslöshet.

Kommerskollegium gör en utredning om *olika slags arbetslöshet* och en försäkrings inverkan på dem.

Arbetslösheten genom *konjunkturuomslag* torde få anses inbegripa flertalet av de fall, där understöd åt ofrivilligt arbetslösa skulle beredas genom försäkringen. Men denna hjälp bleve i hög grad begränsad dels genom att stora grupper arbetare icke komme med i försäkringen och dels genom att en mängd arbetare av olika anledningar vore diskvalificerade för understöd. Den bristande effektiviteten av försäkringen måste i och för sig vara ägnad att ingiva starka farhågor mot densammas införande. Vore läget sådant, att en sänkning av arbetslönen måste anses såsom enda utvägen för vidmakthållande av viss näring, kunde arbetslöshetsunderstödet direkt motverka eller fördröja en sådan ekonomiskt nödvändig anpassning till ett nytt jämviktsläge.

Rationalisering av industrien medför en minskning av antalet arbetare och en permanent arbetslöshet inom det berörda facket och ett behov av överföra arbetskraften till andra arbetsområden. Men härvid skulle försäkringsbidraget, som endast utgår under en kortare tid, allenast vara av en underordnad betydelse för den arbetslöse. Benägenheten hos arbetsgivaren att söka underlätta övergångstiden för de temporärt arbetslösa komme att minskas genom en försäkring. Samhället borde i stället inrikta sig på att underlätta uppkomsten av en ny industriell verksamhet eller att överföra arbetskraften till nya verksamhetsområden, exempelvis genom yrkesutbildning såsom inom Byske kommun i Norrland.

Det erbjuder stora svårigheter att inordna *säsongarbetslösheten* under ett system för arbetslöshetsförsäkring, vare sig frivillig eller obligatorisk. Svårigheterna skulle ej bortelimineras genom de av de sakkunniga föreslagna regulativen. Många arbetare tillhöra en del av året försäkringspliktigt yrke och andra delar av året ej försäkringspliktiga yrken. Eventuell rätt till understöd skulle borttaga lusten att söka annat yrke. Ett icke ogrundat missnöje komme att väckas av att arbetarna finge betala försäkringsavgifter en stor del av året, som de aldrig skulle få någon nytta av.

Vid arbetslöshet till följd av *organisatoriska åtgärder på arbetsmarknaden*, (minimilönetaffier enligt kollektivavtal, fackförbundens slutenhet m. m.) skulle försäkringen visa sig mer eller mindre ineffektiv i att bereda stöd för de ofrivilligt arbetslösa.

Ungdomsarbetslösheten är en av de allvarligaste farorna, som det gäller att motarbeta. Försäkringen vore här fullständigt ineffektiv och värdelös. Det vore bättre med yrkesutbildning. Försäkringshjälp kan för ungdomen synas som en legalisering av sysslolösheten och vänja ungdomen vid arbetslösheten som ett normalt tillstånd.

Kommerskollegium yttrar sammanfattningsvis, att starka betänkligheter kunna anföras mot en arbetslöshetsförsäkring både enligt den obligatoriska och den frivilliga linjen särskilt med hänsyn till ineffektiviteten i ett flertal

fall, där hjälp vore mest av behovet påkallad. Därför borde enligt kollegium i princip icke annan utväg återstå än att lämna erforderlig hjälp på sätt som hittills skett efter *prövning av behovet* i varje särskilt fall. Visserligen måste behovsprövningen vara ett irritationsmoment för de arbetslösa och ofta verka så, att skötsamma personer ej anses behöva hjälp, vilken däremot lämnas mindre sparsamma. Oftast torde det dock vara så, att den skötsamme först i andra hand hotas av arbetslöshet. Sålunda rekommenderas anordnandet av olika slags arbeten, som böra så anordnas, att de ej lägga hinder i vägen för de arbetslösas återinträde i arbete på öppna arbetsmarknaden. Utbildningskurser böra ordnas, därvid visst dagsunderstöd måste lämnas. Kollegium avstyrker förty författningsförslagen samt tillstyrker utredning av von Kochska alternativförslaget.

Behovs-
prövning.

Vattenfallsstyrelsen uttalar sig bestämt för den grundläggande principen, att eventuellt understöd vid arbetslöshet skall lämnas först efter prövning av behovet. Styrelsen betonar, att all hjälpverksamhet blir särskilt dyrbar, om ej behovsprincipen lägges till grund. I ett flertal andra yttranden föredrages behovsprincipen framför försäkring. *Göteborgs handelskammare* vill hava behovsprincipen genomförd även i försäkringen, och detta därför att den arbetslöse själv endast bidrager med en del av beloppet och återstoden med tvång uttages av andra. Å andra sidan anför *Svenska kommunalarbetsförbundet*, att behovsprincipens genomförande är för arbetarna förödmjukande och demoraliserande.

Arbetslinjens stora fördelar betonas eftertryckligt av *statens arbetslöshetskommission*, som anser densamma outhärlig för en sund arbetslöshetspolitik. Kontant understödsverksamhet bör i möjligaste mån undvikas och helst endast användas, om arbetsvillighet först dokumenterats genom föregången anställning vid reservarbete. Ibland kan dock kontantlinjen visa sig lämplig, och kommissionen vill därför ej motsätta sig, att statens medverkan till en sådan i mera fasta former ordnas. Försäkringen bör emellertid kombineras med en arbetslinje, men kommissionen anser ej det av herr von Koch föreslagna sättet vara sådant, att detsamma av praktiska skäl kan användas i dess nuvarande form. Under den kallare årstiden torde nämligen reservarbeten ej alltid stå till buds. Även administrationen vore svår att ordna med så vittgående samarbete mellan arbetsförmedlingsanstalterna och den statliga organisationen för reservarbete.

Svenska kommunalarbetsförbundet m. fl. fackförbund anför, att nödhjälpsarbete ute i obygderna försvårar för arbetarna att söka ny anställning inom förutvarande eller andra yrken, samt att nödhjälpsarbete alltid inkräktar på öppna arbetsmarknaden. Önskemål uttalas om att endast öppna marknadens löner användas. *Västernorrlands läns landsting* påpekar, att, om lönerna vid ett reservarbete bestämmas till att understiga lönerna i öppna arbetsmarknaden, en bestämd tendens kommer att finnas att undandraga arbete från öppna marknaden. Därigenom försvåras för de arbetslösa att erhålla vanligt arbete och sålunda motverkas, vad man vill åstadkomma. *Svenska metallarbetarförbundet* yrkar, att reservarbeten ej skola anordnas som en institution, vilkens huvudsakliga uppgift är att pröva arbetsvilligheten. Reservarbeten böra endast användas, då arbetslöshetsförsäkring ej blir en verklig hjälp. *Landssekretariatet* hemställer, att frågan om reservarbeten löses fristående och oberoende av frågan om försäkring.

Statskontoret betonar vikten av, att de statskommunala arbetena ökas. Då kommunerna förfoga över lämplig arbetsledning för sådant ändamål, kunna de rent statliga arbetena minskas.

Domänstyrelsen framhäver starkt fördelen av arbetslinjen under betonande

av att nödhjälpslönen bör sättas i skälig relation till lönerna på arbetsmarknaden. Beträffande den föreslagna hänvisningen av arbetslösa under högst 12 veckors tid till reservarbeten uttalar styrelsen, att tiden är för kort, så att kostnaderna för arbetets utförande väsentligt komma att ökas. Särskilt bleve detta fallet vintertiden. Styrelsen ingår därefter på en utförlig redogörelse för redan utförda arbeten samt uttalar, att möjlighet finnes, att i fortsättningen ordna nödhjälps- och reservarbete i ungefär samma utsträckning som nu i de allmänna skogarna. Kravet på att arbetet skall vara produktivt bör icke vara helt avgörande. I våra skogar finnas emellertid stora arbetsfält, där resultatet kommer framtiden till godo. *Vattenfallsstyrelsen* uppräknar ett flertal områden, där arbeten finnas i riklig mängd såsom skogsvårdsarbete, avdikning, flottledsbyggnader och vägarbeten. *Järnvägsstyrelsen* framhåller, att arbetena böra ordnas helt genom det allmänna och icke genom en för annat ändamål avsedd specialgren inom förvaltningen.

Järnkontolet anför, att samhällets verksamhet till avhjälpande av svårigheterna genom arbetslöshet får en felaktig inställning, om den huvudsakligen inriktar sig på att avhjälpa de ekonomiska svårigheterna. I stället borde arbetet inriktas på att förebygga uppkomsten av arbetslöshet. En av huvudorsakerna till arbetslösheten torde vara den organiserade arbetarklassens medvetna aktioner till slutenhet och lönestelhet, varför det borde åligga samma klass att själv neutralisera arbetslösheten. De förhållanden, som föranlett införande av försäkring i de stora industriländerna, återfinnas icke hos oss. Industriella strukturen i vårt land är avsevärt olika dessa länders. Hos oss ligger tyngdpunkten till samhällen på landsbygden. Därigenom får den arbetslöse stora möjligheter att skaffa sig ett eller annat arbete i bygden runt omkring. Dessutom finnas betydligt större möjligheter till nödhjälpsarbete i vårt glest bebyggda land. Det »svenska systemet» har med rätta observerats i utlandet. Resultaten av de utländska försäkringarna äro föga uppmuntrande.

Endast temporär hjälp.

Stockholms handelskammare betonar den endast temporära hjälpen genom en försäkring för de arbetslösa. Hjälpen slutar, då nöden är som störst, d. v. s. efter längre tids arbetslöshet. Därför kan man även förvänta ökade krav på en efter hand växande utbyggnad av försäkringen med ökade bördor på land och näringar samt med ytterligare faror för ett fastslåsande av arbetslösheten. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* uttalar, att någon som helst avspänning i det sociala missnöje, som arbetslösheten skapat, ej kan förväntas.

Avgränsning mot fattigvården.

Handelskammaren i Gävle framhåller, att garantier måste skapas för ett upprätthållande av *gränslinjen emot fattigvårdens* egentliga uppgifter. Emot herr von Kochs förslag anmärkes, att det ej kan vara eftersträfvansvärt att borttaga det för en ansvarskännande individ avskräckande, som tanken på försörjning av fattigvården innebär. Jämväl *arbetslöshetskommissionen* reagerar mot en sammankoppling med fattigvården samt påpekar nödvändigheten av bättre samarbete mellan olika myndigheter, så att en person ej får hjälp av fattigvården, ehuru han exempelvis är arbetsovillig. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* fruktar, att försäkringen skulle kunna medföra en förändrad syn hos de arbetslösa på frågan om rätt till understöd samt hava till följd, att de arbetslösa efter försäkringstidens slut tilltvinga sig fortsatt hjälp i form av fattigvård, varigenom uppenbarligen tidsbegränsningen bleve skäligen illusorisk. Att skapa garantier häremot lär ej vara möjligt.

A-förslaget.

Obligatorisk försäkring föredrages av ett flertal av dem, som avgivit yttrande, på grund av att staten där får större inflytande och på grund av de

större organisatoriska fördelarna. *Landsekreterariatet* framhåller, att arbetslöshetsrisken därigenom utslås på flesta möjliga personer. De flesta *fackförbund* föredraga obligatorisk försäkring, därför att hela arbetarklassen då kan komma med — dock med påpekande av att i betänkandet väsentliga arbetargrupper utelämnats — och därför att bidrag då kunna uttagas av arbetsgivarna. Jämväl i övrigt bleve det en mera rättvis fördelning av understödsbördorna.

Kommerskollegium yttrar, att begränsningen till vissa grupper av yrkesarbetare, tidsbegränsningen, som är mycket godtyckligt vald och övriga villkor för utbekommande av understöd göra, att endast en mindre del av de arbetslösa få nytta av försäkringen, och detta just under den första delen av arbetslösheten, då hjälp minst behöves. Till understöden finge samtliga skattskyldiga bidraga, således jämväl de, som själva vore berövade möjligheten att draga nytta av försäkringen. Dessa vore ofta vida svagare ställda än de understödda.

Länsstyrelsen i Kronobergs län, som anser sig böra tillerkänna det obligatoriska försäkringssystemet ett principiellt företräde framför det frivilliga, yttrar bland annat:

»För sin del håller Kungl. Maj:ts befallningshavande före, att ett av de starkaste skälen, som kunna anföras mot införande av arbetslöshetsförsäkring, hänför sig till det förhållande, att en högst betydande del av vårt lands arbetare och till stor del sådana, som genomsnittligt sett leva under trängre ekonomiska förhållanden, lämnas utanför försäkringen ehuru dennas genomförande givetvis komme att även för de sålunda uteslutne medföra ökade skattebördor. Vidare torde med fog kunna göras gällande, att en dylik försäkring även för dem, som omfattas av densamma, måste få ett ganska begränsat värde. Enligt verkställda utredningar skulle allenast högst en tredjedel av de vid den nyligen verkställda arbetslöshetsräkningen redovisade arbetslösa hava kommit att få understöd från en obligatorisk försäkring av det slag, som föreslagits av de sakkunniga. Under alla förhållanden måste sålunda en eventuell försäkringsverksamhet kompletteras med en hjälpverksamhet för de arbetslösa, vare sig denna skulle bestå av reservarbeten eller fattigvård eller båda delarne.»

Sveriges redareförening anför:

»Vidkommande förslaget verkningar i övrigt må framhållas den brist i densamma, som ligger däri, att den stora del av den arbetande befolkningen, som bedriver sitt hantverk såsom egna arbetsgivare i liten skala, komma att stå utanför försäkringen. Det säger sig självt, att en för dessa iråkad arbetslöshet i många fall måste anses vara ofrivillig och att de kunna vara i samma behov av understöd som den inom storindustrien arbetande arbetaren. Vidare måste det anses innebära en orättvisa, att vissa grupper av lönearbetare, nämligen lant-, skogs- och flottningsarbetare ävensom i fiskerinäringen engagerade arbetare äro uteslutna ur försäkringen. Andra arbetargrupper, de s. k. säsongarbetarna, kunna därtill, därest en försäkring liknande den föreslagna genomfördes, förväntas komma att draga fördel därav. För en stor del av dessa arbetare äro nämligen lönerna beräknade just med hänsyn till det förhållandet, att de icke äro sysselsatta med arbete under hela året.

För sjöfolket skulle tillämpningen av en arbetslöshetsförsäkring bliva än mer ojämn och orättvis i sina verkningar än för övriga arbetarkategorier. Såsom bekant är sjömannens yrke icke prägladt av den varaktiga karaktär, som den i land anställde arbetarens. Sjömännen växla ofta fartyg. Mellan anställningarna förflyter en längre eller kortare tidrymd. Gör sjömannen under denna tid ett flertal försök att skaffa sig anställning å andra fartyg, kan frågan om en ofrivillig arbetslöshet uppstå, även i de fall, då sjömannen själv-

mant lämnat sin tidigare tjänst. Liknande kontrollsvårigheter uppstå, då sjömannen av en eller annan anledning någon tid önskar vistas i land. Svårigheten att bedöma, i vilka fall sjömannen råkat i ofrivillig arbetslöshet är därför större än beträffande arbetaren i land. Ett annat förhållande, som i samband härmed bör omnämnas, är sjöfolksorganisationernas strävan att i första hand bereda den arbete, som tillhör organisationerna, vilket de tack vare sin kontroll över arbetsförmedlingen i många fall lyckats genomföra.»

Beträffande lantarbetarnas ställning till en obligatorisk försäkring yttrar *lantbruksstyrelsen*:

»Enligt de sakkunnigas förslag böra lantarbetarna icke medtagas i en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Lantbruksstyrelsen biträder denna uppfattning. I likhet med de sakkunniga håller lantbruksstyrelsen sålunda före, att det skulle möta synnerliga svårigheter i organisatoriskt hänseende för den obligatoriska arbetslöshetsförsäkringens utsträckande till att omfatta jämväl lantarbetarna. Enligt lantbruksstyrelsens mening föreligger det ej heller för jordbrukets arbetare något mera kännbart behov av en arbetslöshetsförsäkring och i varje fall icke ett så starkt behov därav, att det kan anses uppväga det arbete och de kostnader för det allmänna och för enskilda, som arbetslöshetsförsäkringens genomförande för landsbygdens arbetare nödvändigtvis måste medföra.

Otvivelaktigt förekommer, såsom jämväl de sakkunnigas utredning visar, arbetslöshet bland lantarbetarna. Denna är emellertid begränsad till daglönare och andra mera löst anställda arbetare inom jordbruket och berör egentligen icke den övervägande delen av jordbruksarbetarna, nämligen de årsanställda. För dessa senare kan jordbruket självt sägas hava löst arbetslöshetsfrågan, i det att anställningen omfattar även de tider av året, varunder förekommande arbete strängt taget icke påkallar arbetskraftens kvarhållande i dess helhet. Framhållas må vidare, att den inom jordbruket förekommande arbetslösheten till alldeles övervägande grad är beroende av jordbruksarbetets säsongskaraktär och att lantarbetaren lagt sin livsföring därefter. För landsbygdens arbetare ter det sig sålunda mera såsom ett normalt förhållande, att efter en längre eller kortare tids arbete följer någon tids arbetslöshet, då man får draga sig fram så gott man kan med de ringa besparingar, man kunnat göra, samt med hjälp av de naturaförmåner, som i en eller annan form vanligen stå till buds. På grund härav inträder för jordbrukets arbetare icke ett så omedelbart och starkt behov av hjälp vid arbetslöshet som för industriarbetarna, som mera leva ur hand i mun.»

Sedan *länsstyrelsen i Södermanlands län* framhållit, att en stor del av arbetarna genom förslaget till obligatorisk försäkring skulle utestängas från försäkringen, yttrar *länsstyrelsen*:

»Med hänsyn härtill och även till den omständigheten, att det allmännas utgifter på grund av försäkring mot arbetslöshet skulle komma att i skatteavseende gå ut över den egentliga landsbygden likaväl som industrisamhällena, torde det därför kunna ifrågasättas, huruvida ej med obligatorisk arbetslöshetsförsäkring bör anstå, till dess lämplig metod utfunnits för försäkring av alla arbetare, oberoende av yrket, eller ock, därest nu föreslagna försäkringslagen i allt fall finnes böra antagas, om icke samtidigt bör beredas möjlighet för de från arbetslöshetsförsäkring utestängda arbetarna att i stället ingå i statsunderstödda arbetslöshetskassor, inrättade i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag till förordning om erkända arbetslöshetskassor, som inrymts inom B-förslaget. Det kan väl vara möjligt eller till och med troligt att, åtminstone till en början, anslutningen till dylika kassor, till vilka naturligen tillträdde för försäkringspliktiga arbetare skulle vara uteslutet, icke skulle bli så synnerligen stor, men uppenbart är att, om staten går in för att

skydda arbetare mot följderna av arbetslöshet, ett sådant skydd bör beredas alla yrkesgrupper av arbetare, även om detta i organisatoriskt eller annat avseende för staten ställer sig svårare beträffande en yrkesgrupp än en annan.»

Svenska arbetsgivareföreningen framhåller, att kostnaderna för en obligatorisk försäkring bliva mycket höga och därtill svåra att beräkna. Beräkningen vilar på mycket lösliga grunder och saknar till stor del statistiskt underlag. *Jämväl försäkringsinspektionen* anmärker på att kostnaderna bleve omöjliga att beräkna, bland annat därför att de försäkrade genom egna åtgöranden kunna inverka på desamma. De sakkunnigas beräkning är därför blott en beräkning av kostnaderna under den tid de undersökt och ej en försäkringsteknisk beräkning av de avgifter, som kunna bliva erforderliga. Befogenheten för Konungen att höja avgifterna med 50 % bör inskränkas till det fall, att brist uppstått i fonden. *Statskontoret* pekar på, att särskilt kostnaderna för administrationen bleve mycket höga eller 2 miljoner årligen, vilket belopp ju ej komme de arbetslösa till godo. Beloppet skulle bliva en för framtiden fastslagen improduktiv utgift. Det vore därför bättre med frivillig försäkring.

Järnkotoret finner det svårt att förklara, varför just arbetsgivarna skulle betungas med bidrag till arbetarna under de för arbetsgivarna själva svåra tider, då arbete ej finnes. Därför avstyrkes särskilt den obligatoriska försäkringen. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* framhåller, att det är naturligt att på arbetsgivarna lägga det ekonomiska ansvaret för under arbetet ådragen arbetsoförmåga. Däremot torde det vara ytterst tvivelaktigt i nu ifrågavarande fall. *Jämväl svenska arbetsgivarföreningen* finner det irrationellt, att just på arbetsgivarna lägga en stor del av kostnaderna för försäkringen. Bärande skäl härför saknas. Samhället i sin helhet bör svara för försäkringen. Arbetsgivarna ha redan förut så stora bördor för sociala ändamål, att maximum måste sägas vara nått. Endast i en del fall torde kostnaderna kunna övervältras på konsumenterna.

Kommerskollegium yttrar, att den ökade belastningen på industrien ytterligare skulle försvåra konkurrensförhållandena och ibland t. o. m. verka så, att det ej längre lönade sig, att hålla industrien i gång. Varje ytterligare belastning på näringslivet försvårar dess expansion och sålunda även ett effektivt avhjälpande av arbetslösheten. *Örebro och Västmanlands handelskammare* anser, att arbetarna snart skulle framtvinga en kompensation för det dem påförda försäkringsavdraget, vilket således jämväl ginge ut över industrien. Resultatet skulle kunna bli kapitalflykt till utlandet.

Kommerskollegium yttrar, att den frivilliga försäkringen svårigen torde kunna undgå att erhålla karaktär av ett direkt statligt understöd vid förhandling om löner. Det torde vara omöjligt att säkra ett opartiskt handhavande och neutralitet i arbetstvister av en frivillig försäkring. Kollegium föredrar därför obligatorisk försäkring. Beroendet av fackförbunden betonas av bland andra *Stockholms handelskammare*. Handelskammaren uttalar, att bland de sakkunniga endast en principiellt uttalat sig för denna försäkringsform, vilket även visar, att intresset för det s. k. Gentsystemet numera är på upphällningen. *Svenska arbetsgivarföreningen* anser det särskilt betänkligt att styrelserna för kassorna skola få avgöra, om erbjudet arbete är skäligt eller ej.

Svenska metallindustriarbetarförbundet yttrar, att arbetskraftens rörlighet medför anställning vid en obligatorisk försäkring vissa tider i försäkringspliktigt och andra tider i icke försäkringspliktigt arbete. Därav kan följa, att en arbetare under nästan halva året får erlagga avgift utan att vid inträffad arbetslöshet få understöd. Detta kan medföra ovilja mot försäkringen. Med en frivillig försäkring uppkomma inga dylika frågor.

Flera *fackförbund* framhålla, att med den obligatoriska försäkringen följer

en byråkratisk organisationsform, som ställer de försäkrade utom allt inflytande på försäkringsverksamheten. De försäkrades medverkan bör emellertid vara av ofantlig betydelse. Anpassas statens bidrag till försäkringen efter arbetslösheten i de olika yrkena, få även de hårdast drabbade arbetargrupperna förmåga att bilda egna kassor.

Smålands och Blekinge handelskammare anför, att, enär en arbetslöshetsförsäkring endast avser att och kan hjälpa korttidsarbetslöshet, det är av vikt att organisationen göres så smidig och enkel som möjligt. Handelskammaren giver därför företräde åt den frivilliga linjen.

Handelskammaren i Luleå yttrar, att en frivillig arbetslöshetsförsäkring med yrkeskassor, till vilka anslutning troligen ej skulle sökas av dem, som vore mest utsatta för arbetslöshetsrisk, näppeligen skulle kunna lämna sådana resultat, att därpå kunde byggas någon erfarenhet av lämpligheten att övergå till en obligatorisk försäkring. Däremot kunde man antaga, att just ett ogynnsamt resultat av den frivilliga försäkringen skulle ge anledning till en övergång till en obligatorisk försäkring, även om man hade allmän och grundad misstro till dennas lämplighet och lyckosamma följder.

Landssekreterariatet förklarar, att de av fackorganisationerna upprättade arbetslöshetskassorna äro beredda att omhänderhava organisationen av en frivillig försäkring.

Beträffande lantarbetarnas ställning till en frivillig försäkring yttrar *lantbruksstyrelsen*:

»Vad den frivilliga försäkringsformen beträffar, skulle den visserligen formellt sett komma att omfatta jämväl lantarbetarna. Dessa skulle sålunda, därest frivillig arbetslöshetsförsäkring infördes enligt de sakkunnigas förslag, hava möjlighet att ansluta sig till densamma liksom övriga lönearbetare. Även här möta emellertid hinder utav organisatorisk art. På grund av de långa avstånden och det bristande intresset för sammanslutning bland jordbrukets arbetare torde det kunna förväntas, att arbetslöshetskassor endast i högst sällsynta undantagsfall skulle komma till stånd för dessa arbetare. Även de av försäkringen följande avgifterna torde kraftigt motverka en allmän anslutning från lantarbetarna, vilkas kontanta avlöning ju som regel är ganska låg och väl behövs för andra ändamål. Även en obligatorisk försäkring torde ur lantarbetarnas egen synpunkt vara mindre önskvärd på grund av de kännbara utgifter, densamma medför för dem, utan däremot svarande, lika påtagliga fördelar.»

Bilaga B.

Arbetslöshetsförsäkringens utveckling inom vissa länder under de senaste åren.**England.**

Genom 1927 års lagstiftning i England, för vilken redogörelse lämnats i 1928 års betänkande, avskaffades den gamla skillnaden mellan »standard» och »extended benefit». Det bestämdes, att varje försäkrad arbetare, som under de närmast förflutna två åren erlagt 30 veckoavgifter, skulle vara berättigad till understöd. Samtliga andra villkor, som begränsade understödstens längd, upphävdes. Emellertid antogs samtidigt vissa övergångsbestämmelser, enligt vilka en person ägde rätt till s. k. »*transitional benefit*», därest han erlagt 30 avgifter överhuvud eller 8 avgifter under närmast föregående två år. Dessa övergångsbestämmelser hava sedermera successivt förnyats. Kostnaderna för the transitional benefit övertogs 1930 helt av staten.

Genom en år 1930 antagen lag upphävdes bestämmelsen om att den arbetslöse skulle vara »*genuinely seeking work*», d. v. s. att han skulle kunna styrka, att han på allvar sökte arbete.

Som följd av den svåra depressionen har arbetslösheten i England, liksom i andra länder, ökat i en grad, som omkullkastat alla tidigare beräkningar om försäkringen och dess finansiering. Försäkringsfonden har blivit nödsakad att upptaga betydande lån hos staten. I maj 1931 uppgick fondens skuld till 83 miljoner pund, och skulden ökades med omkring 1 miljon pund i veckan. Kostnaderna för the traditional benefit belastade därjämte direkt statskassan. Vidare erhöles en mängd arbetslösa, som ej voro berättigade till vare sig ordinärt eller utsträckt understöd, sin försörjning från fattigvården.

Den 9 december 1930 tillsattes en kunglig kommission under ordförandeskap av domaren H. Gregory, med uppgift att granska försäkringssystemet i dess helhet och inkomma med förslag dels beträffande försäkringsplanens framtida omfattning och bestämmelser samt medlen att göra den solvent och självförsörjande, dels ock med hänsyn till de åtgärder, som borde vidtagas utom försäkringsplanen med de arbetslösa, som äro arbetsdugliga och användbara för arbete (capable of and available for work).

Under våren 1931 framlade kommissionen ett preliminärt betänkande rörande vissa mera brådskande frågor, nämligen

- 1) arbetslöshetsfondens ökade skuldsättning,
- 2) statens stigande kostnader för the traditional benefit samt
- 3) missbruk av försäkringen i så måtto, att olika arbetargrupper åtnjuta understöd, ehuru detta icke torde vara lagens mening (anomalier).

Med anledning härav framlade regeringen två lagförslag i ämnet, vilka av parlamentet i juni och juli 1931 antogs.

Enligt den *ena lagen* utsträcktes försäkringsfondens lånerätt till 115 miljoner pund samt förlängdes provisoriet med the traditional benefit under ytterligare sex månader.

Enligt den *andra lagen*, »Anomalies Bill», inrättades en rådgivande kommitté, i samråd med vilken arbetsministern skulle äga utfärda bestämmelser, åsyftande att genom skärpta villkor för rätten till erhållande av understöd råda bot på vissa anomalier i försäkringen. Man ville härigenom uppnå större smidighet än som vore möjlig att ernå genom lagstiftning.

Med stöd av anomalilagen har arbetsministern i samråd med den rådgivande kommittén utfärdat bestämmelser med skärpta villkor för understödsrätten inom följande fyra i lagen angivna kategorier.

1) Den första skärpningen avsåg ursprungligen *korttidsarbetarna*, framför allt inom de industrier, vilka genom införande av korttidsarbete direkt subsidierats med medel ur försäkringsfonden. Motstånd i underhuset ledde emellertid till en ändring i det ursprungliga lagförslaget, varigenom dess räckvidd i väsentlig grad reducerades. Kategorien kom sålunda att omfatta endast de personer, vilkas normala arbetstid är mindre än en vecka, men vilka icke desto mindre i övensstämmelse med de inom yrket gällande villkoren åtnjuta en veckolön, överstigande den normala för samma yrke. Dessa personer — den rådgivande kommittén förklarade sig icke veta, huruvida de existerade — äro enligt arbetsministrarnas den 2 oktober 1931 utfärdade bestämmelser icke berättigade till understöd i den mån lönen och understödets sammanlagda belopp överstiga den normala lönen för samma yrke.

2) Beträffande *säsongarbetarna* hade försäkringskommissionen anmärkt, att gällande bestämmelser möjliggjorde, att sådana arbetare, därest längden av deras arbetstid medgivit inbetalandet av det stipulerade minimiantalet veckobidrag, kommo i åtnjutande av försäkringsunderstöd, även under den tid, då de normalt brukade gå arbetslösa. Enligt försäkringskommissionens mening kunde man emellertid icke anse, att en arbetare, som förtjänade sitt uppehälle genom ett säsongarbete, kunde betraktas som arbetslös i egentlig mening, därest han saknade arbete under den s. k. döda säsongen. Enligt nyssnämnda, av arbetsministern utfärdade bestämmelser skall därför säsongarbetare, som under dödsäsongen ansöker om understöd, utom övriga villkor uppfylla även följande, nämligen dels att han under närmast föregående två år under avsevärd tid arbetat i ett försäkringsbart yrke under dödsäsongen, dels även att han med hänsyn till alla relevanta förhållanden — speciellt hans yrkesskicklighet — ävensom arbetsförhållandena i distriktet skäligen kan påräkna erhålla arbete i försäkringsbart yrke inom distriktet under dödsäsongen.

3) Den tredje kategorien omfattade s. k. *week-end-arbetare*, nämligen arbetare, vilkas arbete normalt är koncentrerat till en eller två dagar i veckan. Dylika arbetare skola hädanefter åtnjuta understöd endast för de dagar, vilka kunna betecknas som deras normala arbetsdagar.

4) Antalet försäkrade *gifta kvinnor* är jämförelsevis litet — det uppgick under juli 1930 till c:a 800,000. Man torde av denna omständighet kunna sluta, att en kvinna, som ingått äktenskap, i regel drager sig tillbaka från industriellt förvärvsarbete. Redan detta förhållande synes böra motivera särskilda bestämmelser för gifta kvinnors rätt till arbetslöshetsunderstöd. Därtill kommer, att arbetslösheten bland gifta kvinnor är relativt stor. Med stöd av förebragt material ansåg sig försäkringskommissionen även kunna konstatera, dels att många kvinnor, som ej önskade erhålla arbete, icke desto mindre utan nämnvärd svårighet kunde erhålla understöd, dels även att ett betydande antal gifta kvinnor åtnjoto understöd, ehuru de icke sedan giftermålet arbetat i försäkringsbart yrke och ej heller hade för avsikt att taga dylik anställning. Av denna anledning intogs i anomalilagen även gruppen gifta kvinnor, med undantag för de kvinnor, vilkas män antingen blivit oförmögna till arbete eller också äro arbetslösa utan att åtnjuta understöd. I de med stöd av sagda lag utfärdade bestämmelserna följde arbetsministern i allt

väsentligt kommissionens förslag. För gift kvinnas rätt till understöd ford-
ras sålunda numera, dels att hon ej upphört tillhöra försäkringsbart yrke, dels
även att hon, med hänsyn till samtliga förhållanden och framför allt såväl
hennes tidigare erfarenhet i industriell verksamhet som arbetsförhållanden
inom vederbörande distrikt, rimligen kan beräkna erhålla anställning i för-
säkringsbart yrke. Bevisning i nämnda avseende från den sökandes sida er-
fordras emellertid endast, när en presumtion föreligger, att sökanden icke
längre är anställd i försäkringsbart yrke. Bestämmelserna skapa nu en dylik
generell presumtion i de fall, där en gift kvinna, med nyssnämnda undantag,
efter äktenskapets ingående inbetalat mindre än 15 veckobidrag eller, därest
hon varit gift under längre tid än sex månader, mindre än 8 bidrag under de
föregående tre månaderna.

Vidkommande den *finansiella* sidan hade försäkringskommissionen föresla-
git tre huvudvägar, på vilka besparingar omedelbart skulle kunna åstadkom-
mas, nämligen

- 1) minskning av den tid, under vilken understöd utgår,
- 2) ökning av premierna samt
- 3) minskning av understödsbeloppen.

Regeringen ansåg sig dock icke kunna taga på sitt ansvar, vare sig en höj-
ning av bidragen eller en sänkning av understöden, enär den förra åtgärden
skulle medföra en ökad börda för den redan hårt betygda industrien och den
senare medföra en sänkning av de arbetslösas levnadsstandard.

Kort tid efter lagförslagets antagande i parlamentet framlade emellertid
den s. k. *besparingskommittén* sin rapport, enligt vilken England för det
följande finansåret hade att emotse en budgetbrist på omkring 120 miljoner
pund, därest icke radikala åtgärder vidtoges. I det av mr Snowden i sep-
tember 1931 framlagda budgetförslaget föreslogs med anledning härav be-
sparingar å arbetslöshetsförsäkringen om sammanlagt 35 miljoner pund. Här-
jämte hade mr Snowden beslutat, att utlåningen till försäkringsfonden skulle
upphöra, i följd varav fondens samtliga utgifter komma att bestridas av lö-
pande inkomster, d. v. s. med skattemedel i den mån fondens ordinarie inkom-
ster icke visa sig tillräckliga. De föreslagna och av parlamentet godkända
besparingsåtgärderna gingo t. o. m. utöver vad försäkringskommissionen före-
slagit, vilket tidigare av regering och parlament förkastats såsom för dras-
tiskt.

Genom en den 30 september 1931 antagen lag, »*the National Economy Act 1931*», erhöll regeringen bemyndigande att genomföra de beslutade åtgärder-
na. Med stöd av lagen har regeringen genomfört följande betydande föränd-
ringar i försäkringsplanen.

Bidragsplikten fördelades liksom i försäkringskommissionens förslag lika
på arbetsgivarna, arbetarna och staten, men beloppen höjdes utöver vad kom-
missionen föreslagit.

Understödsbeloppen sänktes med ungefär 10 % (kommissionen hade före-
slagit något större sänkning).

Den genom 1927 års lag upphävida bestämmelsen, att den maximala under-
stödsperioden icke får överstiga 26 veckor per understödsår, återinfördes, vil-
ket jämväl kommissionen föreslagit. Rätten till transitional benefit avskaf-
fades. I stället komma att utbetalas s. k. »transitional payments» på nya
och betydligt skärpta villkor.

Transitional payments kunna utbetalas till försäkrade personer, som

- 1) ej erlagt 30 avgifter under de sista två åren,
- 2) redan uppburit 26 veckors understöd under löpande understödsår eller
icke hava betalat 10 avgifter, sedan de under föregående understödsår erhål-
lit understöd i 156 dagar.

Ovannämnda personer över 18 år äro kvalificerade för transitional payments, om

1) åtminstone 8 avgifter erlagts under de sist förflutna två åren eller 30 avgifter någonsin erlagts,

2) de uppfylla övriga villkor för erhållande av försäkringsunderstöd med undantag av att 30 avgifter ej erlagts under de sista två åren,

3) de kunna visa, att de normalt äro sysselsatta i försäkrat arbete och söka förtjäna sitt uppehälle genom sådant arbete,

4) de äro i behov av understöd under arbetslöshetstiden.

Den sökande måste styrka sitt understödsbehov inför fattigvårdsmyndigheterna, vilkas beslut är slutgiltigt och grundas på de för fattigvårdsunderstöd gällande principerna. Dessa understöd som naturligtvis icke beviljas till högre belopp än de ordinarie försäkringsunderstöden, utbetalas genom arbetsförmedlingen och kostnaderna komma att helt åvila statsverket.

Omkring en miljon personer torde beröras av bestämmelserna om transitional payments. Övriga arbetslösa utanför försäkringen erhålla understöd från fattigvården.

Engelska arbetslöshetskommissionens slutliga betänkande.

Den förut omnämnda arbetslöshetskommissionen under ordförandeskap av H. Gregory har i november 1932 framlagt sitt slutliga betänkande.

Kommissionen uttalar till en början, att undersökningen skett i en tid av finansiella svårigheter och svåra ekonomiska och industriella rubbningar, vilka nödvändiggöra begränsningar av den sociala hjälpverksamheten. Förslaget till arbetslöshetspolitik har därför lagts så, att det omedelbart skall kunna genomföras och samtidigt innebära möjligheter till framtida utveckling på sunda linjer.

Kommissionen gör en analys av arbetslöshetens natur efter kriget och framhåller, att den är helt artskild från arbetslösheten före kriget. Större delen av arbetslösheten under perioden 1923—1929 kan ej anses hava berott på depression i affärslivet utan på andra orsaker, såsom sjunkande konkurrensförmåga hos industrien, arbetsbesparande uppfinningar och den bristande överensstämmelsen mellan priser och arbetslöner. Den nuvarande depressionen har visserligen orsakat arbetslöshet i hög grad, men skillnaden är, att denna arbetslöshet kommer att försvinna, när affärslivet förbättras, medan den övriga arbetslösheten troligen kommer att kvarstå.

En försäkring är lämplig för att möta följderna av den tillfälliga arbetslöshet, för vilken alla arbetare äro utsatta, men den kan ej motsvara behovet vid den långvariga arbetslösheten. Den måste mötas genom en understödsverksamhet, parat med åtgärder för att återgiva dess offer en möjlighet till förnyat arbete.

Försäkringens principer måste emellertid upprätthållas. Man får ej bortse från att försäkringen endast är samhällets första försvarslinje mot arbetslösheten. Villkoren för understöd kunna ej eftergivnas och rätten därtill utsträckas till allt större grupper, såsom skett i England efter 1920, utan att systemet brister. De olika regeringarna i England hava betraktat arbetslösheten såsom ett tillfälligt fenomen, som kunde mötas med temporära åtgärder genom utsträckt understöd av skilda slag, »uncovenanted», »extended» och »transitional benefits». Men arbetslöshetsprocenten i England har efter 1920 aldrig varit lägre än 8.6 och årliga medeltalet under de elva åren har varit 13. Landet ansågs gå igenom en depressionsperiod, fastän den övriga delen av jorden kunde glädja sig åt förhållandevis lyckliga tider. Blotta existensen av en arbetslöshetsförsäkring, vilken kunde användas som en understödsorganisation, bortskymde nödvändigheten av att vidtaga andra åtgärder för behandling av de

arbetslösa, som icke kunde omfattas av försäkringen. Härtill kom, att den enda hjälpform utom försäkringen, som fanns för att möta behovet hos arbetslösa personer, var fattigvården. Politiska förhållanden medförde, att olika regeringar vidtogo förändringar med försäkringen, som mindre voro framkallade av en önskan att få balans mellan inkomster och utgifter än av att finna den lättast framkomliga vägen för beredande av hjälp till de arbetslösa.

Omfattningen av en försäkringsplan och dess villkor måste därför bestämmas med hänsyn tagen till de hjälpformer, som finnas utanför försäkringen. Kommissionen ingår med anledning härav först i en granskning av de allmänna arrangemang, som böra vidtagas för att hjälpa de arbetslösa.

Kommissionen betonar härvidlag ånyo, att en försäkring ej kan användas för annat ändamål än vartill den är gjord, d. v. s. att utbetala understöd såsom en rätt för de försäkrade under en begränsad tidrymd och på fixerade villkor. Försäkringen kommer därför ej att täcka den långvariga arbetslöshet, som under moderna industriella förhållanden i många fall är oundviklig. Finnes ej ett allmänt och vidsträckt hjälpsystem vid sidan av försäkringen, kommer det alltid att bli en press på regeringarna att uppmjuka försäkringsvillkoren. Så länge de arbetslösa äro arbetsdugliga och kunna visa, att de normalt vilja söka sitt uppehälle inom industriellt arbete, har det allmänna en plikt att sörja för deras behov under arbetslösheten och att vidtaga sådana åtgärder, som kunna förhindra den nedsättning av karaktärsegenskaper och arbetsduglighet, som kan bli följden av en utsträckt arbetslöshet. Kommissionen föreslår därför att, vilken omfattning en försäkring än må få, ett allmänt hjälpsystem i form av utbetalande av kontanta understöd skall inrättas för arbetslösa arbetare.

Kommissionen utdömer ett av fackförbunden framställt förslag att slopa försäkringen och i stället till alla ofrivilligt arbetslösa, oberoende av behovsprövning, under hela arbetslöshetstiden utbetala ett fixt kontantunderstöd av statsmedel. Bortsett från de finansiella följderna av ett dylikt system, vore det endast möjligt att genomföra i ett samhälle med fullständig statlig kontroll över industrien.

Kommissionen föreslår i stället ett system, där hjälpen gives med hänsyn till behovet och där behovet bedömes med hänsyn tagen till resurserna inom det hushåll, varav den arbetslöse är medlem. Hjälpen bör givas efter bedömning av kommunal myndighet, dock ej arbetsförmedlingen, och stå under överinseende av arbetsministeriet. Systemet bör innefatta alla arbetslösa inom »the industrial field» (benämningen täcker jämväl jordbruk och skogsbruk), vilka ej omfattas av en eventuell försäkringsplan eller vilka hava uttagit sin rätt från försäkringen eller ännu ej förvärvat sådan rätt. Det finnes nämligen ingen orsak att utanför en försäkrings omfattning skilja mellan arbetare i och utom försäkrade yrken.

Även om ett sålunda utformat system införes, är det, enligt kommissionens uppfattning, stora fördelar förenat med att bibehålla försäkringen. Denna tvingar och hjälper arbetarna att själva sörja för sig. Erfarenheterna från de gångna åren tala också för ett bibehållande. Under år 1930 framställde omkring 5 miljoner av 12 miljoner försäkrade arbetare begäran om understöd, och av dessa uppfyllde mer än 3,500,000 det föreskrivna villkoret om 30 erlagda avgifter och erhöilo understöd. Det är även rimligt, att industrien bär den första bördan av arbetslösheten såsom en del av dess normala driftkostnader. Efter noggrant övervägande föreslår därför kommissionen i såväl arbetarnas som det allmännas intresse, att försäkringen skall bibehållas.

Med hänsyn till det stora intresset av att en försäkring anpassas efter utvecklingen och ständigt skötes efter sunda principer, föreslår kommissionen till sättandet av en oberoende ständig kommission, som skulle hava att övervaka

såväl försäkringen som det allmänna hjälpsystemet utanför försäkringens område och verka som ett rådgivande organ till arbetsministern. Denna kommission skulle årligen avgiva en rapport över försäkringens finanser med hänsyn till arbetslöshetsnivån och dess troliga förändringar samt föreslå erforderliga ändringar såväl beträffande avgifter och understöd som övriga försäkringsvillkor.

Kommissionen föreslår inga förändringar i försäkringens omfattning med hänsyn till olika yrken. Däremot föreslås, att den nedre åldersgränsen, som nu är 16 år, ändras så att den motsvarar åldern för skolans avslutande eller 14 år. Därest någon frivilligt deltar i en fortsättningsskola, skulle försäkringsavgiften under tiden krediteras honom. Som villkor för erhållande av understöd under 18 års ålder föreslås bevisande av en godkänd instruktionskurs.

Arbetare inom jordbruk, trädgårdsskötsel och skogsbruk hava hittills varit uteslutna från försäkringen. Tidigare torde ej heller hava förefunnits någon önskan från dessa arbetares sida att bli försäkrade. Från flera arbetarorganisationer hava emellertid inför kommissionen framställts önskemål om försäkringens utsträckande till dessa grupper med hänsyn till att risken för arbetslöshet ökat i hög grad. Någon bestämd uppfattning om arbetslöshetens omfattning inom jordbruket kan ej erhållas, då arbetarna endast i ringa utsträckning äro organiserade och anställningarna vanligen ej ske genom arbetsförmedlingen. Tydligt är dock, att arbetslösheten ökat inom vissa distrikt. Kommissionen framhåller, att starka skäl tala för att utsträcka försäkringen till jordbruksarbetarna. Men detta synes ej vara möjligt på grund av den låga lönenivån. Å ena sidan skulle de förhållandevis höga avgifterna verka synnerligen betungande såväl på jordbrukarna som på arbetarna, och å andra sidan närma sig understödsbeloppen i många fall lönerna. Enda möjligheten vore sålunda en särskild försäkringsplan för jordbruket. På grund av svårigheten att uppskatta arbetslösheten skulle emellertid de finansiella beräkningarna sväva i luften. Vidare torde ej samma plan kunna användas för Skottland som för England och Wales. Betydande svårigheter skulle uppstå för administrationen av en försäkring. Antalet arbetsgivare med blott en eller två anställda är mycket stort. Försäkringen skulle därför föra med sig en vidsträckt lokal organisation med stora kostnader. En stor mängd arbetare, vilkas anställning endast är tillfällig eller säsongartad eller vilka äro anställda hos den egna familjen, måste troligen komma att uteslutas från försäkringen. Svårigheterna äro sålunda mycket stora (»formidable»), och kommissionen anser ej, att försäkringen skulle kunna genomföras annat än till sådana kostnader, att de ej skulle stå i rimlig proportion till värdet av förmånerna. Försäkringens följder skulle t. o. m. kunna bli olyckliga genom att göra arbetsmöjligheterna mindre regelbundna än för närvarande. De jordbrukare, som anställa sina arbetare halvårsvis eller årsvis, skulle nämligen efter en försäkrings införande säkerligen komma att avstå från detta system, så att de kunde entlediga arbetarna under den döda säsongen. Kommissionen avstyrker därför att försäkringen utsträcker till jordbruket men tillstyrker, att den rådgivande kommissionen skall fortsätta utredningen i frågan med beaktande av de synpunkter, som anförts.

Beträffande avgifterna till försäkringen har kommissionen övervägt, huruvida de borde differentieras i förhållande till lönerna eller såsom hittills utgå med fixerade belopp. Någon mera allmän önskan om en sådan differentiering torde emellertid ej förefinnas. Systemet att upptaga avgifterna genom märken skulle därjämte bli mera svårskött. Vidare skulle det bli omöjligt att med någon större grad av säkerhet bestämma storleken av avgifter och understöd, så att inkomster och utgifter komme att balansera. För en högt betald arbetare bleve systemet fördelaktigt, men det skulle reducera understödet för en dåligt betald arbetare med kanske lika stora behov. Ehuru kommissionen

anser, att principen om differentiering är riktig, avstyrkes under nuvarande tider införandet av en så radikal förändring i försäkringssystemet.

Kommissionen granskar de grundläggande villkoren för erhållande av understöd och föreslår, att de få följande innehåll.

1) En hjälpsökande skall hava betalat 30 avgifter under de närmast föregående två åren. För en arbetare, som under de två åren varit sjuk eller haft arbete i ett icke försäkrat yrke, må tiden utsträckas till högst fyra år.

I samband härmed behandlar kommissionen frågan om återinförandet av principen om ett direkt samband mellan understödstiden och de erlagda avgifterna. Kommissionen framhåller, att svagheten i en bestämd understödstitid för alla försäkrade är, att ingen åtskillnad göres mellan en arbetare, som haft arbete under många år, och den som endast erlagt minimiantalet avgifter. Kommissionen föreslår därför följande regel.

En hjälpsökande, som har uppfyllt villkoret om 30 erlagda avgifter under två år, skall vara berättigad till understöd under minst 13 veckor av understödsåret. Efter de 13 veckorna skall han vara berättigad till ytterligare understöd under det löpande understödsåret med en vecka för erlagda 10 avgifter under de sistförflutna fem försäkringsåren, minskat med årliga medeltalet av erhållna veckounderstöd under samma period av fem år.

Med understödsår avses de 12 månader, som följa på dagen för ansökningsen om understöd. Försäkringsåret sträcker sig från 1 juli till 30 juni.

Den föreslagna regeln medför, att en arbetare, som under de fem sistförflutna försäkringsåren betalat samtliga veckoavgifter, tillhoppa 260, och icke under samma tid uppburit något understöd, blir berättigad till ytterligare 26 veckors understöd. Maximala understödstiden under ett understödsår blir sålunda 39 veckor.

Vidare föreslår kommissionen, att en arbetslös, som uppburit allt understöd, vartill han varit berättigad, skall kunna kvalificera sig för erhållande av nytt understöd under påföljande understödsår genom att erlagga 10 avgifter.

2) Den hjälpsökande skall kunna visa, att han gjort framställning om understöd på föreskrivet sätt och alltsedan dagen för framställningen varit kontinuerligt arbetslös.

Begreppet kontinuerligt arbetslös, för vilket redogörelse lämnats i 1928 års betänkande, har icke undergått någon förändring. Karenstiden utgör sålunda sammanlagt sex dagar.

En följd av regeln är, att en korttidsarbetare kan erhålla understöd för dagar, då han icke arbetar, fastän förtjänsten under arbetsdagarna kan vara mycket stor. Kommissionen föreslår därför, att det beträffande dessa arbetare skall införas en prövning av deras arbetsförtjänster vid begäran om understöd (»earnings test»). Däremot skall någon allmän behovsprövning icke ske.

3) Den hjälpsökande skall vara arbetsduglig och användbar för arbete.

4) Den hjälpsökande skall visa, att han är oförmögen att erhålla passande arbete.

Kommissionen anser det icke vara lämpligt att återinföra det gamla villkoret, att den hjälpsökande skall allvarligt bemöda sig om att finna arbete (»genuinely seeking work»).

5) Därest en arbetslös förelagts att delta i en särskild ordnad undervisningskurs, skall han visa, att han verkligen deltagit i kursen.

Kommissionen föreslår att myndigheterna skola kunna indraga understödet för högst sex veckor, därest den arbetslöse utan skäl vägrar att delta i kursen eller om han på grund av dåligt uppträdande måst avlägsnas från kursen.

Beträffande de nuvarande diskvalifikationsgrunderna föreslår kommissionen icke någon väsentlig förändring.

Med avseende på det allmänna hjälpsystemet utanför försäkringen föreslår

kommissionen, att kommunerna skola tillsätta en särskild nämnd, Unemployment Assistance Committee, för behandling av hithörande frågor. Hjälpens skall lämnas enligt följande principer:

- 1) hjälpen gives efter behovsprövning;
- 2) den hjälpsökandes behov skall bedömas med hänsyn till resurserna inom det hushåll, varav han är medlem;
- 3) det belopp, som utbetalas, skall vara lägre än lönen;
- 4) den standard, som bör upprätthållas, skall vara den, som erfarenheten utvisar vara erforderlig för att avhjälpa nöden.

Systemet skulle, såsom förut omtalats, omfatta alla arbetsföra arbetare, vilka önska förtjäna sitt uppehälle genom arbete såsom anställda men icke kunna erhålla sådant arbete och vilkas arbetslöshet icke täckes av försäkringen. Som åldersgräns föreslås 65 år.

Övriga arbetslösa, vare sig sjuka, arbetsovilliga eller över 65 år, hänvisas liksom för närvarande till fattigvården.

För att kunna komma i åtnjutande av hjälp från det nya systemet fordras, att den arbetslöse har anmält sig hos och uppehåller ständig kontakt med arbetsförmedlingen. Vidare får arbetslösheten ej vara beroende på arbetstvist. Utbetalningarna göras av den kommunala nämnden.

Systemet skulle stå under överinseende av arbetsministern, som dock ej skulle taga befattning med något enskilt fall. Ett beslut av the Unemployment Assistance Committee angående beviljande av understöd eller avslag å gjord ansökning är sålunda slutgiltigt.

Beträffande behovsprövningen föreslår kommissionen utförliga regler, innebärande att viss del av hushållsmedlems arbetsinkomst skall undantagas från beräkningen, så att driften att söka arbete ej skall minskas. Hänsyn skall endast tagas till kapitaltillgångar, om de överstiga 50 pund, och då efter viss skala. Därest någon medlem av hushållet åtnjuter pension av visst uppräknat slag, skall en del av pensionen undantagas från beräkningen.

Kommissionen föreslår, att huvudparten av kostnaderna skola bäras av staten men att kommunerna skola delta med 4 d. per pund. Kommunerna bliva härigenom ekonomiskt intresserade av att hålla kostnaderna nere. Man kan ej säga, att någon ny börda härigenom lägges på kommunerna, då det nya systemet kommer att övertaga en mängd fall, som förut åvilat fattigvården.

Kommissionen rekommenderar, att de redan nu befintliga undervisnings- och träningskurserna för såväl unga som vuxna arbetslösa skola utvidgas och rationaliseras. Kommissionen är jämväl intresserad av att nödhjälpsarbeten anordnas — Sverige åberopas som exempel på framgångsrik verksamhet härutinnan — men kommissionen anser, att kostnaderna skulle bli för höga vid ett mera allmänt anordnande av dylika arbeten. Däremot rekommenderas ordnandet av offentliga arbeten på basis av frivilligt deltagande av arbetslösa utan annan lön än understödet.

Kommissionen beräknar, att försäkringen skall bli självförsörjande, om de nuvarande avgifterna från arbetsgivare, arbetare och staten bibehållas och endast mindre justeringar göras å understöden. Beträffande försäkringsfondens skuld om 115 miljoner pund föreslår kommissionen, att räntefoten med hänsyn till det ändrade ränteläget nedsättes till $3\frac{1}{2}$ procent, varvid skulden kan föräntas och på 65 år amorteras genom ett årligt belopp av $4\frac{1}{2}$ miljoner pund. Då en del av skulden uppkommit genom att försäkringsfonden intill år 1930 belastats med utbetalningen av extended och transitional benefits, föreslår kommissionen, att sistnämnda belopp skall fördelas mellan statskassan och försäkringsfonden, så att statskassan skall bära 3 miljoner pund och försäkringsfonden $1\frac{1}{2}$ miljon pund årligen. — Vid beräklandet av försäkringens finanser för nästkommande budgetår har kommissionen utgått från en genomsnittlig

arbetslöshetssiffran av 3 miljoner, vilket överstiger den nuvarande nivån. Beräkningen synes sålunda vara försiktigt gjord. För kommande år skall den rådgivande kommissionen inkomma med förslag till balansering av försäkringens budget.

Yttrande av minoriteten.

Särskilt yttrande har avgivits av två ledamöter av kommissionen. De förklara, att de icke kunna finna någon orsak, varför de arbetslösa skulle indelas i två klasser, av vilka den ena skulle erhålla understöd från försäkringen såsom en rätt och den andra skulle erhålla understöd först efter behovsprövning.

Minoriteten anser, att arbetslösheten är en alldeles för svår och oberäknelig risk för att kunna mötas genom en försäkring. Det är omöjligt att kunna förutse variationerna i arbetslösheten, och någon säker kalkyl om en försäkrings finanser kan därför ej göras. Skulle en försäkring verkligen göras självförsörjande, d. v. s. icke mottaga något understöd från statskassan, komme början för industrien att bli odidligt stor.

Eftersom man icke kan lägga skulden för arbetslösheten på de arbetslösa, måste staten anses skyldig att sörja för deras uppehälle, tills arbete ånyo kan beredas dem. Alla arbetslösa skola hava samma rätt att bli hjälpta, och understöd skall utgå, intill dess arbete ånyo erhållits. Särskilda åtgärder måste vidtagas för att vidmakthålla arbetsdugligheten hos de arbetslösa.

Minoriteten föreslår därför, att ett allmänt hjälpsystem inrättas enligt följande grunder.

Alla anställda personer inom »the industrial field» över skolåldern och intill 65 år med undantag av icke kroppsarbetande personer med mer än 350 pounds årslön innefattas i planen. Avgifter erläggas av samtliga arbetare och arbetsgivare med fixerat belopp, icke överstigande 6 d. i veckan per arbetare, vilket uttages genom märkessystem. Överskjutande kostnad bäres av statskassan. Understöden återställas till nivån före sänkningen i november 1931. För jordbrukets del fastställas särskilda lägre avgifter och understöd. Villkoren för erhållande av understöd — med undantag av fordringen på erlagda avgifter — och olika diskvalifikationsgrunder bli i huvudsak desamma, som av majoriteten föreslagits inom försäkringen. Något skäl för införande av en behovsprövning efter viss tid finnes icke. Därest arbetslösheten är stor, böra staten och kommunerna anordna allmänna arbeten med avtalsenliga löner.

Tyskland.

Lagen om införande av obligatorisk arbetslöshetsförsäkring i Tyskland trädde i kraft den 1 oktober 1927. Under förarbetena till lagen beräknades, att medeltalet av de arbetslösa skulle utgöra omkring 700.000. Detta visade sig emellertid redan från början vara för lågt räknat. Medeltalet av de arbetslösa utgjorde 1928 1.66 miljoner, 1929 2.02 miljoner, 1930 3.48 miljoner och 1931 4.57 miljoner. I februari 1932 hade antalet stigit till 6.13 miljoner. Som följd härav blevo alla finansiella beräkningar rörande försäkringen kullkastade, och genom upprepade lagändringar, ofta i form av nödförordningar, nödgades man höja avgifterna, minska förmånerna och vidtaga olika inskränkningar för att om möjligt balansera försäkringens inkomster och utgifter. Detta har dock endast varit möjligt att åstadkomma genom betydande tillskott och lån från statskassan för varje år. Härjämte har det allmänna att svara för de utförsäkrade arbetslösa och för dem, som aldrig kunnat förvärva rätt till understöd från försäkringen. Kostnaderna för de arbetslösa stego

till enorma belopp, och då såväl statens som kommunernas finanser genom den rådande depressionen alltmer försämrades, blevo nedskärningar på det sociala området en tvingande nödvändighet och för varje år allt längre gående. — Genom de senast vidtagna nedskärningarna är det emellertid meningen att försäkringen skall bli självförsörjande, och i statsbudgeten upptages icke längre något belopp för den egentliga försäkringen.

Under år 1928 blevo i genomsnitt 67 procent av de arbetslösa hjälpta genom understöd från försäkringen. Detta tal har för varje år sjunkit, och i februari 1932 voro endast 30 procent berättigade till försäkringsunderstöd. Där emot har antalet av dem, som blivit hjälpta genom det s. k. krisunderstödet, stigit från 7 procent 1928 till 27 procent i februari 1932. Vidare understöddes sistnämnda månad omkring 30 procent av de arbetslösa genom fattigvården, medan återstoden voro ohjälpta.

En av regeringen i januari 1931 tillsatt kommission för utredande av arbetslöshetsfrågan (efter sin ordförande vanligen benämnd Braun-kommissionen) meddelade emellertid, att, ehuru försäkringsens betydelse som understödform avtagit, fortfarande (maj 1931) två tredjedelar av alla understödstagare före hela försäkringsrättens uttömmande ånyo erhållit arbete.

Genom en den 12 oktober 1929 utfärdad lag utvidgades försäkringens omfattning genom att bland de försäkrade upptogos förvaltningspersonal med lön icke överstigande 8,400 mark om året. Personal med högre avlönning kan emellertid frivilligt ansluta sig till försäkringen.

Enligt den ursprungliga försäkringslagen voro de försäkrade indelade i 11 olika löneklasser. För var och en av dessa klasser bestämdes en enhetslön. Avgifterna till försäkringen bestämdes till viss procentsats av dessa enhetslöner, att utgå till hälften av arbetsgivaren och till hälften av den försäkrade. Avgifterna hava sedermera flera gånger höjts, senast den 30 september 1930, och utgå numera med $6\frac{1}{2}$ procent av enhetslönen. I förening med avgifterna till socialförsäkringens övriga grenar utgöra dessa avgifter en så betydande belastning på folkhushållningen, att man ej ansett sig kunna vidtaga ytterligare höjningar.

För att bli berättigad till understöd erfordras att under det närmast förflutna året hava varit anställd i försäkringspliktigt yrke under 26 veckor. Genom 1929 års lag ändrades denna bestämmelse beträffande de arbetslösa, som första gången begära understöd, så att dessa arbetslösa under de närmast förflutna två åren måste hava varit anställda i försäkringspliktigt yrke under 52 veckor.

Karenstiden, som från början utgjorde 7 dagar med vissa undantag, har genom nödförordningen den 5 juni 1931 bestämts till 21 dagar för arbetslösa utan försörjningsplikt, till 14 dagar för arbetslösa med högst tre familjemedlemmar och till 7 dagar för övriga arbetslösa. Dessa tider kunna under vissa omständigheter reduceras.

Genom nödförordningen den 5 juni 1931 erhöll styrelsen för riksanstalten befogenhet att med riksregeringens samtycke höja försäkringsavgifterna, nedsätta understödsbeloppet (dock ej under krisunderstödet belopp) och förkorta understöd tiden. Genom beslut den 1 oktober 1931 nedsatte styrelsen härefter understöd tiden för vanliga arbetslösa från 26 till 20 veckor och för säsongarbetslösa från 20 till 16 veckor. Krisunderstödsperioden förlängdes dock med samma tid som den försäkringsmässiga understöd tiden förkortades.

Förvaltningsrådet för riksanstalten har den 27 augusti 1931 utfärdat en förordning rörande arbetslöshetsunderstöd åt *korttidsarbetare*. Varje arbetare, som omfattas av försäkringen och sysselsättes i ett företag om minst 10 arbetare, är berättigad till ersättning för partiell arbetslöshet, därest han är utan arbete under tre, fyra eller fem hela arbetsdagar i samma vecka. Helg-

dagarna betraktas som arbetslöshetsdagar för det fall, att enligt korttidsplanen arbete icke skulle ha förekommit å dessa dagar. Något individuellt understödsvillkor, hänförande sig till viss tids försäkringspliktig sysselsättning, gäller icke för korttidsunderstöd, och sådant kan utgå även till dem, som uttömt sin rätt till vanligt arbetslöshetsunderstöd. I stället fordras, att inom företaget eller en avdelning därav minst åtta hela arbetsdagar under en sammanhängande följd av kalenderveckor och under varje vecka minst två hela arbetsdagar bortfallit för flertalet anställda arbetare. Ej heller gäller någon maximal understödsperiod för korttidsarbetare. Ansökan om understöd ingives till vederbörande arbetsförmedlingsanstalt och skall åtföljas av plan över korttidsarbetets anordning.

Det till *säsongarbetare* utgående arbetslöshetsunderstödet har under de gångna åren varit föremål för skiftande bestämmelser. På sätt ovan angivits är understödstiden numera begränsad till 16 veckor. Vidare utgår understödet under den döda säsongen endast efter krisunderstöds nivån. En arbetslös skall hänföras till säsongyrke, om han under 26 veckor under det sist förflutna året varit anställd i sådant yrke.

Ordföranden i en landsanstalt kan enligt stadgande i nödförordningen av den 6 oktober 1931 förordna om understöds beviljande i de fall, då en del av arbetsstyrkan permitteras för att lämna plats åt arbetslösa, s. k. »*Krümpersystem*». Uppgörelse härom skall innefatta plan för regelbundet utbyte av arbetskraft minst en gång i månaden. Understöd utgår till de permitterade med högst hälften av eljest utgående belopp och detta även om anställningsförhållandet icke löses och de permitterade sålunda icke äro att betrakta såsom arbetslösa i egentlig mening. Såsom villkor för understöd gäller bland annat, att arbetsstyrkan i företaget, under den tid systemet praktiseras, icke må understiga vad den utgjort på sista tiden.

I syfte att bereda ökade arbetstillfällen åt arbetslösa har riksregeringen genom nödförordningen den 5 juni 1931 tillagts befogenhet att med riksrådets samtycke reducera arbetstiden till 40 timmar i veckan i företag, där en sådan reduktion är tekniskt och ekonomiskt genomförbar. Företag, som sysselsätta mindre än 10 arbetare eller anställda, äro undantagna från förordningens bestämmelser.

Vidare innehåller förordningen bestämmelser om *frivillig arbetstjänst*, d. v. s. beredande av tillfällen för arbetslösa, som äro därtill villiga, att med bibehållande av understödsrätten åtaga sig visst allmännyttigt arbete. Bidrag till arbetet kan lämnas av riksanstalten och storleken är beroende av det antal arbetslösa, som deltaga i arbetet. Bidraget får endast utgå till arbeten av allmännyttig karaktär, som annars icke skulle ha kommit till utförande ens som nödhjälpsarbete. Arbetsministern kan ålägga de kommunala myndigheterna att ombesörja kost och logi för de frivilliga arbetarna.

Enligt 1927 års lag voro arbetslösa under 21 år, vilka voro i besittning av försäkringsunderstöd, ävensom alla, som uppburo krisunderstöd, skyldiga att förrätta visst arbete av allmännyttig karaktär (*»Pflichtarbeit»*). Denna skyldighet utsträcktes genom nödförordningen den 5 juni 1931 till alla arbetslösa personer i besittning av understöd. Jämväl må de arbetslösa kunna tilldelas arbete, som tillhör »en löntagares regelbundna verksamhet».

Enligt 1927 års lag utgingo arbetslöshetsunderstöden i förhållande till enhetslönen inom de 11 olika *lönklasserna* efter särskild för varje klass bestämd procentsats. Genom särskilda kungörelser av den 16 och 17 juni 1932, utfärdade med stöd av nödförordningen den 14 juni 1932, hava tre olika skalor införts för olika distrikt i landet. Tillämpningen av viss skala har gjorts beroende dels av storleken av det till riksförvaltningens tjänstemän utgående ortstillägget å orten i fråga och dels av om orten är en större, medelstor eller

mindre stad. I allmänhet kommer den lägsta skalan att tillämpas på platser med mindre än 10,000 invånare. De två högre skalorna omfatta endast sex understödklasser och den tredje skalan åtta, allt i stället för de elva olika klasser, som förut svarade mot de elva löneklasserna.

Bortsett från familjetilläggen varierar understödsbeloppet enligt den första skalan mellan 5.10 och 11.70 mark i veckan, enligt den andra mellan 5.10 och 9.90 mark i veckan och enligt den tredje mellan 4.50 och 8.40 mark i veckan. De sålunda bestämda understöden representera en betydande minskning emot förut utgående belopp. Understödsbeloppen hade jämväl förut vid flera tillfällen reducerats kraftigt. Styrelsen för riksanstalten har tillagts befogenhet att föreskriva, att understödet intill en tredjedel av dess belopp kan utgå in natura.

Genom nödförordningen den 5 juni 1931 bestämdes, att arbetslösa under 21 år, vilka äro berättigade till understöd enligt civillagen, icke längre skulle erhålla arbetslöshetsunderstöd. Detta ändrades den 6 oktober 1931 i så måtto, att understödet skall indragas endast om de verkligen erhålla understöd av familjen. Arbetslösa, som äro i besittning av pensioner, få numera understödet reducerat i den mån pensionen överstiger 25 mark i månaden.

Enligt 1927 års lag skulle det utsträckt understödet eller krisunderstödet utbetalas först efter *behovsprövning* i varje särskilt fall. Genom ovannämnda nödförordning den 5 juni 1931 infördes dylik behovsprövning jämväl inom försäkringsområde beträffande alla gifta kvinnor. Och genom nödförordningen den 14 juni 1932 infördes denna behovsprövning för samtliga arbetslösa fr. o. m. sjunde understödsveckan. Behovsprövningen skall tillämpas enligt de regler, som gälla för erhållande av kommunalt understöd, och sålunda verkställas av kommunalmyndigheterna. Dessas beslut äro bindande för arbetsförmedlingsanstalterna. — Det inom den kommunala understödsverksamheten använda kriteriet på medellöshet grundar sig på den principen, att en familjs tillgångar disponeras gemensamt, så att ingen hjälp får lämnas i de fall, då inkomsten för en eller flera av de till samma hushåll hörande personerna är tillräcklig för att lämna hela familjen ett minimiunderhåll. Detta minimum är exempelvis i Leipzig fastställt till 20 mark i månaden för varje i arbete varande person, 10 mark för vuxna arbetslösa, 8 mark för varje barn i skolåldern och 6 mark för varje barn under skolåldern.

Genom ett den 11 oktober 1930 utfärdat dekret har arbetsministern utsträckt rätten till *krisunderstöd* till alla yrken med undantag av jordbruksarbetare och personer i huslig tjänst. Arbetslösa under 21 år äga icke rätt till krisunderstöd. Krisunderstödet kunde ursprungligen utgå under 39 veckor för arbetslösa under 40 års ålder och 52 veckor för arbetslösa över sagda ålder. Genom nyssnämnda dekret begränsades understödstiden till respektive 32 och 45 veckor. I samband med nedsättandet av understödstiden inom den egentliga försäkringen bestämdes, att den sammanlagda tiden för utbetalande av arbetslöshetsunderstöd och krisunderstöd skulle uppgå till 58 veckor. Där est läget på arbetsmarknaden skulle så nödvändiggöra, kan ordföranden i riksanstalten i fråga om arbetslösa över 40 år medgiva utbetalning av krisunderstöd för en ytterligare period om 13 veckor. De genom nödförordningen den 14 juni 1932 inom försäkringen införda understödssatserna äro jämväl tillämpliga å krisunderstöd, varvid de emellertid betraktas som maximisatser, som må kunna minskas allt efter den arbetslöses nödställda läge. Krisunderstödet må icke i något fall överstiga kommunalt understöd. Sistsagda understöd sänktes genom nämnda förordning med 15 procent.

Danmark.

Den 23 juni 1932 har i Danmark utfärdats ny lag om arbetsanvisning och arbetslöshetsförsäkring m. m. Vidare har samma dag utfärdats lagar om förlängd stadgeenlig hjälp till arbetslösa medlemmar av statserkända arbetslöshetskassor och om tillfälligt statsbidrag till kommunerna för arbetslöshetsunderstöd.

Lagen om arbetsanvisning och arbetslöshetsförsäkring är i huvudsak fotad på förut gällande lag av den 1 juli 1927. Bland de vidtagna förändringarna må nämnas följande.

Till en erkänd arbetslöshetskassa skall årligen från staten utbetalas bidrag, som beräknas i förhållande till de ersättningsberättigade medlemmarnas avgifter under föregående finansår. Bidragsprocentens storlek fastställs i förhållande till genomsnittliga arbetsförtjänsten hos arbetarna inom kassans fack eller område enligt följande skala:

Genomsnittlig årsförtjänst för fackets (områdets) arbetare	Statsbidrag i för- hållande till medlemsbidraget
Intill 2,000 kr.	90 %
2,000 » till 2,250 kr.	85 %
2,250 » » 2,500 »	80 %
2,500 » » 2,750 »	75 %
2,750 » » 3,000 »	70 %
3,000 » » 3,250 »	65 %
3,250 » » 3,500 »	55 %
3,500 » » 3,750 »	45 %
3,750 » » 4,000 »	30 %
över 4,000	15 %

Skalan gäller emellertid endast om kassan har upprättat en s. k. fortsättningskassa (se nedan). I annat fall reduceras procenttalet med 10. — Kommunerna ersätta sedermera staten $\frac{1}{3}$ av de utbetalade bidragen, varvid varje kommun bidrager i förhållande till antalet ersättningsberättigade medlemmar av arbetslöshetskassan, som uppehöllo sig inom kommunen den sist förflutna 31 mars. Däremot utgår numera ej direkt bidrag från kommunerna till kassorna.

Maximibeloppet av daghjälpens har fastställts till 4 kr. för familjeförsörjare och 3 kr. för icke familjeförsörjare. Därjämte har föreskrivits, att $\frac{1}{3}$ av ovannämnda maximibelopp skall på visst sätt regleras per den 1 april varje år med hänsyn till prisnivån.

I kassornas stadgar skall utsättas den tidrymd, inom vilken en medlem högst skall kunna uppbära fullt årligt understöd. Denna tidrymd må icke överstiga 4 år.

Rätten till understöd bortfaller, om en medlem icke haft arbete som lönearbetare under 26 veckor inom förenämnda tidrymd, därest denna fastställts till 3 år, och under 39 veckor, därest tiden bestämts till 4 år. För att åter bliva berättigad till understöd måste vederbörande arbetare hava varit medlem av kassan i ytterligare 12 månader och under denna tid haft arbete i minst 26 veckor.

De genom 1927 års lag införda bestämmelserna om utbetalande av understöd vid arbetskonflikter hava ändrats väsentligt. Liksom förut får understöd icke utgivas till personer, som omfattas av en strejk eller lockout. Härutöver skall understödet numera endast indragas för de arbetare inom det

fack, som omfattas av konflikten, vilkas uppehållsort bort föranleda hänvisning till de av konflikten berörda arbetsplatserna.

Genom 1927 års lag infördes rätt för varje erkänd arbetslöshetskassa att upprätta en s. k. kriskassa, från vilken vid extraordinär arbetslöshet understöd kunde utbetalas. Dessa kassor benämns i den nya lagen *fortsättningskassor*. Medlemmarnas avgifter till fortsättningskassan skola utgöra minst 20 % av avgifterna till arbetslöshetskassan, därest icke arbetsdirektören medgiver en lägre avgift. Fortsättningskassorna erhålla årligt statsbidrag efter enahanda grunder som arbetslöshetskassorna. Därjämte erhålla fortsättningskassorna årligen bidrag av arbetslöshetsfonden med hälften av den under föregående räkenskapsår utbetalade fortsättningshjälpen. Staten giver vidare genom arbetslöshetsfonden ett engångsbidrag vid etablerandet av en fortsättningskassa med 25, 20 eller 15 kr. per medlem, beroende på årslönens storlek inom vederbörande fack. Fortsättningskassans medel skola hållas avskilda från arbetslöshetskassans. — Fortsättningskassan träder i verksamhet efter beslut av arbetslöshetskassans styrelse och under förutsättning att arbetslösheten bland kassans medlemmar överstiger den normala arbetslösheten i kassan med viss i lagen fastställd procentsats, varierande mellan 70 och 20. Även eljest kan fortsättningskassan efter medgivande från arbetsdirektören öppnas, när över 40 % av arbetslöshetskassans arbetslösa medlemmar förbrukat sin rätt till understöd och arbetslöshetsprocenten är minst $7\frac{1}{2}$ (för kassor under 200 medlemmar 10 procent) eller minst 50 procent av kassans medlemmar äro arbetslösa. Fortsättningskassans understöd utgives efter samma regler och i samma storlek och omfång som kassans ordinarie daghjälp, dock att understöd under 12 på varandra följande månader icke kan utgivas under mer än 70 dagar.

Arbetslöshetsfondens medel användas till årliga bidrag till de erkända arbetslöshetskassornas fortsättningskassor, till bidrag till nödhjälpsarbeten, som igångsätts av staten, kommunerna eller privata institutioner, som åtnjuta offentligt stöd, till kurser för arbetslösa samt till lån till arbetslöshetskassor vid extraordinärt stor arbetslöshet. Vidare kan av fondens ränteinkomster intill 20 procent användas till bidrag till icke erkända arbetslöshetskassor. Därest fondens ekonomi tillåter det, kan vid stor arbetslöshet bidrag lämnas till föreningar och institutioner, som verka till de arbetslösas nytta. — Arbetsgivarna äro skyldiga att bidra till fonden enligt bestämmelser, som motsvara de i 1927 års lag givna. Bidragsplikten upphör, därest fondens behållning stiger över 12 miljoner, men träder åter i kraft, när behållningen sjunkit till 10 miljoner. Staten lämnar numera ej något bidrag till fonden, men om fondens medel skulle visa sig otillräckliga för att uppfylla fondens förpliktelser, må fondens styrelse hos socialministern hemställa om tillfälligt lån av statsmedel.

För tiden till den 31 mars 1933 beräknas bidragen till arbetslöshetskassorna efter förut gällande lag. Först den 1 april 1933 inträder rätt till engångsbidrag för etablerande av fortsättningskassor.

Enligt *lagen om förlängd stadgeenlig hjälp till arbetslösa medlemmar av statserkända arbetslöshetskassor* äger en arbetslöshetskassa rätt att utan hänsyn till kassans stadgar föröka understödsdagarna under 12 på varandra följande månader till det dubbla. Förlängningen må dock ej överstiga 70 dagar. Rätten härtill gäller endast under tiden från den 1 oktober 1932 till den 1 april 1933. En medlem av en arbetslöshetskassa, som förbrukat sin rätt till understöd antingen därför att den föreskrivna maximitiden för understöd överskridits eller därför att han ej innehaft arbete under föreskriven tid, är berättigad att utfå understöd enligt ovan. Rätten att utgiva dylikt förlängt understöd är emellertid beroende av att arbetslöshetskassan senast den 1 oktober 1932 har upprättat en fortsättningskassa, och att fortsättningskassan har

bestämts att träda i verksamhet senast den 1 oktober 1933. Staten återgäldar 80 procent av arbetslöshetskassans utgifter enligt ifrågavarande lag. Av statens bidrag gäldar arbetslöshetsfonden $\frac{1}{6}$ och kommunerna $\frac{1}{6}$.

Enligt *lagen om tillfälligt statsbidrag till kommunerna med anledning av hjälp till arbetslösa*, vilken lag gäller intill den 1 maj 1933, återgäldas kommunernas utgifter enligt lagen till $\frac{2}{3}$ av staten. Statens utgifter på grund härav må dock icke överstiga 10 miljoner kronor.

Lagen avser hjälp till

1) arbetslösa medlemmar av erkända arbetslöshetskassor, vilka hava förbrukat rätten till understöd såväl från kassan som från dennas krisfond eller äro utan rätt till understöd, enär rätten upphört eller ännu icke inträtt, eller enär arbetslöshetskassan till följd av särskild stadgebestämmelse icke verkställer utbetalningar,

2) arbetslösa, som utan att vara medlemmar av erkända arbetslöshetskassor normalt söka sin utkomst som lönearbetare och som äro anmälda som arbetslösa vid offentligt arbetsförmedlingskontor.

De kommunala myndigheterna bestämma storleken av understödet med hänsyn till vederbörandes försörjningsplikt m. m. Understödet må dock icke överstiga, vad vederbörande kunnat erhålla som medlem av en arbetslöshetskassa. Kommunerna äro berättigade att hänvisa arbetslösa, som söka hjälp enligt lagens bestämmelser, till särskilda arbeten, som igångsatts med anledning av arbetslösheten, därvid understödet utgår som lön. I sådant fall återgäldar emellertid staten endast $\frac{2}{6}$ av utgifterna.

Understödet utgives av den kommun, där den arbetslöse fast uppehållit sig — om han är medlem av arbetslöshetskassa — under de sist förflutna 3 månaderna och eljest under de sist förflutna 6 månaderna. Dessa tidsfrister kunna av kommunerna nedsättas till hälften.

Understödet medför ej rättsverkningar enligt fattigvårdslagen.

Schweiz.

Den för landet i sin helhet gällande lagen om arbetslöshetsförsäkring har efter ikraftträdandet den 15 april 1925 allenast undergått smärre förändringar genom särskilda den 20 december 1929 och den 26 september 1932 utfärdade tillämpningsförfordningar.

Bidrag från förbundet utbetalas numera endast till kassor med minst 200 medlemmar. Undantag får ske för nyupprättade kassor under viss övergångstid, för kassor, vilkas medlemsantal blott tillfälligtvis understiger 200, och för kassor, vilkas medlemmar icke kunna försäkra sig i en annan kassa.

Erkännandet kan återkallas för kassor, vilkas finansiella läge icke erbjuder någon säkerhet för fullgörandet av deras förpliktelser.

Som förutsättning för erhållande av understöd gällde tidigare, att den hjälpsökande varit medlem i kassan under minst 180 dagar och betalat avgifter för denna tid. Numera behöver den understödsökande under det sist förflutna året hava innehaft arbete allenast 150 dagar. För medlemmar, som under tre på varandra följande år mottagit understöd under längsta i lagen medgivna tid, skola kassans prestationer under det fjärde året nedsättas minst till hälften.

Självständiga företagare kunna undantagsvis inbegripas i försäkringen, såvida deras sysselsättning är besläktad med osjälvständiga arbetstagares och om förutsättningarna för erhållande av understöd äro möjliga att fastställa.

Den arbetslöse är icke berättigad till understöd om

1) arbetsgivaren på grund av avtal är skyldig att hålla arbetaren skadeslös vid inträffad arbetsbrist;

- 2) arbetsinställelsen är att betrakta som ferie;
- 3) arbetsinställelsen är beroende på inventering, reparation eller liknande orsak;
- 4) arbetsinställelsen faller på helgdagar;
- 5) den försäkrade är arbetsoförmögen («nicht vermittlungsfähig»).

Om arbetslösheten är beroende på allenast lindrigare förvållande från den arbetslöse, kan rätt till understöd erhållas efter en frist av fyra veckor. För övriga fall av vållande gäller såsom förut, att understöd skall vägras.

Beträffande säsongarbetslösheten föreskrives, att socialdepartementet äger utfärda föreskrifter, som skola gälla enhetligt för bestämda yrken eller vissa orter och hänföra sig till karenstid, inskränkning av understödsrätten under årstider med god sysselsättning och de försäkrades avgifter. Vidare stadgas, att kassorna icke må utbetala understöd, om den säsongarbetslöse icke allvarligt strävar att skaffa sig annat arbete under den döda säsongen. Om understöd utbetalas, skall daghjälpens beräknas på den förtjänst, som den försäkrade kan erhålla vid normal sysselsättning vid den tidpunkt, då han sökte understödet.

De offentliga kassorna äro pliktiga att på vanliga i stadgarna föreskrivna villkor som medlemmar upptaga personer, som frivilligt utträtt ur annan erkänd kassa eller utan eget vållande blivit därifrån uteslutna, såvida vederbörande vid tillfället i fråga icke äro arbetslösa. Såväl de offentliga som privata kassorna äro skyldiga att, sedan den från annan kassa överflyttade medlemmen under fyra veckor betalat sina avgifter i den nya kassan, låta honom komma i åtnjutande av samma rättigheter som kassans övriga medlemmar. Kvalificeringstiden för erhållande av understöd och understödstens längd bestämmas med hänsyn jämväl till de avgifter, som den försäkrade betalat redan i den förra kassan. — Kassor, vilkas medlemmar skola arbeta i visst yrke eller viss grupp av yrken, äro, då medlem utan eget vållande förlorat sitt medlemskap, skyldiga att under ytterligare ett års tid fullgöra sina stadgeenliga prestationer till den forne medlemmen. Samma förpliktelse åligger paritetiska kassor emot medlemmar, som förlora sitt medlemskap genom att arbetsgivaren utträder ur kassan. Om den försäkrade i dylika fall inträder i en ny kassa, är denna kassa icke skyldig att utbetala understöd, så länge den gamla kassans förpliktelse består. Om den nya kassan frivilligt övertager prestationsskyldigheten, upphör den försäkrades anspråk emot den förra kassan. Kassorna kunna bestämma, att från andra kassor överflyttade medlemmar, som ännu inte i den nya kassan betalat avgifter för sammanlagt ett år men som redan erhållit daghjälp, icke äga utträda ur kassan, förrän premier betalats för ett helt år. Varje kassa är skyldig att till utträdande medlemmar meddela bevis om tiden för medlemskapet, erlagda premier och under sista året erhållna understöd.

Daghjälpens beräknas efter den lön, som den försäkrade vid tiden för understödets begärande kunnat erhålla vid normal sysselsättning.

En försäkrad, som lämnar sin forna vistelseort under arbetslöshetstiden, är endast berättigad till understöd, om förflyttningen sker med arbetsförmedlingens tillstånd och icke inverkar på förvärvsutsikterna.

Paritetiska kassor kunna medgiva arbetare, vilkas arbetsavtal upphöra, att under tre års tid fortfarande tillhöra kassan.

En arbetslös, som vägrar att bevista av myndigheterna anordnad utbildningskurs, uteslutes från understöd.

Genom 1924 års lag bestämdes den maximala understödstens tiden till 90 dagar per år. Då arbetslösheten till följd av depressionen stigit i oroväckande grad, utsträcktes understödstens tiden genom beslut av förbundsrådet, så att den för vissa industrier utgjorde ända till 210 dagar av året. För att lätta kassornas ställning genomfördes 1931 en återgång till de ursprungligen fastställda 90 dagarna — i vissa fall kan en utsträckning ske med 60 dagar — och beviljades i

samband därmed ett extraordinärt krisunderstöd till de arbetslösa i de mest beträngda industrierna. Jämväl under år 1932 har en höjning av bidragen visat sig erforderlig. Förbundsrådet har sålunda beslutat höja bidraget från förbundet till kassorna inom vissa industrier med 5 procent till offentliga och paritetiska kassor och med 10 procent till övriga privata kassor, så att bidragen sammanlagt uppgå till respektive 45 och 40 procent av de utbetalade understöden. Därjämte har bestämts, att, därest förbundsbidragen jämte övriga av det allmänna beviljade bidrag sammanlagt skulle uppgå till mer än 90 procent av de utbetalade understöden, förbundets bidrag skall minskas med det belopp, varmed sagda gräns överstigits.

Av de särskilda kantonerna hava under de senaste åren flera övergått till obligatorisk försäkring inom sina respektive områden i huvudsaklig överensstämmelse med de principer, som vunnit tillämpning i kantonen Basel-Stadt, och varom redogörelse lämnats i 1928 års betänkande.

Stockholm i januari 1933.

Ernst Bexelius.

Ändringar i fackförbundens regler angående arbetslöshets- hjälp.

Angående reglerna för rätt till understöd inom de av åtskilliga fackförbund upprättade arbetslöshetskassorna hänvisas till den av socialstyrelsen år 1931 utgivna publikationen: »Arbetslösheten inom fackförbunden samt därmed sammanhängande bestämmelser i förbundsstadgar och kollektivavtal.»

Under tiden efter publicerandet av socialstyrelsens undersökning hava ändringar i reglerna för rätt till understöd gjorts inom följande fackförbund.

Svenska Handelsarbetarförbundet.

Vid kongress i juni 1931 har handelsarbetarförbundet beslutat följande ändringar i stadgarna för förbundets arbetslöshetskassa.

Till personal vid biografer och andra nöjesetablissemang utgår icke understöd i något fall, då anställningen är av typisk säsongkaraktär. Agenter kunna icke erhålla understöd med mindre förbundsstyrelsen därom beslutat.

Medlemmar, som övergått från halv- till helbetalande, erhöllo tidigare understöd som helbetalande efter att hava erlagt 39 veckoavgifter som helbetalande. Denna tid ändrades vid ovannämnda kongress till 26 veckor.

Svenska Textilarbetarförbundet.

Textilarbetarförbundet har tidigare icke haft fristående arbetslöshetskassa, utan understöden hava utbetalats direkt från förbundskassan. Vid kongress i september 1931 beslöt emellertid förbundet att göra arbetslöshetskassan fristående och antog särskilda stadgar för densamma.

Avgifterna till kassan bestämdes till 25 öre i veckan för manlig medlem över 18 år, 20 öre i veckan för kvinnlig medlem över 18 år och 15 öre i veckan för manlig och kvinnlig medlem under 18 år. Understöd utgår endast för söckendagar och icke vid kortare arbetslöshet än 12 söckendagar i följd. För de första 6 söckendagarna utgår icke understöd.

Understöd utgår under samma tid och med samma storlek som tidigare (se socialstyrelsens tabell i Arbetslösheten inom fackförbunden s. 132 och 133). Enda skillnaden är, att barnbidraget bestämts till 25 öre om dagen för barn under 14 år.

Svenska Metallindustriarbetarförbundet.

Förbundet har vid kongress i augusti 1932 beslutat följande ändringar i stadgarna för förbundets arbetslöshetskassa.

Minsta arbetslöshetstiden för erhållande av understöd har bestämts till 12 på varandra följande arbetsdagar (förut 14 dagar). Medlem, vars sammanlagda arbetslöshet under 4 veckor eller kortare tid uppgår till 12 arbetsdagar, är berättigad till understöd för 7 dagar. Då understöd erhållits, avbrytes understödsperioden och börjar ny räkning av dagar första arbetslösa dag där efter.

Sedan en medlem uppburit understöd i 70 dagar, skall han, innan ny understödsperiod kan inträda, inbetala 12 veckoavgifter (förut 8). Efter 120 dagars understöd måste 24 veckoavgifter inbetalas (förut 16) för att ånyo bliva berättigad till understöd.

Svenska Gruvindustriarbetarförbundet.

Efter förbundets ordinarie kongress den 29 augusti—3 september 1932 gälla följande bestämmelser för arbetslöshetskassan.

Medlem, som erlagt minst 50 veckoavgifter är berättigad till understöd från och med trettonde söckendagen efter gjord anmälan om arbetslöshet, därest arbetslösheten varar 18 på varandra följande söckendagar. Om sammanlagda arbetslösheten under 8 veckor uppgår till minst 24 dagar, kan understöd erhållas under 12 dagar.

Efter 1 års medlemstid och 50 erlagda veckoavgifter utgår helt understöd med 1 krona om dagen, efter 5 års medlemstid och 200 erlagda avgifter med 1 krona 50 öre om dagen och efter 10 års medlemstid och 400 erlagda avgifter med 2 kronor om dagen.

Understöd utbetalas ej för mera än 70 dagar under loppet av 12 på varandra följande månader.

Medlem, som under 12 på varandra följande månader uppburit understöd i 50 dagar eller däröver, kan ej på nytt uppbära understöd, förrän han haft arbete i och betalat avgifter för minst 8 veckor, räknat från sista utbetalningen av understöd. Medlem, som under 24 på varandra följande månader uppburit 120 dagars understöd eller däröver, erhåller ej ytterligare understöd, förrän han haft arbete i och betalat avgifter för minst 34 veckor, räknat från sista utbetalningen av understöd. Medlem, som under 60 på varandra följande månader eller kortare tid uppburit tillsammans 250 dagars understöd eller däröver, äger ej uppbära ytterligare understöd, förrän 2 år förflutit sedan han sist uppbär understöd och han erlagt minst 50 veckoavgifter.

Svenska Sko- och Läderindustriarbetarförbundet.

Från den 1 januari 1932 gälla följande bestämmelser för förbundets arbetslöshetskassa.

För rätt till understöd erfordras att hava varit medlem i förbundet de senaste 18 månaderna och hava erlagt minst 75 veckoavgifter. Understöd erhålles ej för de första 8 söckendagarna av arbetslösheten, räknat från och med den dag anmälan gjorts till förbundet.

Efter 75 erlagda avgifter utgår understödet för dag i olika klasser med 1:50 — 1:10 — 0:75 — 0:50 kr. Efter 300 erlagda avgifter utgår understödet per dag i klasserna med 2:50 — 1:80 — 1:25 kr.

Understöd erhålles under loppet av 12 månader i högst 50 dagar. Sedan 50 dagars understöd erhållits, inträder förnyad understödsrätt ett år efter det medlemmen första gången erhöill understöd, under förutsättning att minst 25 veckors kontingenter äro erlagda, sedan sista understödsbeloppet erhöills; dock skall tiden för sjukdom och fullgörande av värnplikt inräknas.

Bilaga D.

Stockholm den 28 december 1932.

P. M.**till 1932 års sakkunniga för arbetslöshetsförsäkring.**

I skrivelse den 22 november 1932 hava de inom socialdepartementet år 1932 tillkallade sakkunniga för arbetslöshetsförsäkring, under förmälan att de sakkunniga hade att utreda frågan om en arbetslöshetsförsäkring, som bland andra kategorier av arbetare jämväl omfattade lant- och skogsarbetare samt affärsanställda, anhållit, att socialstyrelsen snarast möjligt ville verkställa utredning och till de sakkunniga inkomma med vissa uppgifter rörande utbyggandet vid en sådan försäkring av den offentliga arbetsförmedlingen, att densamma komme att omspanna hela landet och att möjliggöra prövning av arbetsvilligheten, varhelst en försäkrad uppehölle sig. Med anledning härav må anföras följande.

Till en början må meddelas, att styrelsen för behandling av den föreliggande frågan inkallat sociala rådets sektion för arbetsförmedling ävensom föreståndarna för vissa huvudkontor i olika delar av landet, nämligen i Stockholms stad, Stockholms län, Malmö, Göteborg, Örebro, Gävle och Östersund.

Ett sådant organisativt utbyggande av den offentliga arbetsförmedlingen, att densamma komme att motsvara de ökade krav, som vid genomförandet av en arbetslöshetsförsäkring skulle ställas på densamma, är i väsentlig mån beroende av den utformning, som försäkringssystemet kan tänkas erhålla. Även om den offentliga arbetsförmedlingen icke komme att stå som den organisatoriska bäraren av själva försäkringssystemet, måste den dock under alla förhållanden påtaga sig en mångfald uppgifter, som direkt sammanhånga med försäkringen. Var gränserna för dessa uppgifter äro att draga, kan icke med säkerhet angivas med mindre man i detalj känner de förutsättningar, efter vilka försäkringssystemet skulle tänkas uppbyggt.

Styrelsen har i de följande beräkningarna utgått från två huvudförutsättningar, nämligen att den offentliga arbetsförmedlingen dels skulle bibehålla och i mån av behov utveckla det egentliga förmedlingsarbetet mellan arbetsgivare och arbetstagare och dels fungera såsom försäkringssystemets kontrollinstans ur arbetsmarknadssynpunkt. Vidare har styrelsen givetvis haft att beakta den av de sakkunniga angivna förutsättningen, att det ifrågasatta försäkringssystemet — detta i motsats till de av 1926 års arbetslöshetssakkunniga föreslagna systemen — skulle omfatta jämväl lant- och skogsarbetare samt affärsanställda och sålunda behöva omspanna praktiskt taget hela landet.

Vad först angår den allmänna läggningen av en arbetsförmedling, som arbetar under samverkan med ett arbetslöshetsförsäkringssystem, lär erfarenheten från utlandet visa, att väsentligt ökade krav måste ställas på förmedlingens organisation ur teknisk synpunkt. I och med att de arbetssökandes så att säga legitimationshandling hos arbetsförmedlingen förvandlas till ett grundläggande rättsligt dokument mellan försäkringstagaren och försäkrings-

organisationen och de vitsord, som däri genom s. k. stämpling eller annorledes av förmedlingen lämnas rörande tillgång eller bristande tillgång på arbete inom olika yrken, komma att bilda underlaget för slutsatser av betydelse för den försäkrades hela ekonomiska existens, måste synnerliga anspråk ställas på förmedlingens snabbhet och precision samt på de lämnade uppgifternas exakthet och tillförlitlighet. Fullständiga och detaljerade kortregister lära behöva uppläggas och stor omsorg nedläggas på verifikationen av de meddelade uppgifterna, särskilt i vad rör arten och graden av den arbetssökandes kompetens. Styrelsen kan icke frigöra sig från den uppfattningen, att frågan om den tekniska intensifiering av arbetsförmedlingen och det både kvalitativa och kvantitativa utbyggande av organisationen, som redan av detta skäl skulle påkallas vid en arbetslöshetsförsäkring, icke blivit fullt tillräckligt beaktade vid de beräkningar, som 1926 års sakkunniga verkställt i förevarande spörsmål.

Man torde vidare kunna utgå ifrån att vid en arbetslöshetsförsäkring stora grupper av den kvalificerade arbetskraften komme att omfattas av försäkringen. Till icke ringa del skötes arbetsanvisningsarbetet för denna arbetskraft nu genom fackorganisationerna. Om den enskildes arbetsmarknadslegitimation, som blir avgörande för försäkringen, lämnas av den offentliga arbetsförmedlingen, så lär denna arbetskraft, som nu står utanför arbetsförmedlingen, av omständigheternas makt behöva hänvända sig till denna. Får arbetsförmedlingen sålunda i sin hand att kunna lämna anvisning på den ofta till och med mest kvalificerade arbetskraften, lär arbetsgivarparten i längden icke komma att underlåta att där, i allt fall i väsentligt större utsträckning än nu, söka sig den kvalificerade arbetskraft, som den behöver. I den väsentligt ändrade situation, som härvid skulle inträda, vore det av synnerlig betydelse, att — vilka tekniska krav som än komme att resas på den offentliga arbetsförmedlingen såsom kontrollinstans i försäkringssystemet — den verkliga förmedlingen mellan arbetsgivare och arbetare av förefintliga arbetstillfällen alltjämt bevarades såsom arbetsförmedlingens huvuduppgift. Men för att kunna fylla denna måste arbetsförmedlingen också göras rustad att övertaga denna förmedling av kvalificerad arbetskraft. Det får därvid ej förbises, att förmedling av platser åt yrkesarbetare, där arbetsgivaren uppställt ett flertal detaljerade villkor om den kompetens, som erfordras, är långt mera tidskrävande än att förmedla tillfälliga arbetsanställningar åt motsvarande antal grovarbetare. Det må visst icke bestridas, att arbetsförmedlingen redan nu i stor utsträckning förmedlar även kvalificerad arbetskraft, där arbetsgivaren uppställt detaljerade krav rörande kompetensen; styrelsen vill endast göra gällande, att på här anförda skäl förmedling av denna tids- och följaktligen personalkrävande natur kommer att väsentligt öka i omfattning.

Med det anförda har styrelsen velat understryka, att man vid genomförandet av en arbetslöshetsförsäkring har att räkna med behovet av ett omfattande utbyggande även av de befintliga kontoren i riktning mot större specialisering och intensifiering.

Slutligen må här beröras en principfråga, nämligen om hela arbetsförmedlingspersonalens ställning. Denna fråga har avseende å såväl tjänstemännen vid redan befintliga eller nya kontor som ombuden ute i bygderna. Personalen måste äga förtrogenhet med näringslivet och arbetsmarknaden och genomgående besitta en icke ringa tjänstemannarutin. Härjämte måste också, främst givetvis av personal i mera ledande ställning, fordras en icke obetydlig fond av initiativ, förmåga av överblick, auktoritet och övriga sådana speciella kvalifikationer, som benämnas chefsegenskaper.

Det kan emellertid icke fördöljas, att personalen vid utövande av sin uppgift att vara kontrollinstans inom en arbetslöshetsförsäkring kommer att stäl-

las även på andra, hårda prov. Starka personliga och lokala intressen göra sig enligt sakens natur gällande vid en ekonomisk verksamhet av denna omfattning och innebörd, och man kan ej utgå från att dessa intressen å ena sidan och de försäkringsmässigt sakliga eller riksintressena å den andra städse komma att harmoniera. Av förmedlingens hela personal måste krävas, att den i denna sin uppgift städse handlar efter strängt objektiva normer. Den känsla av tjänstemannaansvar, som ett sådant handlande förutsätter, måste enligt styrelsens mening också ha stöd i en så långt möjligt självständig tjänstemannaställning. Denna får ej uppgivas ens beträffande ombuden ute i bygderna, vilka tvärtom ofta torde råka i besvärande situationer, där det till följd av nära personliga relationer samt mera påtagliga lokalintressen kan vara svårare än för tjänstemän vid större anstalter att med självständighet hävda saklighetens synpunkter.

De fordringar både på tillräcklig personlig duglighet och förmåga av rakyggad hållning, som sålunda måste ställas på arbetsförmedlingens personal efter hela linjen, böra tagas i betraktande vid bedömandet av de grunder, efter vilka ekonomisk gottgörelse skall utmätas.

Den offentliga arbetsförmedlingen är för närvarande organiserad i länsanstalter med centrum i ett huvudkontor och med därunder sorterande avdelningskontor och eventuellt ortsombud. Några avvikelser förekomma från detta schema. Särskilt må i sådant hänseende erinras om förhållandena inom vårt sydligaste län, där förmedlingen är organiserad i flera från varandra fristående kommunala kontor utan någon sammanhållande länsanstalt. Göteborgs stads arbetsförmedling är ett fristående kontor och ingår ej i länsanstalten för Göteborgs och Bohus län, vilken har sitt huvudkontor i Uddevalla. Slutligen är att nämna, att länsanstalterna och fristående kontor i sin tur äro samorganiserade i sex distrikt, där de största huvudkontoren (Stockholm, Linköping, Malmö, Göteborg, Örebro och Gävle) samtidigt utgöra distriktskontor. Hela antalet kontor i landet är 136, därav 36 huvudkontor och 100 avdelningskontor.

Styrelsen föreställer sig, att man vid det organisativa utbyggandet av arbetsförmedlingen i allt väsentligt har att anknyta till denna den nuvarande organisationen. Vissa jämkningar finge väl företagas i syfte att ernå full uniformitet, exempelvis i vad rör länsanstaltsorganisationen. Huruvida och i vad mån jämväl den högre indelningen i distrikt skulle bibehållas, eventuellt utvecklas — mycket talar för bevarandet jämväl av dylika större enheter — är styrelsen icke för närvarande beredd att slutligt bedöma och frågan är knappast avgörande för de föreliggande kostnadskalkylerna.

Dessa kalkyler måste främst avse att klargöra behovet å ena sidan av de redan befintliga kontorens utvecklande och stärkande och å andra sidan av organisationsnätets utsträckande genom inrättande av dels nya avdelningskontor av väsentligen hittillsvarande typ och dels ombud i de orter, där lokala organ visserligen erfordras men fullt utbyggda kontor ej påkallas.

Vid den betydande ansvällning av arbetsförmedlingen, som uppenbarligen erfordras, är det av synnerlig vikt, att personalen både såsom tjänstemän vid kontor och såsom ombud ute i bygderna dels förvarar och upprätthåller den aktiva inställningen till huvuduppgiften, nämligen platsförmedlingen, och den förtrogenhet med näringslivets arbetskraftsbehov och arbetsmarknadens funktioner, som denna förutsätter, och dels vid inregistrering, rapportverksamhet och andra dylika löpande arbetsuppgifter besitter fullgod tjänstemannarutin. Styrelsen kan med stöd av sin hittillsvarande verksamhet vitsorda de svårigheter, som yppat sig att redan vid nuvarande betydligt enklare förhållanden få dessa krav fyllda. Vid förmedlingens utbyggande och vid kravens väsent-

liga skärpning måste svårigheterna härför avsevärt växa. Man nödgas därför räkna med att inom den regionala indelningen, vare sig denna kommer att anknytas till distrikt eller län — en viss länsindelning lärers städe behöva upprätthållas i någon form — en kvalificerad tjänsteman kan helt frigöras från de egentliga förmedlingsuppgifterna för att ägna sig åt de organisativa spörsmålen, samarbetet mellan kontor och ombud, samt — under tjänsteresor — åt en fortlöpande information och kontroll inom verksamhetsområdet. I detta sammanhang må nämnas, att ett visst antal tjänstebilar uppenbarligen behöva ställas till den offentliga arbetsförmedlingens förfogande för att överhuvud taget möjliggöra denna informations- och inspektionsverksamhet ute i orterna såväl genom nu berörda tjänstemän som av den centrala uppsiktsmyndigheten.

För upprätthållande av uniformiteten och den sakliga riktigheten i verksamheten torde det vara nödvändigt att föreståndare för avdelningskontor samt ombud tid efter annan, förslagsvis minst en gång vartannat år, samlas till informationskurser och gemensamma överläggningar vid huvudkontoret. Jämväl torde föreståndarna för huvudkontoren årligen behöva samlas för utbytande av erfarenheter under personliga överläggningar.

Den offentliga arbetsförmedlingens samtliga utgifter under år 1931 uppgingo till 1,103,813:19 kronor. Den effektivisering av de redan befintliga kontoren, som nu berörts, lärers föranleda ett väsentligt överskridande av denna kostnadsram. Här liksom eljest låta några exakta beräkningar sig icke genomföra, men styrelsen föreställer sig, att man har att räkna med ungefär 75 procent ökning. Man torde böra räkna med ett avrundat totalbelopp av 1,800,000 kronor.

Innan socialstyrelsen övergår till frågan om organisationsnätets lokala utbyggande över landsbygden, kan styrelsen icke underlåta att uttala sin tväkan, huruvida det låter sig genomföra att i vårt vidsträckta land med dess ofantligt växlande befolkningstäthet överhuvud taget utbygga ett arbetsförmedlingssystem, som motsvarar rimliga krav på förmedlingens och den därmed förknippade kontrollens effektivitet. Det råder enligt styrelsens mening intet tvivel om att försäkringens utsträckande till lant- och skogsarbetare kommer att föranleda organisativa svårigheter för arbetsförmedlingens vidkommande av en helt annan, vida större omfattning än de försäkringssystem, som 1926 års sakkunniga förordade och där dessa arbetargrupper just av hänsyn till de organisativa svårigheterna icke ansågos kunna medtagas. Även om nu berörda arbetargrupper i verkligheten icke skulle komma att mera allmänt ansluta sig till försäkringen och man givetvis i görligaste mån bör söka undvika en organisation på papperet, vilken i verkligheten icke skulle fylla positiva arbetsuppgifter men som det oaktat skulle föranleda vissa kostnader, så lærers man dock ej kunna underlåta att skapa möjligheter till kontroll. Det vore nämligen enligt styrelsens mening utomordentligt betänkligt, om just den bristande kontrollen skulle bliva en faktor av betydelse för den anslutning, försäkringen skulle vinna.

De största organisativa svårigheterna yppa sig tvivelsutan i Mellan-Sveriges och Norrlands glesbebyggda skogsområden. Det klientel, som försäkringen här främst skulle äsyfta att nå, är givetvis skogs- och flottningsarbetarna, alltså en arbetarkategori, som dels utmärker sig för synnerlig rörlighet och dels mer än de flesta andra arbetstagargrupper har att kämpa med de svårigheter, som härflyta ur arbetstillfällenas intermittens. Det är icke uteslutet, att dessa arbetarkategorier komme att i försäkringen se en väg icke blott att skydda sig mot följderna av de ostadiga anställningsförhållandena utan också att nå en allmän förbättring av sina nu i förhållande till åtskilliga andra arbetargrupper onekligen ganska hårda levnadsvillkor och att de på sådana skäl kollektivt

och allmänt anslöte sig till försäkringen. Uppenbarligen får därför organisationen ej ens i de mera avlägsna skogsbygderna göras alltför svag.

I sina beräkningar över den erforderliga organisationens utbyggande har styrelsen gått tillväga på följande sätt. Vid den inom styrelsen hållna rådsläggningen hava förutsättningarna för förmedlingsverksamhetens allmänna struktur ingående diskuterats. De vid konferensen närvarande arbetsförmedlingsföreståndarna hava sedan med ledning av dels den förda diskussionen och dels sin ingående lokala kännedom om förhållandena inom respektive län uppgjort kartor, där enligt deras mening antingen kontor eller förmedlingsombud skulle erfordras. De sålunda vunna resultaten hava sedan gemensamt diskuterats och i görligaste mån sammanjämkats. I denna väg hava alltså vunnits på ingående lokalkännedom fotade överslag över landsändar av växlande och representativ struktur med hänsyn till de näringsgeografiska förhållandena, exempelvis över det tätbefolkade Malmöhus län med dess högt utvecklade jordbruk och kraftiga industriella liv, över Bohuslän med bland annat dess fiskebefolkning och egenartade topografi, över Örebro läns jordbruks- och bergslagsbygder, Gävleborgs läns bruks-, skogs- och småbondebefolkning samt över Jämtlands läns i viss mån för stora delar av Norrland representativa glesbefolkade skogsbygder.

Hänsyn har även tagits till befolkningens vanor och åskådningar. Sålunda torde exempelvis befolkningen i Jämtlands och Härjedalens skogsbygder finna det naturligt att röra sig på större distanser än befolkningen i städer och tätbebyggda jordbrukstrakter. Ett föreläggande för denna skogsbefolkning att med vissa mellanrum i kontrollsyrte tillryggalägga en väg av en eller annan mil torde där med hänsyn till rådande vanor icke te sig orimligt, under det att lika långt gående krav i en tätbebyggd ort aldrig skulle kunna i praktiken uppfyllas.

Emellertid ligger det i sakens natur, att man icke ens bland den mest rörliga skogsbefolkningen kan ställa sådana krav, att den under arbetslöshet i väsentlig mån skulle utfylla sin tid med anmälningsskyldighetens fullgörande. Den erforderliga tätheten av ombudsnätet blir därför i dessa bygder i väsentlig mån beroende av villkoren för anmälningsskyldighetens fullgörande. Ehuru väl alla eftergifter i riktning mot glesare anmälningar äro ägnade att försvaga kontrollens effektivitet och att därmed eludera dess syfte, anser styrelsen sig dock kunna konstatera, att i dylika områden en daglig anmälningsskyldighet icke i praktiken kan upprätthållas.

Med ledning av de vid konferensen vunna uppgifterna för vissa län har styrelsen efter mera summariska överslagsberäkningar för landet i övrigt kommit till den uppfattningen, att man tills vidare skulle kunna åtnöjas med 103 nya avdelningskontor utöver de 100 nu befintliga. Sammanlagda antalet kontor — 36 huvudkontor inberäknade — skall därmed komma att uppgå till 239. Med avseende å de nya avdelningskontoren har styrelsen alltså kommit till en lägre siffra än 1926 års sakkunniga, som i sitt betänkande (sid. 422) räknat med ett behov av 147 nya kontor.

För ett 100-tal erforderliga nya avdelningskontor torde kostnaden icke kunna sättas lägre än till 5,000 kronor per kontor och år eller i avrundat tal 500,000 kronor.

Vad angår ombudens antal har styrelsen stannat vid siffran 1,293 eller i avrundat tal 1,300. Erinras må, att 1926 års sakkunniga räknat med 1,000 ombud. Styrelsen har, såsom nämnts, räknat med 44 färre nya kontor, vadan nettoökningen av antalet erforderliga nya lokalorgan skulle vara, i avrundat tal, 250 i förhållande till det av nämnda sakkunniga beräknade. Enligt styrelsens mening är den sålunda kalkylerade ökningen fullt motiverad med hänsyn till den stora geografiska utvidgning av verksamhetsområdet, som föran-

ledes av, att försäkringen skulle öppnas för lantarbetare samt skogs- och flottningsarbetare.

Kostnaderna för ombuden torde enligt sakens natur icke med säkerhet kunna beräknas. Styrelsen har emellertid utgått ifrån ett krav som oavvisligt, nämligen tillgången till telefon. Kostnaderna härför har approximativt uppskattats till 100 kronor per ombud och år, inskrivnings- och s. k. ledningskostnader, som torde krävas i ganska stor utsträckning, däri inberäknade.

Ombudens arbetsbörda torde bli i hög grad varierande och i de uppgjorda kalkylerna har man, såsom nämnts, på en hel del håll trott sig kunna åtnöjas med ombud, där 1926 års sakkunniga räknat med utbyggda avdelningskontor. Givetvis måste ombud med sådana arbetsuppgifter, som närma sig ett fullt utbyggt kontors, erhålla väsentligt större gottgörelse än ombud i avlägsna, glest befolkade bygder, där arbetsuppgifterna bleve av så ringa omfattning, att kanske enbart fri telefon skulle betraktas såsom en eftersträfvansvärd förmån och fullt tillräcklig gottgörelse.

Styrelsen beräknar de genomsnittliga kostnaderna till 300 kronor per år eller för 1,300 ombud i avrundat tal 400,000 kronor.

Slutligen lär man under första tiden hava att räkna med extraordinära kostnader för den nya organisationens uppbyggande. Dessa kostnader hava uppskattats till 100,000 kronor för år.

Sammanfattningsvis skulle alltså totalkostnaderna per år uppgå till följande belopp, nämligen för:

Nuvarande kontor, förstärkta	1,800,000 kr.
Organisationsnätets utbyggande med:	
nya avdelningskontor	500,000 »
ortsombud	400,000 »
Organisationskostnader (tillfälliga under första tiden)	100,000 »
Summa	2,800,000 kr.

Nuvarande totalkostnader (i runt tal)	1,100,000 kr.
Beräknad total kostnadsökning	1,700,000 »

Det lär icke ankomma på socialstyrelsen att i detta sammanhang beröra frågan om totalkostnadernas fördelning. Framhållas må dock vikten av att den ekonomiska basen för hela den offentliga arbetsförmedlingen göres enhetlig och noga fixeras.

Vid det förhållandet, att den centrala inspektionsmyndigheten för arbetsförmedlingen vid ett genomförande av försäkringen jämväl lär få andra, nya uppgifter sig anförtrodda, har styrelsen ej ansett sig kunna verkställa några överslagsberäkningar rörande kostnaderna för denna centrala uppsikt, i vad den avser enbart förmedlingen.

Slutligen får styrelsen erinra, att den offentliga arbetsförmedlingen sedan länge erhåller ersättning — av medel ur det statliga arbetsförmedlingsanslaget (sv. förf. saml. 320/1916, § 2 mom. 1) — för sina portokostnader. Principen att staten påtager sig hela ansvaret för denna utgiftspost synes böra bibehållas, men då själva anordningen medför en hel del praktiska olägenheter och omgång, förordar styrelsen, att den utbytes mot tjänstebrevsrätt för institutionen.

GUNNAR HUSS.

Kurt Bergström.

P. M.
ANGÅENDE EN ARBETSLÖSHETSFÖRSÄK-
RINGS EFFEKTIVITET

UNDERSÖKNING VERKSTÄLLD MED UTGANGSPUNKT FRÅN 1928 ÅRS
FÖRSLAG TILL OBLIGATORISK ARBETSLÖSHETSFÖRSÄKRING

av

Fil. Lic. T. Hessler

I. Undersökningens omfattning och utförande.

Genom arbetslöshetsförsäkring är en person i händelse av irakad ofrivillig arbetslöshet tillförsäkrad visst understöd för tid, under vilken han icke kan erhålla arbetsanställning. Det har härvid beträffande den tid, för vilken dylikt försäkringsmässigt understöd skall utgå, av olika anledningar visat sig erforderligt att införa vissa begränsningar. Sålunda brukar i allmänhet intet understöd erhållas under de första dagarna av ett arbetslöshetsfall. Det har jämväl ansetts nödvändigt vidtaga vissa begränsningar av den tid, för vilken understöd högst må kunna utgå. Man har sålunda brukat införa en bestämmelse, att understöd från försäkringen får erhållas under högst ett bestämt antal dagar under viss angiven tid. Den omfattning, i vilken de arbetslösa erhålla understöd från försäkringen, blir sålunda i första rummet beroende på de begränsningar, som härvid införts. Men härjämte kommer tydligen försäkringens effektivitet under en viss tid att även bero på i vilken utsträckning de försäkrades understöd tid blivit begränsad genom redan tidigare från försäkringen erhållet understöd. För att undersöka en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet under viss tid måste sålunda föreligga uppgifter jämväl om före denna tid erhållet understöd. Det är tydligt, att dylika uppgifter, för att kunna läggas till grund för här avsedda beräkningar måste vara individuella, och att beräkning rörande försäkringens effektivitet jämväl bör verkställas individuellt.

Vidare har visat sig erforderligt, att för erhållande av understödsrätt uppställa krav på vissa motprestationer från de försäkrades sida, exempelvis ett under en tid av viss angiven längd erlagt minsta antal försäkringsavgifter. På grund härav kommer effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring jämväl att bli beroende av i vad mån de försäkrade kunnat uppfylla de sålunda fordrade motprestationerna.

För att undersöka en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet fordras tydligen uppgifter för varje särskild försäkrad person rörande dennes arbetslöshet under olika tider ävensom, med hänsyn till karensbestämmelserna, arbetslöshetsfallens antal. Härjämte böra tydligen föreligga individuella uppgifter rörande dels det antal försäkringsavgifter, vederbörande under viss tid före och under den tid undersökningen avser erlagt, dels det antal dagar, för vilka han tidigare liksom under undersökningstiden åtnjutit understöd från försäk-

ringen. Enbart med kännedom om arbetslöshetens omfattning under en viss tid kan således effektiviteten av en försäkring icke undersökas.

Av de kommittéer och sakkunniga, som tidigare handlagt frågan om förslag till arbetslöshetsförsäkring ha endast 1926 års arbetslöshetssakkunniga mera ingående prövat, i vilken omfattning ett förslag till arbetslöshetsförsäkring skulle komma att understödja rådande arbetslöshet. Det material, på vilket dessa sakkunniga stödde sina undersökningar i denna fråga, utgjordes — förutom av socialstyrelsens månatligen publicerade statistik rörande arbetslösheten inom vissa fackorganisationer — av 1927 års arbetslöshetsräkning¹ ävensom av en på föranstaltande av de sakkunniga företagen undersökning av arbetslösheten inom Svenska metallindustriarbetareförbundet och Svenska grov- och fabriksarbetareförbundet.² De sakkunniga stödde sina antaganden rörande det sannolika antal personer, som i medeltal varje år beräknades komma i åtnjutande av arbetslöshetsunderstöd, i huvudsak på den företagna arbetslöshetsräkningen. Kalkylerna rörande den omfattning, i vilken dessa skulle komma att bli understödda, grundade sig på undersökningen av arbetslösheten inom de båda nämnda fackorganisationerna. Enär intet av dessa material var ägnat att belysa alla de omständigheter, vilka, såsom ovan inledningsvis berörts, inverka på effektiviteten av den försäkringsmässiga arbetslöshetshjälpen, voro de sakkunniga tvungna att i sina undersökningar utgå från vissa förutsättningar och antaganden. Detta kom naturligen att medföra, att resultaten av de sålunda gjorda undersökningarna blevo osäkra.

I det av socialstyrelsen den 13 juni 1931 avgivna utlåtandet över 1926 års sakkunnigas förslag till arbetslöshetsförsäkring återgivas vissa inom styrelsen företagna undersökningar över den sannolika effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring. Dessa kalkyler grundade sig väsentligen på den av socialstyrelsen företagna undersökningen av arbetslösheten inom fackförbunden.³ Ehuru detta material väl var ägnat att giva en god bild av arbetslöshetens omfattning och karaktär inom fackförbunden, innehöll det samma emellertid icke alla de uppgifter, som erfordrades för att lämna ett direkt svar på frågan, huru stor del av arbetslösheten, som skulle ha kommit att understödjas från en försäkring. De av socialstyrelsen utförda beräkningarna stödde sig på ett flertal antaganden, rörande vilka siffermässiga belägg icke kunde förebringas.

Båda de ovan omnämnda undersökningarna avsågo i huvudsak effektiviteten av en försäkring, utformad enligt det av nämnda sakkunniga år 1928 framlagda förslaget till obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Enligt detta skulle i lag stadgade veckoavgifter erläggas till försäkringen under tid, då den försäkrade innehade arbetsanställning. För att komma i åtnjutande av understöd skulle fordras att under de föregående fyra kvartalen till försäkringen ha erlagt minst 26 dylika avgifter. Understöd skulle utgå under en tid av högst 15 veckor (enligt vissa sakkunniga 20 veckor) under fyra på varandra följande kvartal. Under arbetslöshetens första vecka, den s. k. karensveckan, skulle intet understöd utgå. (Närmare redogörelse för nämnda sakkunniga-förslag återfinnes å sid. 11.)

De av 1926 års sakkunniga företagna undersökningarna gävo till resultat, att vid understödstens maximering till 15 veckor omkring 55 % av samtliga arbetslösa dagar skulle understödjas från försäkringen; sattes understödstiden till högst 20 veckor räknade de sakkunniga med en effektivitet av omkring

¹ Sveriges officiella statistik: Socialstatistik: Arbetslöshetsräkningen och de lokala arbetslöshetsundersökningarna i Sverige år 1927; utg. i maj 1928 av socialstyrelsen.

² Återgiven i 1926 års arbetslöshetssakkunnigas betänkande: Statens offentliga utredningar 1928: 9 sid. 427 ff.

³ Sveriges officiella statistik: Socialstatistik; utg. av socialstyrelsen i juni 1931.

65 %. De sakkunnigas undersökningar avsågo ett sannolikt genomsnitt för ett flertal år; det material, som legat till grund för beräkningarna hänförde sig emellertid i huvudsak till år 1925. Socialstyrelsens undersökningar, som främst hänförde sig till år 1929, gävo till resultat, att nämnda år omkring 38 % av arbetslöshetstiden skulle ha understötts, därest understödstiden maximerades till högst 15 veckor. För alternativet 20 veckor utförde socialstyrelsen icke särskilda kalkyler. För år 1931 räknade socialstyrelsen med en effektivitet av 31 %.

De olika resultaten av 1926 års sakkunnigas och socialstyrelsens undersökningar torde väsentligen vara att hänföra till den olika omfattning, i vilken man räknat, att de försäkrade skulle komma att diskvalificeras från understöd, antingen på grund av ej uppfyllda stadgade motprestationer till försäkringen (26 erlagda avgifter) eller på grund av redan erhållet maximalt understöd (15 veckor). De olika utgångspunkterna torde åter kunna förklaras av att intet material förefanns, som belyste den utsträckning, i vilken de arbetslösa kunde beräknas erhålla understödsrätt från försäkringen. De svårigheter, som såväl 1926 års sakkunniga som socialstyrelsen härvid haft att övervinna, kunna belysas med ett exempel. Om en mot arbetslöshet försäkrad person blir arbetslös under fjärde kvartalet 1930, blir han understödsberättigad för det fall han under de föregående fyra kvartalen, d. v. s. fjärde kvartalet 1929, första, andra och tredje kvartalet 1930, erlagt minst 26 veckoavgifter. Men detta har han kunnat göra, endast om han under denna tid haft arbetsanställning minst det nämnda antalet veckor. Såväl sjukdom, arbetslöshet som arbetskonflikter bidraga härvid att diskvalificera honom från understödsrätt. Den tid, under vilken han kan komma i åtnjutande av understöd vid det ovan antagna arbetslöshetsfallet beror vidare på, i vilken utsträckning han tidigare under året erhållit understöd. Varje dylik understödsvecka minskar nämligen den högsta understödstitid, han i det här antagna fallet kan erhålla. Men den utsträckning, i vilken han tidigare under året erhållit understöd, beror tydligen på, om han då uppfyllt sina förpliktelser gentemot försäkringen, ävensom i vad mån han då uttagit det understöd han högst må ha kunnat erhålla. På detta sätt blir understödsrätten vid varje arbetslöshetsfall beroende på vederbörandes arbetslöshets- och understödstitider under lång tid tillbaka. I brist på individuella uppgifter rörande dessa förhållanden måste alla undersökningar rörande effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring, i vilken understödsrätten begränsats med hänsyn till tidigare erhållet understöd eller erlagda avgifter, komma att bli synnerligen osäkra.

De olika resultaten av 1926 års sakkunnigas och socialstyrelsens undersökningar ävensom vikten av att erhålla säkrare kännedom om en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, föranledde 1932 års sakkunniga att i skrivelse den 14 november 1932 till Chefen för socialdepartementet anhölla om tillstånd att verkställa viss ytterligare undersökning rörande effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring.

I skrivelse den 18 november 1932 erhöll 1932 års sakkunniga Chefens för socialdepartementet bemyndigande att verkställa sålunda begärd ytterligare utredning.

Såsom i de sakkunnigas skrivelse framhållits, borde en dylik undersökning kunna begränsas till Svenska metallindustriarbetareförbundet och Svenska grov- och fabriksarbetareförbundet. Dessa förbund torde nämligen vara representativa för flertalet av de arbetaregrupper, som kan antagas komma att omfattas av en arbetslöshetsförsäkring. Enär vidare inom Metallindustriarbetareförbundet rymmas arbetaregrupper med förhållandevis jämn arbetstillgång under årets olika delar, under det att i Grov- och fabriksarbetareförbun-

det ingå arbetaregrupper, vars arbetsförhållanden äro relativt starkt säsongbetonade, skulle undersökningen jämväl kunna belysa, i vad mån effektiviteten av en försäkring påverkas i den ena eller andra riktningen av säsongbetonade variationer i arbetslöshetens omfattning.

Genom tillmötesgående från Svenska grov- och fabriksarbetareförbundet och Svenska metallindustriarbetareförbundet ställdes erforderligt material till förfogande. De uppgifter, som legat till grund för den efterföljande undersökningen ha hämtats ur vederbörande förbunds medlemsregister. Inom Grov- och fabriksarbetareförbundet utgöres detta av ett kortsystem. Å varje kort finnes, förutom vederbörande medlems namn, medlemsnummer, den avdelning han tillhör m. m., plats för redovisning av medlemsavgifter under ett visst antal år. För var och en av årets 52 veckor finnes en ruta, i vilken å förbundsexpeditionen antecknas den avgift, medlemmen erlagt, eller, om så icke varit förhållandet, orsaken till att han medgivits avgiftsbefrielse, d. v. s. fristämpling från erläggande av avgift. Enligt förbundets stadgar äro medlemmarna skyldiga att erlägga avgifter endast under tid, då de inneha arbetsanställning. Vid arbetslöshet, sjukdom, konflikt eller värnplikt beviljas fristämpling. De veckor, för vilka en medlem erhåller fristämpling för arbetslöshet, komma sålunda att motsvara vederbörandes arbetslöshetstid.

Fristämpling från erläggande av veckoavgift beviljas vid arbetslöshet, då medlemmen varit arbetslös under minst 3 av veckans 6 arbetsdagar. Detta medför sålunda, att en för arbetslöshet fristämplad vecka i verkligheten motsvarar $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ arbetslöshetsvecka. Det är sannolikt, att till följd härav den i undersökningen redovisade arbetslösheten något överstiger den verkliga.

Andra omständigheter ha emellertid medfört, att den redovisade arbetslösheten blivit något mindre än den verkliga. För årets första och sista veckor är sålunda allmän avgiftsbefrielse stadgeenligt medgiven. Till följd härav komma uppgifterna för dessa båda veckor att bli bristfälliga och ha för den skull icke medtagits i undersökningen. Ett år avser sålunda i det följande jämnt 50 veckor. Enär arbetslösheten såsom regel är förhållandevis stor just under den tid på året, där dessa s. k. friveckor äro belägna, medför detta, att arbetslöshetens genomsnittliga omfattning under ett år av denna anledning i undersökningen redovisats såsom något lägre än den verkliga. De här påpekade omständigheterna upphäva tydligen åtminstone delvis varandra.

Svenska metallindustriarbetareförbundets medlemsregister utgöres av lösa blad, vart och ett avseende en tid av 10 år. Varje år har två kolumner, varvid i den ena redovisas de avgifter, som vederbörande medlem erlagt, och i den andra orsaken till fristämpling. Antalet redovisningsveckor utgör 50. Under den tid, som den förevarande undersökningen omfattar, ha de båda s. k. friveckorna utgjorts av årets båda sista veckor.

På grund av vissa olikheter inom förbunden har urvalet av de medlemmar, som ingå i undersökningen, kommit att företagas på något avvikande sätt. För att beräkna arbetslöshetsprocenten har varit nödvändigt att känna dels hela antalet till förbundet redovisade veckor, d. v. s. summan av erlagda avgifter och av antalet fristämplade veckor, dels antalet för arbetslöshet fristämplade veckor. Det senare antalet erhålles direkt ur den företagna utredningen. Det först nämnda antalet åter kan för Metallindustriarbetareförbundet erhållas ur de sammanställningar, som månatligen upprättas av de olika avdelningarnas redovisningslistor till förbundet. För Grov- och fabriksarbetareförbundet föreligga icke för det förevarande ändamålet lämpade sammanställningar av dylikt slag. Då det varit nödvändigt att begränsa omfattningen av utredningens material, men det samtidigt varit av betydelse att i undersökningen låta såvitt möjligt ingå endast medlemmar, som drabbats av

arbetslöshet, har för Metallindustriarbetareförbundet medtagits allenast sådana personer. För Grov- och fabriksarbetareförbundet åter har undersökningen måst läggas så, att den omfattat medlemmar, oberoende av om dessa drabbats av arbetslöshet eller ej.

På grund av den korta tid, som stått till förfogande för undersökningens utförande, har det, såsom redan anmärkts, varit nödvändigt att begränsa densamma till att omfatta endast en del av de båda förbundens medlemmar. Den delvis heterogena sammansättningen av Grov- och fabriksarbetareförbundet gjorde det härvid nödvändigt för erhållande av ett i möjligaste mån representativt urval att för detta förbund medtaga en förhållandevis större del än för Metallindustriarbetareförbundet, inom vilket arbetsförhållandena äro mera likartade. De sakkunniga beslöto, att vad Grov- och fabriksarbetareförbundet beträffar, hälften av samtliga medlemmar borde medtagas i undersökningen. För Metallindustriarbetareförbundet, för vilket ett mindre urval ansåges kunna göras utan att representativiteten därav skulle bliva lidande, bestämdes proportionen till en tredjedel.

Enär en arbetslöshetsförsäkring väsentligen avser att bereda hjälp under tider med förhållandevis normal arbetslöshet, borde undersökningen i främsta rummet avse år, som icke kännetecknas av särskilt hög arbetslöshet. Enär emellertid det jämväl vore av intresse att undersöka effektiviteten under ett krisår borde åtminstone för ett av förbunden undersökningen sträckas så pass långt, att den nu rådande stora arbetslösheten skulle komma att beröras. Med hänsyn härtill bestämdes, att för Metallindustriarbetareförbundet undersökningen skulle omfatta åren 1929, 1930 och 1931, medan för Grov- och fabriksarbetareförbundet densamma ansåges kunna inskränkas till åren 1929 och 1930.

Av naturliga skäl är effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring olika under tiden omedelbart efter dess ikraftträdande — då de försäkrades understödsrätt är oförbrukad och bestämmelsen om 26 erlagda avgifter för erhållande av understödsrätt verkar i förhållandevis stor omfattning diskvalificerande — och senare, då försäkringen varit i kraft någon tid. För att ej erhålla missvisande resultat bör man till följd härav utgå från den förutsättningen, att arbetslöshetsförsäkringen varit i kraft redan någon tid före undersökningsperiodens början. Man beslöt härvid att antaga, att arbetslöshetsförsäkring hade införts från den 1 januari 1928 för här nämnda organisationer. Enligt detta antagande skulle sålunda medlemmarna tänkts erlagga avgifter till försäkringen från och med ingången av nämnda år. Enär vidare undersökningen skulle avse verkningarna av en försäkring, utformad efter 1928 års obligatoriska förslag, och enligt denna understödsrätt förvärfvas efter 26 under fyra kvartal erlagda veckoavgifter, har understöd tänkts kunna utgå under senare hälften av 1928. De i undersökningen ingående personerna ha sålunda vid början av den tid, undersökningen avser, tänkts i vederbörlig ordning ha erhållit visst understöd från försäkringen. Deras understödsrätt är med andra ord vid undersökningsperiodens början icke oförbrukad.

I den företagna undersökningen ingår alltså ur Grov- och fabriksarbetareförbundet hälften av de personer, som under åren 1929 och 1930 varit medlemmar av organisationen åtminstone under någon tid; för dessa ha uppgifter inhämtats för de tre åren 1928—1930. Ur Metallindustriarbetareförbundet ingår en tredjedel av de medlemmar, som — oavsett den tid de tillhört organisationen — åtminstone någon gång under tiden 1929—1931 drabbats av arbetslöshet. För dessa ha uppgifter inhämtats för de fyra åren 1928—1931.

Själva urvalet har förrättats så, att ur Grov- och fabriksarbetareförbundet medtagits alla, vars medlemsnummer slutat på jämn siffra. För Metallindustriarbetareförbundet har tillvägagångssättet vid urvalet varit följande. I medlemsregistret, vari medlemsbladen äro ordnade efter medlemsnumren och sammanförda i grupper om femtio, har var tredje dylik grupp genomgått. Alla de medlemmar, som i de sålunda utvalda grupperna någon gång varit arbetslösa under ovannämnda tid, ha medtagits i undersökningen. För personer, som lämnat organisationen, och vilkas medlemsblad på grund härav borttagits ur medlemsregistren, har urvalet skett på så sätt, att var tredje dylik person, som någon gång under åren 1929—1931 tillhört förbundet, särskilts, varefter av dessa urtagits de, som under nämnda tid någon gång drabbats av arbetslöshet.

Enär 1928 års förslag till obligatorisk arbetslöshetsförsäkring är så utformat, att såväl understödsrätt som tid, för vilken en medlem kan åtnjuta understöd från försäkringen, bestämmas vid ingången av varje kvartal och under detta sedermera icke förändras, behöva tydligen uppgifter rörande arbetslöshetsförhållanden m. m. icke inhämtas för varje särskild vecka, utan kan man inskränka sig till att kvartalsvis sammanföra de erforderliga uppgifterna. Dessa böra tydligen avse 1) det antal veckor, vederbörande medlem fristämplats på grund av arbetslöshet, 2) det antal veckor, för vilka han av andra anledningar än arbetslöshet fristämplats för erläggande av avgift till vederbörande organisation, 3) det antal gånger han under varje kvartal drabbats av arbetslöshet och 4) det antal avgifter vederbörande kan beräknas ha erlagt. Detta senare antal kan tydligen även direkt uträknas, om man känner hela antalet fristämplade veckor. Föreligga för varje medlem och för varje särskilt kvartal ovannämnda uppgifter, kan tydligen för varje inträffat arbetslöshetsfall beräknas såväl, om vederbörande vid detsamma inträffande skulle ha fullgjort sina skyldigheter gentemot en tänkt försäkring, som den tid, för vilken han i ett dylikt fall skulle erhållit understöd.

Förutom dessa för undersökningen nödvändiga uppgifter ansågs emellertid värdefullt att samtidigt inhämta sådana uppgifter, att i möjligaste mån en fördelning av materialet efter yrke kunde verkställas. Särskilt måste detta vara av betydelse för Grov- och fabriksarbetareförbundet, till vilket äro anslutna personer, tillhörande ett flertal olika yrkeskategorier. Härvid har den fördelning, som inom förbundet brukar begagnas, kommit till användning. Medlemmarna ha sålunda uppdelats på följande yrkesgrupper:

1. Byggnadsindustri.
2. Byggnadsämnesindustri.
3. Glasindustri.
4. Glödlampsindustri.
5. Gummiindustri.
6. Kol- och lerindustri.
7. Konservindustri.
8. Konstgödningsindustri.
9. Porslinsindustri.
- 10k. Sockerindustri: kampanjarbetare.
- 10å. » : årsarbetare.
11. Torvindustri.
12. Tändsticksindustri.
13. Tvättinrättningar.
14. Mekaniska verkstäder.
15. Olika slag av fabriker.
16. Olika slag av arbete.

Gro- och Fabriksarb.-förbundet. Nr Grupp /

År och kvartal	Fristämplade veckor på grund av			Påbör- jade perio- der	Erl. vecko- avg.	b	a ₁	u ₁	u ₂
	a.	sj.	övr.						
28	1	12		1	0	—	—	—	—
	2	4			9	—	—	—	—
	3				13				
	4				12				
29	1	9	3	1	0	—	8	8	8
	2	2			11	—	2	2	2
	3	2		2	11	—	0	0	0
	4	12			0	—	12	5	10
30	1	7		1	5	7	0	0	0
	2	7	1	1	5	—	6	6	6
	3	1			12	1	0	0	0
	4	5		1	7	5	0	0	0
1929	25	3		3	22	—	22	15	20
1930	20	1		3	29	13	6	6	6

Fig. 1. Exempel på kartolin, som kommit till användning för material från Gro- och Fabriksarb.-tareförbundet. (Å den här reproducerade kartolinen har medlemsnumret icke återgivits.)

I allmänhet ha alla medlemmar i en avdelning kunnat hänföras till en viss yrkesgrupp. För vissa större avdelningar har dock förekommit, att medlemmar varit fördelade på flera av de ovannämnda yrkesgrupperna. Genom tillmötesgående från förbundets sida har det emellertid varit möjligt, att jämväl i dessa fall verkställa erforderlig uppdelning av avdelningens medlemmar på de olika yrkesgrupperna. De till yrkesgrupp nr 14, mekaniska verkstäder, hänfödda arbetarna utgöras av vissa inom mekaniska verkstadsindustrien anställda hjälparbetare. Numera äro dessa överförda till Metallindustriarbetareförbundet.

För Metallindustriarbetareförbundet har på samma sätt begagnats den yrkesgruppering, som har brukat komma till användning, nämligen följande:

1. Järnbruk.
2. Mekaniska verkstäder.
3. Rörarbetare.

Jämväl här har genom förbundets förmedling yrkesfördelningen kunnat verkställas med hänsyn till det företag, vid vilket vederbörande varit anställd.

Det första skedet av undersökningen har varit att från förbundens medlemsregister inhämta ovannämnda uppgifter. Dessa ha antecknats å kartoliner av utseende, som framgår av fig. 1 och 2.

I kartolinenes första kolumn äro angivna år och kvartal. I de tre följande ha ifyllts de antal veckor, vederbörande fristämplats till följd av arbetslöshet (= a.), sjukdom (= sj.) och övriga orsaker (= övr.). I den därpå föl-

Metallindustriarbetareförbundet. Nr Grupp /.....

År och kvartal	Fristämplade veckor på grund av			Påbör- jade perio- der	Erl. vecko- avg.	b	a ₁	u ₁	u ₂
	a.	sj.	övr.						
28	1	2	2	1	9	—	—	—	—
	2	—	2	—	11	—	—	—	—
	3	—	3	—	10	—	—	—	—
	4	1	—	1	10	—	0	0	0
29	1	3	—	2	10	—	1	1	1
	2	—	1	—	12	—	—	—	—
	3	3	2	2	8	—	1	1	1
	4	—	—	—	11	—	—	—	—
30	1	2	7	1	4	—	1	1	1
	2	—	—	—	13	—	—	—	—
	3	6	—	1	7	—	5	5	5
	4	10	—	—	1	—	10	9	10
31	1	8	—	3	5	8	0	0	0
	2	7	—	—	6	—	6	1	5
	3	7	—	1	6	7	0	0	0
	4	3	—	1	8	3	0	0	0
1929	6	3	—	4	41	—	2	2	2
1930	18	7	—	2	25	—	16	15	16
1931	25	—	—	5	25	18	6	1	5

Fig. 2. Exempel på kartolin, som kommit till användning för material från Metallindustriarbetareförbundet. (Å den här reproducerade kartolinen har medlemsnumret icke återgivits.)

jande kolumnen har antecknats antalet under varje kvartal nypåbörjade arbetslöshetsperioder. Har en arbetslöshetsperiod direkt fortsatt från ett föregående kvartal, har anteckning om period icke skett. Detta har varit av betydelse för en riktig beräkning av antalet karensveckor.

Detta första skede har helt utgjorts av avskrivningsarbete. Härefter har vidtagit det *andra skedet* av undersökningen, nämligen uträknandet för varje medlem av det understöd, varav han skulle ha kommit i åtnjutande, därest arbetslöshetsförsäkring varit införd. Tillvägagångssättet har härvid varit följande.

I den första kolumnen till höger om det grova mittstrecket har ifyllts det antal avgifter var och en har kunnat erlägga. Detta antal är tydligen lika med det antal veckor i ett kvartal, som återstår, sedan de veckor fråndragits, för vilka fristämpling skett.

För varje inträffat arbetslöshetsfall har härefter undersökts, huruvida vederbörande under de fyra föregående kvartalen erlagt minst 26 avgifter. Har så icke varit förhållandet, har i den med »b» betecknade kolumnen uppförts hela antalet arbetslöshetsveckor, d. v. s. det i kolumnen »a» antecknade vecko-

antalet. Kolumn »b» kommer sålunda att angiva det antal arbetslöshetsveckor, för vilka understöd icke kunnat erhållas till följd av att vederbörande icke erlagt stadgat antal veckoavgifter. Samtidigt med att i »b» antecknats nämnda antal veckor, ha i de två följande kolumnerna antecknats siffran 0, vilket angivit, att understöd icke kunnat utgå.

I den följande kolumnen, betecknad med »a₁», har härefter i den mån densamma icke redan kommit att bli ifylld, antecknats antalet arbetslöshetsveckor, minskat med antalet nypåbörjade arbetslöshetsperioder. Härigenom har karensveckorna avdragits.

I kolumn »u₁» har sedan antecknats det antal veckor, för vilka understöd skulle ha utgått, därest den maximala understödstiden uppgått till högst 15 veckor under 4 på varandra följande kvartal. De i denna kolumn antecknade siffrorna bli tydligen lika med »a₁» under förutsättning att summan av fyra på varandra följande tal icke överstigit 15. Har detta emellertid varit fallet, ha talen i »u₁» reducerats med hänsyn härtill. Skillnaden mellan »a₁» och »u₁» kommer tydligen att utgöra den minskning i understödstiden, som uppstår på grund av densammas maximering till 15 veckor.

Ha nedskärningar i understödstiden skett på grund av densammas maximering, har härefter jämväl den med »u₂» betecknade kolumnen ifyllts. Härvid har antagits, att den maximala understödstiden uppgått till 20 veckor under 4 på varandra följande kvartal. Har åter kolumnerna »a₁» och »u₁» varit lika, har detta inneburit, att en höjning av maximeringen från 15 till 20 veckor icke skulle medfört ytterligare understöd. Kolumnen »u₂» har härvid icke ifyllts.

Såsom understödstens beräkning här blivit utförd, har tydligen först de arbetslöshetsveckor fråndragits, vilka diskvalificerats från understöd på grund av ej erlagda 26 avgifter; därefter ha karensveckorna frånräknats och sist har bestämmelsen om understödstens maximering till 15 resp. 20 veckor tänkts verka. Det är emellertid tydligt, att en viss arbetslöshetsvecka kan bli diskvalificerad från understöd av flera anledningar, exempelvis såväl på grund av ej erlagda 26 avgifter som till följd av karensbestämmelserna. Med det tillvägagångssätt, som här kommit till användning, har man i ett dylikt fall först låtit den förstnämnda diskvalifikationsgrunden verka och först därefter, om denna icke diskvalificerat, den senare. På samma sätt ha karensbestämmelserna fått verka före bestämmelserna om understödstens maximering. Det följer härav att undersökningen icke kan giva svar på frågan, huru många understödsveckor, som skulle tillkomma, därest exempelvis bestämmelsen om de 26 erlagda avgifterna slopades, enär en del av de till följd av denna bestämmelse diskvalificerade veckorna skulle komma att falla för karensbestämmelserna och andra åter för bestämmelserna om understödstens maximering.

Kolumnerna »u₁» och »u₂» giva svar på frågan, för vilket antal veckor vederbörande hade erhållit understöd från en arbetslöshetsförsäkring, därest dylik varit införd. Kolumnen »a» anger antalet arbetslöshetsveckor och »b» det antal dylika veckor, som diskvalificeras på grund av ej erlagda 26 avgifter. Om med k betecknas antalet karensveckor erhålles antalet på grund av karensbestämmelserna från understöd diskvalificerade veckor ur följande ekvation:

$$k = a - b - a_1.$$

Det må här påpekas, att enligt 1928 års förslag till arbetslöshetsförsäkring ny karensvecka icke skulle räknas i de fall, då arbetslös, som uppbär understöd från försäkringen, erhåller arbetsanställning av kortare varaktighet än 18 dagar. På grund av de ytterligare uppgifter, som skulle ha erfordrats för ett hänsynstagande till denna bestämmelse, och då sannolikt densamma i endast

obetydlig grad skulle ha inverkat på antalet understödda veckor, har i utredningen bortsetts härifrån.

Antalet på grund av understöd tidens maximering diskvalificerade veckor erhålles slutligen genom att från a_1 subtrahera u_1 , därest man avser 15 veckors maximalt understöd, och i annat fall u_2 (20 veckor).

Undersökningens *tredje skede* har bestått i de individuella uppgifternas hopsummering. För varje yrkesgrupp och kvartal har med tillhjälp av en arbetstabell gjorts erforderliga sammanställningar. Materialet har härvid för varje dylik yrkesgrupp och kvartal först fördelats efter antalet arbetslöshetsveckor. Dessa delgrupper ha sedan fördelats efter de i kolumnerna »b», »a₁», »u₁» och »u₂» angivna antalen veckor.

Under arbetets gång uppkom behov av att undersöka verkningarna av vissa ändringar i de bestämmelser, som 1926 års sakkunniga föreslagit, och vilka legat till grund för huvudundersökningen. Framför allt visade det sig vara av intresse att undersöka verkningarna av ändringar i det antal avgifter, vilka minst borde ha erlagts för erhållande av understödsrätt. Dessa undersökningar ha utförts så, att materialet omräknats med hänsyn till de ändrade förutsättningarna, varefter en ny hopsummering av materialet verkställdes. På grund av de tidskrävande räkneoperationerna ha dessa kompletterande undersökningar, för vilka närmare redogöras i det följande, i allmänhet fått inskränkas till att avse allenast en del av det i undersökningen eljest ingående materialet eller till ett eller annat kvartal.

II. Effektiviteten av den av 1926 års sakkunniga föreslagna obligatoriska arbetslöshetsförsäkringen.

1. Definitioner.

I det följande förstås med »medlemmar» antalet personer, reducerat med hänsyn till den tid, de tillhört försäkringen. Antalet medlemmar ett visst år har sålunda beräknats såsom antalet under året genomlevda veckor, dividerat med 50. På samma sätt har medlemsantalet för ett kvartal beräknats såsom det under denna tid genomlevda antalet veckor, dividerat med det antal veckor, kvartalet innehåller.

Med »arbetslös person» förstås en av arbetslöshet drabbad individ, oavsett antalet arbetslöshetsfall. Med »understödda personer» förstås individer, som erhållit understöd från försäkringen, oavsett den tid, för vilket understöd utgått.

Arbetslösa veckor och understödda veckor torde icke tarva närmare definition.

Med »diskvalificerade veckor» förstås arbetslöshetsveckor, för vilka understöd icke utgått.

Med »diskvalificerade veckor på grund av ej erlagda 26 avgifter» förstås det antal arbetslöshetsveckor, för vilka understöd icke utgått till följd av att vederbörande icke under nästföregående fyra kvartal haft 26 veckoavgifter erlagda.

Med »karensveckor» förstås det antal arbetslöshetsveckor, vilka — utan att samtidigt vara diskvalificerade på grund av ej erlagda 26 avgifter — diskvalificerats för understöd på grund av karensbestämmelserna.

Med »diskvalificerade veckor på grund av understödstens maximering» förstås det antal arbetslöshetsveckor, vilka — utan att samtidigt vara diskvalificerade på grund av ej erlagda 26 veckoavgifter eller av karensbestämmelserna — diskvalificerats för understöd på grund av att understödstiden under fyra på varandra följande kvartal begränsats till högst ett visst antal veckor (15 resp. 20 veckor).

Med »arbetslöshetsprocent» avses, såvida icke annat särskilt anges, antalet arbetslösa veckor i procent av genomlevda veckor.

Med »understödsprocent» förstås antalet understödda veckor i procent av antalet arbetslösa veckor.

2. Arbetslöshetens omfattning.

Den förevarande undersökningen omfattar en tidsperiod, som att börja med kännetecknas av förhållandevis låg arbetslöshet, vilken dock vid mitten av år 1930 visar tecken till stegring för att under år 1931 allt mer ökas.

Tab. 1. Arbetslösheten åren 1929—1931.

År, kvartal	Utredningens arbetslöshetsprocent		Socialstyrelsens arbetslöshetsprocent		
	Grov- o. fabriksarb.-förbundet	Metallindustriarb.-förbundet	Grov- o. fabriksarb.-förbundet	Metallindustriarb.-förbundet	Samtliga fackorganisationer
1929 1	35.0	10.9	32.3	8.8	15.4
2	21.5	5.8	21.4	6.1	10.6
3	16.3	3.9	14.3	4.5	7.0
4	22.4	4.0	21.3	5.6	10.9
1930 1	31.4	10.1	28.7	7.5	14.3
2	22.9	7.2	20.0	7.0	10.1
3	19.1	6.6	16.1	7.4	8.7
4	28.8	9.3	25.8	13.9	15.3
1931 1	.	20.6	34.4	17.7	20.5
2	.	15.1	22.8	15.8	15.9
3	.	13.3	18.6	14.4	13.1
4	.	15.4	27.6	20.0	19.5
1929	23.4	5.9	21.9	6.1	10.7
1930	25.3	8.2	22.4	9.4	12.2
1931	.	15.8	25.5	17.1	17.2

Tab. 1 torde främst giva en bild av utvecklingen på arbetsmarknaden enligt material, hämtat från fackorganisationerna. Arbetslösheten inom gruppen »samtliga fackorganisationer» börjar stiga med tredje kvartalet 1930. Från och med nämnda kvartal är nämligen arbetslösheten större än under motsvarande tid det föregående året. Samma bild erhålles i det närmaste av arbetslöshetens utveckling inom Grov- och fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet. Under år 1930 är stegringen dock förhållandevis liten. Arbetslösheten ligger under senare hälften av nämnda år blott någon eller några procent över siffrorna för 1929. Den stora arbetslöshetsvägen bryter in med år 1931, då arbetslöshetssiffrorna, dock med undantag för Grov- och fabriksarbetareförbundet, äro avsevärt högre än år 1930. — Arbetslösheten inom

Grov- och fabriksarbetareförbundet är vidare 3—4 gånger högre än inom Metallindustriarbetareförbundet. Det förra förbundet uppvisar en arbetslöshet, som under åren 1929—1930 är omkring dubbelt så stor som genomsnittet för samtliga fackförbund. För Metallindustriarbetareförbundet är arbetslösheten under 1929 blott något mer än hälften av samtliga organisationers. Under 1930 ligger den något lägre och mot slutet av år 1931 överstiger den genomsnittet. Under den tid, den förevarande utredningen avser, har arbetslösheten inom Grov- och fabriksarbetareförbundet sålunda rört sig parallellt med genomsnittet för alla förbund. Inom Metallindustriarbetareförbundet åter har stegringen varit starkare än den genomsnittliga.

Tab. 1 må även tjäna att jämföra den på grundval av den förevarande utredningen beräknade arbetslöshetsprocenten med den av socialstyrelsen månatligen publicerade. Denna senare arbetslöshetsprocent angiver antalet vid en viss månads slut arbetslösa personer i procent av samtliga. Den avser vidare endast de avdelningar, som till socialstyrelsen insända erforderliga rapporter; dessa presentera omkring $\frac{2}{3}$ av samtliga organiserade arbetare. De i tab. 1 återgivna procenttalen ur socialstyrelsens statistik äro beräknade på grundval av de i »Sociala meddelanden» häfte 3 varje år sammanställda uppgifterna rörande arbetslösheten under föregående år. Kvartalssiffrorna ha beräknats såsom det aritmetiska mediet av fyra på varandra följande månadstal.

Vad Grov- och fabriksarbetareförbundet beträffar är överensstämmelsen god. Utredningens arbetslöshetsprocent ligger hela tiden något högre än socialstyrelsens. Detta förhållande torde närmast antyda, att arbetslösheten inom de avdelningar, som icke rapportera till socialstyrelsen, är högre än inom övriga. För Metallindustriarbetareförbundet är överensstämmelsen något mindre god. Detta torde sammanhånga med att till grund för den av utredningen beräknade arbetslöshetsprocenten legat avdelningarnas redovisningslistor till förbundet. Det har visat sig, att det redovisade antalet veckor starkt varierat mellan olika månader, varvid särskilt under årets första del ett förhållandevis lågt antal veckor redovisats; det redovisade antalet har sedan stegrats och nått sitt maximum under årets sista månader.

3. Understödstid.

Resultaten av de gjorda undersökningarna rörande effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring äro sammanställda i tabellbilaga 1. Nedan i tabell 2 återgivas i sammandrag vissa huvudresultat för Grov- och fabriksarbetareförbundet.

I tab. 2 meddelas särskilda uppgifter för Grov- och fabriksarbetareförbundet med frånskiljande av tvenne kategorier arbetare, nämligen sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustriens arbetare. Båda dessa arbetaregrupper sys-selsättas så kort tid av året, att, åtminstone för det fall frivillig arbetslöshetsförsäkring skulle komma att införas, de med sannolikhet icke skulle komma att ansluta sig till en arbetslöshetskassa. På grund av att dessa arbetaregrupper såsom regel sys-selsättas endast under några få veckor per år och de under återstoden av året fristämplat såsom arbetslösa, är antalet arbetslöshetsveckor inom båda grupperna synnerligen stort. Denna fristämpling för arbetslöshet torde emellertid i dessa fall icke motsvaras av en verklig arbetslöshet, enär arbetarna med sannolikhet i stor utsträckning haft arbetsanställningar inom andra yrken. Understödstiden måste inom dessa yrkesgrupper naturligen bliva ytterligt ringa. Vid ett bedömande av den sannolika effektiviteten av en

Tab. 2. Arbetslöshetsförsäkringens effektivitet inom Grov- o. fabriksarbetareförbundet.

År, kvartal		Samtliga yrkesgrupper						Samtliga yrkesgrupper (utom grupperna 10 k och 11 ¹)									
		Arbetslösa veckor						Arbets- löshets- procent	Arbetslösa veckor								Arbets- löshets- procent
		Hela antalet	Därav understödda				Hela antalet		Därav understödda								
			vid 15 v. maximalun- derstödstitid		vid 20 v. maximalun- derstödstitid				vid 15 v. maximalun- derstödstitid		vid 20 v. maximalun- derstödstitid						
		Antal		%		Antal		%		Antal		%		Antal		%	
1929	1	107,756	30,315	28.1	31,291	29.0	35.0	99,090	30,125	30.4	31,101	31.4	33.1				
	2	73,658	10,435	14.2	12,133	16.5	21.5	64,933	10,351	15.9	12,014	18.5	19.5				
	3	58,627	8,241	14.1	9,082	15.5	16.3	50,497	8,232	16.3	9,067	18.0	14.4				
	4	76,560	13,963	18.2	15,256	19.9	22.4	72,014	13,928	19.3	15,219	21.1	21.6				
1930	1	108,591	29,374	27.1	31,245	28.8	31.4	100,750	29,290	29.1	31,155	30.9	29.8				
	2	88,195	15,761	17.9	18,178	20.6	22.9	80,680	15,738	19.5	18,140	22.5	21.5				
	3	75,366	15,022	19.9	16,670	22.1	19.1	67,992	14,941	22.0	16,589	24.4	17.6				
	4	106,431	26,715	25.1	29,482	27.7	28.8	102,841	26,604	25.9	29,368	28.6	28.5				
1929		316,601	62,954	19.9	67,762	21.4	23.4	286,534	62,636	21.9	67,401	23.5	21.8				
1930		378,583	86,872	22.9	95,575	25.2	25.3	352,263	86,573	24.6	95,252	27.0	24.1				

arbetslöshetsförsäkring torde därför lämpligen bära bortses från dessa båda arbetarekategorier.

För det fall att arbetslöshetsförsäkring hade varit införd åren 1929 och 1930, skulle, såsom framgår av tabellen, vid en maximal understödstitid av 20 veckor 23.5 resp. 27.0 % av den sammanlagda arbetslösheten understötts från försäkringen. Medräknas jämväl sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustriens arbetare, sjunka procentalen med omkring 2 procent. I avrundat tal kan sålunda sägas, att, enligt ovanstående, inom detta förbund en fjärdedel av hela arbetslösheten skulle ha absorberats av en försäkring. Det framgår emellertid vidare, att arbetslöshetsförsäkringens effektivitet varit synnerligen olika under olika delar av året. Medan under första kvartalet 1929 vid 20 veckors maximal understödstitid det procentuella antalet understödda veckor uppgick till 31.4 %, sjönk det under tredje kvartalet samma år till 18.0 % eller till endast något mer än hälften.

Såsom framgår av tab. 3 skulle effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring inom Metallindustriarbetareförbundet varit genomsnittligt större än inom Grov- och fabriksarbetareförbundet; differensen uppgår i genomsnitt till mellan 8 och 10 %. Omkring en tredjedel av arbetslösheten skulle inom det förra förbundet ha kommit att understödjas från en arbetslöshetsförsäkring. Även för Metallindustriarbetareförbundet föreligga variationer i effektiviteten under olika delar av året. Under vinterkvartalen är effektiviteten större än på sommaren. Detta förhållande torde ha flera förklaringsgrunder. Arbetare, som under vintern drabbats av arbetslöshet, torde sålunda i förhållandevis stor utsträckning ha kunnat under de föregående sommarmånaderna till försäkringen inbetala erforderligt antal avgifter och härigenom kvalificera sig för understödsrätt; härigenom ha de vinterarbetslösa även i relativt stor omfattning kunnat erhålla understöd från försäkringen. På sommaren åter är understödsrätten

¹ 10 k och 11 beteckna sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustrin.

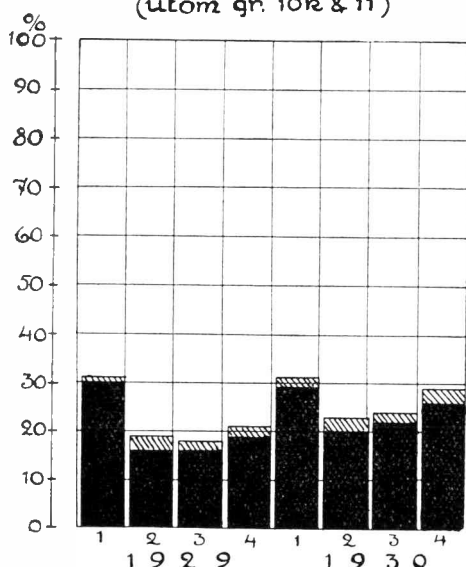
Tab. 3. Arbetslöshetsförsäkringens effektivitet inom Metallindustriarbetareförbundet.

Å r, k v a r t a l		A r b e t s l ö s s a v e c k o r						Arbets- löshets- procent
		Hela antalet	D ä r a v u n d e r s t ö d d a					
			v i d 15 v. m a x i - m a l u n d e r s t ö d s - t i d		v i d 20 v. m a x i - m a l u n d e r s t ö d s - t i d			
			Antal	%	Antal	%		
1929	1	35,174	12,085	34.2	12,513	35.6	10.9	
	2	21,233	4,956	23.3	6,120	28.8	5.8	
	3	16,231	3,555	21.9	3,925	24.2	3.9	
	4	17,009	4,135	24.3	4,555	26.8	4.0	
1930	1	36,192	11,346	31.3	11,961	33.0	10.1	
	2	29,701	9,641	32.5	10,896	36.7	7.2	
	3	29,555	8,999	30.4	10,032	33.9	6.6	
	4	42,205	16,988	40.3	18,186	43.1	9.3	
1931	1	72,082	28,231	39.2	32,276	44.8	20.6	
	2	63,187	17,045	27.0	21,083	33.4	15.1	
	3	59,742	17,241	28.9	19,311	32.3	13.3	
	4	71,988	23,547	32.7	26,588	36.9	15.4	
1929		89,647	24,681	27.5	27,113	30.2	5.8	
1930		137,653	46,974	34.1	51,075	37.1	8.2	
1931		266,999	86,064	32.2	99,258	37.2	15.8	

efter vinterns högre arbetslöshet uttömd, varför effektiviteten sjunker. En annan förklaringsgrund är, att de, som drabbas av arbetslöshet under sommaren, i allmänhet ha osäkra anställningsförhållanden och större arbetslöshetsrisk än de övriga, varför till följd härav de sommararbetslösa endast i mindre utsträckning kunna förvärva understöd från försäkringen. Sannolikt torde båda dessa omständigheter samverka. De föreliggande resultaten visa i varje fall, att arbetare, vars arbetslöshet företrädesvis koncentrerar sig till en del av året, inom de här förevarande yrkena kunna beräknas erhålla understöd från försäkringen i förhållandevis stor omfattning. Försäkringens effektivitet inom de här berörda fackorganisationerna belyses närmare av diagram 1.

Arbetslösheten inom Grov- och fabriksarbetareförbundet uppvisar typiska säsongvariationer, medan detta åter, åtminstone icke i samma grad, kan sägas vara förhållandet för Metallindustriarbetareförbundet. Såsom redan påpekats, är, vad det förra förbundet beträffar, försäkringens effektivitet större under de delar av året, då normal säsongarbetslöshet är rådande. Materialet visar emellertid, att det icke endast är den normala säsongarbetslösheten, som på ett förhållandevis effektivt sätt absorberas av försäkringen. Det har redan nämnts, att arbetslösheten från och med det tredje kvartalet 1930 visade tecken till stegring; den sedermera inbrytande lågkonjunkturen börjar vid denna tid att kunna spåras å arbetsmarknaden. Arbetslöshetssiffrorna för såväl Grov- och fabriksarbetareförbundet som Metallindustriarbetareförbundet äro även från och med det tredje kvartalet 1930 högre än för motsvarande tid föregående år. Även denna inbrytande konjunkturarbetslöshet medför en stegring i understödsprocenten; försäkringens effektivitet inom denna nytillkomna del av arbetslösheten är tydligen större än den genomsnittliga. För Grov- och fabriksarbetareförbundet utgör skillnaden mellan försäkringens effektivitet under å ena sidan tredje och fjärde kvartalet 1930 och under å andra sidan mot-

Grov- & Fabr. arb. förb. (utom gr. 10k & 11)

Metallind. arb. förb.

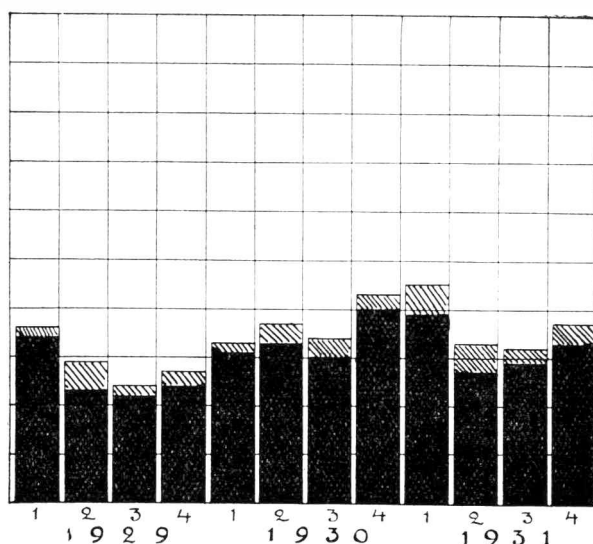

Diagram 1. Understödda veckor i procent av arbetslösa veckor inom Grov- och Fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet. Helsingvarta staplar angiva understödsprocenten vid 15 veckors maximal understödstitid: streckade staplar angiva understödsprocentens ökning vid den maximala understödstitidens utsträckning till 20 veckor.

svarande kvartal föregående år 7—8 %. — För Metallindustriarbetareförbundet visar arbetslösheten redan från och med det andra kvartalet 1930 tendens att stiga. Understödsprocenten är detta kvartal 7.9 % högre än fjolårssiffran. Den stigande vågen av arbetslöshet absorberas även under de följande kvartalen förhållandevis väl. Under tredje kvartalet 1930 är understödsprocenten 9.7 % och under fjärde kvartalet 16.3 % högre än under fjolåret. Under första kvartalet 1931 skulle försäkringens effektivitet ha nått ett maximum; den skulle vid denna tid ha absorberat omkring 45 % av hela den samlade arbetslösheten inom Metallindustriarbetareförbundet. Efter denna tidpunkt minskas emellertid åter effektiviteten. De försäkrade ha nu i viss mån uttömt sin understödstitid, och den stegrade arbetslösheten har medfört, att de icke längre i erforderlig omfattning kunna erlagga de stadgade 26 veckoavgifterna för bevarandet av understödsrätten.

För att närmare belysa sambandet mellan den av den inbrytande krisen förorsakade stegringen i arbetslösheten och de därav förorsakade förändringarna i arbetslöshetsförsäkringens effektivitet torde de av de normala säsongvariationerna betingade förändringarna i understöds- och arbetslöshetsprocenten böra elimineras. Under år 1929 torde åtminstone icke i större omfattning konjunkturbetonade förskjutningar i arbetslösheten ha ägt rum. Sedan flera år hade sålunda arbetslösheten sjunkit och den hastighet, varmed detta skett, torde år 1929 väsentligen minskat eller till och med avstannat. Genom att antaga, att förändringarna i arbetslösheten, ävensom variationerna i försäkringens effektivitet under detta år, äro att hänföra till i huvudsak normala säsongvariationer, skulle tydligen verkningar av dessa kunna elimineras.

I efterföljande sammanställning ha understöds- resp. arbetslöshetsprocenten

för vart och ett av de fyra kvartalen år 1929 satts lika med 100, varefter motsvarande procenttal för åren 1930 och 1931 omräknats med hänsyn härtill. Understödsprocenten avser effektiviteten vid en maximal understödstitid om 20 veckor.

Kvartal	Grov- och fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k och 11)				Metallindustriarbetareförbundet					
	Understödsprocent		Arbetslöshetsprocent		Understödsprocent			Arbetslöshetsprocent		
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1931	1929	1930	1931
1	100	98	100	90	100	93	136	100	93	189
2	100	122	100	110	100	127	116	100	124	260
3	100	136	100	122	100	140	133	100	169	341
4	100	136	100	132	100	161	138	100	233	385

Ökningen i försäkringens effektivitet för Grov- och fabriksarbetareförbundet är som synes relativt kraftigare än arbetslöshetens stegring. Mot slutet av året mattas emellertid den stigande tendensen i effektiviteten, medan arbetslösheten fortsätter att stiga. — Tabellen torde emellertid ha sitt största intresse vad Metallindustriarbetareförbundet beträffar, då här även år 1931 ingår. Under hela år 1930 stegras såväl försäkringens effektivitet som arbetslösheten. Med första kvartalet 1931 inträffar en mindre sänkning, men här efter stiger arbetslösheten allt mer. Variationerna i försäkringens effektivitet äro emellertid nu mera svaga. Effektiviteten har sjunkit under det föregående årets nivå; den betydande ökningen i arbetslösheten detta år orsakar blott en mindre höjning. De ständigt nya arbetare, som under detta år drabbas av arbetslöshet hålla emellertid effektiviteten uppe hela året på en nivå, som med närmare 40 % överstiger 1929 års siffra.

De gjorda utredningarna tyckas sålunda angiva, att en ökning av arbetslösheten inom en grupp arbetare medför en mer än proportionell stegring i det understödda antalet veckor. Denna stegrade effektivitet av försäkringen synes emellertid räcka endast en viss tid, efter vilken densamma åter sjunker. Denna tidsperiod, under vilken en till följd av ökad arbetslöshet stegrad effektivitet av försäkringen är rådande, synes emellertid räcka så lång tid, att försäkringen i huvudsak kan upptaga säsongarbetslösheten. För att närmare belysa denna fråga har nedan i tab. 4 för var och en av de olika yrkesgrupperna inom Grov- och fabriksarbetareförbundet i och för jämförelse sammanförts uppgifter rörande försäkringens effektivitet med uppgifter rörande arbetslöshetens storlek.

För att mera tydligt åskådliggöra samvariationen mellan understödsprocent och arbetslöshetsprocent ha resultaten för de olika yrkesgrupperna grafiskt återgivits i diagram 2. I diagram 3 ha resultaten för hela Grov- och fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet sammanställts.

De för hela Grov- och fabriksarbetareförbundet beräknade siffrorna visa, såsom även framgått av föregående tab. 2, en synnerlig god överensstämmelse. Att understödsprocenten under senare hälften av 1930 stiger hastigare än arbetslöshetsprocenten, beror, såsom påpekats, på den inbrytande krisarbetslösheten, som medför en förhållandevis stark stegring i försäkringens effektivitet. Inom förbundets olika yrkesgrupper är emellertid, såsom även framgår av diagrammet, samvariationen mellan understödsprocent och arbetslöshetsprocent olika god. Yrkesgrupperna byggnadsindustri och byggnadsämnesindustri, vilka

Tab. 4. Arbetslöshetsförsäkringens effektivitet vid en maximal understödstitid om 20 veckor inom olika yrkesgrupper av Grov- och fabriksarbetareförbundet i jämförelse med arbetslöshetens omfattning.

Yrkesgrupp	Understöds- procent = u Arbets- löshets- procent = a	1 9 2 9					1 9 3 0				
		1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	Hela året	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	Hela året
Byggnadsindustri	u	32.0	17.9	14.7	22.9	23.7	32.9	23.0	22.7	29.3	27.7
	a	47.9	25.9	18.8	30.2	30.0	42.4	28.5	23.6	37.6	32.7
Byggnadsämnesindustri . .	u	37.4	20.8	9.5	17.0	25.4	32.2	19.6	14.2	23.5	24.4
	a	51.0	19.3	11.1	30.7	27.1	42.4	19.8	14.6	36.1	27.6
Glasindustri	u	38.3	12.4	32.6	18.5	27.0	34.2	46.4	49.5	41.8	43.6
	a	11.2	6.3	8.0	8.8	8.5	11.1	14.9	15.2	20.1	15.0
Glödlampsindustri	u	1.6	14.5	5.3	—	7.0	—	24.0	60.5	20.0	31.1
	a	19.9	45.3	15.7	10.2	18.5	10.7	21.6	16.8	3.5	13.5
Gummiindustri	u	19.2	15.9	37.6	26.8	24.1	34.3	16.7	37.7	16.6	26.3
	a	12.0	21.3	15.5	9.6	14.9	18.1	20.7	11.2	7.9	14.5
Kol- och lerindustri	u	30.0	17.1	23.3	17.6	21.7	32.4	27.5	45.7	59.9	52.0
	a	3.2	2.6	1.8	3.3	2.7	4.5	2.7	7.7	27.8	10.4
Konservindustri	u	3.9	4.9	5.6	7.9	5.3	16.6	10.1	13.2	5.4	12.2
	a	39.2	31.5	27.4	19.4	28.9	41.9	33.5	29.5	20.2	31.0
Konstgödningsindustri . . .	u	19.9	13.7	8.2	16.0	14.8	17.4	13.2	16.0	28.6	19.8
	a	19.4	15.1	13.4	17.8	16.3	16.6	16.5	18.3	26.2	19.3
Porslinsindustri	u	23.3	18.6	53.5	13.7	30.5	16.3	12.3	51.6	25.1	27.3
	a	6.4	12.5	12.4	6.2	9.5	6.2	11.5	10.3	7.9	9.1
Sockerindustri: kampanjarb.	u	1.7	1.0	0.1	0.6	0.9	0.9	0.4	0.1	1.0	0.5
	a	99.2	97.7	93.7	52.4	86.6	97.8	93.2	88.7	37.3	79.6
Sockerindustri: årsarbetare .	u	22.0	28.6	32.8	38.5	29.6	21.6	28.7	30.0	31.7	27.6
	a	27.8	31.5	23.2	18.9	25.4	24.7	31.4	17.8	14.6	22.2
Torvindustri	u	5.5	5.3	1.6	1.9	3.8	2.7	2.0	8.4	8.8	5.7
	a	92.3	55.6	47.5	65.2	64.3	83.2	40.7	56.5	68.5	61.6
Tändsticksindustri	u	9.6	2.4	4.6	14.6	6.2	15.4	4.6	32.5	35.9	20.2
	a	2.3	3.7	2.5	1.3	2.4	1.2	6.1	2.7	4.9	3.7
Tvättinrättningar	u	24.2	11.9	16.9	35.9	23.5	40.1	5.7	6.2	11.1	16.8
	a	22.2	9.1	13.2	15.3	14.6	20.4	11.3	12.6	14.3	14.2
Mekaniska verkstäder . . .	u	20.5	12.6	17.2	6.7	14.1	19.2	18.1	28.1	25.5	22.9
	a	14.0	8.5	6.6	11.4	10.0	14.8	14.7	13.8	17.9	15.3
Olika slag av fabriker . . .	u	25.0	22.4	17.9	21.0	21.8	26.2	25.3	28.0	18.6	24.2
	a	22.2	18.0	15.2	17.8	18.2	21.9	19.3	18.3	24.3	20.9
Olika slag av arbete	u	19.0	8.5	8.3	12.4	12.2	21.1	13.6	15.6	19.5	17.5
	a	33.8	28.3	24.6	26.2	28.0	30.6	29.1	27.5	34.9	30.4
Samtliga yrkesgrupper . . .	u	29.0	16.5	15.5	19.9	21.4	28.8	20.6	22.1	27.7	25.2
	a	35.0	21.5	16.3	22.4	23.4	31.4	22.9	19.1	28.8	25.3
Samtliga yrkesgrupper utom sockerindustriens kampanj- arbetare och torvindustri .	u	31.4	18.5	18.0	21.1	23.5	30.9	22.5	24.4	28.6	27.0
	a	33.1	19.5	14.4	21.6	21.8	29.8	21.5	17.6	28.5	24.1

tillsammans omfatta över hälften av förbundets medlemsantal, uppvisa båda härvidlag en mycket god överensstämmelse. Jämväl kol- och lerindustrien, konstgödningsindustrien och tvättinrättningar ävensom de båda grupperna »olika slag av fabriker» och »olika slag av arbete» kännetecknas av rätt god

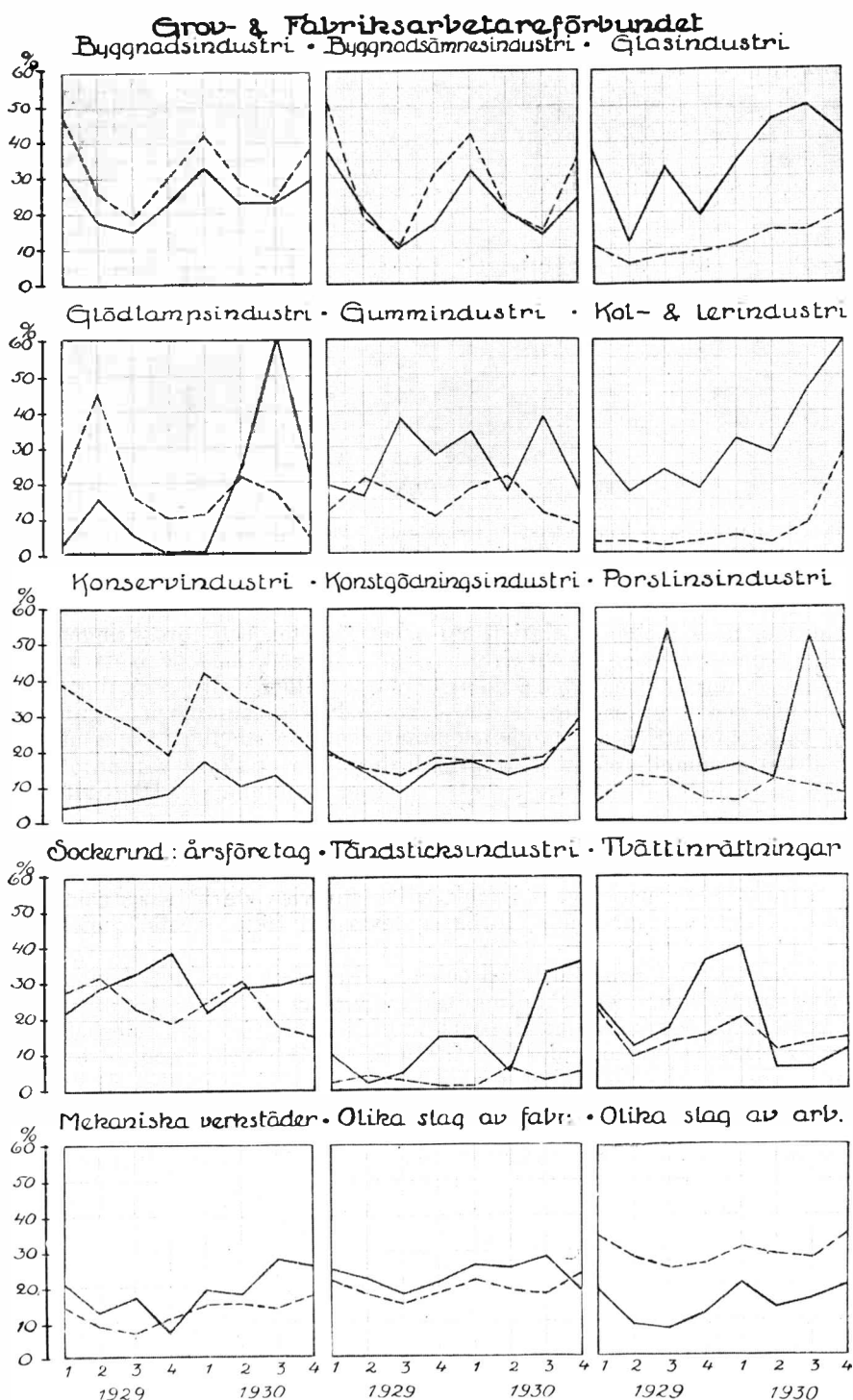
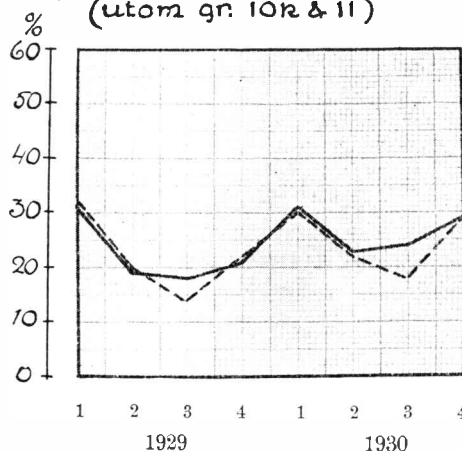

Diagram 2. Jämförelse mellan understödsprocent vid 20 veckors maximal understödstitid (—) och arbetslöshetsprocent (---) för Grov- och fabriksarbetareförbundets olika yrkesgrupper (med undantag för sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustrien).

Grov- & Fäbr. arb. förb. (utom gr. 10 & 11)

Metallind. arb. förb.

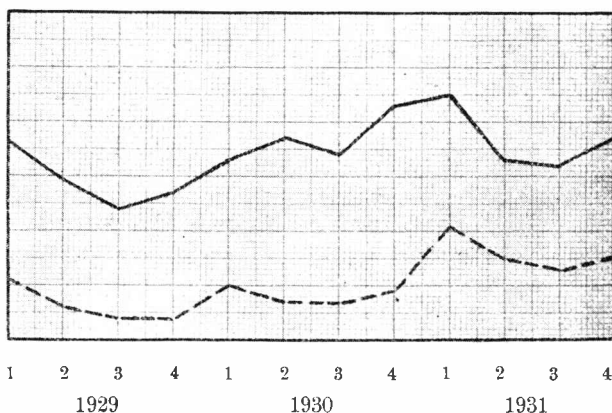

Diagram 3. Jämförelse mellan understödsprocent vid 20 veckors maximal understödstitid (—) och arbetslöshetsprocent (---) inom Grov- och fabriksarbetareförbundet (utom sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustrien) och Metallindustriarbetareförbundet.

överensstämmelse mellan variationen i arbetslösheten och försäkringens effektivitet. Samvariationen är visserligen icke lika god, men de båda kurvornas huvudutveckling är dock även i de sistnämnda fallen i allt väsentligt densamma. Inom andra yrkesgrupper åter, exempelvis glasindustrien, gummiindustrien, sockerindustrien och tändsticksindustrien kan emellertid icke något som helst direkt samband spåras. Kurvorna å diagrammet skära varandra ofta; en höjning av arbetslösheten svarar ofta mot en sänkning i effektiviteten och tvärtom.

Det är tydligt, att det påpekade sambandet mellan variationen i arbetslöshetens omfattning och försäkringens effektivitet icke äger giltighet för alla yrkesgrupper. Däremot synes i fack, vilka uppvisa starkt säsongbetonad arbetslöshet, understödsprocenten förhållandevis väl följa arbetslöshetens variationer.

Sambandet mellan arbetslösheten och försäkringens effektivitet inom Metallindustriarbetareförbundet åskådliggöres i diagram 3. I stort sett föreligger även här en god överensstämmelse mellan effektivitet och arbetslöshet. I synnerhet är samvariationen under åren 1929 och 1931 mycket god. Däremot synes som vore detta icke fallet under första—tredje kvartalen 1930; understödsprocenten stiger, men arbetslösheten sjunker. Förklaringen till denna till synes bristande överensstämmelse torde vara den med andra kvartalet vid denna tid inbrytande krisen. Arbetare, som normalt torde ha kunnat påräkna arbete, drabbas av arbetslöshet. Dessas understödsrätt är emellertid oförbrukad, varför deras arbetslöshet även omedelbart absorberas av försäkringen. Detta torde väsentligen få förklara den vid nämnda tidpunkt inträffade ökningen i det procentuella antalet understödda veckor.

Av det hittills anförda framgår sålunda, att, om inom en viss grupp arbetare en säsongbetonad stegring i arbetslösheten inträffar, detta vanligen, dock icke alltid, medför en motsvarande stegring i försäkringens effektivitet. Mera långvariga, konjunkturbetonade stegringar i arbetslösheten medföra temporära ökningar i effektiviteten.

Om sålunda inom en och samma arbetaregrupp en vid en viss tidpunkt rådande hög arbetslöshet vanligen motsvaras av en förhållandevis hög effektivitet i försäkringen framgår emellertid av tabell 4 att vid jämförelser olika yrkesgrupper sinsemellan ett liknande förhållande icke kan spåras.

För en viss arbetaregrupp är tydligen *förändringarna* i försäkringens effektivitet sammanhängande med variationerna i arbetslöshetens omfattning. Själva *storleken* av effektiviteten, eller med andra ord den nivå på vilken dessa variationer äga rum, måste emellertid intimt sammanhänga med de vanligen för varje yrkesgrupp specifika dragen i arbetslöshetens karaktär. Rekryteras de arbetslösa inom en viss yrkesgrupp av i huvudsak samma personer, d. v. s. är rörligheten inom yrket liten, måste tydligen försäkringens effektivitet även bli låg. Inom fack med utpräglade säsongvariationer råder åter härvid en betydande rörlighet. Såsom regel är även inom dylika yrkesgrupper effektiviteten större än inom grupper, för vilka arbetslösheten icke företer dylika variationer. Jämföres i tabell 4 försäkringens effektivitet inom Grov- och fabriksarbetareförbundets olika yrkesgrupper framgår även, att inom grupper, karakteriserade av typisk säsongarbetslöshet, såsom byggnadsindustrien och byggnadsämneshandeln, försäkringen har en förhållandevis hög effektivitet. Understödsprocenten ligger för båda dessa grupper högre än genomsnittet för hela förbundet. Övriga yrkesgrupper utmärkas i stort sett icke av säsongartade variationer i arbetslöshetens omfattning. Jämföras dessa senare yrkesgrupper sinsemellan, torde ett visst om än ingalunda fullt regelbundet sammanhang kunna spåras mellan arbetslöshetens storlek och försäkringens effektivitet. I stort sett är nämligen försäkringens effektivitet hög inom yrkesgrupper med låg arbetslöshet och tvärtom. Tänker man sig i diagram 2 de olika yrkesgrupperna, med undantag för de båda nämnda grupperna inom byggnadsindustrien, ordnade med hänsyn till arbetslöshetens omfattning, finner man, att ju lägre den prickade linjen (d. v. s. arbetslöshetsprocenten) ligger, desto högre ligger i allmänhet den heldragna linjen (understödsprocenten).

De företagna undersökningarna kunna sägas ha givit vid handen, att uppkommer inom en viss yrkesgrupp en ökning i arbetslösheten, försäkringens effektivitet i allmänhet stegas, men att om arbetslöshetens genomsnittliga nivå är hög, försäkringens effektivitet ligger genomsnittligt lågt.

Att samband råder mellan arbetslöshetens karaktär och försäkringens effektivitet är av flera omständigheter naturligt. Äro nämligen arbetslöshetsfallen korta, exempelvis blott en eller annan vecka, måste karensbestämmelserna komma att diskvalificera från understöd i förhållandevis stor utsträckning. Äro arbetslöshetsfallen åter mycket långvariga eller tätt återkommande, uppstå svårigheter för de försäkrade att fullgöra skyldigheterna gentemot försäkringen. I tabellbilaga 3 har försäkringens effektivitet för arbetslöshetsperioder¹ av olika längd beräknats. Nämnda tabell har uppgjorts på följande sätt. Samtliga de under ett kvartal förekommande arbetslöshetsfallen ha fördelats i grupper med hänsyn till sin längd under samma kvartal. De längsta arbetslöshetsperioderna komma tydligen att omfatta 12 resp. 13 veckor allt efter kvartalet haft 12 eller 13 redovisningsveckor. Härefter ha antalet understödsveckor inom varje dylik grupp arbetslöshetsperioder satts i procent av arbetslöshetstiden.

Efterföljande tabell 5 utgör en sammanfattning av nämnda tabellbilaga. För Grov- och fabriksarbetareförbundet har emellertid grupperna torvindustri och sockerindustriens kampanjarbetare fränskilt.

¹ Med »arbetslöshetsperiod» förstås här den del av ett arbetslöshetsfall, som ligger inom ett visst kvartal. Ett arbetslöshetsfall består sålunda av lika många perioder, som arbetslöshetsfallet berör antal kvartal.

Tab. 5. Understödda veckor i procent av arbetslösa veckor för arbetslöshetsperioder av olika varaktighet. 20 veckors maximal understödstitid.

Antal arbetslöshetsveckor per kvartal och arbetslöshetsperiod	Gro- o. fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k o. 11)		Metallindustriarbetareförbundet		
	1929	1930	1929	1930	1931
1	7.4	8.7	5.4	3.6	5.3
2	25.6	25.7	27.9	28.0	24.2
3	31.8	36.0	37.5	37.9	31.7
4	34.4	36.7	43.0	45.0	38.7
5	34.2	38.0	47.5	46.3	44.1
6	35.1	39.4	45.8	52.2	47.2
7	31.8	37.7	42.8	54.6	50.5
8	27.8	34.5	42.0	51.1	50.3
9	29.0	33.9	44.5	47.1	49.8
10	27.2	32.2	40.4	48.7	48.4
11	26.8	28.8	23.5	40.1	36.5
12	18.8	20.5	43.7	47.6	45.0
13	7.4	11.4	20.6	22.9	30.2
Alla arbetslöshetsperioder	23.5	27.0	30.2	37.1	37.2

Såsom framgår av tabellen är för mycket korta arbetslöshetsperioder effektiviteten låg. Går arbetslöshetsperioden upp mot 12—13 veckor under ett kvartal, vilket vanligen innebär, att den under kvartalet redovisade arbetslöshetsperioden tillhör ett mycket långvarigt fall av arbetslöshet, är jämväl effektiviteten låg. Om man emellertid bortser från de korta och de långa arbetslöshets-

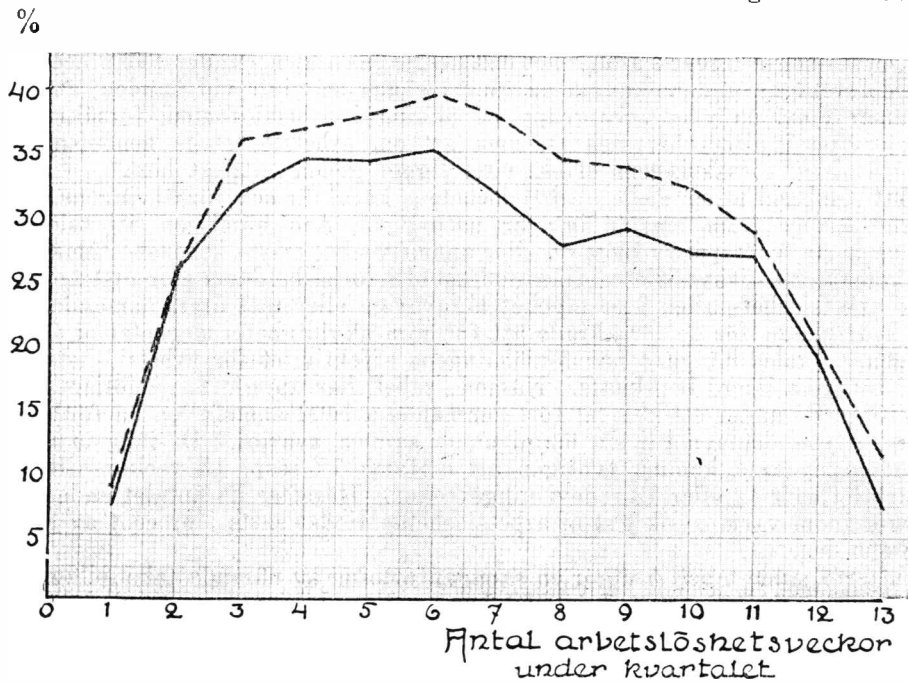

Diagram 4. Gro- och fabriksarbetareförbundet: Understödda veckor vid 20 veckors maximal understödstitid i procent av arbetslösa veckor för arbetslöshetsperioder av olika varaktighet.

År 1929: —; år 1930: - - - -.

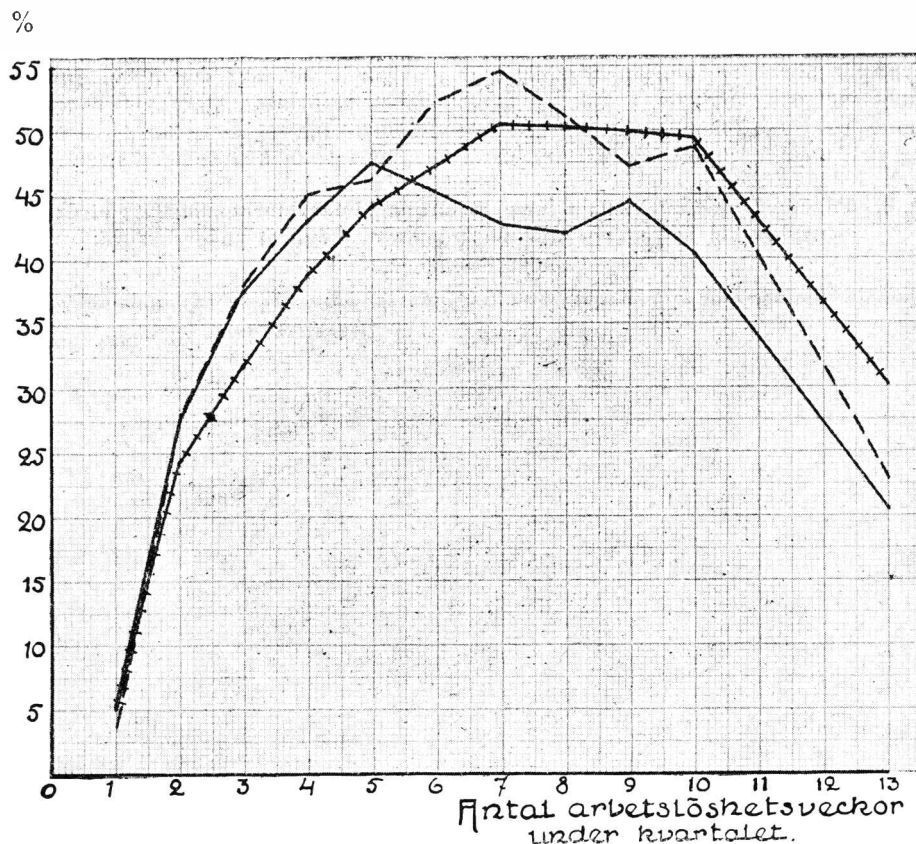

Diagram 5. Metallindustriarbetareförbundet: Understödda veckor vid 20 veckors maximal understöd i procent av arbetslösa veckor för arbetslöshetsperioder av olika varaktighet. År 1929: —; år 1930: ---; år 1931: + + + + +. (För att eliminera vissa uppkomna ojämnheter äro kurvorna i intervallet 11—13 veckor utjämnade.)

perioderna, skulle man härigenom eliminera de arbetslöshetsfall, för vilka försäkringen är minst effektiv. Enär denna del av arbetslösheten i det föregående har medräknats, har härigenom understödsprocenten kommit att bliva lägre än vad fallet skulle ha varit, om man kunnat bortse från densamma. Resultaten åskådliggöras i diagram 4 och 5, som tydligt visa olikheten i försäkringens effektivitet för arbetslöshetsperioder av olika längd.

Det framgår av tabell 5, att, då man frånräknar arbetslöshetsperioder under 4 veckor och över 10 veckor, effektiviteten i allmänhet för Grov- och fabriksarbetareförbundet uppgått till omkring 35 % och för Metallindustriarbetareförbundet till mellan 45 och 50 % vid en maximal understöd i 20 veckor. Av de i tabellbilagan återgivna mera detaljerade siffrorna framgår vidare den olika effektiviteten under de olika tiderna av året. Inom båda organisationerna visar såsom regel årets första kvartal den högsta effektiviteten.

Enär uppgifter om antalet redovisade veckor icke kunnat erhållas för de skilda yrkesgrupperna inom Metallindustriarbetareförbundet, har det icke varit möjligt att för var och en av dessa grupper beräkna arbetslöshetsprocenten.

För dessa yrkesgrupper har därför någon jämförelse mellan arbetslöshets- och understödsprocent icke kunnat göras. Det torde emellertid vara av intresse att något närmare studera försäkringens effektivitet just för detta förbund, enär, i motsats mot vad Grov- och fabriksarbetareförbundet beträffar, till det samma äro anslutna arbetare med i stor utsträckning stadigvarande sysselsättning och med under normala tider förhållandevis låga arbetslöshetsrisker.

Tab. 6. Försäkringens effektivitet inom Metallindustriarbetareförbundets olika yrkesgrupper vid 15 veckors och vid 20 veckors maximal understödstitid. Understödsprocent.

Å r, k v a r t a l	Järnbruk		Mekaniska verkstäder		Rörarbetare	
	15 veckor	20 veckor	15 veckor	20 veckor	15 veckor	20 veckor
1929 1	23.9	24.3	34.8	36.5	44.9	45.4
2	14.8	16.4	24.2	30.0	30.5	40.2
3	19.6	20.3	22.6	25.2	14.7	16.5
4	26.4	27.9	24.5	27.3	16.3	17.6
1930 1	30.5	31.0	29.9	32.1	41.3	42.4
2	31.1	34.1	32.6	36.8	35.3	42.4
3	31.7	34.5	30.6	34.3	16.8	22.8
4	35.8	37.9	42.3	45.4	34.1	37.9
1931 1	37.7	41.7	39.0	45.2	43.9	48.4
2	23.7	28.5	27.8	34.4	29.2	38.5
3	25.8	28.0	30.3	34.1	14.2	18.2
4	28.5	31.4	34.2	38.8	28.7	31.8
1929	21.7	22.6	28.0	31.0	35.4	38.5
1930	32.5	34.6	34.5	37.8	35.6	39.4
1931	29.1	32.5	33.0	38.4	34.1	39.5

Det framgår, att betydliga olikheter råda mellan de skilda facken. Mekaniska verkstädernas arbetare uppvisa utan tvivel de fastaste anställningsförhållandena. Den understödda delen av arbetslösheten stiger här år 1929 till 31.0 % och för åren 1930 och 1931 till 37.8 resp. 38.4 % vid 20 veckors maximal understödstitid. Försäkringens effektivitet varierar här icke alls i samma omfattning som framför allt inom vissa grupper av Grov- och fabriksarbetareförbundet. Ett typiskt säsongyrke utgör den tredje gruppen, rörarbetare. Detta bidrager utan tvivel till den relativt höga genomsnittliga effektiviteten, i det närmaste 40 %. Detta förhållande torde utgöra ett belägg för att starka säsongvariationer, genom den rörlighet som de skapat, bidra till stor effektivitet.

Det torde vara värt att påpeka den anmärkningsvärt ringa skillnad i effektivitet, som uppnås vid 15 och vid 20 veckors maximal understödstitid. Om man utgår från den först nämnda understödstitiden, skulle exempelvis inom Metallindustriarbetareförbundet år 1929 27.5 % av arbetslösheten ha understötts. Ökas den maximala understödstitiden med 5 veckor, d. v. s. med icke mindre än $33\frac{1}{3}$ % ökas försäkringens effektivitet blott från 27.5 till 30.2 %. Antalet understödda veckor stiger från 24,681 till 27,113 eller med endast cirka 10 %. Försäkringens ökade effektivitet belyses för vart och ett av förbunden i nedanstående tabell.

Tab. 7. Jämförelse mellan försäkringens effektivitet vid understödstitens maximering till högst 15 veckor och högst 20 veckor under fyra på varandra följande kvartal.

Kvartal	Grov- och fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k och 11)				Metallindustriarbetareförbundet					
	1929		1930		1929		1930		1931	
	15 veckor	20 veckor	15 veckor	20 veckor	15 veckor	20 veckor	15 veckor	20 veckor	15 veckor	20 veckor
1	30.4	31.4	29.1	30.9	34.2	35.6	31.3	33.0	39.2	44.8
2	15.9	18.5	19.5	22.5	23.3	28.8	32.5	36.7	27.0	33.4
3	16.3	18.0	22.0	24.4	21.9	24.2	30.4	33.9	28.9	32.3
4	19.3	21.1	25.9	28.6	24.3	26.8	40.3	43.1	32.7	36.9
Hela året	21.9	23.5	24.6	27.0	27.5	30.2	34.1	37.1	32.2	37.2

Den mycket obetydliga skillnaden mellan försäkringens effektivitet vid 15 och vid 20 veckors maximal understödstit innebär, att det blott är ett relativt litet antal personer, som erhålla understöd för så lång tid som 15 veckor. I allmänhet är understödstiten tydligen väsentligt kortare, vilket även belyses av den efterföljande sammanställningen, i vilken angives medelantalet understödda veckor per år och understödd person.

Å r	Grov- och fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k och 11)		Metallindustriarbetareförbundet	
	15 veckors maximal understödstit	20 veckors maximal understödstit	15 veckors maximal understödstit	20 veckors maximal understödstit
1929	6.8	7.3	6.0	6.5
1930	6.9	7.5	6.3	6.8
1931	—	—	7.2	8.2

Understödstiden per understödd person uppgår, såsom framgår av tabellen, till mindre än hälften av den maximala. Flertalet personer måste sålunda ha haft helt få veckors understöd. Detta medför även, att en höjning av understödstitens maximum får förhållandevis liten effekt. Såsom synes av ovanstående blir även den genomsnittliga ökningen av medelunderstödstiden endast 0.5—0.6 veckor per år.

Av tabell 7 framgår även, att den största skillnaden i försäkringens effektivitet vid 15 och vid 20 veckors maximal understödstit föreligger under årets andra kvartal. Detta förhållande sammanhänger med säsongvariationerna i arbetslösheten. De vinterarbetslösa ha på vårsidan erhållit upp till 15 veckors understöd, och komma nu i åtnjutande av den längre understödstit, som 20-veckorsgränsen innebär.

Enligt det förslag till arbetslöshetsförsäkring, vars effektivitet här har gjorts till föremål för undersökning, skall en arbetslös för att erhålla understöd från försäkringen under de föregående fyra kvartalen ha erlagt minst 26 veckoavgifter. Före arbetslöshetsfallets inträffande skall han alltså ha antingen haft minst $\frac{1}{2}$ års oavbruten arbetsanställning, eller ock, för det fall han varit försäkrad under längre tid än ett halvt år, under det sista året haft arbetsanställning i sammanlagt minst $\frac{1}{2}$ år. En dylik bestämmelse måste i

särskilt hög grad verka diskvalificerande på den mera rörliga delen av arbetskraften. Särskilt i ett fack sådant som grovarbetarens måste därför bestämmelsen om de 26 erlagda avgifterna komma att verka i förhållandevis hög grad diskvalificerande. Men härtill kommer en annan omständighet.

Den företagna undersökningen har begränsats till två särskilda förbund. Ett utträde ur vederbörande förbund har likställts med ett utträde ur försäkringen. Personer, som under den här undersökta tidsperioden inträtt i eller utträtt ur organisationen flera gånger — och dylika äro vad Grov- och fabriksarbetareförbundet beträffar ingalunda sällsynta — har härvid räknats, som om de inträtt i resp. utträtt ur försäkringen ett motsvarande antal gånger. För denna kategori måste tydligen bestämmelsen om de erlagda 26 veckoavgifterna i särskilt hög grad ha verkat diskvalificerande. Om emellertid i verkligheten arbetslöshetsförsäkring hade varit införd, är det ingalunda säkert, att en dylik person, på sätt här har måst antagas, även kommit att utträda ur försäkringen, då det i ett stort antal fall måste ha inträffat, att han under tiden haft arbetsanställning inom ett annat försäkrat yrke och inom detta kunnat uppfylla sina förpliktelser gentemot försäkringen. På samma sätt ha personer, som endast helt kort tid tillhört vederbörande förbund, kommit att i utredningen bliva diskvalificerade från understöd i mycket stor utsträckning, enär de för förvärvande av understödsrätt först måst antagas efter sitt inträde i organisationen ha erlagt 26 veckoavgifter. Det är emellertid sannolikt, att en dylik person kan, därest försäkring varit införd, redan vid inträdet i de här undersökta organisationerna, ha förvärvat full understödsrätt.

Dessa omständigheter komma tydligen att medföra, att de företagna undersökningarna giva något ogynnsammare resultat än en i verkligheten införd försäkring skulle ha givit. Hänsyn torde jämväl böra tagas till, att de enskilda medlemmarna, därest arbetslöshetsförsäkring införes, komma att vara särskilt angelägna att vårda sitt medlemskap i försäkringen. I varje fall torde det kunna inträffa att arbetare, exempelvis tillhörande Grov- och fabriksarbetareförbundet, som för närvarande icke har särskild arbetslöshetskassa, i viss utsträckning skola komma att sköta sina förpliktelser gentemot en arbetslöshetsförsäkring bättre än gentemot organisationen.

För att undersöka i vad mån de anförda omständigheterna kunna tänkas ha verkat sänkande på de erhållna resultaten har för första och tredje kvartalet år 1930 verkställts en specialundersökning. Härvid ha särskilts alla de, som före det kvartal undersökningen avsett, haft en oavbruten medlemstid i vederbörande organisation av 1 år. Dessa komma tydligen att representera den del av medlemmarna, som inneha mera stadigvarande sysselsättningar ävensom sådana, vilka »skött» sitt medlemskap i förbundet. De övriga åter komma att utgöras av nytillträdde medlemmar ävensom av den del av arbetskraften, vilken såsom regel innehar mindre stadigvarande arbetsanställningar. Resultaten äro återgivna i tabellbilaga 4. I efterföljande tabell 8 har gjorts en sammanställning av vissa av undersökningens resultat.

Försäkringens effektivitet är som synes synnerligen olika inom de båda här undersökta grupperna. För de till Grov- och fabriksarbetareförbundet anslutna arbetarna skulle som synes olikheten ha blivit mest påtaglig. För hela förbundet (med bortseende av sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustriarbetarna) skulle enligt de här tidigare verkställda undersökningarna 30.9 % av samtliga arbetslöshetsveckor ha understötts första kvartalet 1930. Bortskiljes emellertid personer med kortare medlemstid än ett år skulle försäkringens effektivitet ha för den återstående delen utgjort 38.7 %. För tredje kvartalet samma år utgöra motsvarande siffror 24.4 resp. 30.0 %. För Metallindustriarbetareförbundet skulle skillnaden ha blivit mindre, beroende bland

Tab. 8. Jämförelse mellan en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet för personer med olika medlemstid. Understödda veckor i procent av arbetslösa. Första och tredje kvartalet 1930.

G r u p p	År, kvartal	Grov- och fabriksar- betareförbundet (utom grupperna 10 k och 11)		Metallindustriarbetare- förbundet	
		15 v. maxi- mal under- stödstid	20 v. maxi- mal under- stödstid	15 v. maxi- mal under- stödstid	20 v. maxi- mal under- stödstid
I. Personer med 1 års oavbruten medlemstid	1930 1	36.3	38.7	36.5	38.7
	3	26.9	30.0	34.2	38.4
II. Övriga personer	1930 1	9.2	9.5	13.1	13.1
	3	4.7	4.9	10.7	11.0

annat på att antalet korttidsmedlemmar inom denna organisation är förhållandevis litet. För tredje kvartalet 1930 skulle effektiviteten på samma sätt ha stegrats från 33.9 till 38.4 % eller med 4.5 %.

Den här företagna undersökningen kan sägas i viss mån giva svar på frågan, huru hög försäkringens effektivitet högst skulle ha varit, om de ovan påpekade felkällorna icke hade påverkat utredningens resultat. I gruppen I ingå endast personer med minst ett års oavbrutet medlemskap i vederbörande organisation. Ingen av de i denna grupp ingående har sålunda på grund av andra orsaker än arbetslöshet, sjukdom och konflikter o. d. varit förhindrad att erlägga avgift till försäkringen. Då det alltid i en försäkring kommer att finnas åtminstone en viss mindre del, som — i likhet med gruppen II i den förevarande undersökningen — endast helt kort tid tillhört försäkringen eller ock tillhört den i olika kortare repriser, måste tydligen en försäkring med de här gjorda förutsättningarna och under den här förevarande tidsperioden ha haft en något lägre effektivitet än vad undersökningen givit vid handen för gruppen I. Å andra sidan är det såsom redan påpekats sannolikt, att en försäkrings verkliga effektivitet skulle ligga högre än de tidigare först återgivna resultaten. Det skulle sålunda vara möjligt, att med ledning av resultaten i tabell 8 innestänga en försäkrings sannolika effektivitet mellan tvenne gränser. Om övriga förutsättningar, å vilka den förevarande utredningen vilar, varit oförändrade, skulle sålunda under första kvartalet 1930 den verkliga effektiviteten vid 20 veckors maximal understödstid ha kommit att för arbetarekategorier tillhörande grovarbetarefacket ligga mellan 30.9 och 38.7 % och för tredje kvartalet mellan 24.4 och 30.0 %.

För de här undersökta kvartalerna uppgår skillnaden mellan de båda gränsvärdena till 7.8 resp. 5.6 %. Sannolikheten talar för att under vinterkvartalet, då försäkringens effektivitet i allmänhet är högre, avståndet mellan de här avsedda gränsvärdena är större än under sommarkvartalerna. Man torde i varje fall kunna antaga, att för gruppen I den genomsnittliga ökningen i effektiviteten för ett helt år icke skall bli mera gynnsam än för vinterkvartalerna. Detta skulle innebära, att man för år 1930 skulle kunna innestänga den sannolika effektiviteten av en verklig försäkring till mellan 27.0 och 34.8 %. För arbetare tillhörande Metallindustriarbetareförbundet skulle på liknande sätt den verkliga effektiviteten kunna för samma år inneslutas mellan gränserna 37.1 och 42.8 %.

I den mån det är möjligt att generalisera resultaten skulle de gjorda undersökningarna giva vid handen att för arbetare tillhörande grovarbetsrefacket omkring 30 % av arbetslösheten skulle ha understötts från en arbetslöshetsförsäkring. För arbetare inom metallindustrin skulle effektiviteten ha uppgått till omkring 40 %.

Det må erinras om, att vid uträknandet av antalet till följd av karensbestämmelserna diskvalificerade veckor hänsyn ej tagits till, att vid arbetstillfällena av kortare varaktighet än 18 arbetsdagar, ny karensvecka icke enligt 1928 års förslag skall behöva räknas. I någon mån har detta naturligen medfört, att ett för högt antal veckor blivit diskvalificerade för understöd. Dock torde detta antal åtminstone i genomsnitt för hela materialet vara så obetydligt, att det icke nämnvärt skulle ha påverkat resultaten, därest hänsyn hade tagits till den nämnda modifieringen av karensbestämmelserna.

Understödsprocenten mäter den understödda tiden i relation till hela den sammanlagda arbetslöshetstiden. Däremot kan den ej tjäna såsom mått på den omfattning, i vilken en viss grupp skulle ha erhållit understöd från försäkringen. För detta ändamål bör tydligen den understödda tiden sättas i relation till antalet medlemmar.

Tab. 9. Antal understödda veckor per medlem inom Grov- och fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet.

[A. Grov- och fabriksarbetareförbundet.

Y r k e s g r u p p	15 veckors maximal understödstit		20 veckors maximal understödstit	
	1929	1930	1929	1930
Byggnadsindustri	3.3	4.1	3.6	4.5
Byggnadsämnesindustri	3.2	3.1	3.4	3.4
Glasindustri	1.1	3.1	1.1	3.3
Glödlampsindustri	0.6	2.0	0.6	2.1
Gummiindustri	1.7	1.8	1.8	1.9
Kol- och lerindustri	0.2	2.6	0.3	2.7
Konservindustri	0.8	1.8	0.8	1.9
Konstgödningsindustri	1.1	1.7	1.2	1.9
Porslinsindustri	1.4	1.2	1.4	1.2
Sockerindustri: kampanjarbetare	0.3	0.2	0.4	0.2
årsarbetare	3.5	2.8	3.8	3.1
Torvindistri	1.2	1.8	1.2	1.8
Tändsticksindustri	0.1	0.3	0.1	0.4
Tvättinrättningar	1.6	1.0	1.7	1.2
Mekaniska verkstäder	0.7	1.6	0.7	1.7
Olika slag av fabriker	1.8	2.2	2.0	2.5
" " " arbete	1.7	2.4	1.7	2.7
Samtliga yrkesgrupper	2.3	2.9	2.5	3.2
Samtliga yrkesgrupper utom sockerindustriens kampanjarbetare och torvindistri	2.4	3.0	2.6	3.3

B. Metallindustriarbetareförbundet.

	15 veckors maximal understödstit			20 veckors maximal understödstit		
	1929	1930	1931	1929	1930	1931
Hela förbundet	0.8	1.4	2.5	0.9	1.5	2.9

Byggnadsindustriens arbetare skulle sålunda ur en försäkring erhållit mera understöd än någon annan av de här förevarande arbetaregrupperna. Vid 20 veckors maximal understödstit skulle sålunda antalet understödda dagar per medlem ha uppgått år 1929 till 22 och år 1930 till icke mindre än 27. För Metallindustriarbetareförbundet skulle på samma sätt de understödda dagarnas antal för åren 1929, 1930 och 1931 ha uppgått till resp. 5, 9 och 17. Åren 1929 och 1930 skulle vidare de arbetaregrupper, som hänförts till Grov- och fabriksarbetareförbundet erhållit understöd i mer än dubbelt så stor utsträckning som arbetare inom Metallindustriarbetareförbundet.

4. Understödda personer.

I det föregående har försäkringens effektivitet mätts med antalet understödda veckor i relation till hela antalet arbetslösa veckor. Såsom mått på den del av den samlade arbetslösheten, som understödes genom en arbetslöshetsförsäkring är otvivelaktigt det nämnda relationstalet även det mest rationella. Av intresse kan emellertid jämväl vara att undersöka, huru stor del av de arbetslösa, som överhuvud erhålla något understöd från försäkringen. Förhållandet mellan antalet understödda personer och antalet av arbetslöshet drabbade kommer tydligen att ange, huru stor del av de arbetslösa, som bringats någon hjälp. Medan understödsprocenten i viss mån kan sägas vara en mätare på i vilken utsträckning försäkringen har kunnat bringa full hjälp, sett ur samhällets synpunkt, kan det sägas, att antalet understödda personer mäter försäkringens effektivitet mera sett ur den enskilda individens synpunkt.

Tab. 10. Antal arbetslösa och understödda personer inom Grov- och fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet.

Å r, kvartal		Grov- och fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k och 11)					Metallindustriarbetareförbundet					
		Antal av arbets- löshet drabbade personer	Understödda personer				Antal av arbets- löshet drabbade personer	Understödda personer				
			15 v. maximal understödstid		20 v. maximal understödstid			15 v. maximal understödstid		20 v. maximal understödstid		
			Antal	%	Antal	%		Antal	%	Antal	%	
1929	1	13,969	5,224	37.4	5,224	37.4	6,653	2,493	37.5	2,504	37.6	
	2	12,806	3,088	24.1	3,223	25.2	4,001	1,374	34.3	1,450	36.2	
	3	10,025	2,664	26.6	2,769	27.6	3,372	1,076	31.9	1,116	33.1	
	4	12,332	3,639	29.5	3,780	30.7	3,355	1,169	34.8	1,212	36.1	
1930	1	14,375	5,706	39.7	5,760	40.1	8,161	2,833	34.7	2,875	35.2	
	2	16,394	4,332	26.4	4,557	27.8	5,646	2,515	44.5	2,588	45.8	
	3	12,834	4,659	36.3	4,821	37.6	5,771	2,528	43.8	2,616	45.3	
	4	16,752	6,416	38.3	6,613	39.5	8,055	3,986	49.5	4,103	50.9	
1931	1	—	—	—	—	—	12,167	5,763	47.4	5,898	48.5	
	2	—	—	—	—	—	11,652	4,621	39.7	5,011	43.0	
	3	—	—	—	—	—	10,925	4,490	41.1	4,680	42.8	
	4	—	—	—	—	—	12,563	5,322	42.4	5,580	44.4	
1929		21,406	9,221	43.1	9,221	43.1	9,351	4,131	44.2	4,141	44.3	
1930		25,511	12,608	49.4	12,643	49.6	13,357	7,487	56.1	7,511	56.2	
1931		—	—	—	—	—	20,333	12,022	59.1	12,124	59.6	

Det är naturligt, att det procentuella antalet hjälpta personer såsom regel skall vara icke obetydligt högre än understödsprocenten. I övrigt ger ovanstående tabell samma bild av variationerna i försäkringens effektivitet som understödsprocenten. En jämförelse mellan det procentuella antalet understödda veckor och personer göres även i diagram 6, av vilket framgår, att

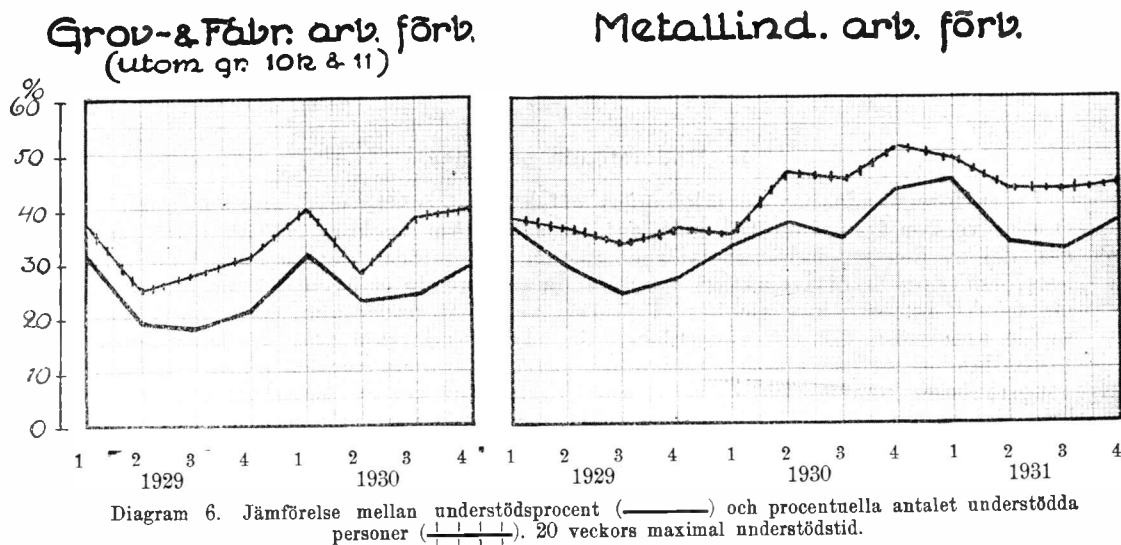

Diagram 6. Jämförelse mellan understödsprocent (—) och procentuella antalet understödda personer (—|—|—|—|). 20 veckors maximal understödstitid.

en förhållandevis god överensstämmelse är rådande mellan de båda kurvornas utveckling. Dock synas variationerna i understödsprocenten vara något kraftigare än i antalet understödda personer i procent av arbetslösa. Särskilt under sommarkvartalen synes skillnaden mellan kurvorna vidgas. Antalet understödda veckor sjunker sålunda kraftigare än antalet understödda personer, vilket tydligen innebär, att den genomsnittliga understödstitiden per understödd person under sommarkvartalen är kortare än under den övriga delen av året.

Det relativa antalet inom de olika yrkesgrupperna understödda personer framgår av efterföljande tabell 11, i vilken även till jämförelse medtagits antalet understödda veckor i procent av arbetslösa veckor.

Jämväl inom de särskilda yrkesgrupperna är såsom regel det procentuella antalet understödda personer högre än understödsprocenten. Innebörden av detta förhållande kan förklaras på flera sätt. Sålunda kan förklaringen vara, att det i huvudsak är de långa arbetslöshetsfallen, som diskvalificerats för understöd, men det kan även betyda att diskvalifikationsbestämmelserna icke ensidigt träffat vissa personer utan mera jämnt spritt sig bland arbetslöshetsfallen. Med sannolikhet är framför allt den först nämnda förklaringsgrunden orsaken till de högre procenttalen för understödda personer.

Någon gång föreligger ett undantag, exempelvis för tändsticksindustrin år 1930. Detta torde stå i samband med de inom denna näringsgren företagna inskränkningarna i arbetstiden. Vissa arbetare ha haft regelbundna korta arbetslöshetsperioder, avbrutna av kortare anställningstider. Härigenom har till följd av karensbestämmelserna arbetslösheten praktiskt taget helt blivit diskvalificerad från understöd.

Tab. 11. Antalet understödda personer i procent av antalet av arbetslöshet drabbade personer. Understödsprocent.

A. Grov- och fabriksarbetareförbundet.

Y r k e s g r u p p	Understödda personer				Understödda veckor vid 20 veckors maximal understöd	
	vid 15 veckors maximal understöd		vid 20 veckors maximal understöd		1929	1930
	1929	1930	1929	1930		
Byggnadsindustri	46.5	52.1	46.5	52.3	23.7	27.7
Byggnadsämnesindustri	43.4	44.8	43.4	44.8	25.4	24.4
Glasindustri	39.5	64.7	39.5	64.7	27.0	43.6
Glödlampsindustri	14.1	43.8	14.1	43.8	7.0	31.1
Gummiindustri	47.7	71.8	47.7	71.8	24.1	26.3
Kol- och lerindustri	35.5	83.5	35.5	83.5	21.7	52.0
Konservindustri	24.1	26.9	24.1	26.9	5.3	12.2
Konstgödningsindustri	39.2	44.8	39.2	44.8	14.8	19.8
Porlinsindustri	50.6	42.8	50.6	43.1	30.5	27.3
Sockerindustri: kampanjarbetare	2.4	2.8	2.4	2.8	0.9	0.5
» : årsarbetare	50.4	46.0	50.4	46.8	29.6	27.6
Torvindustri	9.2	22.3	9.2	22.3	3.8	5.7
Tändsticksindustri	4.6	9.5	4.6	9.5	6.2	20.2
Tvättinrättningar	30.8	21.0	30.8	21.4	23.5	16.8
Mekaniska verkstäder	26.5	41.8	26.5	41.8	14.1	22.9
Olika slag av fabriker	39.7	42.6	39.7	43.0	21.8	24.2
» » » arbete	37.8	46.7	37.8	47.1	12.2	17.5
Samtliga yrkesgrupper	41.6	48.1	41.6	48.3	21.4	25.2
Samtliga yrkesgrupper utom sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustri	43.1	49.4	43.1	49.6	23.5	27.0

B. Metallindustriarbetareförbundet.

Y r k e s g r u p p	Understödda personer						Understödda veckor vid 20 veckors maximal understöd		
	vid 15 veckors maximal understöd			vid 20 veckors maximal understöd			1929	1930	1931
	1929	1930	1931	1929	1930	1931			
Järnbruk	40.1	59.3	62.8	40.1	59.4	63.1	22.6	34.6	32.5
Mekaniska verkstäder	44.5	54.6	58.0	44.6	54.9	58.5	31.0	37.8	38.4
Rörarbetare	52.3	57.3	60.2	52.5	57.3	60.7	38.5	39.4	39.5
Samtliga yrkesgrupper	44.2	56.1	59.1	44.3	56.2	59.6	30.2	37.1	37.2

5. Verkningarna av de olika diskvalifikationsbestämmelserna.

Den förevarande utredningen har givit till resultat att i genomsnitt 30—40 % av den samlade arbetslösheten inom Grov- och fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet skulle ha understötts av en arbetslöshetsförsäkring, därest dylik hade varit införd. Man kan då fråga sig: Vilken är orsaken till denna begränsning i försäkringens effektivitet, och vilken bestämmelse har framför allt verkat diskvalificerande?

I tabellbilaga 2 redovisas för varje särskild yrkesgrupp och för varje kvartal veckornas fördelning med hänsyn till de tre förefintliga diskvalifikationsgrunderna. I efterföljande tabell 12 lämnas en sammanställning av huvudresultaten för dessa undersökningar.

Tab. 12. De olika diskvalifikationsbestämmelsernas verkningar. Procent.

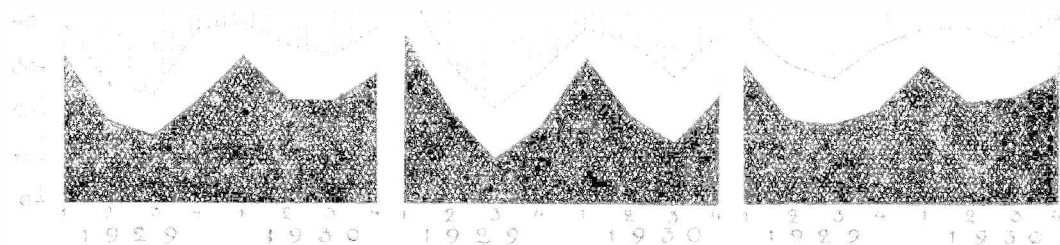
Diskvalifikationsbestämmelse	Grov- o. fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k och 11)				Metallindustriarbetareförbundet					
	vid 15 veckors maximal understöd		vid 20 veckors maximal understöd		vid 15 veckors maximal understöd			vid 20 veckors maximal understöd		
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1931	1929	1930	1931
1) Ej erlagda 26 avgifter	65	61	65	61	54	42	40	54	42	40
2) Karensbestämmelser .	10	10	10	10	14	18	18	14	18	18
3) Understödtidens maximering	3	4	1	2	4	6	10	2	3	5
Diskvalificerade veckor	78	75	76	73	72	66	68	70	63	63
Understödda veckor . .	22	25	24	27	28	34	32	30	37	37
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Det må här först erinras om den innebörd, som givits de olika diskvalifikationsbestämmelserna. Såsom diskvalificerade för ej erlagda 26 veckoavgifter ha sålunda räknats alla de veckor, för vilka understöd ej utgått av denna anledning, oberoende av om jämväl annan diskvalifikationsgrund förelegat. Såsom diskvalificerade på grund av karensbestämmelserna ha sedan räknats alla de arbetslösa veckor, för vilka understöd icke utgått, och som diskvalificerats på grund av karensbestämmelserna, men ej till följd av den förut nämnda diskvalifikationsgrunden. Såsom diskvalificerade på grund av understödstidens maximering ha till slut räknats de arbetslösa veckor, för vilka understöd icke utgått och vilka uteslutande diskvalificerats på grund av bestämmelserna om viss högsta tid, för vilken understöd erhålles.

Det framgår av tabell 12, att den avgjort viktigaste diskvalifikationsgrunden varit bestämmelsen om de erlagda 26 veckoavgifterna. För Grov- och fabriksarbetareförbundet skulle 61—65 % ha diskvalificerats av denna anledning. För Metallindustriarbetareförbundet varierar antalet rätt betydligt; år 1929 hade 54 % och åren 1930—31 40—42 % diskvalificerats av denna anledning.

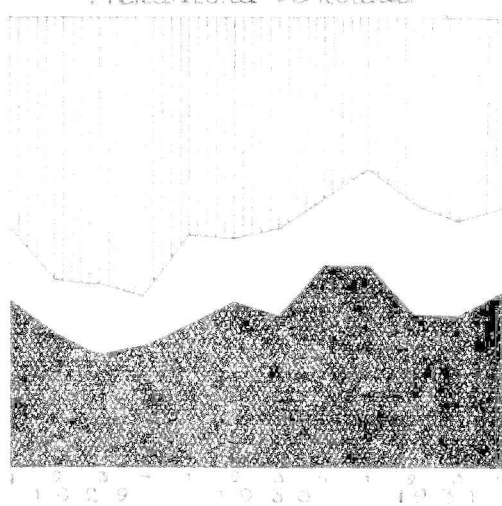
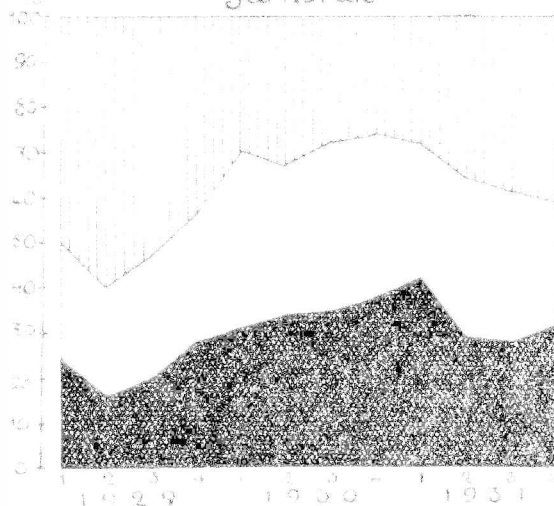
Det är påfallande i vilken förhållandevis ringa utsträckning bestämmelsen om understödstidens maximering verkat diskvalificerande, ett förhållande, som uppenbart sammanhänger med vad ovan anfördes om den relativt obetydliga skillnaden mellan försäkringens effektivitet vid understödstidens maximering till 15 och till 20 veckor. På grund av det sätt, varpå de diskvalificerade arbetslöshetsveckorna redovisats, skulle tydligen försäkringens effektivitet, därest alla bestämmelser om understödstidens maximering ströks, ökas med det under denna diskvalifikationsgrund redovisade antalet veckor. Detta skulle tydligen innebära, att den enda diskvalifikationsgrund, som, sedan vederbörande en gång blivit understödsberättigad, skulle verka, vore kravet på 26 erlagda avgifter under de senaste 4 kvartalen. Den högsta individuella understödstiden skulle tydligen i sådant fall uppgå till 39 veckor under fyra på varandra följande kvartal.

Grova: Fabriksarbetareförbundet
 74 1929-1930 Industri. Dynggrubbarnas förb. 1929-1930
 75 1931-1932 Dynggrubbarnas förb. 1931-1932

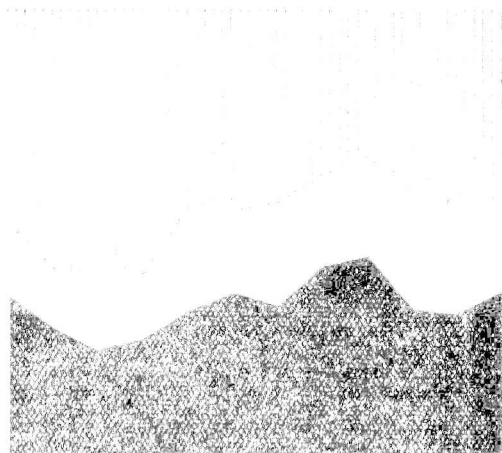
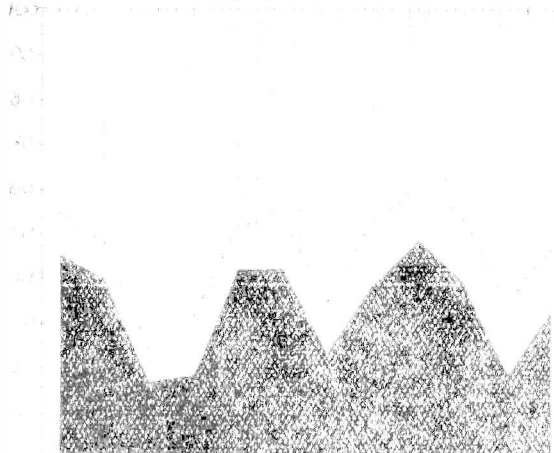
Metallind. arb. förb.
 järnbruk

Metallind. arb. förb.
 Mekaniska verkstäder

Metallind. arb. förb.
 Rörarbetare

Hela Metallind. arb. förb.

Bestämmelsen om understödstitidens maximering är tydligen, då längsta individuella understödstitid sättes till 20 veckor, såsom diskvalifikationsgrund i det närmaste betydelselös. I några få fall ha karensbestämmelserna i större omfattning verkat diskvalificerande. Främst må omnämnas det redan tidigare påpekade fallet inom tändsticksindustrien. Jämväl inom glasindustrien och porslinsindustrien ha tydligen regelbundna permitteringar förekommit. Vad Metallindustriarbetareförbundet beträffar är för järnbruken antalet karensveckor av samma anledning stort. Det är tydligt, att, därest arbetslöshetstiden hade sammanförts i mera långa perioder, den av försäkringen understödda delen av arbetslösheten skulle ha stigit. Vilken inverkan på försäkringens effektivitet detta skulle haft, tillåter materialet inga slutsatser. Det får nämligen ihågkommas, att en del av de veckor, vilka redovisats såsom diskvalificerade på grund av karensbestämmelserna, utan tvivel skulle diskvalificerats till följd av understödstitidens maximering, därest man antager att arbetslösheten fördelats på färre men längre arbetslöshetsfall.

Vid beräkandet av understödsprocenten ha de understödda veckorna satts i relation till samtliga arbetslöshetsveckor. Om man härvid bortser från karensveckorna erhålles tydligen ett något högre värde på en sålunda beräknad understödsprocent.

De såsom karensveckor i utredningen redovisade arbetslöshetsveckorna utgöra visserligen endast en del av hela det antal veckor, å vilka karensbestämmelserna varit tillämpliga, enär en del av karensveckorna redovisats bland de till följd av ej erlagda 26 avgifter diskvalificerade veckorna. Då det främst äro de mycket långa arbetslöshetsfallen, som kommit att diskvalificeras av sistnämnda bestämmelse, är det emellertid sannolikt, att antalet karensveckor inom den sålunda för understöd diskvalificerade delen av arbetslösheten är förhållandevis lågt. Det är därför antagligt, att om man bortser från de karensveckor, vilka icke i utredningen redovisats såsom sådana, man knappast torde komma att begå ett mera betydande fel. I nedanstående tab. 14 ha antalet understödda veckor vid 20 veckors maximal understödstitid satts i relation till antalet arbetslöshetsveckor, minskat med karensveckorna.

Tab. 14. Understödda veckor, vid 20 veckors maximal understödstitid i relation till arbetslöshetstiden, minskad med karensveckorna.

Å r	Grov- o. fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k. 11)			Metallindustriarbetareförbundet		
	Understödda veckor	Arbetslösa veckor %. karensveckor	%	Understödda veckor	Arbetslösa veckor %. karensveckor	%
1929	67,401	257,603	26.2	27,113	77,503	35.0
1930	95,252	315,501	30.2	51,075	112,237	45.5
1931	—	—	—	99,258	218,203	45.6

För Grov- och fabriksarbetareförbundet ligga sålunda beräknade understödsprocent omkring 3 % högre än tidigare beräknade; för Metallindustriarbetareförbundet uppgår skillnaden till mellan 6 och 8 %.

III. Verknningar av vissa ändringar i bestämmelser, som reglera understödsrätten från en arbetslöshetsförsäkring.

De föregående undersökningarna ha givit till resultat, att en arbetslöshetsförsäkring enligt 1928 års förslag skulle under åren 1929—1931 ha understött 30—40 % av den samlade arbetslösheten inom de här undersökta förbunden. Det har även visat sig, att till följd av svårigheterna för de försäkrade att under fyra på varandra följande kvartal erlägga veckoavgifter för halva denna tid, 50—60 % av arbetslösheten blivit diskvalificerad från understöds erhållande. Den frågan har därför uppkommit, i vad mån man genom vissa förändringar i dessa bestämmelser kunde underlätta uppnåendet av understödsrätt. Härvid finge man dock, huru än bestämmelserna formulerades, uppehålla kravet, att de försäkrade — för att kunna komma i åtnjutande av understöd — alltid borde ha uppfyllt vissa motprestationer till försäkringen.

Enligt 1928 års förslag hade man tänkt, att en försäkrad för att erhålla understödsrätt skulle under de föregående fyra kvartalen ha erlagt avgifter under minst halva denna tid. Ett sätt varigenom man eventuellt skulle underlätta uppnåendet av understödsrätt, vore att utsträcka nämnda tid. Det kunde nämligen tänkas, att det för de försäkrade vore lättare, att exempelvis under åtta på varandra följande kvartal erlägga avgifter för 52 veckor än under fyra kvartal för 26 veckor. För att undersöka verknningarna av en dylik bestämmelse har för en yrkesgrupp av Grov- och fabriksarbetareförbundet, nämligen byggnadsämnesindustrien, utförts en särskild undersökning. Man har härvid, såsom nämnts, utgått från, att de försäkrade för ernående av understödsrätt skulle under de åtta nästföregående kvartalen ha erlagt minst 52 veckoavgifter. När försäkringen tänkts träda i kraft den 1 januari 1928 var det med hänsyn till dessa bestämmelser nödvändigt att inskränka undersökningen till år 1930.

För att undersökningen icke skulle giva missvisande resultat borde tydligen hänsyn tagas till att en stor del av den ganska rörliga arbetskraften inom byggnadsämnesindustrien icke tillhört Grov- och fabriksarbetareförbundet så lång tid, att de haft möjlighet att draga nytta av den föreslagna ändringen i här förevarande bestämmelse. Med hänsyn härtill delades medlemmarna upp i två grupper, A och B. Till den första gruppen fördes alla med en oavbruten medlemstid av minst 2 år och till gruppen B alla övriga. Det är tydligen verknningarna för gruppen A, som närmast angiva den utsträckning, i vilken de ändrade bestämmelserna skulle underlätta understödsrättens uppnående. Resultaten av undersökningen äro sammanförda i tabellbilaga 5. Nedan i tabell 15 redovisas mera överskådligt undersökningens huvudresultat.

Den verkställda undersökningen visar, att för gruppen A en förändring av de förevarande bestämmelserna på sätt här föreslagits, i stället för att underlätta ernandet av understödsrätt skulle ha verkat i viss mån försvårande. Differensen i effektivitet är för gruppen A visserligen icke stor. Vid 20 veckors maximal understödstitid uppgår skillnaden blott till 2.1 %. För gruppen B åter blir olikheten betydande. Medan här endast 4.6 % av arbetslösheten skulle ha understötts, därest villkoret för understödsrätt varit 52 erlagda avgifter under 2 år, blir effektiviteten med de ursprungligen tänkta bestämmelserna 13.7 %; skillnaden uppgår till 9.1 %. För hela den här undersökta yrkesgruppen skulle de föreslagna bestämmelserna ha medfört en sänkning av försäkringens effektivitet från 24.5 till 19.6 %.

Tab. 15. Understödda veckor i procent av arbetslösa veckor, då understödsrätt förvärfvas efter 1) 52 erlagda avgifter under åtta på varandra följande kvartal, 2) 26 erlagda avgifter under fyra på varandra följande kvartal. Arbetslöshetsprocent.

Grov- och fabriksarbetareförbundet: Byggnadsämnesindustri. År 1930.

	Understödda veckor i procent av arbetslösa veckor om kravet på understödsrätt uppnås vid				Arbetslös- hetsprocent
	52 erlagda avg. under 8 kvartal		26 erlagda avg. under 4 kvartal		
	15 v. maxi- mal under- stödstid	20 v. maxi- mal under- stödstid	15 v. maxi- mal under- stödstid	20 v. maxi- mal under- stödstid	
<i>A. Personer med 2 års oavbruten medlemstid.</i>					
1 kv.	38.6	40.1	41.1	42.9	38.8
2 kv.	18.9	22.9	20.5	25.2	18.2
3 kv.	15.8	17.9	15.9	18.4	12.3
4 kv.	25.0	28.6	26.3	30.0	31.0
Hela året	27.5	30.2	29.1	32.2	24.5
<i>B. Övriga personer.</i>					
1 kv.	7.0	7.2	15.3	15.9	49.5
2 kv.	2.1	2.6	9.2	11.1	22.8
3 kv.	1.5	1.7	8.4	9.0	19.0
4 kv.	4.2	4.3	14.4	14.9	46.2
Hela året	4.4	4.5	12.9	13.7	33.6
<i>Samtliga.</i>					
1 kv.	26.1	27.1	30.9	32.2	42.4
2 kv.	12.2	14.9	16.0	19.6	19.8
3 kv.	9.5	10.7	12.6	14.2	14.6
4 kv.	16.0	18.0	21.1	23.5	36.1
Hela året	17.9	19.6	22.4	24.5	27.6

I förbigående må erinras om den ovan å sid. 250 relaterade undersökningen av försäkringens effektivitet för de grupper, som tillhört vederbörande organisation oavbrutet minst 1 år. Det här senast gjorda urvalet bör tydligen representera en ännu mera fast del av arbetarestammen än vad i nämnda fall var fråga om. Resultaten jämföras i den följande tablan.

År, kvartal	Personer med 2 års oavbruten medlemstid			Personer med 1 års oavbruten medlemstid		
	Understödsprocent		Arbetslöshetsprocent	Understödsprocent		Arbetslöshetsprocent
	15 v. maximal understödstid	20 v. maximal understödstid		15 v. maximal understödstid	20 v. maximal understödstid	
1930: 1	41.1	42.9	38.8	39.6	41.2	39.9
3	15.9	18.4	12.3	15.8	18.0	13.7

Det framgår, att den grupp, som har 2 års medlemstid, har lägre arbetslöshet. Skillnaden är visserligen icke stor, men uppgår dock till 1.1 resp. 1.4 % för här ifrågavarande kvartal. Understödsprocenten åter är högre, nämligen under första kvartalet 1930 1.7 % och under tredje kvartalet 0.4 % vid 20 veckors maximal understödstit.

En ökad effektivitet uppnås tydligen icke genom utsträckning av den tid, under vilken antalet avgifter får erläggas, om man samtidigt låter detta senare växa proportionellt. Uppenbart är emellertid, att om man minskar antalet avgifter och behåller tidsperioden konstant, en större del av arbetslösheten måste komma att absorberas av försäkringen, enär en dylik förändring innebär en påtaglig mildring av diskvalifikationsgrunderna.

För att belysa effekten av en sänkning av avgiftsantalet har företagits en serie undersökningar. Man har härvid låtit kravet på under föregående fyra kvartal erlagda avgifter successivt sjunka från 26 till 20. På grund av denna undersöknings tidskrävande karaktär har densamma vad hela materialet beträffar blott kunnat genomföras för ett kvartal, nämligen första kvartalet 1930. För att dock icke helt bygga undersökningarna på ett enda tidsavsnitt, för vilket speciella omständigheter ha kunnat inverka, har för Metallindustriarbetareförbundet en liknande undersökning företagits jämväl för tredje kvartalet 1931.

Resultaten av dessa undersökningar äro sammanställda i tabellbilaga 6. Huvudresultaten återgivas i den efterföljande tabellen 16.

Tab. 16. Förändringar i understödsprocenten vid successiva sänkningar av antalet för understödsrätt erforderliga veckoavgifter.

Antal erlagda avgifter	Grov- o. fabriks- arbetareförbundet (utom grupperna 10 k o. 11)		Metallindustriarbetareförbundet			
	Första kvartalet 1930		Första kvartalet 1930		Tredje kvartalet 1931	
	vid 15 v. maximal under- stödstit	vid 20 v. maximal under- stödstit	vid 15 v. maximal under- stödstit	vid 20 v. maximal under- stödstit	vid 15 v. maximal under- stödstit	vid 20 v. maximal under- stödstit
26 avgifter under 4 kvartal . .	29.1	30.9	31.3	33.0	28.9	32.3
25 » » » » . .	31.3	33.2	32.0	33.8	29.5	33.1
24 » » » » . .	33.4	35.4	34.5	36.3	30.1	33.8
23 » » » » . .	35.2	37.3	35.6	37.5	30.8	34.6
22 » » » » . .	36.9	39.1	36.8	38.6	31.3	35.2
21 » » » » . .	39.1	41.2	37.8	39.7	31.9	35.8
20 » » » » . .	41.1	43.3	38.8	40.7	32.5	36.5

För det fall att kravet på antalet erlagda avgifter för understödsrätts förvärvande skulle sättas så lågt som till 20 skulle vad Grov- och fabriksarbetareförbundet beträffar ytterligare omkring 12 % av antalet arbetslöshetsveckor ha blivit understödda. I stort sett kan sägas, att understödsprocenten växer ganska jämnt med sänkningen av kravet på de erlagda avgifterna. För varje veckas avgift sålunda, varmed de ursprungligen föreslagna 26 sänkes, stiger försäkringens effektivitet inom det förevarande intervallet med omkring 2 %. Vad Metallindustriarbetareförbundet beträffar är stegringen betydligt mindre. För första kvartalet 1930 skulle effektiviteten vid 20 veckors maximal understödstit ha stigit med endast

7.7 %. För det tredje kvartalet 1931 skulle stegringen ha blivit än mindre, nämligen blott 4.2 %.

En annan omständighet är värd att noteras. Med det ursprungliga kravet på erlagda veckoavgifter (26 under 4 kvartal) skulle vid 20 veckors maximal understödstitid 30.9 % av arbetslösheten blivit understödd inom Grov- och fabriksarbetareförbundet och 33.0 % eller 2.1 % mera inom Metallindustriarbetareförbundet. För det fall att kravet på erlagda avgifter hade sänkts till 20 skulle försäkringen blivit mera effektiv för Grov- och fabriksarbetareförbundet än för Metallindustriarbetareförbundet. En mildring av den förevarande diskvalifikationsgrunden skulle tydligen framför allt ha gynnat arbetaregrupper inom grovarbetareyrket.

En sänkning av kravet på erlagda avgifter från 26 till 20 skulle enligt ovanstående för Grov- och fabriksarbetareförbundet ha medfört en stegring i effektivitet från 30.9 till 43.3 % eller med 12.4 %. För Metallindustriarbetareförbundet skulle, såsom även anförts, stegringen blivit 7.7 % för första kvartalet 1930 och 4.2 % för tredje kvartalet 1931. I vad mån kunna dessa stegringar i försäkringens effektivitet sägas svara mot sänkningen i de fordrade motprestationerna?

Det är tydligt, att, om exempelvis för understödsrätt hade fordrats 50 erlagda avgifter under fyra kvartal, försäkringens effektivitet skulle ha blivit mycket låg, antagligen endast några få procent. Hade åter något krav på erlagda avgifter icke alls förelegat för förvärvande av understödsrätt, skulle naturligen effektiviteten blivit mycket hög. Undersökningar, som företagits, och som återgivas nedan, ha givit vid handen, att man vid 20 veckors maximal understödstitid i detta senare fall torde få räkna med en effektivitet av mellan 65—70 %. Om en sänkning av kravet på erlagda avgifter från 50 till 0 medfört en stegring av effektiviteten från blott en eller annan procent upp till 70 % skulle detta innebära, att, då kravet på erlagda avgifter ändras med 1 veckoavgift, effektiviteten i genomsnitt ändras med 1.3—1.4 %. Mot en sänkning med 6 veckoavgifter skulle därför svara en stegring av försäkringens effektivitet med 7.8—8.4 %. För Grov- och fabriksarbetareförbundet har tydligen den verkliga inträffade stegringen varit större än den man haft anledning vänta. För Metallindustriarbetareförbundet åter har, särskilt vad tredje kvartalet 1931 beträffar, densamma varit avsevärt lägre.

För att närmare undersöka orsakerna till detta, ävensom belysa verkningarna av förändringar i bestämmelserna rörande antalet erlagda avgifter har för de här berörda kvartalen verkställts undersökning rörande de försäkrades fördelning efter antalet erlagda avgifter ävensom omfattningen av den arbetslöshet, de försäkrade under resp. kvartal drabbats av.

Det framgår av tabell 17, att en förhållandevis stor del av arbetslösheten är samlad hos personer, som icke till försäkringen skulle ha erlagt någon avgift. Detta förhållande gäller för båda de här undersökta förbunden. Det framgår vidare, att för Metallindustriarbetareförbundet antalet personer med stort antal erlagda avgifter är mycket högt, ett förhållande, som förklarar försäkringens högre effektivitet för detta förbund än för Grov- och fabriksarbetareförbundet.

För detta senare förbund märkes i stället kring mitten av skalan en ej otydlig anhopning, vilket tydligen är en av orsakerna till att en sänkning av kravet på erlagda avgifter för detta förbund får större verkan än inom Metallindustriarbetareförbundet. Förklaringsgrunden är emellertid jämväl en annan.

I tabellbilaga 7 äro sammanställda uppgifter rörande dels de arbetslösa personernas dels arbetslöshetsveckornas fördelning med hänsyn till varje särskild erlagd veckoavgift. Om kravet på erlagda avgifter för förvärvande av under-

Tab. 17. Arbetslöshet och arbetslösa personer, fördelade efter antalet erlagda avgifter.

Antal erlagda avgifter	Klass- bredd	Grov- och fabriksarbetareförbundet (utom grupp 10 k och 11)						Metallindustriarbetareförbundet											
		Första kvartalet 1930						Första kvartalet 1930						Tredje kvartalet 1931					
		Arbetslösa personer			Arbetslösa veckor			Arbetslösa personer			Arbetslösa veckor			Arbetslösa personer			Arbetslösa veckor		
		Antal	%	Antalet dividerat med klass- bredden	Antal	%	Antalet dividerat med klass- bredden	Antal	%	Antalet dividerat med klass- bredden	Antal	%	Antalet dividerat med klass- bredden	Antal	%	Antalet dividerat med klass- bredden	Antal	%	Antalet dividerat med klass- bredden
0	1	966	6.7	966	8,373	8.3	8,373	588	7.2	588	4,612	12.8	4,612	617	5.6	617	5,933	9.9	5,933
1—5	5	556	3.9	111	5,828	5.8	1,166	99	1.2	20	935	2.6	187	228	2.1	46	2,140	3.6	428
6—10	5	1,157	8.0	231	11,396	11.3	2,279	230	2.8	46	2,026	5.6	405	369	3.4	74	3,264	5.5	653
11—15	5	1,316	9.1	263	11,604	11.5	2,321	415	5.1	83	2,668	7.4	534	594	5.4	119	4,748	7.9	950
16—19	4	987	6.9	247	9,143	9.1	2,286	224	2.7	56	1,965	5.4	491	451	4.1	113	3,588	6.0	897
20—25	6	1,894	13.2	316	15,327	15.2	2,555	579	7.1	97	3,764	10.4	627	884	8.1	147	6,400	10.7	1,067
26—30	5	1,393	9.7	279	10,214	10.1	2,043	302	3.7	60	1,967	5.4	393	794	7.3	159	4,871	8.2	974
31—35	5	1,696	11.8	339	10,640	10.6	2,128	478	5.9	96	2,641	7.3	528	1,009	9.2	202	5,362	9.0	1,072
36—40	5	1,495	10.4	299	7,854	7.8	1,571	790	9.7	158	3,708	10.2	742	1,230	11.3	246	5,979	10.0	1,196
41—45	5	1,374	9.6	275	5,497	5.5	1,099	1,107	13.6	221	4,046	11.2	809	1,840	16.9	368	7,587	12.7	1,517
46—50	5	1,541	10.7	308	4,874	4.8	975	3,349	41.0	670	7,860	21.7	1,572	2,909	26.6	582	9,870	16.5	1,974
Summa	—	14,375	100.0	—	100,750	100.0	—	8,161	100.0	—	36,192	100.0	—	10,925	100.0	—	59,742	100.0	—

Anm. I tabellen förekommer en ojämnhet i klassbredderna. Detta har skett för att erhålla siffror för den i detta sammanhang betydelsefulla klassen 20—25 veckoavgifter. För att eliminera den påpekade ojämnheten har antalet personer, resp. antalet veckor, dividerat med klassbredden, särskilt i tabellen angivits.

stödsrätt sänkes exempelvis från 26 till 25 komma tydligen de arbetslösa, som haft 25 erlagda avgifter, att förvärva understödsrätt från försäkringen. Den arbetslöshet, som de äro bärare av, blir tydligen understödd i den mån som den icke blir diskvalificerad av karensbestämmelserna eller av bestämmelserna rörande understöd tidens maximering. Försäkringens ökade effektivitet vid sänkningen av antalet erlagda avgifter sammanhänger tydligen jämväl med den omfattning i vilken dessa båda senare diskvalifikationsgrunder medgiva understöds utgående. I efterföljande tabell 18 ha sammanställts uppgifter rörande dels arbetslöshetsveckornas fördelning efter erlagda avgifter i klassintervallet 20—26 veckoavgifter, dels det antal understödsveckor, som tillkommer för varje sänkning av kravet på erlagda avgifter.

Det visar sig att för Metallindustriarbetareförbundet de veckor, som på detta sätt »frigöras», i större omfattning än för Grov- och fabriksarbetareförbundet diskvalificeras för understöd. Inom först nämnda förbund bli vad tredje kvartalet 1931 beträffar endast 40 % av dessa arbetslöshetsveckor understödda; det må erinras om, att det var för detta kvartal som ökningen i försäkringens effektivitet vid avgiftsantalets sänkning till 20 endast blev 4.2 %.

Tab. 18. Fördelning av arbetslösa veckor och understödda veckor efter erlagda avgifter. 20 veckors maximal understöd tid.

Erlagda avgifter	Grov- o. fabriksarbetareförbundet (utom grupperna 10 k o. 11)			Metallindustriarbetareförbundet					
	Första kvartalet 1930			Första kvartalet 1930			Tredje kvartalet 1931		
	Arbetslösa veckor	Understödda veckor	Underst. veckor i % av arbetslösa veckor	Arbetslösa veckor	Understödda veckor	Underst. veckor i % av arbetslösa veckor	Arbetslösa veckor	Understödda veckor	Underst. veckor i % av arbetslösa veckor
25	2,991	2,342	78.3	371	261	70.4	1,040	445	42.8
24	2,715	2,171	80.0	1,240	924	74.5	1,349	441	32.7
23	2,346	1,951	83.2	621	411	66.2	1,030	458	44.5
22	2,216	1,759	79.4	572	421	73.6	992	388	39.1
21	2,600	2,165	83.3	473	373	78.9	904	340	37.6
20	2,459	2,088	84.9	487	380	78.0	1,085	442	40.7
Summa	15,327	12,476	81.4	3,764	2,770	73.6	6,400	2,514	39.3

Den effekt, som en sänkning av kravet på erlagda avgifter kan medföra, är tydligen beroende av såväl de arbetslösas fördelning efter erlagda avgifter som övriga diskvalifikationsgrunderns verkningar. Är effektiviteten inom en arbetaregrupp redan förhållandevis hög, verka övriga diskvalifikationsgrunder, d. v. s. karensbestämmelser och understöd tidens maximering, kraftigare, än då effektiviteten varit förhållandevis låg.

Det har hittills antagits, att det fordrade antalet avgifter skall ha varit erlagt under nästföregående fyra kvartal. Man kan fråga sig, vilken inverkan ett utsträckande av denna tid till fem kvartal skulle ha. Det kunde tänkas, att denna förlängning av tiden skulle, framför allt för arbetaregrupper med säsongbetonade variationer i arbetslöshetens omfattning, underlätta uppnåendet av det stadgade antalet avgifter. 30 avgifter under fem kvartal motsvara sålunda 24 avgifter under fyra kvartal, medan 26 avgifter un-

der fem kvartal på samma sätt motsvara 20.8 avgifter under fyra kvartal. Den längre tiden medför emellertid, att de försäkrade vid beräkandet av understödsrätten exempelvis för det av sin höga arbetslöshet karakteriserade första kvartalet av ett år får räkna avgifter erlagda under en tid, i vilken inryckts ett kvartal med genomsnittligt lägre arbetslöshet än årets första. I varje fall torde man kunna vänta, att chanserna för att under en period om fem kvartal, vilken är lagd på så sätt, att den genomsnittliga arbetslösheten för denna är lägre än för en period om fyra kvartal, skall erbjuda större möjligheter för de försäkrade att uppfylla de ifrågavarande motprestationerna.

För att belysa detta har för första och tredje kvartalen år 1930 för byggnadsindustriens och konstgödningsindustriens arbetare inom Grov- och fabriksarbetareförbundet gjorts en undersökning rörande verkningarna av de förevärande bestämmelsernas utformning till 30 resp. 26 avgifter under fem på varandra följande kvartal. Resultaten äro återgivna i tabellbilaga 8. I efterföljande tabell 19 ha vissa av de uppnådda resultaten sammanställts.

Tab. 19. Jämförelse mellan arbetslöshetsförsäkringens effektivitet vid vissa förändringar i bestämmelserna för understödsrättens ernående. Understödsprocent. Första och tredje kvartalen 1930.

	Byggnadsindustri		Konstgödningsindustri	
	15 veckors maximal understödstitid	20 veckors maximal understödstitid	15 veckors maximal understödstitid	20 veckors maximal understödstitid
<i>Första kvartalet 1930.</i>				
30 avg. under 5 kvartal	30.8	32.9	17.4	19.4
26 „ „ 5 „	35.7	38.2	21.5	23.8
26 „ „ 4 „	30.9	32.9	15.2	17.4
<i>Tredje kvartalet 1930.</i>				
30 avg. under 5 kvartal	20.5	23.8	15.6	18.0
26 „ „ 5 „	23.8	27.5	17.3	19.9
26 „ „ 4 „	20.0	22.7	13.8	16.0

Det visar sig, att effektiviteten vid 30 avgifter under fem kvartal blir praktiskt taget densamma, som vid 26 avgifter under fyra kvartal. Såsom ovan redan påpekats motsvara 30 avgifter under fem kvartal 24 avgifter under fyra kvartal. Enligt tabellbilaga 6 skulle emellertid försäkringens effektivitet vid detta senare fall ha för yrkesgruppen byggnadsindustri varit 37.3 % vid 20 veckors maximal understödstitid, d. v. s. icke mindre än 4.4 % högre. Det är tydligt, att enbart det högre antalet avgifter verkat försvårande. På samma sätt visa sig 26 avgifter under fem kvartal giva mindre effekt än 21 avgifter under fyra kvartal.

De gjorda undersökningarna ha sålunda givit vid handen, att en ökning i försäkringens effektivitet icke kan ernås genom ett utsträckande av den tid, under vilken det fordrade antalet avgifter skall vara erlagt, om samtidigt härmed avgifternas antal proportionellt ökas. Hålles förhållandet mellan antalet avgifter och den ifrågavarande tidsperioden konstant, ökas effektiviteten med avgiftsantalets minskning.

Man har i det föregående utgått från, att de försäkrade skulle äga att betala försäkringsavgifter endast för tider, då de innehaft arbetsanställning.

Skulle emellertid den bestämmelsen införas, att avgiftsplikt föreläge för årets alla veckor, oberoende av om den försäkrade har arbete eller ej, skulle tydligen kravet på ett visst antal erlagda avgifter försvinna som diskvalifikationsgrund, om man härvid bortser från de nytillträdande. De ovan återgivna utredningarna giva icke någon ledning för bedömandet av en dylik försäkrings effektivitet.

Det kan emellertid vara av värde att undersöka de båda övriga diskvalifikationsgrundarnas inverkan i ett dylikt fall. Det har sålunda antagits, att avgiftsplikt föreläggas för alla veckor, och att understöd utgått för arbetslöshet endast med de begränsningar, som ligga i karensbestämmelserna och understödstitidens maximering. Med dessa utgångspunkter har materialet för en av Grov- och fabriksarbetareförbundets yrkesgrupper, nämligen byggnadsämnesindustrin, omräknats. Resultaten återfinnas sammanställda i tabellbilaga 9. I efterföljande tabell 20 återgivas huvudresultaten.

Tab. 20. Understödda veckor i procent av arbetslösa veckor, då understödstitiden begränsas uteslutande av karensbestämmelser och understödstitidens maximering.

Grov- och fabriksarbetareförbundet: Byggnadsämnesindustri.

År, kvartal		15 veckors maximal understöds- tid	20 veckors maximal understöds- tid
1929	1	85.6	85.6
	2	56.4	79.2
	3	27.4	39.2
	4	36.1	49.3
1930	1	75.3	82.0
	2	40.4	54.0
	3	33.9	42.7
	4	49.1	60.8
1929		59.6	68.8
1930		54.5	64.3

Såsom väntat skulle en arbetslöshetsförsäkring under dessa förhållanden bli synnerligen effektiv. Icke mindre än $\frac{2}{3}$ av hela den samlade arbetslösheten hade kommit att bli understödd. Jämväl under de här antagna förhållandena skulle emellertid effektiviteten komma att variera betydligt under årets olika delar. — Byggnadsämnesindustrin är ett typiskt säsongfack; under vintern stiger arbetslösheten till inemot 50 % medan den under sommaren håller sig vid omkring 15 %. Det visar sig, att även därest en arbetslöshetsförsäkring hade ordnats på sätt, som här antagits, säsongarbetslösheten skulle ha absorberats mera effektivt än den övriga arbetslösheten. I det här förevarande fallet beror detta tydligen på, att de vinterarbetslösa icke på grund av tidigare erhållet understöd uttömt sin understödsrätt, och att de sålunda vid arbetslöshetens början i stor utsträckning ha sin rätt obesuren. Den mycket höga effektiviteten under årets första och andra kvartal torde emellertid åtminstone till en del få tillskrivas en annan omständighet. Vid undersökningens utförande har det antagits, att icke något understöd utgått före 1 januari 1929. Vid denna tidpunkt var sålunda samtligas understödsrätt obesuren. Detta torde främst förklara den mycket höga understödsprocenten för nämnda kvartal och även i någon mån för andra kvartalet 1929. Att så förhåller sig, fram-

går av att vid 15 veckors maximal understödstitid understödsprocenten sjunker från 85.6 till 56.4 %, medan åter vid 20 veckors maximal understödstitid motsvarande sänkning blott utgör 6.4 %. Med första kvartalet 1930 inträda alla de helårsarbetslösa åter med full understödsrätt. Dessa helårsarbetslösa, som under tredje och fjärde kvartalen 1929 icke ha erhållit understöd och till följd härav ha verkat sänkande på försäkringens effektivitet, erhålla nu sina 15 resp. 20 veckors arbetslöshetsunderstöd. De här påpekade förhållandena måste tydligen i viss mån medverka till den mycket höga understödsprocenten detta kvartal.

I det förslag till arbetslöshetsförsäkring, vars effektivitet här har varit föremål för undersökning, har understödsrätten tänkts skola prövas vid varje kvartalsskifte. Detta medför tydligen, att alla de, som ej vid kvartalsskiftena haft 26 erlagda avgifter under de fyra föregående kvartalen, bliva diskvalificerade från erhållande av fortsatt understöd. Enligt det förslag till arbetslöshetsförsäkring, som 1932 års sakkunniga framlägga, skall understödsrätten prövas allenast vid tiden för arbetslöshetsfallets inträffande. Den omständigheten, att en försäkrad, medan understödet utgår, icke längre uppfyller det krav på erlagda avgifter, som vid arbetslöshetsfallets inträffande fordrades för understöds erhållande, inverkar icke på dennes understödsrätt. Det är tydligt, att en dylik utformning av villkoren för understöd innebär en mildring, och att till följd härav bestämmelserna rörande antalet erlagda avgifter icke komma att verka diskvalificerande i samma omfattning, som varit fallet i en arbetslöshetsförsäkring enligt 1928 års förslag. Det följer härav, att den arbetslöshetsförsäkring, som av 1932 års sakkunniga föreslås kan väntas bliva något mera effektiv och sålunda absorbera en något större del av arbetslösheten än den här undersökta försäkringen skulle ha gjort.

TABELLBILAGOR

TILL

BILAGA E

Tabellbilaga 1. Effektiviteten av en obligatorisk arbetslöshetsförsäk-

Yrkesgrupp	År, kvartal	Antal med- lemmar ¹	Av arbetslöshet drabbade personer						
			Hela antalet	Därav understödda					
				vid 15 veckors maximal understödstid		vid 20 veckors maximal understödstid			
				antal	%	antal	%		
A. Grov- och fabriks-									
Byggnadsindustri	1929	1	8,929	6,708	2,760	41.1	2,760	41.1	
		2	9,211	5,354	1,460	27.3	1,548	28.9	
		3	9,895	4,431	992	22.4	1,057	23.9	
		4	10,189	6,225	2,046	32.9	2,095	33.7	
	1930	1	10,319	7,142	3,079	43.1	3,100	43.4	
		2	10,680	6,987	2,159	30.9	2,287	32.7	
		3	11,135	5,804	1,840	31.7	1,941	33.4	
		4	11,389	7,854	3,061	39.0	3,157	40.2	
	1929		9,556	9,449	4,397	46.5	4,397	46.5	
	1930		10,882	10,790	5,624	52.1	5,638	52.3	
	Byggnadsämnesindustri . . .	1929	1	4,353	3,188	1,423	44.6	1,423	44.6
			2	4,467	2,367	641	27.1	678	28.6
3			4,873	1,647	220	13.4	233	14.1	
4			4,973	3,011	794	26.4	855	28.4	
1930		1	5,062	3,255	1,320	40.6	1,321	40.6	
		2	5,234	3,009	696	23.1	742	24.7	
		3	5,555	2,485	489	19.7	517	20.8	
		4	5,596	3,714	1,279	34.4	1,325	35.7	
1929			4,667	4,292	1,862	43.4	1,862	43.4	
1930			5,363	4,931	2,208	44.8	2,209	44.8	
Glasindustri		1929	1	1,925	613	296	48.3	296	48.3
			2	1,924	366	89	24.3	93	25.4
	3		1,935	499	166	33.3	166	33.3	
	4		1,958	644	118	18.3	118	18.3	
	1930	1	1,996	644	249	38.7	249	38.7	
		2	2,013	924	504	54.5	511	55.3	
		3	2,013	967	590	61.0	596	61.6	
		4	2,015	1,315	536	40.8	549	41.7	
	1929		1,935	1,229	486	39.5	486	39.5	
	1930		2,061	1,645	1,065	64.7	1,065	64.7	
	Glödlampsindustri	1929	1	26	15	1	6.7	1	6.7
			2	27	26	9	34.6	9	34.6
3			65	60	7	11.7	7	11.7	
4			74	12	—	—	—	—	
1930		1	87	18	—	—	—	—	
		2	86	78	7	9.0	7	9.0	
		3	87	54	37	68.5	37	68.5	
		4	84	6	2	33.3	2	33.3	
1929			48	71	10	14.1	10	14.1	
1930			86	89	39	43.8	39	43.8	

¹ Beräknat på grundval av antalet genomlevda veckor.

ring enligt 1928 års förslag. Understödstid och understödda personer.

Arbetslösa veckor							Arbets- löshets- procent ¹	År, kvartal	Yrkesgrupp	
Hela antalet	Därav understödda									
	vid 15 veckors maximal understödstid			vid 20 veckors maximal understödstid						
	antal	%	per med- lem	antal	%	per med- lem				
arbetareförbundet.										
51,377	15,837	30.8	1.8	16,452	32.0	1.8	47.9	1929	1	Byggnadsindustri.
31,065	4,725	15.2	0.5	5,570	17.9	0.6	25.9		2	
24,219	3,137	13.0	0.3	3,569	14.7	0.4	18.8		3	
36,885	7,869	21.3	0.7	8,433	22.9	0.8	30.2		4	
52,463	16,208	30.9	1.6	17,236	32.9	1.7	42.4	1930	1	
39,587	7,689	19.4	0.7	9,108	23.0	0.9	28.5		2	
34,223	6,861	20.0	0.6	7,755	22.7	0.7	23.6		3	
51,449	13,555	26.3	1.2	15,051	29.3	1.3	37.6		4	
143,546	31,568	22.0	3.3	34,024	23.7	3.6	30.0	1929		
177,722	44,313	24.9	4.1	49,150	27.7	4.5	32.7	1930		
26,665	9,731	36.5	2.2	9,981	37.4	2.3	51.0	1929	1	Byggnadsämnes- industri.
11,198	1,862	16.6	0.4	2,327	20.8	0.5	19.3		2	
7,026	602	8.6	0.1	664	9.5	0.1	11.1		3	
18,331	2,689	14.7	0.5	3,110	17.0	0.6	30.7		4	
25,748	7,967	30.9	1.6	8,300	32.2	1.6	42.4	1930	1	
13,471	2,156	16.0	0.4	2,642	19.6	0.5	19.8		2	
10,539	1,327	12.6	0.2	1,501	14.2	0.3	14.6		3	
24,273	5,133	21.1	0.9	5,694	23.5	1.0	36.1		4	
63,220	14,884	23.5	3.2	16,082	25.4	3.4	27.1	1929		
74,031	16,583	22.4	3.1	18,137	24.5	3.4	27.6	1930		
2,590	978	37.8	0.5	993	38.3	0.5	11.2	1929	1	Glasindustri.
1,584	171	10.8	0.1	196	12.4	0.1	6.3		2	
2,009	644	32.1	0.3	654	32.6	0.3	8.0		3	
2,064	364	17.6	0.2	382	18.5	0.2	8.8		4	
2,663	884	33.2	0.4	910	34.2	0.5	11.1	1930	1	
3,911	1,740	44.5	0.9	1,813	46.4	0.9	14.9		2	
3,984	1,840	46.2	0.9	1,971	49.5	0.9	15.2		3	
4,851	1,879	38.7	0.9	2,027	41.8	1.0	20.1		4	
8,247	2,157	26.2	1.1	2,225	27.0	1.1	8.5	1929		
15,409	6,343	41.2	3.1	6,721	43.6	3.3	15.0	1930		
62	1	1.6	0.0	1	1.6	0.0	19.9	1929	1	Glödlampsindustri.
159	23	14.5	0.9	23	14.5	0.9	45.3		2	
133	7	5.3	0.1	7	5.3	0.1	15.7		3	
91	—	—	—	—	—	—	10.2		4	
112	—	—	—	—	—	—	10.7	1930	1	
242	58	24.0	0.7	58	24.0	0.7	21.6		2	
190	108	56.8	1.2	115	60.5	1.3	16.8		3	
35	7	20.0	0.1	7	20.0	0.1	3.5		4	
445	31	7.0	0.6	31	7.0	0.6	18.5	1929		
579	173	29.9	2.0	180	31.1	2.1	13.5	1930		

¹ Arbetslösa veckor i procent av genomlevda veckor.

Yrkesgrupp	År, kvartal	Antal med- lemmar	Av arbetslöshet drabbade personer						
			Hela antalet	Därav understödda					
				vid 15 veckors maximal understödstid		vid 20 veckors maximal understödstid			
				antal	%	antal	%		
Gummiindustri	1929	1	1,267	796	84	10.6	84	10.6	
		2	1,303	1,097	141	12.9	141	12.9	
		3	1,295	784	463	59.1	467	59.6	
		4	1,233	257	102	39.7	102	39.7	
	1930	1	1,146	873	361	41.4	361	41.4	
		2	1,111	880	116	13.2	118	13.4	
		3	1,140	632	464	73.4	465	73.6	
		4	1,113	189	54	28.6	55	29.1	
	1929		1,274	1,204	574	47.7	574	47.7	
	1930		1,127	1,073	770	71.8	770	71.8	
	Kol- och lerindustri	1929	1	1,141	52	18	34.6	18	34.6
			2	1,208	60	12	20.0	13	21.7
			3	1,271	43	9	20.9	9	20.9
			4	1,317	73	17	23.3	18	24.7
1930		1	1,318	90	40	44.4	40	44.4	
		2	1,311	71	21	29.6	27	38.0	
		3	1,289	360	280	77.8	280	77.8	
		4	1,278	798	648	81.2	650	81.5	
1929		1,234	110	39	35.5	39	35.5		
1930		1,299	878	733	83.5	733	83.5		
Konservindustri		1929	1	380	225	30	13.3	30	13.3
			2	377	195	31	15.9	31	15.9
			3	406	192	14	7.3	14	7.3
			4	451	221	35	15.8	35	15.8
	1930	1	445	296	76	25.7	76	25.7	
		2	435	243	62	25.5	64	26.3	
		3	470	240	52	21.7	53	22.1	
		4	477	219	22	10.0	23	10.5	
	1929		403	291	70	24.1	70	24.1	
	1930		457	372	100	26.9	100	26.9	
	Konstgödningsindustri	1929	1	576	176	60	34.1	60	34.1
			2	601	161	35	21.7	36	22.4
			3	605	157	34	21.7	35	22.3
			4	605	162	45	27.8	46	28.4
1930		1	630	180	42	23.3	42	23.3	
		2	646	212	45	21.2	47	22.2	
		3	649	232	70	30.2	73	31.5	
		4	643	238	97	40.8	97	40.8	
1929		597	265	104	39.2	104	39.2		
1930		642	346	155	44.8	155	44.8		

Arbetslösa veckor							Arbets- löshets- procent	År, kvartal	Yrkesgrupp	
Hela antalet	Därav understödda									
	vid 15 veckors maximal understödstitid			vid 20 veckors maximal understödstitid						
	antal	%	per med- lem	antal	%	per med- lem				
1,821	349	19.2	0.3	349	19.2	0.3	12.0	1929	1	Gummiindustri.
3,611	541	15.0	0.4	575	15.9	0.4	21.3		2	
2,609	929	35.6	0.7	980	37.6	0.8	15.5		3	
1,419	317	22.3	0.3	380	26.8	0.3	9.6		4	
2,487	820	33.0	0.7	853	34.3	0.7	18.1	1930	1	
2,987	428	14.3	0.4	500	16.7	0.5	20.7		2	
1,665	602	36.2	0.5	627	37.7	0.6	11.2		3	
1,057	154	14.6	0.1	175	16.6	0.2	7.9		4	
9,460	2,136	22.6	1.7	2,284	24.1	1.8	14.9	1929		
8,196	2,004	24.5	1.8	2,155	26.3	1.9	14.5	1930		
440	110	25.0	0.1	132	30.0	0.1	3.2	1929	1	Kol- och lerindustri.
415	54	13.0	0.0	71	17.1	0.1	2.6		2	
296	60	20.3	0.0	69	23.3	0.1	1.8		3	
524	78	14.9	0.1	92	17.6	0.1	3.3		4	
716	222	31.0	0.2	232	32.4	0.2	4.5	1930	1	
465	89	19.1	0.1	128	27.5	0.1	2.7		2	
1,290	571	44.3	0.4	590	45.7	0.5	7.7		3	
4,262	2,466	57.9	1.9	2,551	59.9	2.0	27.8		4	
1,675	302	18.0	0.2	364	21.7	0.3	2.7	1929		
6,733	3,348	49.7	2.6	3,501	52.0	2.7	10.4	1930		
1,788	70	3.9	0.2	70	3.9	0.2	39.2	1929	1	Konservindustri.
1,543	75	4.9	0.2	75	4.9	0.2	31.5		2	
1,446	81	5.6	0.2	81	5.6	0.2	27.4		3	
1,050	83	7.9	0.2	83	7.9	0.2	19.4		4	
2,236	366	16.4	0.8	371	16.6	0.8	41.9	1930	1	
1,892	178	9.4	0.4	192	10.1	0.4	33.5		2	
1,804	219	12.1	0.5	239	13.2	0.5	29.5		3	
1,157	54	4.7	0.1	62	5.4	0.1	20.2		4	
5,827	309	5.3	0.8	309	5.3	0.8	28.9	1929		
7,089	817	11.5	1.8	864	12.2	1.9	31.0	1930		
1,340	259	19.3	0.4	266	19.9	0.5	19.4	1929	1	Konstgödnings- industri.
1,182	128	10.8	0.2	162	13.7	0.3	15.1		2	
1,052	75	7.1	0.1	86	8.2	0.1	13.4		3	
1,290	198	15.3	0.3	207	16.0	0.3	17.8		4	
1,255	191	15.2	0.3	218	17.4	0.3	16.6	1930	1	
1,388	172	12.4	0.3	183	13.2	0.3	16.5		2	
1,541	213	13.8	0.3	246	16.0	0.4	18.3		3	
2,022	521	25.8	0.8	579	28.6	0.9	26.2		4	
4,864	660	13.6	1.1	721	14.8	1.2	16.3	1929		
6,206	1,097	17.7	1.7	1,226	19.8	1.9	19.3	1930		

Yrkesgrupp	År, kvartal	Antal med- lemmar	Av arbetslöshet drabbade personer						
			Hela antalet	Därav understödda					
				vid 15 veckors maximal understödstid		vid 20 veckors maximal understödstid			
				antal	%	antal	%		
Porslinsindustri	1929	1	729	177	48	27.1	48	27.1	
		2	752	600	77	12.8	77	12.8	
		3	760	415	309	74.5	309	74.5	
		4	770	169	19	11.2	19	11.2	
	1930	1	816	167	29	17.4	32	19.2	
		2	849	722	56	7.8	56	7.8	
		3	847	362	272	75.1	274	75.7	
		4	863	164	47	28.7	47	28.7	
	1929		753	692	350	50.6	350	50.6	
		1930		844	782	335	42.8	337	43.1
	Sockerindustri: kampanjar- betare	1929	1	634	631	12	1.9	12	1.9
			2	629	626	11	1.8	11	1.8
			3	613	603	1	0.2	1	0.2
			4	592	583	5	0.9	5	0.9
		1930	1	579	575	6	1.0	6	1.0
			2	572	556	4	0.7	5	0.9
3			563	533	3	0.6	3	0.6	
4			580	552	12	2.2	13	2.4	
1929			617	695	17	2.4	17	2.4	
		1930		573	654	18	2.8	18	2.8
Sockerindustri: årsarbetare .		1929	1	1,562	750	186	24.8	186	24.8
			2	1,539	1,053	370	35.1	371	35.2
			3	1,516	631	254	40.3	265	42.0
			4	1,546	599	227	37.9	255	42.6
		1930	1	1,559	541	146	27.0	167	30.9
			2	1,552	1,089	328	30.1	338	31.0
	3		1,524	545	214	39.3	218	40.0	
	4		1,570	589	218	37.0	226	38.4	
	1929		1,540	1,334	673	50.4	673	50.4	
		1930		1,551	1,299	597	46.0	608	46.8
	Torvindustri	1929	1	101	101	7	6.9	7	6.9
			2	102	93	6	6.5	6	6.5
			3	108	100	4	4.0	4	4.0
			4	105	101	4	4.0	5	5.0
		1930	1	105	104	6	5.8	6	5.8
			2	111	111	7	6.3	7	6.3
3			120	119	20	16.8	20	16.8	
4			121	116	21	18.1	21	18.1	
1929			104	120	11	9.2	11	9.2	
		1930		114	130	29	22.3	29	22.2

Arbetslösa veckor							Arbets- löshets- procent	År, kvartal	Yrkesgrupp	
Hela antalet	Däraf understödda									
	vid 15 veckors maximal understödstid			vid 20 veckors maximal understödstid						
	antal	%	per med- lem	antal	%	per med- lem				
562	121	21.5	0.2	131	23.3	0.2	6.4	1929	1	Porslinsindustri.
1,220	221	18.1	0.3	227	18.6	0.3	12.5		2	
1,223	644	52.7	0.8	654	53.5	0.9	12.4		3	
571	67	11.7	0.1	78	13.7	0.1	6.2		4	
609	80	13.1	0.1	99	16.3	0.1	6.2	1930	1	
1,274	145	11.4	0.2	157	12.3	0.2	11.5		2	
1,137	568	50.0	0.7	587	51.6	0.7	10.3		3	
816	189	23.2	0.2	205	25.1	0.2	7.9		4	
3,576	1,053	29.4	1.4	1,090	30.5	1.4	9.5	1929		
3,836	982	25.6	1.2	1,048	27.3	1.2	9.1	1930		
7,547	129	1.7	0.2	129	1.7	0.2	99.2	1929	1	Sockerindustri: kampanjarbetare.
7,988	45	0.6	0.1	80	1.0	0.1	97.7		2	
7,463	2	0.0	0.0	4	0.1	0.0	93.7		3	
3,724	21	0.6	0.0	21	0.6	0.0	52.4		4	
6,793	56	0.8	0.1	62	0.9	0.1	97.8	1930	1	
6,928	11	0.2	0.0	26	0.4	0.0	93.2		2	
6,492	7	0.1	0.0	7	0.1	0.0	88.7		3	
2,596	25	1.0	0.0	27	1.0	0.0	37.3		4	
26,722	197	0.7	0.3	234	0.9	0.4	86.6	1929		
22,809	99	0.4	0.2	122	0.5	0.2	79.6	1930		
5,213	1,146	22.0	0.7	1,146	22.0	0.7	27.8	1929	1	Sockerindustri: årsarbetare.
6,293	1,659	26.4	1.1	1,802	28.6	1.2	31.5		2	
4,577	1,338	29.2	0.9	1,501	32.8	1.0	23.2		3	
3,503	1,246	35.6	0.8	1,350	38.5	0.9	18.9		4	
4,629	814	17.6	0.5	1,001	21.6	0.6	24.7	1930	1	
6,337	1,722	27.2	1.1	1,820	28.7	1.2	31.4		2	
3,530	997	28.2	0.7	1,059	30.0	0.7	17.8		3	
2,749	814	29.6	0.5	871	31.7	0.6	14.6		4	
19,586	5,389	27.5	3.5	5,799	29.6	3.8	25.4	1929		
17,245	4,347	25.2	2.8	4,751	27.6	3.1	22.2	1930		
1,119	61	5.5	0.6	61	5.5	0.6	92.3	1929	1	Torvindustri.
737	39	5.3	0.4	39	5.3	0.4	55.6		2	
667	7	1.0	0.1	11	1.6	0.1	47.5		3	
822	14	1.7	0.1	16	1.9	0.2	65.2		4	
1,048	28	2.7	0.3	28	2.7	0.3	83.2	1930	1	
587	12	2.0	0.1	12	2.0	0.1	40.7		2	
882	74	8.4	0.6	74	8.4	0.6	56.5		3	
994	86	8.7	0.7	87	8.8	0.7	68.5		4	
3,345	121	3.6	1.2	127	3.8	1.2	64.3	1929		
3,511	200	5.7	1.8	201	5.7	1.8	61.6	1930		

Yrkesgrupp	År, kvartal	Antal med- lemmar	Av arbetslöshet drabbade personer						
			Hela antalet	Därav understödda					
				vid 15 veckors maximal understödstitid		vid 20 veckors maximal understödstitid			
				antal	%	antal	%		
Tändsticksindustri	1929	1	1,619	209	7	3.3	7	3.3	
		2	1,689	543	8	1.5	8	1.5	
		3	1,735	353	11	3.1	11	3.1	
		4	1,863	48	12	25.0	12	25.0	
	1930	1	1,989	76	9	11.8	9	11.8	
		2	2,050	941	32	3.4	33	3.5	
		3	2,007	129	44	34.1	44	34.1	
		4	1,967	310	65	21.0	66	21.3	
	1929		1,726	741	34	4.6	34	4.6	
	1930		2,004	1,200	114	9.5	114	9.5	
	Tvättinrättningar	1929	1	191	104	17	16.3	17	16.3
			2	213	56	8	14.3	8	14.3
3			216	50	12	24.0	12	24.0	
4			218	55	21	38.2	21	38.2	
1930		1	253	87	36	41.4	37	42.5	
		2	325	147	7	4.8	8	5.4	
		3	335	90	10	11.1	10	11.1	
		4	336	90	15	16.7	16	17.8	
1929			210	146	45	30.8	45	30.8	
1930			313	224	47	21.0	48	21.4	
Mekaniska verkstäder		1929	1	430	137	52	38.0	52	38.0
			2	435	153	18	11.8	18	11.8
	3		473	88	23	26.1	24	27.3	
	4		503	117	12	10.3	12	10.3	
	1930	1	491	158	42	26.6	42	26.6	
		2	503	179	47	26.3	47	26.3	
		3	520	139	51	36.7	51	36.7	
		4	510	166	62	37.3	66	39.8	
	1929		460	321	85	26.5	85	26.5	
	1930		506	318	133	41.8	133	41.8	
	Olika slag av fabriker	1929	1	1,309	535	165	30.8	165	30.8
			2	1,357	499	145	29.1	148	29.7
3			1,386	426	102	23.9	112	26.3	
4			1,436	443	120	27.1	121	27.3	
1930		1	1,479	537	174	32.4	179	33.3	
		2	1,490	581	173	29.8	190	32.7	
		3	1,536	505	172	34.1	183	36.2	
		4	1,607	715	178	24.9	199	27.8	
1929			1,372	822	326	39.7	326	39.7	
1930			1,527	1,044	445	42.6	449	43.0	

Arbetslösa veckor							Arbets- löshets- procent	År, kvartal	Yrkesgrupp	
Hela antalet	Därav understödda									
	vid 15 veckors maximal understödstid			vid 20 veckors maximal understödstid						
	antal	%	per med- lem	antal	%	per med- lem				
438	37	8.4	0.0	42	9.6	0.0	2.3	1929	1	Tändsticksindustri.
818	15	1.8	0.0	20	2.4	0.0	3.7		2	
563	26	4.6	0.0	26	4.6	0.0	2.5		3	
288	42	14.6	0.0	42	14.6	0.0	1.3		4	
292	43	14.7	0.0	45	15.4	0.0	1.2	1930	1	
1,617	65	4.0	0.0	75	4.6	0.0	6.1		2	
695	221	31.8	0.1	226	32.5	0.1	2.7		3	
1,153	349	30.3	0.2	414	35.9	0.2	4.9		4	
2,107	120	5.7	0.1	130	6.2	0.1	2.4	1929		
3,757	678	18.0	0.3	760	20.2	0.4	3.7	1930		
509	114	22.4	0.6	123	24.2	0.6	22.2	1929	1	Tvättinrättningar.
253	25	9.9	0.1	30	11.9	0.1	9.1		2	
372	63	16.9	0.3	63	16.9	0.3	13.2		3	
401	130	32.4	0.6	144	35.9	0.7	15.3		4	
619	213	34.4	0.8	248	40.1	1.0	20.4	1930	1	
477	17	3.6	0.1	27	5.7	0.1	11.3		2	
549	27	4.9	0.1	34	6.2	0.1	12.6		3	
576	54	9.4	0.2	64	11.1	0.2	14.3		4	
1,535	332	21.6	1.6	360	23.5	1.7	14.6	1929		
2,221	311	14.0	1.0	373	16.8	1.2	14.2	1930		
721	148	20.5	0.4	148	20.5	0.4	14.0	1929	1	Mekaniska verkstä- der.
478	60	12.6	0.1	60	12.6	0.1	8.5		2	
408	59	14.5	0.1	70	17.2	0.1	6.6		3	
688	43	6.3	0.1	46	6.7	0.1	11.4		4	
870	167	19.2	0.3	167	19.2	0.3	14.8	1930	1	
963	160	16.6	0.3	174	18.1	0.3	14.7		2	
936	243	26.0	0.5	263	28.1	0.5	13.8		3	
1,097	240	21.9	0.5	280	25.5	0.5	17.9		4	
2,295	310	13.5	0.7	324	14.1	0.7	10.0	1929		
3,866	810	21.0	1.6	884	22.9	1.7	15.3	1930		
3,488	830	23.8	0.6	873	25.0	0.7	22.2	1929	1	Olika slag av fabri- ker.
3,181	628	19.7	0.5	712	22.4	0.5	18.0		2	
2,742	417	15.2	0.3	492	17.9	0.4	15.2		3	
3,063	575	18.8	0.4	643	21.0	0.4	17.8		4	
3,890	914	23.5	0.6	1,020	26.2	0.7	21.9	1930	1	
3,740	824	22.0	0.6	947	25.3	0.6	19.3		2	
3,664	834	22.8	0.5	1,025	28.0	0.7	18.3		3	
4,690	722	15.4	0.4	870	18.6	0.5	24.3		4	
12,474	2,450	19.6	1.8	2,720	21.8	2.0	18.2	1929		
15,984	3,294	20.6	2.2	3,862	24.2	2.5	20.9	1930		

Yrkesgrupp	Ar, kvartal	Antal med- lemmar	Av arbetslöshet drabbade personer						
			Hela antalet	Därav understödda					
				vid 15 veckors maximal understödstid		vid 20 veckors maximal understödstid			
				antal	%	antal	%		
Olika slag av arbete	1929	1	512	284	77	27.1	77	27.1	
		2	526	276	44	15.9	44	15.9	
		3	569	249	48	19.3	48	19.3	
		4	588	296	71	24.0	71	24.0	
	1930	1	589	311	103	33.1	105	33.8	
		2	616	331	79	23.9	82	24.8	
		3	629	290	74	25.5	79	27.2	
		4	633	385	132	34.3	135	35.1	
	1929		549	439	166	37.8	166	37.8	
	1930		617	520	243	46.7	245	47.1	
	Samtliga yrkesgrupper . .	1929	1	25,684	14,701	5,243	35.7	5,243	35.7
			2	26,360	13,525	3,105	23.0	3,240	24.0
3			27,721	10,728	2,669	24.9	2,774	25.9	
4			28,421	13,016	3,648	28.0	3,790	29.1	
1930		1	28,863	15,054	5,718	38.0	5,772	38.3	
		2	29,584	17,061	4,343	25.5	4,569	26.8	
		3	30,419	13,486	4,682	34.7	4,844	35.9	
		4	30,782	17,420	6,449	37.0	6,647	38.2	
1929			27,045	22,221	9,249	41.6	9,249	41.6	
1930			29,966	26,295	12,655	48.1	12,690	48.3	
Samtliga yrkesgrupper utom sockerindustriens kampanj- arbetare och torvindustrien		1929	1	24,949	13,969	5,224	37.4	5,224	37.4
			2	25,629	12,806	3,088	24.1	3,223	25.2
	3		27,000	10,025	2,664	26.6	2,769	27.6	
	4		27,724	12,332	3,639	29.5	3,780	30.7	
	1930	1	28,179	14,375	5,706	39.7	5,760	40.1	
		2	28,901	16,394	4,332	26.4	4,557	27.8	
		3	29,736	12,834	4,659	36.3	4,821	37.6	
		4	30,081	16,752	6,416	38.3	6,613	39.5	
	1929		26,324	21,406	9,221	43.1	9,221	43.1	
	1930		29,279	25,511	12,608	49.4	12,643	49.6	
	B. Metallindustri-								
	Järnbruk	1929	1		1,418	463	32.7	463	32.7
2				859	220	25.6	221	25.7	
3				718	233	32.5	237	33.0	
4				914	348	38.1	354	38.7	
1930		1		2,105	859	40.8	861	40.9	
		2		1,772	789	44.5	794	44.8	
		3		1,901	901	47.4	915	48.1	
		4		2,524	1,206	47.8	1,224	48.5	
1931		1		3,160	1,527	48.3	1,550	49.1	
		2		2,928	1,150	39.3	1,205	41.2	
		3		2,989	1,319	44.1	1,345	45.0	
		4		2,960	1,214	41.0	1,244	42.0	
1929				1,914	768	40.1	768	40.1	
1930				3,482	2,066	59.3	2,067	59.4	
1931				4,377	2,749	62.8	2,763	63.1	

Arbetslösa veckor							Arbets- löshets- procent	År, kvartal	Yrkesgrupp	
Hela antalet	Därav understödda									
	vid 15 veckors maximal understödstitid			vid 20 veckors maximal understödstitid						
	antal	%	per med- lem	antal	%	per med- lem				
2,076	394	19.0	0.8	394	19.0	0.8	33.8	1929	1 2 3 4	Olika slag av arbete.
1,933	164	8.5	0.3	164	8.5	0.3	28.3			
1,822	150	8.2	0.3	151	8.3	0.3	24.6			
1,846	227	12.3	0.4	229	12.4	0.4	26.2			
2,161	401	18.6	0.7	455	21.1	0.8	30.6	1930	1 2 3 4	
2,329	295	12.7	0.5	316	13.6	0.5	29.1			
2,245	310	13.8	0.5	351	15.6	0.6	27.5			
2,654	467	17.6	0.7	518	19.5	0.8	34.9			
7,677	935	12.2	1.7	938	12.2	1.7	28.0	1929		
9,389	1,473	15.7	2.4	1,640	17.5	2.7	30.4	1930		
107,756	30,315	28.1	1.2	31,291	29.0	1.2	35.0	1929	1 2 3 4	Samtliga yrkes- grupper.
73,658	10,435	14.2	0.4	12,133	16.5	0.5	21.5			
58,627	8,241	14.1	0.3	9,082	15.5	0.3	16.3			
76,560	13,963	18.2	0.5	15,256	19.9	0.5	22.4			
108,591	29,374	27.1	1.0	31,245	28.8	1.1	31.4	1930	1 2 3 4	
88,195	15,761	17.9	0.5	18,178	20.6	0.6	22.9			
75,366	15,022	19.9	0.5	16,670	22.1	0.5	19.1			
106,431	26,715	25.1	0.9	29,482	27.7	1.0	28.8			
316,601	62,954	19.9	2.3	67,762	21.4	2.5	23.4	1929		
378,583	86,872	22.9	2.9	95,575	25.2	3.2	25.3	1930		
99,090	30,125	30.4	1.2	31,101	31.4	1.2	33.1	1929	1 2 3 4	Samtliga yrkes- grupper utom soc- kerindustriens kam- panjarbetare och torvindustrien.
64,933	10,351	15.9	0.4	12,014	18.5	0.5	19.5			
50,497	8,232	16.3	0.3	9,067	18.0	0.3	14.4			
72,014	13,928	19.3	0.5	15,219	21.1	0.6	21.6			
100,750	29,290	29.1	1.0	31,155	30.9	1.1	29.8	1930	1 2 3 4	
80,680	15,738	19.5	0.5	18,140	22.5	0.6	21.5			
67,992	14,941	22.0	0.5	16,589	24.4	0.6	17.6			
102,841	26,604	25.9	0.9	29,368	28.6	1.0	28.5			
286,534	62,636	21.9	2.4	67,401	23.5	2.6	21.8	1929		
352,263	86,573	24.6	3.0	95,252	27.0	3.3	24.1	1930		
arbetareförbundet.										
5,717	1,367	23.9		1,388	24.3			1929	1 2 3 4	Järnbruk.
3,345	496	14.8		550	16.4					
2,750	539	19.6		559	20.3					
3,311	873	26.4		924	27.9					
8,064	2,460	30.5		2,502	31.0			1930	1 2 3 4	
7,201	2,236	31.1		2,454	34.1					
8,427	2,671	31.7		2,910	34.5					
10,381	3,715	35.8		3,931	37.9					
14,997	5,661	37.7		6,256	41.7			1931	1 2 3 4	
13,637	3,232	23.7		3,883	28.5					
14,800	3,816	25.8		4,141	28.0					
14,739	4,194	28.5		4,628	31.4					
15,123	3,275	21.7		3,421	22.6			1929		
34,073	11,082	32.5		11,797	34.6			1930		
58,173	16,903	29.1		18,908	32.5			1931		

Yrkesgrupp	År, kvartal	Antal med- lemmar ¹⁾	Av arbetslöshet drabbade personer					
			Hela antalet	Därav understödda				
				vid 15 veckors maximal understödstid		vid 20 veckors maximal understödstid		
				antal	%	antal	%	
Mekaniska verkstäder	1929	1	4,681	1,752	37.4	1,762	37.6	
		2	2,775	974	35.1	1,034	37.3	
		3	2,570	827	32.2	861	33.5	
		4	2,199	760	34.6	794	36.1	
	1930	1	5,470	1,689	30.9	1,729	31.6	
		2	3,436	1,496	43.5	1,554	45.2	
		3	3,670	1,568	42.7	1,636	44.6	
		4	5,071	2,574	50.8	2,660	52.5	
	1931	1	8,204	3,793	46.2	3,900	47.5	
		2	8,053	3,157	39.2	3,455	42.9	
		3	7,691	3,126	40.6	3,281	42.7	
		4	8,925	3,828	42.9	4,041	45.3	
	1929		6,732	2,994	44.5	3,004	44.6	
	1930		8,996	4,914	54.6	4,940	54.9	
	1931		14,819	8,588	58.0	8,676	58.5	
	Rörarbetare	1929	1	554	278	50.2	279	50.4
2			367	180	49.0	195	53.1	
3			84	16	19.0	18	21.4	
4			242	61	25.2	64	26.4	
1930		1	586	285	48.6	285	48.6	
		2	438	230	52.5	240	54.8	
		3	200	59	29.5	65	32.5	
		4	460	206	44.8	219	47.6	
1931		1	803	443	55.2	448	55.8	
		2	671	314	46.8	351	52.3	
		3	245	45	18.4	54	22.0	
		4	678	280	41.3	295	43.5	
1929			705	369	52.3	370	52.5	
1930			879	504	57.3	504	57.3	
1931			1,137	685	60.2	690	60.7	
Samtliga yrkesgrupper		1929	1	24,777	6,653	26.9	2,504	37.6
	2		28,156	4,001	14.2	1,450	36.2	
	3		31,804	3,372	10.6	1,116	33.1	
	4		38,987	3,355	8.6	1,212	36.1	
	1930	1	27,495	8,161	29.7	2,875	35.2	
		2	31,875	5,646	17.7	2,588	45.8	
		3	34,385	5,771	16.8	2,616	45.3	
		4	41,442	8,055	19.4	4,103	50.9	
	1931	1	26,953	12,167	45.1	5,898	48.5	
		2	32,290	11,652	36.1	5,011	43.0	
		3	34,650	10,925	31.5	4,680	42.8	
		4	42,437	12,563	29.6	5,580	44.4	
	1929		30,609	9,351	30.5	4,141	44.3	
	1930		33,494	13,357	39.9	7,511	56.2	
	1931		33,748	20,333	60.3	12,124	59.6	

¹⁾ 1/3 av förbundets medlemsantal, beräknat på grundval av antalet redovisade veckor.

Arbetslösa veckor							Arbets- löshets- procent ¹⁾	År, kvartal	Y r k e s g r u p p
Hela antalet	Därav understödda								
	vid 15 veckors maximal understödstitid			vid 20 veckors maximal understödstitid					
	antal	%	per med- lem	antal	%	per med- lem			
25,351	8,823	34.8		9,261	36.5			1929 1	Mekaniska verkstä- der.
15,876	3,847	24.2		4,762	30.0			2	
13,058	2,954	22.6		3,296	25.2			3	
12,610	3,085	24.5		3,439	27.3			4	
24,022	7,192	29.9		7,718	32.1			1930 1	
19,662	6,403	32.6		7,239	36.8			2	
20,123	6,159	30.6		6,893	34.3			3	
29,415	12,451	42.3		13,343	45.4			4	
50,566	19,711	39.0		22,867	45.2			1931 1	
45,195	12,542	27.8		15,525	34.4			2	
43,840	13,268	30.3		14,969	34.1			3	
53,353	18,233	34.2		20,723	38.8			4	
66,895	18,709	28.0		20,758	31.0			1929	
93,222	32,205	34.5		35,193	37.8			1930	
192,954	63,754	33.0		74,084	38.4			1931	
4,106	1,845	44.9		1,864	45.4			1929 1	Rörarbetare.
2,012	613	30.5		808	40.2			2	
423	62	14.7		70	16.5			3	
1,088	177	16.3		192	17.6			4	
4,106	1,694	41.3		1,741	42.4			1930 1	
2,838	1,002	35.3		1,203	42.4			2	
1,005	169	16.8		229	22.8			3	
2,409	822	34.1		912	37.9			4	
6,519	2,859	43.9		3,153	48.4			1931 1	
4,355	1,271	29.2		1,675	38.5			2	
1,102	157	14.2		201	18.2			3	
3,896	1,120	28.7		1,237	31.8			4	
7,629	2,697	35.4		2,934	38.5			1929	
10,358	3,687	35.6		4,085	39.4			1930	
15,872	5,407	34.1		6,266	39.5			1931	
35,174	12,035	34.2	0.5	12,513	35.6	0.5	10.9	1929 1	Samtliga yrkes- grupper.
21,233	4,956	23.3	0.2	6,120	28.8	0.2	5.8	2	
16,231	3,555	21.9	0.1	3,925	24.2	0.1	3.9	3	
17,009	4,135	24.3	0.1	4,555	26.8	0.1	4.0	4	
36,192	11,346	31.3	0.4	11,961	33.0	0.4	10.1	1930 1	
29,701	9,641	32.5	0.3	10,896	36.7	0.3	7.2	2	
29,555	8,999	30.4	0.3	10,032	33.9	0.3	6.6	3	
42,205	16,988	40.3	0.4	18,186	43.1	0.4	9.3	4	
72,082	28,231	39.2	1.0	32,276	44.8	1.2	20.6	1931 1	
63,187	17,045	27.0	0.5	21,083	33.4	0.7	15.1	2	
59,742	17,241	28.9	0.5	19,311	32.3	0.6	13.3	3	
71,988	23,547	32.7	0.6	26,588	36.9	0.6	15.4	4	
89,647	24,681	27.5	0.8	27,113	30.2	0.9	5.8	1929	
137,653	46,974	34.1	1.4	51,075	37.1	1.5	8.2	1930	
266,999	86,064	32.2	2.5	99,258	37.2	2.9	15.8	1931	

¹ Arbetslösa veckor i procent av hela antalet redovisade veckor.

Tabellbilaga 2. Effektiviteten av en obligatorisk arbetslöshetsförsäk-

Yrkesgrupp	År, kvartal	Arbetslöshetsveckor, absolut antal								
		Hela antalet	Diskvalificerade på grund av				Understödda			
			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	understödstidens maximering		vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid		
					vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid				
A. Grov- och fabriks-										
Byggnadsindustri	1929	1	51,377	31,377	3,409	754	139	15,837	16,452	
		2	31,065	22,874	2,125	1,341	496	4,725	5,570	
		3	24,219	18,511	1,822	749	317	3,137	3,569	
		4	36,885	22,534	5,413	1,069	505	7,869	8,433	
	1930	1	52,463	31,662	3,151	1,442	414	16,208	17,236	
		2	39,587	25,511	4,000	2,387	968	7,689	9,108	
		3	34,223	22,747	2,862	1,753	859	6,861	7,755	
		4	51,449	31,502	3,948	2,444	948	13,555	15,051	
	1929		143,546	95,296	12,769	3,913	1,457	31,568	34,024	
	1930		177,722	111,422	13,961	8,026	3,189	44,313	49,150	
	Byggnadsämnesindustri	1929	1	26,665	13,800	2,763	371	121	9,731	9,981
			2	11,198	7,765	933	638	173	1,862	2,327
3			7,026	5,611	681	132	70	602	664	
4			18,331	13,129	1,953	560	139	2,689	3,110	
1930		1	25,748	15,609	1,761	411	78	7,967	8,300	
		2	13,471	8,570	1,864	881	395	2,156	2,642	
		3	10,539	7,580	1,338	294	120	1,327	1,501	
		4	24,273	15,406	2,856	878	317	5,133	5,694	
1929			63,220	40,305	6,330	1,701	503	14,884	16,082	
1930			74,031	47,165	7,819	2,464	910	16,583	18,137	
Glasindustri		1929	1	2,590	1,127	466	19	4	978	993
			2	1,584	1,162	212	39	14	171	196
	3		2,009	1,006	347	12	2	644	654	
	4		2,064	1,256	423	21	3	364	382	
	1930	1	2,663	1,223	521	35	9	884	910	
		2	3,911	1,096	975	100	27	1,740	1,813	
		3	3,984	848	1,107	189	58	1,840	1,971	
		4	4,851	1,068	1,682	222	74	1,879	2,027	
	1929		8,247	4,551	1,448	91	23	2,157	2,225	
	1930		15,409	4,235	4,285	546	168	6,343	6,721	
	Glödlampsindustri	1929	1	62	54	7	—	—	1	1
			2	159	123	13	—	—	23	23
3			133	122	4	—	—	7	7	
4			91	90	1	—	—	—	—	
1930		1	112	112	—	—	—	—	—	
		2	242	136	48	—	—	58	58	
		3	190	70	4	8	1	108	115	
		4	35	25	3	—	—	7	7	
1929			445	389	25	—	—	31	31	
1930			579	343	55	8	1	173	180	

ring enligt 1928 års förslag. Verkan av olika diskvalifikationsgrunder.

Arbetslöshetsveckor, relativt antal										År, kvartal	Yrkesgrupp	
15 veckors maximal understödstitid					20 veckors maximal understödstitid							
Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda	Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda			
	ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mimering			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mimering				
arbetareförbundet.												
100	61	7	1	31	100	61	7	0	32	1929	1	Byggnadsindu- stri.
100	74	7	4	15	100	74	7	1	18		2	
100	76	8	3	13	100	76	8	1	15		3	
100	61	15	3	21	100	61	15	1	23		4	
100	60	6	3	31	100	60	6	1	33	1930	1	
100	65	10	6	19	100	65	10	2	23		2	
100	67	8	5	20	100	67	8	2	23		3	
100	61	8	5	26	100	61	8	2	29		4	
100	66	9	3	22	100	66	9	1	24	1929		
100	63	8	4	25	100	63	8	1	28	1930		
100	52	10	1	37	100	52	10	1	37	1929	1	Byggnadsäm- nesindustri.
100	69	8	6	17	100	69	8	2	21		2	
100	79	10	2	9	100	79	10	1	10		3	
100	71	11	3	15	100	71	11	1	17		4	
100	61	7	1	31	100	61	7	0	32	1930	1	
100	64	14	6	16	100	64	14	2	20		2	
100	72	13	2	13	100	72	13	1	14		3	
100	63	12	4	21	100	63	12	1	24		4	
100	64	10	2	24	100	64	10	1	25	1929		
100	64	11	3	22	100	64	11	1	24	1930		
100	44	18	0	38	100	44	18	0	38	1929	1	Glasindustri.
100	73	13	3	11	100	73	13	2	12		2	
100	50	17	1	32	100	50	17	0	33		3	
100	61	20	1	18	100	61	20	0	19		4	
100	46	20	1	33	100	46	20	0	34	1930	1	
100	28	25	2	45	100	28	25	1	46		2	
100	21	28	5	46	100	21	28	1	50		3	
100	22	35	4	39	100	22	35	1	42		4	
100	55	18	1	26	100	55	18	0	27	1929		
100	27	28	4	41	100	27	28	1	44	1930		
100	87	11	—	2	100	87	11	—	2	1929	1	Glödlamps- industri.
100	77	8	—	15	100	77	8	—	15		2	
100	92	3	—	5	100	92	3	—	5		3	
100	99	1	—	—	100	99	1	—	—		4	
100	100	—	—	—	100	100	—	—	—	1930	1	
100	56	20	—	24	100	56	20	—	24		2	
100	37	2	4	57	100	37	2	0	61		3	
100	71	9	—	20	100	71	9	—	20		4	
100	87	6	—	7	100	87	6	—	7	1929		
100	59	10	1	30	100	59	10	0	31	1930		

Yrkesgrupp	År, kvartal	Arbetslöshetsveckor, absolut antal								
		Hela antalet	Diskvalificerade på grund av				Understödda			
			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	understödstidens maximering		vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid		
					vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid				
Gummiindustri	1929	1	1,821	976	496	—	—	349	349	
		2	3,611	1,664	1,364	42	8	541	575	
		3	2,609	1,399	203	78	27	929	980	
		4	1,419	880	142	80	17	317	380	
	1930	1	2,487	1,207	407	53	20	820	853	
		2	2,987	1,267	1,153	139	67	428	500	
		3	1,665	946	36	81	56	602	627	
		4	1,057	779	93	31	10	154	175	
	1929	9,460	4,919	2,205	200	52	2,136	2,284		
	1930	8,196	4,199	1,689	304	153	2,004	2,155		
	Kol- och lerindustri	1929	1	440	266	30	34	12	110	132
			2	415	296	31	34	17	54	71
3			296	213	13	10	1	60	69	
4			524	401	23	22	8	78	92	
1930		1	716	448	34	12	2	222	232	
		2	465	255	32	89	50	89	128	
		3	1,290	360	318	41	22	571	590	
		4	4,262	517	1,181	98	13	2,466	2,551	
1929		1,675	1,176	97	100	38	302	364		
1930		6,733	1,580	1,565	240	87	3,348	3,501		
Konservindustri		1929	1	1,788	1,649	69	—	—	70	70
			2	1,543	1,407	61	—	—	75	75
	3		1,446	1,294	69	2	2	81	81	
	4		1,050	864	103	—	—	83	83	
	1930	1	2,236	1,700	165	5	—	366	371	
		2	1,892	1,552	147	15	1	178	192	
		3	1,804	1,486	59	40	20	219	239	
		4	1,157	1,032	54	17	9	54	62	
	1929	5,827	5,214	302	2	2	309	309		
	1930	7,089	5,770	425	77	30	817	864		
	Konstgödningsindustri	1929	1	1,340	1,001	66	14	7	259	266
			2	1,182	943	53	58	24	128	162
3			1,052	908	54	15	4	75	86	
4			1,290	975	91	26	17	198	207	
1930		1	1,255	968	59	37	10	191	218	
		2	1,388	1,089	114	13	2	172	183	
		3	1,541	1,116	140	72	39	213	246	
		4	2,022	1,294	129	78	20	521	579	
1929		4,864	3,827	264	113	52	660	721		
1930		6,206	4,467	442	200	71	1,097	1,226		

Arbetslöshetsveckor, relativt antal										År, kvartal		Yrkesgrupp
15 veckors maximal understödstitid					20 veckors maximal understödstitid							
Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda	Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda			
	ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mering			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mering				
100	54	27	—	19	100	54	27	—	19	1929	1	Gummi- industri.
100	46	38	1	15	100	46	38	0	16		2	
100	54	7	3	36	100	54	7	1	38		3	
100	62	10	6	22	100	62	10	1	27		4	
100	49	16	2	33	100	49	16	1	34	1930	1	
100	42	39	5	14	100	42	39	2	17		2	
100	57	2	5	36	100	57	2	3	38		3	
100	73	9	3	15	100	73	9	1	17		4	
100	52	23	2	23	100	52	23	1	24	1929		
100	51	21	3	25	100	51	21	2	26	1930		
100	60	7	8	25	100	60	7	3	30	1929	1	Kol- och ler- industri.
100	71	8	8	13	100	71	8	4	17		2	
100	72	5	3	20	100	72	5	0	23		3	
100	77	4	4	15	100	77	4	1	18		4	
100	63	5	1	31	100	63	5	0	32	1930	1	
100	55	7	19	19	100	55	7	10	28		2	
100	28	25	3	44	100	28	25	1	46		3	
100	12	28	2	58	100	12	28	0	60		4	
100	70	6	6	18	100	70	6	2	22	1929		
100	24	23	3	50	100	24	23	1	52	1930		
100	92	4	—	4	100	92	4	—	4	1929	1	Konserv- industri.
100	91	4	—	5	100	91	4	—	5		2	
100	89	4	1	6	100	89	4	1	6		3	
100	82	10	—	8	100	82	10	—	8		4	
100	76	7	1	16	100	76	7	—	17	1930	1	
100	82	8	1	9	100	82	8	0	10		2	
100	83	3	2	12	100	83	3	1	13		3	
100	89	5	1	5	100	89	5	1	5		4	
100	90	5	0	5	100	90	5	0	5	1929		
100	81	6	1	12	100	81	6	1	12	1930		
100	75	5	1	19	100	75	5	0	20	1929	1	Konstgödnings- industri.
100	80	4	5	11	100	80	4	2	14		2	
100	87	5	1	7	100	87	5	0	8		3	
100	76	7	2	15	100	76	7	1	16		4	
100	77	5	3	15	100	77	5	1	17	1930	1	
100	79	8	1	12	100	79	8	0	13		2	
100	72	9	5	14	100	72	9	3	16		3	
100	64	6	4	26	100	64	6	1	29		4	
100	79	5	2	14	100	79	5	1	15	1929		
100	72	7	3	18	100	72	7	1	20	1930		

Yrkesgrupp	År, kvartal	Arbetslöshetsveckor, absolut antal							
		Hela antalet	Diskvalificerade på grund av				Understödda		
			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	understödstidens maximering		vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid	
					vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid			
Porslinsindustri	1929	1	562	304	118	19	9	121	131
		2	1,220	428	565	6	—	221	227
		3	1,223	443	119	17	7	644	654
		4	571	327	149	28	17	67	78
	1930	1	609	368	111	50	31	80	99
		2	1,274	486	627	16	4	145	157
		3	1,137	464	61	44	25	568	587
		4	816	494	111	22	6	189	205
	1929		3,576	1,502	951	70	33	1,053	1,090
	1930		3,836	1,812	910	132	66	982	1,048
Sockerindustri: kampanj- arbetare	1929	1	7,547	7,409	9	—	—	129	129
		2	7,988	7,872	7	64	29	45	80
		3	7,463	7,442	17	2	—	2	4
		4	3,724	3,698	5	—	—	21	21
	1930	1	6,793	6,724	1	12	6	56	62
		2	6,928	6,890	1	26	11	11	26
		3	6,492	6,480	5	—	—	7	7
		4	2,596	2,552	17	2	—	25	27
	1929		26,722	26,421	38	66	29	197	234
	1930		22,809	22,646	24	40	17	99	122
Sockerindustri: årsarbetare	1929	1	5,213	3,741	325	1	1	1,146	1,146
		2	6,293	3,696	681	257	114	1,659	1,802
		3	4,577	2,655	293	291	128	1,338	1,501
		4	3,503	1,709	294	254	150	1,246	1,350
	1930	1	4,629	3,291	165	359	172	814	1,001
		2	6,337	3,502	899	214	116	1,722	1,820
		3	3,530	2,287	136	110	48	997	1,059
		4	2,749	1,548	271	116	59	814	871
	1929		19,586	11,801	1,593	803	393	5,389	5,799
	1930		17,245	10,628	1,471	799	395	4,347	4,751
Torvindustri	1929	1	1,119	1,048	10	—	—	61	61
		2	737	690	4	4	4	39	39
		3	667	649	7	4	—	7	11
		4	822	794	11	3	1	14	16
	1930	1	1,048	1,008	12	—	—	28	28
		2	587	558	16	1	1	12	12
		3	882	758	50	—	—	74	74
		4	994	871	36	1	—	86	87
	1929		3,345	3,181	32	11	5	121	127
	1930		3,511	3,195	114	2	1	200	201

Arbetslöshetsveckor, relativt antal												
15 veckors maximal understödstid					20 veckors maximal understödstid							
Hela ant. arbetslösa veckor	Därav diskvalificerade på grund av			Därav understödda	Hela ant. arbetslösa veckor	Därav diskvalificerade på grund av			Därav understödda	År, kvartal	Yrkesgrupp	
	ej erlagda 26 avg.	ka-rens-best.	under-stöds-tidens maxi-mering			ej erlagda 26 avg.	ka-rens-best.	under-stöds-tidens maxi-mering				
100	54	21	3	22	100	54	21	2	23	1929	Porslins-industri.	
100	35	46	1	18	100	35	46	—	19	2		
100	36	10	1	53	100	36	10	0	54	3		
100	57	26	5	12	100	57	26	3	14	4		
100	61	18	8	13	100	61	18	5	16	1930	1	
100	38	49	2	11	100	38	49	1	12	2		
100	41	5	4	50	100	41	5	2	52	3		
100	60	14	3	23	100	60	14	1	25	4		
100	42	27	2	29	100	42	27	0	31	1929		
100	47	24	3	26	100	47	24	2	27	1930		
100	98	0	—	2	100	98	0	—	2	1929	Sockerindustri: kampanj-arbetare.	
100	98	0	1	1	100	98	0	1	1	2		
100	100	0	0	0	100	100	0	—	0	3		
100	99	0	—	1	100	99	0	—	1	4		
100	99	0	0	1	100	99	0	0	1	1930	1	
100	100	0	0	0	100	100	0	0	0	2		
100	100	0	—	0	100	100	0	—	0	3		
100	98	1	0	1	100	98	1	—	1	4		
100	99	0	0	1	100	99	0	0	1	1929		
100	99	0	1	0	100	99	0	0	1	1930		
100	72	6	0	22	100	72	6	0	22	1929	Sockerindustri: årsarbetare.	
100	59	11	4	26	100	59	11	1	29	2		
100	58	7	6	29	100	58	7	2	33	3		
100	49	8	7	36	100	49	8	4	39	4		
100	71	3	8	18	100	71	3	4	22	1930	1	
100	55	14	4	27	100	55	14	2	29	2		
100	65	4	3	28	100	65	4	1	30	3		
100	56	10	4	30	100	56	10	2	32	4		
100	60	8	4	28	100	60	8	2	30	1929		
100	62	8	5	25	100	62	8	2	28	1930		
100	93	1	—	6	100	93	1	—	6	1929	Torvindustri.	
100	93	1	1	5	100	93	1	1	5	2		
100	97	1	1	1	100	97	1	—	2	3		
100	97	1	0	2	100	97	1	0	2	4		
100	96	1	—	3	100	96	1	—	3	1930	1	
100	95	3	0	2	100	95	3	0	2	2		
100	86	6	—	8	100	86	6	—	8	3		
100	88	3	0	9	100	88	3	—	9	4		
100	95	1	0	4	100	95	1	0	4	1929		
100	91	3	0	6	100	91	3	0	6	1930		

Yrkesgrupp	År, kvartal	Arbetslöshetsveckor, absolut antal								
		Hela antalet	Diskvalificerade på grund av				Understödda			
			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	understödstidens maximering		vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid		
					vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid				
Tändsticksindustri	1929	1	438	218	176	7	2	37	42	
		2	818	299	499	5	—	15	20	
		3	563	222	302	13	13	26	26	
		4	288	212	27	7	7	42	42	
	1930	1	292	201	46	2	—	43	45	
		2	1,617	471	1,066	15	5	65	75	
		3	695	386	75	13	8	221	226	
		4	1,153	495	233	76	11	349	414	
	1929		2,107	951	1,004	32	22	120	130	
		1930		3,757	1,553	1,420	106	24	678	760
	Tvättinrättningar	1929	1	509	301	71	23	14	114	123
			2	253	178	41	9	4	25	30
			3	372	280	18	11	11	63	63
			4	401	226	31	14	—	130	144
1930		1	619	255	76	75	40	213	248	
		2	477	272	126	62	52	17	27	
		3	549	479	33	10	3	27	34	
		4	576	471	37	14	4	54	64	
1929			1,535	985	161	57	29	332	360	
		1930		2,221	1,477	272	161	99	311	373
Mekaniska verkstäder . .		1929	1	721	480	93	—	—	148	148
			2	478	317	101	—	—	60	60
			3	408	291	38	20	9	59	70
			4	688	607	35	3	—	43	46
	1930	1	870	618	85	—	—	167	167	
		2	963	665	110	28	14	160	174	
		3	936	599	72	22	2	243	263	
		4	1,097	710	84	63	23	240	280	
	1929		2,295	1,695	267	23	9	310	324	
		1930		3,866	2,592	351	113	39	810	884
	Olika slag av fabriker . .	1929	1	3,488	2,299	299	60	17	830	873
			2	3,181	2,148	265	140	56	628	712
			3	2,742	1,902	256	167	92	417	492
			4	3,063	2,144	228	116	48	575	643
1930		1	3,890	2,479	282	215	109	914	1,020	
		2	3,740	2,237	386	293	170	824	947	
		3	3,664	2,226	238	366	175	834	1,025	
		4	4,690	3,030	527	411	263	722	870	
1929			12,474	8,493	1,048	483	213	2,450	2,720	
		1930		15,984	9,972	1,433	1,285	717	3,294	3,862

Arbetslöshetsveckor, relativt antal										Ar, kvartal		Yrkesgrupp	
15 veckors maximal understödstitid					20 veckors maximal understödstitid								
Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda	Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda				
	ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mering			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mering					
100	50	40	2	8	100	50	40	0	10	1929	1	Tändsticks- industri.	
100	37	61	0	2	100	37	61	—	2		2		
100	39	54	2	5	100	39	54	2	5		3		
100	74	9	2	15	100	74	9	2	15		4		
100	69	16	0	15	100	69	16	—	15	1930	1		
100	29	66	1	4	100	29	66	0	5		2		
100	55	11	2	32	100	55	11	1	33		3		
100	43	20	7	30	100	43	20	1	36		4		
100	45	48	1	6	100	45	48	1	6	1929			
100	41	38	3	18	100	41	38	1	20	1930			
100	59	14	5	22	100	59	14	3	24	1929	1		Tvättinrätt- ningar.
100	70	16	4	10	100	70	16	2	12		2		
100	75	5	3	17	100	75	5	3	17		3		
100	56	8	4	32	100	56	8	—	36		4		
100	41	12	13	34	100	41	12	7	40	1930	1		
100	57	26	13	4	100	57	26	11	6		2		
100	87	6	2	5	100	87	6	1	6		3		
100	82	6	3	9	100	82	6	1	11		4		
100	64	10	4	22	100	64	10	2	24	1929			
100	67	12	7	14	100	67	12	4	17	1930			
100	67	12	—	21	100	67	12	—	21	1929	1		Mekaniska verkstäder.
100	66	21	—	13	100	66	21	—	13		2		
100	71	9	5	15	100	71	9	3	17		3		
100	88	5	1	6	100	88	5	—	7		4		
100	71	10	—	19	100	71	10	—	19	1930	1		
100	69	11	3	17	100	69	11	2	18		2		
100	64	8	2	26	100	64	8	0	28		3		
100	64	8	6	22	100	64	8	2	26		4		
100	74	12	0	14	100	74	12	0	14	1929			
100	67	9	3	21	100	67	9	1	23	1930			
100	66	8	2	24	100	66	8	1	25	1929	1		Olika slag av fabriker.
100	68	8	4	20	100	68	8	2	22		2		
100	70	9	6	15	100	70	9	3	18		3		
100	70	7	4	19	100	70	7	2	21		4		
100	64	7	5	24	100	64	7	3	26	1930	1		
100	60	10	8	22	100	60	10	5	25		2		
100	61	6	10	23	100	61	6	5	28		3		
100	65	11	9	15	100	65	11	5	19		4		
100	68	8	4	20	100	68	8	2	22	1929			
100	62	9	8	21	100	62	9	5	24	1930			

Yrkesgrupp	År, kvartal	Arbetslöshetsveckor, absolut antal								
		Hela antalet	Diskvalificerade på grund av				Understödda			
			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	understödstidens maximering		vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid		
					vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid				
Olika slag av arbete . . .	1929	1	2,076	1,530	127	25	25	394	394	
		2	1,933	1,661	107	1	1	164	164	
		3	1,822	1,572	82	18	17	150	151	
		4	1,846	1,462	151	6	4	227	229	
	1930	1	2,161	1,530	147	83	29	401	455	
		2	2,329	1,779	188	67	46	295	316	
		3	2,245	1,752	114	69	28	310	351	
		4	2,654	1,892	215	80	29	467	518	
	1929		7,677	6,225	467	50	47	935	938	
	1930		9,389	6,953	664	299	132	1,473	1,640	
	Samtliga yrkesgrupper	1929	1	107,756	67,580	8,534	1,327	351	30,315	31,291
			2	73,658	53,523	7,062	2,638	940	10,435	12,133
			3	58,627	44,520	4,325	1,541	700	8,241	9,082
			4	76,560	51,308	9,080	2,209	916	13,963	15,256
1930		1	108,591	69,403	7,023	2,791	920	29,374	31,245	
		2	88,195	56,336	11,752	4,346	1,929	15,761	18,178	
		3	75,366	50,584	6,648	3,112	1,464	15,022	16,670	
		4	106,431	63,686	11,477	4,553	1,786	26,715	29,482	
1929			316,601	216,931	29,001	7,715	2,907	62,954	67,762	
1930			378,583	240,009	36,900	14,802	6,099	86,872	95,575	
Samtliga yrkesgrupper utom sockerindustriens kampanjarbetare och torvindustrien		1929	1	99,090	59,123	8,515	1,327	351	30,125	31,101
			2	64,933	44,961	7,051	2,570	907	10,351	12,014
			3	50,497	36,429	4,301	1,535	700	8,232	9,067
			4	72,014	46,816	9,064	2,206	915	13,928	15,219
	1930	1	100,750	61,671	7,010	2,779	914	29,290	31,155	
		2	80,680	48,888	11,735	4,319	1,917	15,738	18,140	
		3	67,992	43,346	6,593	3,112	1,464	14,941	16,589	
		4	102,841	60,263	11,424	4,550	1,786	26,604	29,368	
	1929		286,534	187,329	28,931	7,638	2,873	62,636	67,401	
	1930		352,263	214,168	36,762	14,760	6,081	86,573	95,252	
	B. Metallindustri-									
	Järnbruk	1929	1	5,717	2,830	1,489	31	10	1,367	1,388
			2	3,345	1,995	747	107	53	496	550
			3	2,750	1,466	701	44	24	539	559
4			3,311	1,462	912	64	13	873	924	
1930		1	8,064	2,485	3,038	81	39	2,460	2,502	
		2	7,201	2,368	2,266	331	113	2,236	2,454	
		3	8,427	2,345	3,032	379	140	2,671	2,910	
		4	10,381	2,667	3,679	320	104	3,715	3,931	
1931		1	14,997	4,131	4,367	838	243	5,661	6,256	
		2	13,637	4,959	4,096	1,350	699	3,232	3,883	
		3	14,800	5,823	4,604	557	232	3,816	4,141	
		4	14,739	6,022	3,815	708	274	4,194	4,628	
1929			15,123	7,753	3,849	246	100	3,275	3,421	
1930			34,073	9,865	12,015	1,111	396	11,082	11,797	
1931		58,173	20,935	16,882	3,453	1,448	16,903	18,908		

Arbetslöshetsveckor, relativt antal										År, kvartal		Yrkesgrupp
15 veckors maximal understödstitid					20 veckors maximal understödstitid							
Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda	Hela ant. arbets- lösa veckor	Därav diskvalifi- cerade på grund av			Därav under- stödda			
	ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mering			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	under- stöds- tidens maxi- mering				
100	74	6	1	19	100	74	6	1	19	1929	1	Olika slag av arbete.
100	85	6	0	9	100	85	6	0	9		2	
100	86	5	1	8	100	86	5	1	8		3	
100	79	9	0	12	100	79	9	0	12		4	
100	71	7	3	19	100	71	7	1	21	1930	1	
100	76	8	3	13	100	76	8	2	14		2	
100	78	5	3	14	100	78	5	1	16		3	
100	71	8	3	18	100	71	8	1	20		4	
100	81	6	1	12	100	81	6	1	12	1929		Samtliga yr- kesgrupper.
100	74	7	3	16	100	74	7	1	18	1930		
100	63	8	1	28	100	63	8	0	29	1929	1	
100	72	10	4	14	100	72	10	1	17		2	
100	76	7	3	14	100	76	7	1	16		3	
100	67	12	3	18	100	67	12	1	20		4	
100	64	6	3	27	100	64	6	1	29	1930	1	
100	64	13	5	18	100	64	13	2	21		2	
100	67	9	4	20	100	67	9	2	22		3	Samtliga yr- kesgrupper utom sockerin- dustriens kam- panjarbetare och torvindus- trien.
100	60	11	4	25	100	60	11	1	28		4	
100	69	9	2	20	100	69	9	1	21	1929		
100	63	10	4	23	100	63	10	2	25	1930		
100	60	9	1	30	100	60	9	0	31	1929	1	Järnbruk.
100	69	11	4	16	100	69	11	1	19		2	
100	72	9	3	16	100	72	9	1	18		3	
100	65	13	3	19	100	65	13	1	21		4	
100	61	7	3	29	100	61	7	1	31	1930	1	
100	61	14	5	20	100	61	14	2	23		2	
100	64	10	4	22	100	64	10	2	24		3	
100	59	11	4	26	100	59	11	1	29		4	
100	65	10	3	22	100	65	10	1	24	1929		
100	61	10	4	25	100	61	10	2	27	1930		
arbetareförbundet.												
100	50	26	0	24	100	50	26	0	24	1929	1	
100	60	22	3	15	100	60	22	2	16		2	
100	53	25	2	20	100	53	25	2	20		3	
100	44	28	2	26	100	44	28	0	28		4	
100	30	38	1	31	100	30	38	1	31	1930	1	
100	33	31	5	31	100	33	31	2	34		2	
100	28	36	4	32	100	28	36	1	35		3	
100	26	35	3	36	100	26	35	1	38		4	
100	28	29	5	38	100	28	29	1	42	1931	1	
100	36	30	10	24	100	36	30	5	29		2	
100	39	31	4	26	100	39	31	2	28		3	
100	41	26	4	29	100	41	26	2	31		4	
100	51	25	2	22	100	51	25	1	23	1929		
100	29	35	3	33	100	29	35	1	35	1930		
100	36	29	6	29	100	36	29	2	33	1931		

Yrkesgrupp	År, kvartal	Arbetslöshetsveckor, absolut antal							
		Hela antalet	Diskvalificerade på grund av				Understödda		
			ej er- lagda 26 avg.	ka- rens- best.	understödstidens maximering		vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid	
					vid 15 veckors maximal under- stödstid	vid 20 veckors maximal under- stödstid			
Mekaniska verkstäder . .	1929	1	25,351	12,047	3,772	709	271	8,823	9,261
		2	15,876	9,224	1,143	1,662	747	3,847	4,762
		3	13,058	7,631	1,601	872	530	2,954	3,296
		4	12,610	7,851	1,112	562	208	3,085	3,439
	1930	1	24,022	11,515	4,311	1,004	478	7,192	7,718
		2	19,662	9,684	2,024	1,551	715	6,403	7,239
		3	20,123	9,536	2,784	1,644	910	6,159	6,893
		4	29,415	11,768	3,400	1,796	904	12,451	13,343
	1931	1	50,566	17,286	7,930	5,639	2,483	19,711	22,867
		2	45,195	18,457	7,511	6,685	3,702	12,542	15,525
		3	43,840	19,522	7,180	3,870	2,169	13,268	14,969
		4	53,353	22,379	7,967	4,774	2,284	18,233	20,723
	1929		66,895	36,753	7,628	3,805	1,756	18,709	20,758
	1930		93,222	42,503	12,519	5,995	3,007	32,205	35,193
	1931		192,954	77,644	30,588	20,968	10,638	63,754	74,084
Rörarbetare	1929	1	4,106	1,828	414	19	—	1,845	1,864
		2	2,012	1,049	110	240	45	613	808
		3	423	324	24	13	5	62	70
		4	1,088	749	119	43	28	177	192
	1930	1	4,106	1,970	390	52	5	1,694	1,741
		2	2,838	1,346	156	334	133	1,002	1,203
		3	1,005	668	58	110	50	169	229
		4	2,409	1,157	278	152	62	822	912
	1931	1	6,519	2,609	577	474	180	2,859	3,153
		2	4,355	2,054	237	793	389	1,271	1,675
		3	1,102	728	95	122	78	157	201
		4	3,896	2,094	417	265	148	1,120	1,237
	1929		7,629	3,950	667	315	78	2,697	2,934
	1930		10,358	5,141	882	648	250	3,687	4,085
	1931		15,872	7,485	1,326	1,654	795	5,407	6,266
Samtliga yrkesgrupper	1929	1	35,174	16,705	5,675	759	281	12,035	12,513
		2	21,233	12,268	2,000	2,009	845	4,956	6,120
		3	16,231	9,421	2,326	929	559	3,555	3,925
		4	17,009	10,062	2,143	669	249	4,135	4,555
	1930	1	36,192	15,970	7,739	1,137	522	11,346	11,961
		2	29,701	13,398	4,446	2,216	961	9,641	10,896
		3	29,555	12,549	5,874	2,133	1,100	8,999	10,032
		4	42,205	15,592	7,357	2,268	1,070	16,988	18,186
	1931	1	72,082	24,026	12,874	6,951	2,906	28,231	32,276
		2	63,187	25,470	11,844	8,828	4,790	17,045	21,083
		3	59,742	26,073	11,879	4,549	2,479	17,241	19,311
		4	71,988	30,495	12,199	5,747	2,706	23,547	26,588
	1929		89,647	48,456	12,144	4,366	1,934	24,681	27,113
	1930		137,653	57,509	25,416	7,754	3,653	46,974	51,075
	1931		266,999	106,064	48,796	26,075	12,881	86,064	99,258

Arbetslöshetsveckor, relativt antal												Yrkesgrupp
15 veckors maximal understödstitid					20 veckors maximal understödstitid							
Hela ant. arbetslösa veckor	Därav diskvalificerade på grund av			Därav understödda	Hela ant. arbetslösa veckor	Därav diskvalificerade på grund av			Därav understödda	År, kvartal		
	ej erlagda 26 avg.	karrensbest.	understöds-tidens maximering			ej erlagda 26 avg.	karrensbest.	understöds-tidens maximering				
100	47	15	3	35	100	47	15	1	37	1929	1 2 3 4	Mekaniska verkstäder.
100	58	7	11	24	100	58	7	5	30			
100	59	12	6	23	100	59	12	4	25			
100	62	9	4	25	100	62	9	2	27			
100	48	18	4	30	100	48	18	2	32	1930	1 2 3 4	
100	49	10	8	33	100	49	10	4	37			
100	47	14	8	31	100	47	14	5	34			
100	40	12	6	42	100	40	12	3	45			
100	34	16	11	39	100	34	16	5	45	1931	1 2 3 4	
100	41	16	15	28	100	41	16	9	34			
100	45	16	9	30	100	45	16	5	34			
100	42	15	9	34	100	42	15	4	39			
100	55	11	6	28	100	55	11	3	31	1929 1930 1931		
100	46	13	6	35	100	46	13	3	38			
100	40	16	11	33	100	40	16	6	38			
100	45	10	0	45	100	45	10	—	45	1929	1 2 3 4	Rörarbetare.
100	52	5	12	31	100	52	5	3	40			
100	76	6	3	15	100	76	6	1	17			
100	69	11	4	16	100	69	11	2	18			
100	48	10	1	41	100	48	10	0	42	1930	1 2 3 4	
100	47	6	12	35	100	47	6	5	42			
100	66	6	11	17	100	66	6	5	23			
100	48	12	6	34	100	48	12	2	38			
100	40	9	7	44	100	40	9	3	48	1931	1 2 3 4	
100	47	6	18	29	100	47	6	8	39			
100	66	9	11	14	100	66	9	7	18			
100	54	10	7	29	100	54	10	4	32			
100	52	9	4	35	100	52	9	0	39	1929 1930 1931		
100	50	8	6	36	100	50	8	3	49			
100	47	8	11	34	100	47	8	5	40			
100	48	16	2	34	100	48	16	0	36	1929	1 2 3 4	Samtliga yrkesgrupper.
100	58	9	10	23	100	58	9	4	29			
100	58	14	6	22	100	58	14	4	24			
100	59	13	4	24	100	59	13	1	27			
100	44	22	3	31	100	44	22	1	33	1930	1 2 3 4	
100	45	15	7	33	100	45	15	3	37			
100	43	20	7	30	100	43	20	3	34			
100	37	18	5	40	100	37	18	2	43			
100	33	18	10	39	100	33	18	4	45	1931	1 2 3 4	
100	40	19	14	27	100	40	19	8	33			
100	44	20	7	29	100	44	20	4	32			
100	42	17	8	33	100	42	17	4	37			
100	54	14	4	28	100	54	14	2	30	1929 1930 1931		
100	42	18	6	34	100	42	18	3	37			
100	40	18	10	32	100	40	18	5	37			

Tabellbilaga 3. Understödda veckor i procent av arbetslösa veckor för arbetslöshetsperioder av olika varaktighet.

A. Grov- och fabriksarbetareförbundet.

Arbetslöshets- periodens var- aktighet i veckor per kvartal	15 veckors maximal understödstit								20 veckors maximal understödstit							
	1929				1930				1929				1930			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.	kv.
1	3.6	6.1	16.6	1.8	8.3	2.9	23.5	2.9	3.6	6.5	16.6	1.8	8.4	3.0	23.6	3.0
2	29.5	19.8	29.4	25.3	34.2	13.4	32.7	28.9	29.5	20.6	29.6	26.0	34.4	13.8	33.6	29.3
3	40.8	31.2	22.9	26.8	40.3	32.5	33.6	32.3	40.8	32.4	24.1	28.0	40.4	33.9	34.6	33.8
4	43.0	31.5	28.0	28.7	41.3	32.9	31.3	33.3	43.0	33.9	29.3	30.4	41.9	35.6	32.2	34.6
5	45.4	29.9	21.4	29.0	45.0	32.2	32.8	32.5	45.5	32.5	23.2	30.8	45.4	35.4	34.0	34.3
6	45.9	26.3	23.8	29.2	42.0	30.5	29.1	38.8	46.2	29.8	26.1	31.2	43.1	34.2	31.9	40.9
7	41.0	24.1	21.5	24.1	43.4	29.9	28.9	35.2	41.3	26.6	23.1	26.3	44.5	33.4	30.7	37.3
8	40.9	17.6	17.7	21.0	39.2	24.4	24.5	33.8	41.0	22.7	19.8	23.2	40.0	29.0	27.6	36.5
9	41.6	18.5	16.1	21.3	36.2	22.3	25.9	34.7	42.4	22.0	18.1	23.9	37.7	26.1	28.3	38.8
10	39.6	13.3	12.5	18.0	35.1	21.5	22.5	28.4	40.4	17.0	14.7	20.3	37.0	25.4	26.7	32.0
11	36.0	11.0	18.9	20.2	33.6	21.5	17.9	24.4	37.2	14.9	20.2	22.2	36.1	24.8	21.0	28.1
12	19.0	7.5	12.4	9.1	17.7	16.9	14.0	14.6	20.3	9.9	13.6	10.4	19.9	21.0	16.6	17.5
13	—	4.1	3.5	—	—	6.2	6.6	—	—	5.6	4.8	—	—	8.6	9.0	—
Alla arbetslöshetsperioder	28.1	14.2	14.1	18.2	27.1	17.9	19.9	25.1	29.0	16.5	15.5	19.9	28.8	20.6	22.1	27.7

B. Metallindustriarbetareförbundet.

Arbetslös- hetsperi- odens var- aktighet i veckor per kvartal	15 veckors maximal understödstit											
	1929				1930				1931			
	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
1	1.6	12.4	4.3	5.8	0.9	8.0	3.0	5.1	2.4	6.9	6.7	4.7
2	24.9	29.4	31.0	25.8	26.3	29.7	29.9	25.8	24.3	26.0	22.8	21.5
3	36.3	40.6	34.4	34.7	35.8	40.3	38.9	35.8	34.0	32.4	29.1	27.7
4	43.7	42.1	38.9	38.5	42.5	44.7	43.0	44.7	40.1	36.5	35.3	36.2
5	48.2	45.6	38.1	45.4	46.1	49.7	39.2	45.1	47.1	41.9	38.6	41.0
6	48.1	39.8	37.3	40.7	47.4	49.8	44.7	55.8	49.3	43.1	43.0	44.2
7	51.4	36.0	35.9	33.6	54.0	43.8	47.9	57.3	56.3	40.0	43.8	49.1
8	48.5	28.8	33.0	34.0	50.4	50.3	43.0	49.6	57.2	44.3	40.3	43.1
9	53.2	31.8	32.1	41.3	45.9	39.2	38.4	49.8	56.7	36.2	38.3	45.7
10	48.1	26.4	29.3	32.3	43.6	47.4	39.1	45.7	55.6	35.8	40.2	40.9
11	49.1	19.5	31.7	11.6	38.9	38.6	44.9	34.7	57.5	39.6	38.4	25.8
12	45.6	37.8	25.0	—	42.9	38.9	46.2	—	45.0	31.3	37.2	—
13	24.9	9.7	10.1	—	19.7	17.8	16.1	—	32.4	13.6	16.0	—
Alla arbetslöshetsperioder	34.2	23.3	21.9	24.3	31.3	32.5	30.4	40.3	39.2	27.0	28.9	32.7

Arbetslös- hetsperi- odens var- aktighet i veckor per kvartal	20 veckors maximal understödstitid											
	1929				1930				1931			
	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
1	1.6	12.7	4.4	6.1	0.9	8.2	3.3	5.2	2.4	7.3	7.0	4.9
2	25.1	30.0	31.9	26.7	26.5	30.4	30.2	26.2	24.7	26.8	23.5	22.0
3	36.4	42.5	35.6	35.5	35.9	41.5	39.3	36.6	34.2	34.0	30.4	28.5
4	43.7	47.2	39.3	41.2	43.2	46.3	44.2	46.0	40.5	39.9	36.9	37.7
5	48.3	49.9	40.8	48.9	46.9	51.0	40.8	47.0	48.0	45.4	41.0	42.8
6	48.3	46.6	39.0	43.1	47.9	52.5	47.5	57.4	50.6	47.8	45.3	45.7
7	51.7	42.0	39.3	34.9	54.4	48.4	50.5	60.5	58.5	45.3	45.9	51.6
8	48.7	39.8	37.1	36.7	51.7	53.6	46.2	52.3	60.5	51.4	43.6	46.9
9	54.2	39.0	33.2	42.6	46.8	44.6	41.5	52.7	61.0	45.3	43.0	50.3
10	49.0	34.3	33.4	34.5	46.6	53.8	43.3	50.5	59.5	43.5	45.9	45.3
11	50.1	24.8	37.9	14.9	40.8	45.2	49.8	38.9	62.7	48.3	43.5	32.4
12	48.4	46.2	27.1	—	46.5	45.6	52.3	—	51.9	40.2	42.1	—
13	27.3	15.2	12.7	—	22.8	23.9	21.8	—	41.9	22.3	20.7	—
Alla arbets- löshets- perioder	35.6	28.8	24.2	26.8	33.0	36.7	33.9	43.1	44.8	33.4	32.3	36.9

Tabellbilaga 4. Jämförelse mellan antalet understödda personer och understödda veckor för I) personer med 1 års oavbruten medlemstid och II) övriga personer.

Första och tredje kvartalen 1930.

Yrkesgrupp	År, Kvar- tal	Av arbetslöshet drabbade personer						Arbetslösa veckor						Ar- bets- lös- hets- pro- cent ²
		Hela antalet	Därav understödda				Hela antalet	Därav understödda						
			vid 15 v. maximal under- stöd- stid		vid 20 v. maximal under- stöd- stid			vid 15 v. maximal under- stöd- stid		vid 20 v. maximal under- stöd- stid				
			Antal	%	Antal	%		Antal	%	Antal	%			
A. Grov- och Fabriksarbetareförbundet.														
I) Personer med 1 års oavbruten medlemstid.														
1930														
1 ¹	1	5,222	2,819	54.0	2,840	54.4	37,113	14,656	39.5	15,645	42.2	39.7		
	3	4,465	1,776	39.8	1,877	42.0	26,494	6,586	24.9	7,471	28.2	23.2		
2	1	2,448	1,246	50.9	1,247	50.9	19,000	7,521	39.6	7,834	41.2	39.9		
	3	1,896	470	24.8	498	26.3	7,940	1,257	15.8	1,431	18.0	13.7		
3	1	575	245	42.6	245	42.6	2,389	867	36.3	890	37.3	11.1		
	3	891	579	65.0	585	65.7	3,665	1,802	49.2	1,930	52.7	15.3		
4	1	6	—	—	—	—	61	—	—	—	—	31.8		
	3	40	37	92.5	37	92.5	140	108	77.1	115	82.1	21.1		
5	1	768	345	44.9	345	44.9	2,229	776	34.8	809	36.3	18.8		
	3	567	459	81.0	460	81.1	1,414	597	42.2	622	44.0	10.8		
6	1	45	23	51.1	23	51.1	327	152	46.5	157	48.0	2.5		
	3	320	270	84.4	270	84.4	1,061	522	49.2	538	50.7	7.0		
7	1	207	74	35.7	74	35.7	1,557	352	22.6	357	22.9	39.1		
	3	169	48	28.4	49	29.0	1,208	194	16.1	214	17.7	26.2		
8	1	132	36	27.3	36	27.3	907	153	16.9	180	19.8	13.9		
	3	189	68	36.0	71	37.6	1,172	208	17.7	241	20.6	15.7		
9	1	125	27	21.6	30	24.0	505	67	13.3	86	17.0	6.3		
	3	315	265	84.1	267	84.8	992	561	56.6	580	58.5	10.7		
10 k	1	502	6	1.2	6	1.2	5,941	56	0.9	62	1.0	97.5		
	3	463	2	0.4	2	0.4	5,633	2	0.0	2	0.0	88.1		
10 å	1	468	146	31.2	167	35.7	4,146	814	19.6	1,001	24.1	24.9		
	3	436	195	44.7	199	45.6	2,676	871	32.5	933	34.9	15.3		
11	1	86	6	7.0	6	7.0	859	28	3.3	28	3.3	82.3		
	3	91	20	22.0	20	22.0	626	74	11.8	74	11.8	52.3		
12	1	54	8	14.8	8	14.8	224	40	17.9	42	18.8	1.2		
	3	77	38	49.4	38	49.4	382	183	47.9	188	49.2	1.8		
13	1	56	26	46.4	27	48.2	369	138	37.4	164	44.4	18.5		
	3	47	10	21.3	10	21.3	275	27	9.8	34	12.4	11.5		
14	1	102	41	40.2	41	40.2	507	166	32.7	166	32.7	11.1		
	3	102	47	46.1	47	46.1	671	229	34.1	249	37.1	12.7		
15	1	403	160	39.7	165	40.9	2,809	794	28.3	900	32.0	20.4		
	3	386	162	42.0	173	44.8	2,981	796	26.7	972	32.6	18.9		
16	1	244	92	37.7	94	38.5	1,776	332	18.7	381	21.5	31.6		
	3	224	70	31.3	75	33.5	1,773	286	16.1	327	18.4	26.7		
Samtliga yrkes- grupper	1	11,443	5,300	46.3	5,354	46.8	80,719	26,912	33.3	28,702	35.6	29.4		
	3	10,678	4,516	42.3	4,678	43.8	59,103	14,303	24.2	15,921	26.9	18.3		
Samtliga yrkes- grupper utom 10 k och 11 .	1	10,855	5,288	48.7	5,342	49.2	73,919	26,828	36.3	28,612	38.7	27.6		
	3	10,124	4,494	44.4	4,656	46.0	52,844	14,227	26.9	15,845	30.0	16.8		

¹ Yrkesgruppernas beteckning: 1. Byggnadsindustri. 2. Byggnadsämnesindustri. 3. Glasindustri. 4. Glödlampsindustri. 5. Gummiindustri. 6. Kol- och lerindustri. 7. Konservindustri. 8. Konstgödningsindustri. 9. Porslinsindustri. 10 k. Sockerindustriens kampanjarbetare. 10 å. Sockerindustriens årsarbetare. 11. Torvindindustri. 12. Tändsticksindustri. 13. Tvättinrättningar. 14. Mekaniska verkstäder. 15. Olika slag av fabriker. 16. Olika slag av arbete. — ² Arbetslösa veckor: i procent av genomlevda veckor.

Yrkesgrupp	År, Kvar- tal	Av arbetslöshet drabbade personer						Arbetslösa veckor						Ar- bets- lösa- hets- pro- cent
		Hela antalet	Därav understödda				Hela antalet	Därav understödda						
			vid 15 v. maximal under- stöd- stid		vid 20 v. maximal under- stöd- stid			vid 15 v. maximal under- stöd- stid		vid 20 v. maximal under- stöd- stid				
			Antal	%	Antal	%		Antal	%	Antal	%			
			II) Övriga personer.											
	1930													
1	1	1,920	260	13.5	260	13.5	15,350	1,552	10.1	1,591	10.4	50.7		
	3	1,339	64	4.8	64	4.8	7,729	275	3.6	284	3.7	25.1		
2	1	807	74	9.2	74	9.2	6,748	446	6.6	466	6.9	51.6		
	3	589	19	3.2	19	3.2	2,599	70	2.7	70	2.7	18.0		
3	1	69	4	5.8	4	5.8	274	17	6.2	20	7.3	11.7		
	3	76	11	14.5	11	14.5	319	38	11.9	41	12.9	14.1		
4	1	12	—	—	—	—	51	—	—	—	—	6.0		
	3	14	—	—	—	—	50	—	—	—	—	10.7		
5	1	105	16	15.2	16	15.2	258	44	17.1	44	17.1	13.7		
	3	65	5	7.7	5	7.7	251	5	2.0	5	2.0	15.0		
6	1	45	17	37.8	17	37.8	389	70	18.0	75	19.3	13.9		
	3	40	10	25.0	10	25.0	229	49	21.4	52	22.7	15.2		
7	1	89	2	2.2	2	2.2	679	14	2.1	14	2.1	50.1		
	3	71	4	5.6	4	5.6	596	25	4.2	25	4.2	39.5		
8	1	48	6	12.5	6	12.5	348	38	10.9	38	10.9	33.7		
	3	43	2	4.7	2	4.7	369	5	1.4	5	1.4	37.3		
9	1	42	2	4.8	2	4.8	104	13	12.5	13	12.5	5.8		
	3	47	7	14.9	7	14.9	145	7	4.8	7	4.8	8.4		
10 k	1	73	—	—	—	—	852	—	—	—	—	100.0		
	3	70	1	1.4	1	1.4	859	5	0.6	5	0.6	93.1		
10 å	1	73	—	—	—	—	483	—	—	—	—	23.5		
	3	109	19	17.4	19	17.4	854	126	14.8	126	14.8	37.5		
11	1	18	—	—	—	—	189	—	—	—	—	87.5		
	3	28	—	—	—	—	256	—	—	—	—	70.8		
12	1	22	1	4.5	1	4.5	68	3	4.4	3	4.4	1.3		
	3	52	6	11.5	6	11.5	313	38	12.1	38	12.1	6.2		
13	1	31	10	32.3	10	32.3	250	75	30.0	84	33.6	23.9		
	3	43	—	—	—	—	274	—	—	—	—	14.0		
14	1	56	1	1.8	1	1.8	363	1	0.3	1	0.3	27.8		
	3	37	4	10.8	4	10.8	265	14	5.3	14	5.3	18.2		
15	1	134	14	10.4	14	10.4	1,081	120	11.1	120	11.1	27.8		
	3	119	10	8.4	10	8.4	683	38	5.6	53	7.8	16.2		
16	1	67	11	16.4	11	16.4	385	69	17.9	74	19.2	26.5		
	3	66	4	6.1	4	6.1	472	24	5.1	24	5.1	30.8		
Samtliga yrkes- grupper . . .	1	3,611	418	11.6	418	11.6	27,872	2,462	8.8	2,543	9.1	39.0		
	3	2,808	166	5.9	166	5.9	16,263	719	4.4	749	4.6	22.2		
Samtliga yrkes- grupper utom 10 k och 11 .	1	3,520	418	11.9	418	11.9	26,831	2,462	9.2	2,543	9.5	38.1		
	3	2,710	165	6.1	165	6.1	15,148	714	4.7	744	4.9	21.1		

Yrkesgrupp	År, Kvar- tal	Av arbetslöshet drabbade personer						Arbetslösa veckor					
		Hela antalet	Därav understödda				Hela antalet	Därav understödda					
			vid 15 v. maximal under- stödstid		vid 20 v. maximal under- stödstid			vid 15 v. maximal under- stödstid		vid 20 v. maximal under- stödstid			
			Antal	%	Antal	%		Antal	%	Antal	%		
	1930	B. Metallindustriarbetareförbundet.											
		D) Personer med 1 års oavbruten medlemstid.											
1 ¹	1	1,838	821	44.7	823	44.8	6,871	2,316	33.7	2,358	34.3		
	3	1,735	873	50.3	887	51.1	7,578	2,563	33.8	2,799	36.9		
2	1	4,375	1,519	34.7	1,559	35.6	18,714	6,459	34.5	6,985	37.3		
	3	2,902	1,461	50.3	1,526	52.6	16,431	5,767	35.1	6,491	39.5		
3	1	402	259	64.4	259	64.4	2,579	1,516	58.8	1,563	60.6		
	3	157	57	36.3	63	40.1	787	160	20.3	220	28.0		
Samtliga yrkesgrupper	1	6,615	2,599	39.3	2,641	39.9	28,164	10,291	36.5	10,906	38.7		
	3	4,794	2,391	49.9	2,476	51.6	24,796	8,490	34.2	9,510	38.4		
		II) Övriga personer.											
1	1	267	38	14.2	38	14.2	1,193	144	12.1	144	12.1		
	3	166	28	16.9	28	16.9	849	108	12.7	111	13.1		
2	1	1,095	170	15.5	170	15.5	5,308	733	13.8	733	13.8		
	3	768	107	13.9	110	14.3	3,692	392	10.6	402	10.9		
3	1	184	26	14.1	26	14.1	1,527	178	11.7	178	11.7		
	3	43	2	4.7	2	4.7	218	9	4.1	9	4.1		
Samtliga yrkesgrupper	1	1,546	234	15.1	234	15.1	8,028	1,055	13.1	1,055	13.1		
	3	977	137	14.0	140	14.3	4,759	509	10.7	522	11.0		

¹ Yrkesgruppernas beteckning: 1. Järnbruk. 2. Mekaniska verkstäder. 3. Rörarbetare.

**Tabellbilaga 5. Understödda personer och understödstitid då understöd-
rätt förvärfvas vid 1) 52 erlagda avgifter under 2 år 2) 26 erlagda av-
gifter under 1 år.**

Grov- och Fabriksarbetareförbundet: Byggnadsämnesindustri. År 1930.

Kvartal	Antal med- lemmar ¹	Av arbetslöshet drabbade personer					
		Hela antalet	D ä r a v u n d e r s t ö d d a				
			vid 15 veckors maximal understödstitid		vid 20 veckors maximal understödstitid		
			antal	%	antal	%	
<i>A. Personer med minst 2 års oavbruten medlems-tid.</i>							
1. 52 erlagda avgifter under 2 år.							
1	3,348	2,038	1,032	50.6	1,032	50.6	
2	3,430	1,913	525	27.4	562	29.4	
3	3,670	1,499	368	24.5	384	25.6	
4	3,693	2,292	932	40.7	980	42.8	
2. 26 erlagda avgifter under 1 år.							
1	3,348	2,038	1,078	52.9	1,079	52.9	
2	3,430	1,913	557	29.1	601	31.4	
3	3,670	1,499	382	25.5	408	27.2	
4	3,693	2,292	954	41.6	999	43.6	
<i>B. Övriga.</i>							
1. 52 erlagda avgifter under 2 år.							
1	1,714	1,217	103	8.5	103	8.5	
2	1,804	1,096	32	2.9	32	2.9	
3	1,885	986	23	2.3	23	2.3	
4	1,903	1,422	105	7.4	105	7.4	
2. 26 erlagda avgifter under 1 år.							
1	1,714	1,217	242	19.9	242	19.9	
2	1,804	1,096	139	12.7	141	12.9	
3	1,885	986	107	10.9	109	11.1	
4	1,903	1,422	325	22.9	326	22.9	
<i>Samtliga.</i>							
1. 52 erlagda avgifter under 2 år.							
1	5,062	3,255	1,135	34.9	1,135	34.9	
2	5,234	3,009	557	18.5	594	19.7	
3	5,555	2,485	391	15.7	407	16.4	
4	5,596	3,714	1,037	27.9	1,085	29.2	
2. 26 erlagda avgifter under 1 år.							
1	5,062	3,255	1,320	40.6	1,321	40.6	
2	5,234	3,009	696	23.1	742	24.7	
3	5,555	2,485	489	19.7	517	20.8	
4	5,596	3,714	1,279	34.4	1,325	35.7	

¹ Beräknat på grundval av antalet genomlevda veckor.

Kvartal	Arbetslösa veckor								Arbets- lösa- hets- procent ¹
	Hela antalet	D ä r a v u n d e r s t ö d d a							
		vid 15 veckors maximal understödstitid			vid 20 veckors maximal understödstitid				
		antal	%	per medlem	antal	%	per medlem		
<i>A. Personer med minst 2 års oavbruten medlems-tid.</i>									
1. 52 erlagda avgifter under 2 år.									
1	15,576	6,010	38.6	1.8	6,246	40.1	1.9	38.8	
2	8,124	1,533	18.9	0.4	1,864	22.9	0.5	18.2	
3	5,880	931	15.8	0.3	1,055	17.9	0.3	12.3	
4	13,726	3,429	25.0	0.9	3,921	28.6	1.1	31.0	
Summa	43,306	11,903	27.5	3.4	13,086	30.2	3.7	24.5	
2. 26 erlagda avgifter under 1 år.									
1	15,576	6,409	41.1	1.9	6,682	42.9	2.0	38.8	
2	8,124	1,666	20.5	0.5	2,050	25.2	0.6	18.2	
3	5,880	937	15.9	0.3	1,081	18.4	0.3	12.3	
4	13,726	3,611	26.3	1.0	4,124	30.0	1.1	31.0	
Summa	43,306	12,623	29.1	3.6	13,937	32.2	3.9	24.5	
<i>B. Övriga.</i>									
1. 52 erlagda avgifter under 2 år.									
1	10,172	710	7.0	0.4	729	7.2	0.4	49.5	
2	5,347	114	2.1	0.1	137	2.6	0.1	22.8	
3	4,659	72	1.5	0.0	77	1.7	0.0	19.0	
4	10,547	447	4.2	0.2	454	4.3	0.2	46.2	
Summa	30,725	1,343	4.4	0.7	1,397	4.5	0.8	33.6	
2. 26 erlagda avgifter under 1 år.									
1	10,172	1,558	15.3	0.9	1,618	15.9	0.9	49.5	
2	5,347	490	9.2	0.3	592	11.1	0.3	22.8	
3	4,659	390	8.4	0.2	420	9.0	0.2	19.0	
4	10,547	1,522	14.4	0.8	1,570	14.9	0.8	46.2	
Summa	30,725	3,960	12.9	2.2	4,200	13.7	2.3	33.6	
<i>Samtliga.</i>									
1. 52 erlagda avgifter under 2 år.									
1	25,748	6,720	26.1	1.3	6,975	27.1	1.4	42.4	
2	13,471	1,647	12.2	0.3	2,001	14.9	0.4	19.8	
3	10,539	1,003	9.5	0.2	1,132	10.7	0.2	14.6	
4	24,273	3,876	16.0	0.7	4,375	18.0	0.8	36.1	
Summa	74,031	13,246	17.9	2.5	14,483	19.6	2.7	27.6	
2. 26 erlagda avgifter under 1 år.									
1	25,748	7,967	30.9	1.6	8,300	32.2	1.6	42.4	
2	13,471	2,156	16.0	0.4	2,642	19.6	0.5	19.8	
3	10,539	1,327	12.6	0.2	1,501	14.2	0.3	14.6	
4	24,273	5,133	21.1	0.9	5,694	23.5	1.0	36.1	
Summa	74,031	16,583	22.4	3.1	18,137	24.5	3.4	27.6	

¹ Arbetslösa veckor procent av genomlevda veckor.

Tabellbilaga 6. Verkan av successiva sänkningar av det antal erlagda avgifter, som skall fordras för understödsrätt från en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring enligt 1928 års förslag.

Yrkesgrupp.	Understödda veckor, därest kravet på antal erlagda avgifter under nästföregående fyra kvartal sättes till													
	26		25		24		23		22		21		20	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
A. Grov- och Fabriksarbetareförbundet.														
<i>Första kvartalet 1930.</i>														
a) 15 veckors maximal understödstitid.														
1	16,208	30.9	17,406	33.2	18,455	35.2	19,299	36.8	20,171	38.4	21,245	40.5	22,256	42.4
2	7,967	30.9	8,668	33.7	9,345	36.3	10,152	39.4	10,791	41.9	11,465	44.5	12,158	47.2
3	884	33.2	920	34.5	965	36.2	980	36.8	994	37.3	1,045	39.2	1,076	40.4
4	—	—	—	—	7	6.3	8	7.1	8	7.1	8	7.1	8	7.1
5	820	33.0	852	34.3	854	34.3	863	34.7	873	35.1	897	36.1	915	36.8
6	222	31.0	242	33.8	242	33.8	244	34.1	248	34.6	248	34.6	256	35.8
7	366	16.4	439	19.6	477	21.3	540	24.2	559	25.0	644	28.8	710	31.8
8	191	15.2	199	15.9	217	17.3	241	19.2	264	21.0	285	22.7	292	23.3
9	80	13.1	83	13.6	95	15.6	96	15.8	96	15.8	98	16.1	100	16.4
10 k	56	0.8	64	0.9	75	1.1	75	1.1	86	1.3	93	1.4	104	1.5
10 å	814	17.6	870	18.8	977	21.1	1,023	22.1	1,109	24.0	1,214	26.2	1,333	28.8
11	28	2.7	55	5.2	89	8.5	95	9.1	129	12.3	160	15.3	171	16.3
12	43	14.7	43	14.7	43	14.7	43	14.7	44	15.1	44	15.1	50	17.1
13	213	34.4	219	35.4	240	38.8	240	38.8	240	38.8	260	42.0	271	43.8
14	167	19.2	182	20.9	204	23.4	226	26.0	246	28.3	246	28.3	260	29.9
15	914	23.5	1,001	25.7	1,039	26.7	1,047	26.9	1,072	27.6	1,118	28.7	1,161	29.8
16	401	18.6	419	19.4	459	21.2	501	23.2	504	23.3	539	24.9	574	26.6
Samtliga yrkesgrupper	29,374	27.1	31,662	29.2	33,783	31.1	35,673	32.9	37,434	34.5	39,609	36.5	41,695	38.4
Samtliga yrkesgrupper utom grupperna 10 k och 11	29,290	29.1	31,543	31.3	33,619	33.4	35,503	35.2	37,219	36.9	39,356	39.1	41,420	41.1
b) 20 veckors maximal understödstitid.														
1	17,236	32.9	18,476	35.2	19,574	37.3	20,459	39.0	21,377	40.7	22,466	42.8	23,489	44.8
2	8,300	32.2	9,029	35.1	9,718	37.7	10,531	40.9	11,146	43.3	11,820	45.9	12,515	48.6
3	910	34.2	946	35.5	991	37.2	1,006	37.8	1,020	38.3	1,071	40.2	1,102	41.4
4	—	—	—	—	7	6.3	8	7.1	8	7.1	8	7.1	8	7.1
5	853	34.3	888	35.7	897	36.1	906	36.4	916	36.8	940	37.8	958	38.5
6	232	32.4	252	35.2	252	35.2	259	36.2	268	37.4	268	37.4	276	38.5
7	371	16.6	444	19.9	482	21.6	545	24.4	564	25.2	650	29.1	716	32.0
8	218	17.4	228	18.2	246	19.6	270	21.5	293	23.3	314	25.0	321	25.6
9	99	16.3	102	16.7	118	19.4	119	19.5	119	19.5	121	19.9	123	20.2
10 k	62	0.9	74	1.1	85	1.3	85	1.3	96	1.4	103	1.5	114	1.7
10 å	1,001	21.6	1,057	22.8	1,174	25.4	1,235	26.7	1,332	28.8	1,449	31.3	1,578	34.1
11	28	2.7	55	5.2	89	8.5	95	9.1	129	12.3	160	15.3	171	16.3
12	45	15.4	45	15.4	45	15.4	45	15.4	46	15.8	46	15.8	52	17.8
13	248	40.1	254	41.0	275	44.4	275	44.4	275	44.4	295	47.7	306	49.4
14	167	19.2	182	20.9	204	23.4	226	26.0	246	28.3	246	28.3	260	29.9
15	1,020	26.2	1,121	28.8	1,172	30.1	1,180	30.3	1,210	31.1	1,256	32.3	1,299	33.4
16	455	21.1	473	21.9	513	23.7	555	25.7	558	25.8	593	27.4	628	29.1
Samtliga yrkesgrupper	31,245	28.8	33,626	31.0	35,842	33.0	37,799	34.8	39,603	36.5	41,806	38.5	43,916	40.4
Samtliga yrkesgrupper utom grupperna 10 k och 11	31,155	30.9	33,497	33.2	35,668	35.4	37,619	37.3	39,378	39.1	41,543	41.2	43,631	43.3

Yrkesgrupp	Understödda veckor, därest kravet på antal erlagda avgifter under nästföregående fyra kvartal sättes till													
	26		25		24		23		22		21		20	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
B. Metallindustriarbetareförbundet.														
<i>Första kvartalet 1930.</i>														
a) 15 veckors maximal understödstitid.														
1	2,460	30.5	2,508	31.1	2,576	31.9	2,636	32.7	2,692	33.4	2,736	33.9	2,751	34.1
2	7,192	29.9	7,344	30.6	7,884	32.8	8,121	33.8	8,411	35.0	8,594	35.8	8,892	37.0
3	1,694	41.3	1,734	42.2	2,034	49.5	2,134	52.0	2,203	53.7	2,334	56.8	2,401	58.5
Summa	11,346	31.3	11,586	32.0	12,494	34.5	12,891	35.6	13,306	36.8	13,664	37.8	14,044	38.8
b) 20 veckors maximal understödstitid.														
1	2,502	31.0	2,565	31.8	2,635	32.7	2,700	33.5	2,756	34.2	2,800	34.7	2,815	34.9
2	7,718	32.1	7,876	32.8	8,421	35.1	8,662	36.1	8,958	37.3	9,151	38.1	9,449	39.3
3	1,741	42.4	1,781	43.4	2,090	50.9	2,195	53.5	2,264	55.1	2,400	58.5	2,467	60.1
Summa	11,961	33.0	12,222	33.8	13,146	36.8	13,557	37.5	13,978	38.6	14,351	39.7	14,731	40.7
<i>Tredje kvartalet 1931.</i>														
a) 15 veckors maximal understödstitid.														
1	3,816	25.8	3,975	26.9	4,172	28.2	4,346	29.4	4,508	30.5	4,617	31.2	4,777	32.8
2	13,268	30.3	13,482	30.8	13,671	31.2	13,884	31.7	14,030	32.0	14,225	32.4	14,453	33.0
3	157	14.2	161	14.6	165	15.0	172	15.6	188	17.1	200	18.1	214	19.4
Summa	17,241	28.9	17,618	29.5	18,008	30.1	18,402	30.8	18,726	31.3	19,042	31.9	19,444	32.5
b) 20 veckors maximal understödstitid.														
1	4,141	28.0	4,324	29.2	4,541	30.7	4,734	32.0	4,928	33.3	5,044	34.1	5,207	35.2
2	14,969	34.1	15,224	34.7	15,439	35.2	15,697	35.8	15,875	36.2	16,087	36.7	16,351	37.8
3	201	18.2	208	18.9	217	19.7	224	20.3	240	21.8	252	22.9	267	24.2
Summa	19,311	32.3	19,756	33.1	20,197	33.8	20,655	34.6	21,043	35.2	21,383	35.8	21,825	36.5

Tabellbilaga 7. Antal arbetslösa personer och arbetslösa veckor, fördelade efter antalet erlagda avgifter under nästföregående fyra kvartal.

Er- lagda veckor- av- gifter	Grovs- o. fabrikssar- bete-förbundet (utom gr. 10 k o. 11)		Metallindustri- arbetareförbundet				Er- lagda veckor- av- gifter	Grovs- o. fabrikssar- bete-förbundet (utom gr. 10 k o. 11)		Metallindustri- arbetareförbundet			
	1:sta kvar- talet 1930		1:sta kvar- talet 1930		3:dje kvar- talet 1931			1:sta kvar- talet 1930		1:sta kvar- talet 1930		3:dje kvar- talet 1931	
	antal per- soner	antal veckor	antal per- soner	antal veckor	antal per- soner	antal veckor		antal per- soner	antal veckor	antal per- soner	antal veckor	antal per- soner	antal veckor
0	966	8,373	588	4,612	617	5,933	26	260	1,988	47	324	215	1,289
1	57	629	12	123	35	316	27	284	2,273	52	320	126	828
2	97	1,040	16	161	35	358	28	258	1,884	59	427	150	965
3	104	1,101	26	262	41	398	29	290	2,056	69	473	144	863
4	162	1,698	23	227	62	577	30	301	2,013	75	423	159	926
5	136	1,360	22	162	55	491	31	327	2,124	81	518	170	999
6	220	2,286	23	232	56	526	32	317	2,132	78	474	174	1,004
7	170	1,701	37	364	51	425	33	400	2,402	95	441	200	1,026
8	256	2,560	56	457	80	677	34	317	2,063	97	552	211	1,078
9	240	2,264	50	435	86	784	35	335	1,919	127	656	254	1,255
10	271	2,585	64	538	96	852	36	334	1,842	190	949	254	1,212
11	237	2,160	279	1,434	90	798	37	285	1,648	202	863	250	1,106
12	456	3,396	35	337	152	1,281	38	338	1,764	107	493	214	1,082
13	205	2,025	37	354	154	1,031	39	263	1,343	133	653	238	1,165
14	198	1,888	27	233	97	825	40	275	1,257	158	750	274	1,414
15	220	2,135	37	310	101	813	41	261	1,253	159	643	290	1,247
16	255	2,479	53	491	96	785	42	253	1,174	186	799	334	1,531
17	225	2,112	54	498	109	907	43	287	1,151	222	800	328	1,216
18	233	2,010	63	574	125	986	44	276	987	214	772	405	1,646
19	274	2,542	54	402	121	910	45	297	1,032	326	1,032	483	1,947
20	272	2,459	58	487	147	1,085	46	416	1,233	372	1,012	420	1,465
21	301	2,600	60	473	127	904	47	267	909	468	1,225	509	1,665
22	258	2,216	92	572	130	992	48	365	1,179	611	1,358	522	1,690
23	285	2,346	93	621	147	1,030	49	238	688	770	1,572	572	1,880
24	350	2,715	223	1,240	175	1,349	50	255	865	1,128	2,693	886	3,170
25	428	2,991	53	371	158	1,040							
Summa							14,375	100,750	8,161	36,192	10,925	59,742	

Tabellbilaga 8. Jämförelse mellan antalet understödda personer och veckor i en försäkring med understödsrätt efter 26 erlagda avgifter under nästföregående 4 kvartal (Alt. A); 30 erlagda avgifter under nästföregående 5 kvartal (Alt. B); och 26 erlagda avgifter under nästföregående 5 kvartal (Alt. C).

Första och tredje kvartalet 1930. Byggnadsindustri och konstgödningsindustri.

	Av arbetslöshet drabbade personer					Arbetslösa veckor						
	Hela antalet	Därav understödda				Hela antalet	Därav understödda					
		vid 15 v. maximal understödstitid		vid 20 v. maximal understödstitid			vid 15 v. maximal understödstitid			vid 20 v. maximal understödstitid		
		antal	%	antal	%		antal	%	pr medlem	antal	%	pr medlem
Byggnadsindustri.												
<i>Första kvartalet 1930.</i>												
Alt. A. 26 erl. avg. 4 kv.	7,142	3,079	43.1	3,100	43.4	52,463	16,208	30.9	1.6	17,236	32.9	1.7
Alt. B. 30 , , 5 kv.	7,142	3,085	43.2	3,124	43.7	52,463	16,134	30.8	1.6	17,247	32.9	1.7
Alt. C. 26 , , 5 kv.	7,142	3,462	48.5	3,503	49.0	52,463	18,739	35.7	1.8	20,036	38.2	1.9
<i>Tredje kvartalet 1930.</i>												
Alt. A. 26 erl. avg. 4 kv.	5,804	1,840	31.7	1,941	33.4	34,223	6,861	20.0	0.6	7,755	22.7	0.7
Alt. B. 30 , , 5 kv.	5,804	1,899	32.7	2,054	35.4	34,223	7,009	20.5	0.6	8,153	23.8	0.7
Alt. C. 26 , , 5 kv.	5,804	2,149	37.0	2,313	39.9	34,223	8,128	23.8	0.7	9,422	27.5	0.8
Konstgödningsindustri.												
<i>Första kvartalet 1930.</i>												
Alt. A. 26 erl. avg. 4 kv.	180	42	23.3	42	23.3	1,255	191	15.2	0.3	218	17.4	0.3
Alt. B. 30 , , 5 kv.	180	46	25.6	46	25.6	1,255	218	17.4	0.3	244	19.4	0.4
Alt. C. 26 , , 5 kv.	180	57	31.7	57	31.7	1,255	270	21.5	0.4	299	23.8	0.5
<i>Tredje kvartalet 1930.</i>												
Alt. A. 26 erl. avg. 4 kv.	232	70	30.2	73	31.5	1,541	213	13.8	0.3	246	16.0	0.4
Alt. B. 30 , , 5 kv.	232	74	31.9	78	33.6	1,541	240	15.6	0.4	278	18.0	0.4
Alt. C. 26 , , 5 kv.	232	80	34.5	83	35.8	1,541	267	17.3	0.4	306	19.9	0.5

Tabellbilaga 9. En arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, då premiebetaling sker under samtliga veckor oberoende av innehavd arbetsanställning, men då i övrigt bestämmelserna i 1928 års obligatoriska förslag gälla.

Grov- och Fabrikarsarbetareförbundet: Byggnadsämnesindustri.

Å r, kvartal		Av arbetslöshet drabbade personer				
		Hela antalet	D ä r a v u n d e r s t ö d d a			
			vid 15 veckors maximal understödstid		vid 20 veckors maximal understödstid	
			antal	%	antal	%
1929	1	3,188	2,811	88.2	2,811	88.2
	2	2,367	1,841	77.8	1,841	77.8
	3	1,647	620	37.6	889	54.0
	4	3,011	1,504	50.0	1,988	66.0
1930	1	3,255	2,772	85.2	2,835	87.1
	2	3,009	1,614	53.6	1,725	57.8
	3	2,485	1,216	48.9	1,442	58.0
	4	3,714	2,413	65.0	2,761	74.8
Å r, kvartal		A r b e t s l ö s a v e c k o r				
		Hela antalet	D ä r a v u n d e r s t ö d d a			
			vid 15 veckors maximal understödstid		vid 20 veckors maximal understödstid	
			antal	%	antal	%
1929	1	26,665	22,835	85.6	22,835	85.6
	2	11,198	6,311	56.4	8,870	79.2
	3	7,026	1,928	27.4	2,755	39.2
	4	18,331	6,618	36.1	9,038	49.3
1930	1	25,748	19,377	75.8	21,107	82.0
	2	13,471	5,447	40.4	7,271	54.0
	3	10,539	3,576	33.9	4,495	42.7
	4	24,273	11,929	49.1	14,766	60.8
1929		63,220	37,692	59.6	43,498	68.8
1930		74,031	40,329	54.5	47,639	64.3

INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL DE SAK- KUNNIGAS PROMEMORIA.

	Sid.
Inledning	3
Historik 4. — Utlandet 18. — Verkställda utredningar 18.	
I. Arbetslöshetsförsäkring.	
A. Allmänna synpunkter	20
B. Förordning om erkända arbetslöshetskassor.	
Viktigare punkter i förslaget	23
Lönearbetarebegreppet 24. — Yrkeskassor 26. — Begreppet lämpligt arbete 27.	
— Arbetskonflikter 30. — Daghjälpens storlek. Avgränsning gentemot fattig-	
vården 32. — Avgifter och fonder 35. — Avgiftsbetalning och understödsrätt	
38. — Karenstid och säsongarbetslöshet 43. — Understödstidens längd 45. —	
Skogsarbetare 46. — Lantarbetare 48. — Kontors- och affärsanställda 49. —	
Sjöfolket 51.	
Specialmotivering	52
C. Särskilda författningar.	
Viss ändring i lagen om understödsföreningar	69
Viss ändring i lagen om fattigvården	69
Viss ändring i lagen om försäkringsavtal	70
D. Försäkringens finansiering.	
Statens bidrag	71
Daghjälpsbidrag 71. — Förvaltningsbidrag 76. — Bestämmelser rörande stats-	
bidrag 80.	
Bidrag från arbetsgivare till den statsunderstödda arbetslöshetsförsäk-	
ringen m. m.	83
E. Kostnadsberäkning	87
Inledning 87. — Försäkringens omfattning 88. — Arbetslöshetsprocenten 89.	
— Understödsprocenten 90. — Daghjälpens belopp 98. — Resultatet av kost-	
nadsberäkningen 99.	
II. Kommunala understöd med statsbidrag	103
III. Den offentliga arbetsförmedlingen	112
IV. Den centrala organisationen	121
V. Sammanfattning angående kostnaderna	125
VI. Författningsutkast.	
Utkast till förordning om erkända arbetslöshetskassor	127
Utkast till lag om ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 om	
understödsföreningar	149
Utkast till lag om viss ändring i lagen den 14 juni 1918 om fattigvården	151
Utkast till lag om viss ändring i lagen den 8 april 1927 om försäkrings-	
avtal	152

	Sid.
Utkast till lag om offentlig arbetsförmedling	153
Utkast till grunder för statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor	159
Utkast till lag angående bidrag från arbetsgivare till den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen m. m.	162
Utkast till förordning angående uppbörd av avgifter jämlikt lagen angående bidrag från arbetsgivare till den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen m. m.	164
Utkast till förordning angående viss ändring i förordningen den 31 mars 1922 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete	166
Utkast till kungörelse angående grunder för statsbidrag till kommunalt understöd vid arbetslöshet	167
Bilaga A. Sammanställning av yttranden, som avgivits över 1928 års betänkande	179
Bilaga B. Arbetslöshetsförsäkringens utveckling inom vissa länder under de senaste åren	201
England 201. — Tyskland 209. — Danmark 213. — Schweiz 215.	
Bilaga C. Ändringar i fackförbundens regler angående arbetslöshetshjälp . . .	218
Bilaga D. P. M. av socialstyrelsen angående den offentliga arbetsförmedlingen .	220
Bilaga E. P. M. angående en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet. Undersökning verkställd med utgångspunkt från 1928 års förslag till obligatorisk arbetslöshetsförsäkring	226
Undersökningens omfattning och utförande 226. — Effektiviteten av den av 1926 års sakkunniga föreslagna obligatoriska arbetslöshetsförsäkringen 235. — Verknin- gar av vissa ändringar i bestämmelser, som reglera understödsrätten från en ar- betslöshetsförsäkring 260. — Tabellbilagor 269.	

*Bilaga H till statsrådsprotokollet den 3 mars 1933.***V. P. M.****till Herr Statsrådet och Chefen för K. Socialdepartementet
angående effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring.**

Enligt det av 1932 års sakkunniga för arbetslöshetsförsäkring framlagda förslaget till förordning om erkända arbetslöshetskassor skulle understödsrätt förvärfvas, då vederbörande till kassan under det senaste året före arbetslöshetens inträdande erlagt avgifter för 26 veckor. Hade medlemmen icke tidigare åtnjutit understöd från erkänd arbetslöshetskassa, skulle understödretten förvärfvas, om vederbörande erlagt 52 avgifter under de närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna två åren.

De förevarande undersökningarna ha avsett att belysa, vilka förändringar effektiviteten av en arbetslöshetsförsäkring undergår, om den tidsperiod, under vilken de ovannämnda avgifterna skola vara erlagda, ökas från 1 resp. 2 år till $1\frac{1}{2}$ resp. 3 år.

De föreslagna förändringarna innebära en sänkning av de motprestationer, som de försäkrade skola ha att fullgöra för att förvärva och bibehålla understödsrätt från en arbetslöshetskassa. Medan enligt det tidigare förslaget minsta antalet erlagda avgifter för understödsrätts förvärvande utgjorde genomsnittligt 6.5 per kvartal, blir motsvarande antal enligt det förevarande förslaget $4\frac{1}{3}$. De nu föreslagna grunderna för understödsrättens förvärvande innebära emellertid jämväl i ett annat avseende en betydelsefull förändring. Medan enligt sakkunnigeförslaget den tidsperiod, under vilken berörda 26 avgifter skola ha varit erlagda, utgjorde ett resp. två år, skulle enligt förevarande förslag denna tidsperiod utsträckas att omfatta förutom det senaste året jämväl hälften av det föregående året. Denna förändring av grunderna för understödsrätt kommer tydligen att verka något olika för arbetargrupper med säsongartade variationer i arbetslösheten och för andra grupper. För säsongarbetare komma de förändrade bestämmelserna att främst vid tiden för den normala arbetssäsongens slut verka synnerligen förmånligt. Den tidsperiod, under vilken de föreslagna 26 avgifterna skola vara erlagda, omfattar nämligen två högsåsonger och en dödsåsong. Vid tiden för den normala arbetssäsongens början åter kommer samma tidsperiod att omfatta blott en högsåsong men i stället två dödsåsonger. Den här föreslagna förändringen i grunderna för understödsrätten kommer tydligen i dylika fall att verka olika under olika delar av året.

De nu företagna statistiska undersökningarna ha avsett att belysa en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, dels då villkoren för understödsrätt äro 26 erlagda avgifter under 6 kvartal, dels då samma villkor äro 52 avgifter under 12 kvartal. I öfrigt ha bestämmelserna i 1928 års förslag tänkts skola gälla. Den maximala understöd tiden har varit 20 veckor under fyra på varandra följande kvartal.

Till grund för undersökningen har legat det av arbetslöshetsförsäkringssakkunniga införskaffade materialet. På grund av den korta tid, som stått till

förfogande, har det icke varit möjligt att verkställa en omräkning av hela detta material. Undersökningen har måst begränsas till att avse endast vissa yrkesgrupper. Det har ej heller varit möjligt att låta undersökningen avse hela den tid, som den av nämnda sakkunniga verkställda utredningen omfattade. I allmänhet har sålunda den förevarande undersökningen måst begränsas till allenast två kvartal, nämligen ett sommar- och ett vinterkvartal.

En arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, då understödsrätt förvärfvas vid 26 erlagda avgifter under 6 på varandra följande kvartal.

Den av arbetslöshetsförsäkringssakkunniga verkställda utredningen omfattade tvenne fackförbund, nämligen Grov- och fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet. För den förevarande undersökningen ha ur det förra förbundet utvalts följande yrkesgrupper, nämligen byggnadsämnesindustri, konstgödningsindustri, mekaniska verkstäder och tvenne grupper, omfattande diverse olika arbetare, i utredningen benämnda »olika slag av fabriker» och »olika slag av arbete». Den förstnämnda yrkesgruppen, byggnadsämnesindustri, omfattade år 1930 5,363 medlemmar, de fyra sistnämnda omfattade samma år tillsammans 3,292 medlemmar. Sammanlagt uppgår medlemsantalet i de i undersökningen ingående yrkesgrupperna från detta förbund till 8,655 medlemmar, eller till i det närmaste 30 % av det i arbetslöshetsförsäkringssakkunnigas utredning ingående materialet.

De utvalda fem yrkesgrupperna omfatta fack såväl med som utan säsongbetonade variationer i arbetslösheten. I förevarande fall representerar den förhållandevis stora gruppen byggnadsämnesindustri säsongfacken; de fyra andra grupperna åter representera fack utan dylika variationer. Arbetslöshetens omfattning i de nämnda yrkesgrupperna framgår av efterföljande tab. 1.

Tab. 1. Arbetslöshetens omfattning år 1930 inom vissa yrkesgrupper tillhörande Grov- och fabriksarbetareförbundet.

Y r k e s g r u p p	P r o c e n t .				Hela året
	1	2	3	4	
1. Byggnadsämnesindustri	42.4	19.8	14.6	36.1	27.6
2. Konstgödningsindustri	16.6	16.5	18.3	26.2	19.3
3. Mekaniska verkstäder	14.8	14.7	13.8	17.9	15.3
4. Olika slag av fabriker	21.9	19.3	18.3	24.3	20.9
5. Olika slag av arbete	30.6	29.1	27.5	34.9	30.4
Yrkesgrupperna 2—5	22.7	19.9	20.4	25.7	21.5

Det framgår av tabellen, att säsongvariationerna inom yrkesgrupperna 2—5 äro helt obetydliga i jämförelse med byggnadsämnesindustrien, där arbetslösheten under första kvartalet är omkring 3 gånger så stor som under det tredje kvartalet.

Ur det i Metallindustriarbetareförbundet ingående materialet ha utvalts de båda yrkesgrupperna järnbruksarbetare och arbetare vid de mekaniska verkstäderna. Dessa båda grupper omfatta sammanlagt praktiskt taget hela nämnda förbund, som i utredningen ingår med tillsammans 33,748 medlemmar under år 1931. Enligt föreliggande material för Metallindustriarbetareförbundet uppvisar arbetslösheten inom detta förbund vissa ehuru icke mera betydande säsongvariationer, vilket även framgår av tab. 2.

Tab. 2. Arbetslösheten inom Metallindustriarbetareförbundet enligt socialstyrelsens statistik.

Å r	Procent.				Hela året
	1	2	3	4	
1930	7.5	7.0	7.4	13.9	9.4
1931	17.7	15.8	14.4	20.0	17.1

Undersökningen har, såsom redan nämnts, måst begränsas till allenast två kvartal. Vad Grov- och fabriksarbetareförbundet beträffar ha valts första och tredje kvartalen år 1930, medan för Metallindustriarbetareförbundet motsvarande kvartal för år 1931 valts. I båda fallen har sålunda valts det sista år, för vilket material förelegat.

I efterföljande tabell 3 ha huvudresultaten av de företagna undersökningarna återgivits. Till jämförelse ha även medtagits uppgifter för försäkringens effektivitet, därest understödsrätt förvärfvas efter 26 erlagda avgifter under 4 kvartal.

Tab. 3. Jämförelse mellan en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, då understödsrätt förvärfvas vid 26 erlagda avgifter under nästföregående a) 6 kvartal, alt. A, och b) 4 kvartal, alt. B.

(Uppgifterna avse för Grov- och fabriksarbetareförbundet år 1930 och för Metallindustriarbetareförbundet år 1931.)

I. Arbetslösa personer.

Y r k e s g r u p p	Kvar- tal	Arbetslösa personer					
		Hela antalet	Därav understödda enligt				
			Alt. A ¹		Alt. B ²		
			Antal	%	Antal	%	
<i>A. Grov- och fabriksarbetare- förbundet.</i>							
Byggnadsämnesindustri	1	3,255	1,840	56.5	1,321	40.6	
	3	2,485	660	26.6	517	20.8	
Konstgödningsindustri	1	180	68	37.8	42	23.8	
	3	232	94	40.6	73	31.5	
Mekaniska verkstäder	1	158	51	32.3	42	26.6	
	3	139	53	38.1	51	36.7	
Olika slag av fabriker	1	537	229	42.7	179	33.3	
	3	505	225	44.6	183	36.2	
Olika slag av arbete	1	311	120	38.6	105	33.8	
	3	290	100	34.5	79	27.2	
<i>B. Metallindustriarbetareförbundet.</i>							
Järnbruk	1	3,160	1,749	55.3	1,550	49.1	
	3	2,989	1,599	53.5	1,345	45.0	
Mekaniska verkstäder	1	8,204	4,277	52.1	3,900	47.5	
	2	8,053	3,853	47.8	3,455	42.9	
	3	7,691	3,774	49.1	3,281	42.7	
	4	8,925	4,812	53.9	4,041	45.3	

¹ Alt. A innebär, att understödsrätt förvärfvas efter 26 erlagda avgifter under 6 kvartal.

² Alt. B innebär, att understödsrätt förvärfvas efter 26 erlagda avgifter under 4 kvartal.

II. Arbetslösa veckor.

Y r k e s g r u p p	Kvar- tal	Arbetslösa veckor					
		Hela antalet	Därav understödda enligt				
			Alt. A ¹		Alt. B ²		
			Antal	%	Antal	%	
<i>A. Grov- och fabriksarbetare- förbundet.</i>							
Byggnadsämnesindustri	1	25,748	12,808	49.7	8,300	32.2	
	3	10,539	1,959	18.6	1,501	14.2	
Konstgödningsindustri	1	1,255	361	28.8	218	17.4	
	3	1,541	351	22.8	246	16.0	
Mekaniska verkstäder	1	870	230	26.4	167	19.2	
	3	936	275	29.4	263	28.1	
Olika slag av fabriker	1	3,890	1,274	32.8	1,020	26.2	
	3	3,664	1,217	33.2	1,025	28.0	
Olika slag av arbete	1	2,161	555	25.7	455	21.1	
	3	2,245	469	20.9	351	15.6	
<i>B. Metallindustriarbetareförbundet</i>							
Järnbruk	1	14,997	7,262	48.4	6,256	41.7	
	3	14,800	5,329	36.0	4,141	28.0	
Mekaniska verkstäder	1	50,566	25,560	50.5	22,867	45.2	
	2	45,195	17,773	39.3	15,525	34.4	
	3	43,840	17,234	39.3	14,969	34.1	
	4	53,353	24,968	46.8	20,723	38.8	

En arbetslöshetsförsäkrings effektivitet torde lämpligen främst böra mätas i antalet understödda veckor i relation till hela antalet arbetslösa veckor. Ifrågasvarande relationstal, uttryckt i procent, kallas i det följande understödsprocent.

Såsom väntat skulle försäkringens effektivitet ha stigit, därest den tidsperiod, under vilken de berörda 26 avgifterna skulle ha erlagts, ökats med två kvartal från fyra till sex. Ökningen i effektiviteten har emellertid varit förhållandevis olika inom olika yrkesgrupper. Till närmare belysande härav har i efterföljande tab. 4 understödsprocenten enligt alt. A, d. v. s. understödsrätt vid 26 erlagda avgifter under 6 kvartal, satts i direkt relation till motsvarande understödsprocent enligt alt. B.

¹ Alt. A innebär, att understödsrätt förvärfvas efter 26 erlagda avgifter under 6 kvartal.

² Alt. B innebär, att understödsrätt förvärfvas efter 26 erlagda avgifter under 4 kvartal.

Tab. 4. Jämförelse mellan understödsprocenten, då understödsrätt förvärfvas efter 26 erlagda avgifter under a) 6 kvartal, alt. A, och b) 4 kvartal, alt. B.

Y r k e s g r u p p	Understödsprocent				Index (Alt. B = 100)	
	Första kvartalet 1930		Tredje kvartalet 1930		Första kvartalet 1930	Tredje kvartalet 1930
	Alt. A	Alt. B	Alt. A	Alt. B		
1. Byggnadsämnesindustri	49.7	32.2	18.6	14.2	154.3	131.0
2. Konstgödningsindustri	28.8	17.4	22.8	16.0	165.5	142.5
3. Mekaniska verkstäder	26.4	19.2	29.4	28.1	137.5	104.6
4. Olika slag av fabriker	32.8	26.2	33.2	28.0	125.2	118.6
5. Olika slag av arbete	25.7	21.1	20.9	15.6	121.8	134.0
Yrkesgrupper 2—5	29.6	22.7	27.6	22.5	130.4	122.7

	Kvartal år 1931	Understödsprocent		Index (Alt. B = 100)
		Alt. A	Alt. B	
6. Järnbruk	1	48.4	41.7	116.0
	3	36.0	28.0	128.6
7. Mekaniska verkstäder	1	50.5	45.2	111.7
	2	39.8	34.4	114.2
	3	39.8	34.1	115.2
	4	46.8	38.8	120.6

Särskilt markerad är ökningen av effektiviteten för byggnadsämnesindustrien. Dock är, såsom framgår av tabellen, ifrågavarande ökning olika för första och tredje kvartalet. Orsaken till detta har redan tidigare berörts. Vid bedömandet av understödsrätten för det tredje kvartalet ingå nämligen i de 6 kvartalet 2 tidsperioder, under vilka normalt mycket stor arbetslöshet i förevarande yrke är rådande. Trots detta blir emellertid den genomsnittliga ökningen i försäkringens effektivitet för byggnadsämnesindustrien mycket stor.

Grupperna 2—5 torde få representera yrkesgrupper, som sakna säsongvariationer. Då var och en av de fyra grupperna är så liten, att tillfälliga omständigheter kunna förorsaka avvikelser i olika riktningar, angives en genomsnittlig understödsprocent för dessa grupper. Det framgår, att ökningen i effektiviteten i detta fall är betydligt lägre än vad byggnadsämnesindustrien beträffar.

För Metallindustriarbetareförbundet, som vad säsongvariationerna beträffar torde intaga en viss mellanställning mellan de grupper, som representeras å ena sidan av byggnadsämnesindustrien och å andra sidan de fyra små yrkesgrupperna 2—5, är effekten en något annan. Vid bedömandet av resultatet torde emellertid främst böra erinras om att uppgifterna för detta förbund hänföra sig till ett annat år än uppgifterna för Grov- och fabriksarbetareförbundet, nämligen år 1931. Några direkta jämförelser mellan uppgifterna för Grov- och fabriksarbetareförbundet och Metallindustriarbetareförbundet torde därför icke böra göras. Det framgår emellertid, att ökningen i försäkringens effektivitet för detta senare förbund varit genomsnittligt lägre än för det förra. Det är icke osannolikt, att detta förhållande kan förklaras av att försäkringens effektivitet inom Metallindustriarbetareförbundet redan en-

ligt det föregående förslaget (alt. B.) varit väsentligt högre än inom Grov- och fabriksarbetareförbundet.

Av visst intresse äro resultaten för gruppen »mekaniska verkstäder» inom metallindustrien. För denna grupp har nämligen undersökningen genomförts för alla fyra kvartalen av år 1931. Nämnda år karakteriserades, såsom redan påpekats, av en kraftigt stigande arbetslöshet. I redogörelsen för den av arbetslöshetsförsäkringssakkunniga företagna utredningen (sid. 241 av de sakkunnigas promemoria) berördes sambandet mellan variationen i arbetslösheten och försäkringens effektivitet under nämnda år. Det konstaterades härvid, att den inbrytande krisen omedelbart medförde en förhållandevis stark stegring i försäkringens effektivitet men att relativt snart stegringen i effektiviteten började att bli allt långsammare och att, vad genomsnittet för Metallindustriarbetareförbundet beträffar, försäkringens effektivitet under 1931 var något lägre än år 1930. Av ifrågavarande redogörelse framgick även, att den förnämsta diskvalifikationsgrunden utgjordes av ej erlagda 26 avgifter. Den förändrade utformning, som bestämmelsen om de erlagda avgifterna nu erhållit, medför tydligen, att krisarbetslösheten, åtminstone för ett år beläget i krisens början, bättre kan absorberas än enligt föregående förslag. Indextalen för de fyra kvartalen 1931 visa en jämn stegring från 112 till 121.

De utförda beräkningarna avse i allmänhet endast ett halvt år. Det torde emellertid vara berättigat att låta det aritmetiska mediet av indextalen för de båda kvartalen angiva den genomsnittliga ökningen för hela året. I efterföljande tab. 5 ha de sålunda beräknade indextalens genomsnitt återgivits.

Tab. 5. Beräknad ökning av en arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, då understödsrätt förvärras vid 26 avgifter under 6 kvartal.

(Effektiviteten vid 26 avgifter under 4 kvartal = 100.)

Y r k e s g r u p p	Index. Medeltal
1. Byggnadsämnesindustri	142.6
2. Konstgödningsindustri	154.0
3. Mekaniska verkstäder (Grov- & fabriks.)	121.1
4. Olika slag av fabriker	121.9
5. Olika slag av arbete	127.9
Yrkesgrupperna 2—5	126.6
6. Järnbruk	122.4
7. Mekaniska verkstäder (Metallind.)	115.4

De gjorda undersökningarna ha givit vid handen, att ökningen av försäkringens effektivitet kommer att bli olika stor inom olika yrkesgrupper. För säsongfacken synes ökningen komma att bli förhållandevis betydande, medan inom andra åter stegring i effektiviteten är relativt liten. För de förra grupperna torde man sålunda böra räkna med en stegring på omkring 40 %, medan inom de övriga av allt att döma stegringen blir väsentligt lägre. För yrkesgrupper av grovarbetartyp utan säsongvariationer torde man få räkna med en procentuell ökning av 25 %. Inom yrkesgrupper, där på grund av arbetslöshetens karaktär försäkringen redan enligt 1928 års förslag skulle ha varit förhållandevis effektiv, kan man vidare blott räkna med en ännu lägre stegring.

Enär hälften av Grov- och fabriksarbetareförbundets medlemmar tillhöra yrkesgrupper med säsongarbetslöshet, torde man kunna räkna med att för

detta förbund effektiviteten skulle stegras med aritmetiska genomsnittet av indexalen för de fyra smågrupperna och byggnadsämnesindustrien. Den sannolika understödsprocenten för Grov- och fabriksarbetareförbundet blir på detta sätt

$$1.35 \cdot 27.0 = 36.5$$

$$\left[1.35 = \frac{1,426 + 1,266}{2} \right]$$

För Metallindustriarbetareförbundet bör tydligen räknas med en lägre stegring, antagligen endast omkring 20 %. Här skulle försäkringens effektivitet sålunda ha uppgått till

$$1.2 \cdot 37.2 = 44.6$$

Det är givetvis omöjligt att uteslutande på grundval av de nu gjorda undersökningarna med större grad av noggrannhet beräkna den sannolika understödsprocenten i en arbetslöshetsförsäkring, utformad på sätt här har tänkts. Det må emellertid erinras, att de av de sakkunniga utförda kostnadsberäkningarna inneburo, att genomsnittligt 30.5 % av arbetslösheten inom de försäkrade skulle understödjas från en arbetslöshetsförsäkring. Om understödsprocenten för Metallindustriarbetareförbundet stegras med 20 % och för Grov- och fabriksarbetareförbundet med omkring 35 %, torde man kunna räkna med att ökningen sannolikt kommer att ligga någonstans mellan dessa båda gränser. Antages ökningen bliva 25 %, skulle försäkringens genomsnittliga effektivitet bliva 38.1 %. Kan man åter räkna med en stegring av 30 %, vilket dock torde vara mindre sannolikt, skulle understödsprocenten uppgå till 39.7 %.

De utförda undersökningarna ha sålunda givit till resultat, att försäkringens effektivitet, därest understödsrätt förvärfvas vid 26 erlagda avgifter under 6 kvartal, blir större än om försäkringen utformas på sätt sakkunniga föreslagit. Medan dessa räknat med en effektivitet av 30.5 %, torde de föreslagna bestämmelserna kunna motivera ett antagande om en sannolik effektivitet av omkring 38—39 %. Det har jämväl framgått, att ökningen i effektiviteten är större för säsongyrken och mindre för andra yrken. Inom yrken, där försäkringen främst till följd av låg arbetslöshet kännetecknas av en hög effektivitet, kommer ökningen att bliva förhållandevis låg.

I det föregående har endast berörts, i vad mån den understödda tiden kommer att ökas. I tab. 3 ha jämväl återgivits vissa siffror för antalet understödda personer. Då emellertid materialet i detta avseende torde i allt väsentligt lämna samma resultat som med avseende på understödstiden, torde frågan om ökningen av antalet understödda personer kunna i detta sammanhang förbigås.

En arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, då understödsrätt förvärfvas vid 52 erlagda avgifter under nästföregående 3 år.

Den av 1932 års sakkunniga verkställda utredningen avsåg jämväl försäkringens effektivitet för det fall, att understödsrätt förvärfvas efter 52 erlagda avgifter under 2 år. Nämda undersökning, som omfattade yrkesgruppen byggnadsämnesindustri inom Grov- och fabriksarbetareförbundet, gav till resultat, att försäkringens effektivitet, därest ett dylikt villkor hade varit gällande för understödsrätt, något skulle hava sjunkit. Ifrågavarande undersökning utfördes på det sättet, att yrkesgruppen uppdelades i tvenne delar.

Till den ena fördes de, som varit medlemmar av organisationen under en tid av minst 2 år, medan alla övriga hänfördes till den andra delen. Det visade sig, att för den först nämnda delen försäkringen under år 1930 skulle haft en effektivitet av 30.2 %, därest villkoret för understödsrätt varit 52 avgifter under 2 år, medan effektiviteten skulle ha uppgått till 32.2 %, om understödsrätten förvärvats efter 26 avgifter under 1 år. Såsom synes skulle för denna del skillnaden hava varit helt obetydlig. För den andra delen åter, d. v. s. sådana, som varit medlemmar av Grov- och fabriksarbetareförbundet kortare tid än 2 år, visade sig däremot en betydande olikhet föreligga. Det förevarande villkoret, 52 avgifter på 2 år, var sålunda, såsom kunde väntas, förhållandevis svårt att uppfylla för den mera rörliga delen av förbundets medlemmar. För hela den undersökta yrkesgruppen visade sig, att effektiviteten vid införande av villkoret 52 avgifter under 2 år skulle undergått en sänkning med omkring 20 %. Det torde dock härvid böra framhållas, att, därest arbetslöshetsförsäkring införes, medlemmarna i en arbetslöshetskassa komma att låta sig angeläget vara att icke utan tvingande skäl utträda ur en kassa. Med hänsyn härtill är det sannolikt, att skillnaden mellan en försäkrings effektivitet vid 52 avgifter under 2 år och 26 avgifter under 1 år icke skall bli så stor, som den förevarande undersökningen givit vid handen.

Det är naturligt, att, därest ifrågavarande 52 avgifter kunna erläggas under en tidrymd av 3 år, en ökning av försäkringens effektivitet åstadkommes. — Enär materialet för Grov- och fabriksarbetareförbundet endast omfattar en tid av 3 år, har det icke varit möjligt att för den ovan nämnda yrkesgruppen, byggnadsämnesindustrin, verkställa en undersökning av försäkringens effektivitet vid införande av förevarande villkor för understödsrätt. Emellertid torde det med stöd av de ovan relaterade resultaten trots detta icke vara omöjligt att med en viss grad av säkerhet beräkna den sannolika effektivitetsökningen.

Av skäl, som anförts, har undersökningen om försäkringens effektivitet vid 52 avgifter under 3 år måst inskränkas till material uteslutande avseende Metallindustriarbetareförbundet. De erhållna resultaten ha sammanställts i efterföljande tab. 6.

Tab. 6. En arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, då understödsrätt förvärvas efter a) 26 avgifter under 6 kvartal, alt. A, b) 26 avgifter under 4 kvartal, alt. B, och 52 avgifter under 12 kvartal, alt. C.

(Järnbruksarbetare. År 1931.)

K v a r t a l	A r b e t s l ö s h e t s v e c k o r						
	Hela antalet	Därav understödda vid					
		Alt. A		Alt. B		Alt. C	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%
1	14,997	7,262	48.4	6,256	41.7	6,572	43.8
3	14,800	5,329	36.0	4,141	28.0	5,323	36.0

I jämförelse med alt. A (26 avgifter under 6 kvartal) har alt. C (52 avgifter under 12 kvartal) en något lägre effektivitet, vad det första kvartalet beträffar. För tredje kvartalet åter blir effektiviteten lika stor. Genomsnittligt torde man emellertid böra räkna med en något lägre effektivitet vid alt. C än alt. A.

Den ovan omnämnda av arbetslöshetsförsäkringssakkunniga verkställda utredningen gav vid handen, att försäkringens effektivitet vid 52 avgifter under 2 år uppgick till omkring 80 % av effektiviteten vid 26 avgifter under 1 år. För gruppen järnbruksarbetare skulle försäkringens effektivitet ha uppgått till 32.5 % år 1931, därest understödsrätt vunnits vid 26 avgifter under 1 år. Under antagande, att jämväl för denna grupp samma sänkning i effektiviteten inträder vid övergång från 26 avgifter under 1 år till 52 avgifter under 2 år, som ovan hade konstaterats för yrkesgruppen byggnadsämnesindustri, skulle försäkringens effektivitet vid 52 avgifter under 2 år kunna beräknas genom att multiplicera nämnda understödsprocent, 32.5 %, med 0.8. Härigenom erhålles till resultat 26.0 %.

De här utförda undersökningarna gävo till resultat, att försäkringens effektivitet enligt alt. C under första kvartalet 1931 skulle uppgått till 43.8 % och under tredje kvartalet samma år till 36.0 %. Aritmetiska mediet av dessa procenttal, 39.9, torde i det närmaste motsvara den genomsnittliga effektiviteten för hela år 1931.

Om den tid, under vilken ifrågavarande 52 avgifter skola vara erlagda, utsträcker från 2 till 3 år, skulle försäkringens effektivitet sålunda ökas från 26.0 % till 39.9 %. Om i och för jämförelse det först nämnda procenttalet sättes lika med 100, kan det senare, d. v. s. effektiviteten vid 52 avgifter under 3 år, uttryckas med relationstalet 153.5.

Det beräknades ovan, att arbetslöshetsförsäkringen skulle erhålla en effektivitet av 38—39 %, därest understödsrätt förvärfvas vid 26 erlagda avgifter under 6 kvartal. Av undersökningen har vidare framgått, att villkoret 52 avgifter under 3 år är något svårare att uppfylla än 26 avgifter under 1½ år. Med hänsyn härtill torde man, framför allt under försäkringens första tid, böra räkna med en något lägre effektivitet än den nyss nämnda.

I detta sammanhang torde avslutningsvis böra erinras om de av arbetslöshetsförsäkringssakkunniga företagna undersökningarna rörande verkningarna av vissa förändringar i de bestämmelser, som reglera understödsrätten från en arbetslöshetsförsäkring. Bland annat undersöktes sålunda den sannolika effektiviteten av en försäkring, där understödsrätt uppnås vid 20 erlagda avgifter under 4 kvartal. Tyvärr föreligga, vad Grov- och fabriksarbetareförbundet beträffar, resultat endast för ett kvartal, nämligen första kvartalet 1930. Dessa ha återgivits i tabell 7, i vilken även angivits försäkringens effektivitet enligt vissa andra alternativ.

Tab. 7. En arbetslöshetsförsäkrings effektivitet, då understödsrätt förvärfvas vid 1) 26 avgifter under 6 kvartal, alt. A, 2) 26 avgifter under 4 kvartal, alt. B, och 3) 20 avgifter under 4 kvartal, alt. D.

(Första kvartalet 1930.)

Y r k e s g r u p p	Understödsprocent			Index (Alt. B = 100)	
	Alt. A	Alt. B	Alt. D	Alt. A	Alt. D
1. Byggnadsämnesindustri	49.7	32.2	48.6	154.3	150.9
2. Konstgödningsindustri	28.8	17.4	25.6	165.5	147.1
3. Mekaniska verkstäder	26.4	19.2	29.9	137.5	155.7
4. Olika slag av fabriker	32.8	26.2	33.4	125.2	127.5
5. Olika slag av arbete	25.7	21.1	29.1	121.8	137.9
Yrkesgrupper 2—5	29.6	22.7	30.7	130.4	135.2

För yrkesgrupperna 2—5, d. v. s. fack utan säsongkaraktär, blir ökningen i effektivitet större enligt alt. D än alt. A; för det typiska säsongfacket byggnadsämnesindustrien åter är förhållandet omvänt. Det anförda tyder på att alternativet 20 avgifter under 4 kvartal ger en mera jämn ökning av försäkringens effektivitet än 26 avgifter på 6 kvartal. Visserligen öka säsongfacken jämväl enligt alt. D kraftigare än de övriga, men olikheten är dock icke så påtaglig som vid alt. A. De båda alternativen torde under tider med förhållandevis normal arbetslöshet komma att genomsnittligt ge ungefär samma effektivitet. Det må härvid erinras om att 20 avgifter under 4 kvartal motsvara genomsnittligt 5 avgifter per kvartal, medan 26 avgifter på 6 kvartal motsvara $4\frac{1}{3}$ avgifter per kvartal.

För år 1931, som karakteriseras av en inbrytande kris, blir åter alt. A något effektivare än alt. D, vilket även framgår av följande sammanställning av olika understödsprocent.

	Järnbruk	Mekaniska verkstäder
26 avgifter 6 kvartal	36.0	39.8
26 avgifter 4 kvartal	28.0	34.1
20 avgifter 4 kvartal	35.2	37.8

Om emellertid alt. A av skäl, som tidigare anförts, är effektivare i början av en kris, följer emellertid även, att alt. D vid slutet av krisen sannolikt är effektivare än alt. A.

Stockholm den 28 februari 1933.

T. Hessler.

Innehållsförteckning till propositionen.

	Sid.
<i>Propositionen</i>	1
Förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen om understödsföreningar	2
Förslag till lag angående bidrag från arbetsgivare till bestridande av statens omkostnader för de erkända arbetslöshetskassorna och den offentliga arbetsförmedlingen	4
Förslag till förordning om erkända arbetslöshetskassor	7
Förslag till förordning om riks försäkringsanstaltens uppbörd av avgifter jämlikt lagen angående bidrag från arbetsgivare till bestridande av statens omkostnader för de erkända arbetslöshetskassorna och den offentliga arbetsförmedlingen	19
Förslag till förordning om ändrad lydelse av § 5 i förordningen angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riks försäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete	20
<i>Utdrag av statsrådsprotokollet den 3 mars 1933.</i>	
Inledning	21
Sakkunnigförslaget	22
Yttranden över sakkunnigförslaget	31
Allmän översikt 31. — I princip tillstyrkande yttranden 31. — Yttranden utan bestämt ståndpunktstagande 34. — Avstyrkande yttranden 46.	
Allmän motivering	65
Allmänna synpunkter 65. — Invändningar av principiell natur 68. — Tiden för försäkringens genomförande 77. — Obligatorisk eller frivillig försäkring 78.	
Särskilda punkter i förslaget	80
Försäkringens omfattning med hänsyn till särskilda yrkesgrupper 80. — Klassindelning 89. — Uteslutning ur kassa av subjektiv orsak 91. — Förhållandet till fattigvården 92. — Korttidsarbete 99. — Säsongarbetslösheten 103. — Erbjudet arbetes lämplighet med hänsyn till löns storlek 104. — Erbjudet arbetes lämplighet med hänsyn till pågående arbetskonflikt 108. — Arbetskonflikters inverkan på utgivande av understöd 112. — Daghjälpens storlek 123. — Sparsystem 125. — Förstärkning av försäkringens effektivitet genom ändring av bestämmelserna om erlagda avgifter för rätt till understöd 127. — Karenstidsbestämmelserna 132. — Understötidens längd 133. — Arbetsgivareintyg 133. — Tillsynsmyndighetens ställning 133. — Statsbidragsgrunderna 135. — Arbetsgivarebidrag 144. — Ikraftträdandet 149.	
Kostnadsberäkningar	150
Specialmotivering	153
Ändring i vissa delar av lagen om understödsföreningar	154
Lag om arbetsgivarebidrag	154
Förordning om erkända arbetslöshetskassor	157
Statsbidragsgrunder	168
Förordning angående riks försäkringsanstaltens uppbörd av avgifter enligt lagen om arbetsgivarebidrag	168
Ändring i viss del av förordningen angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riks försäkringsanstalten jämlikt olycksfallsförsäkringslagen . . .	169
<i>Bihang till riksdagens protokoll 1933. 1 saml. Nr 209.</i>	32

	Sid.
Ändring i lagen om försäkringsavtal	169
Departementschefens hemställan	169
<i>Bilagor till statsrådsprotokollet den 3 mars 1933.</i>	
Bilaga A. Förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen om under- stödsföreningar	170
» B. Förslag till lag angående bidrag från arbetsgivare till bestridande av statens omkostnader för de erkända arbetslöshetskassorna och den offentliga arbetsförmedlingen	172
» C. (Likalydande med motsvarande å sid. 7 ff. intagna författningsförs- lag och därför här utesluten.)	
» D. Förslag till grunder för statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor .	174
Bilagor E—F. (Likalydande med motsvarande å sid 19 f. intagna författnings- förslag och därför här uteslutna.)	
<i>Utdrag av lagrådets protokoll den 16 mars 1933</i>	176
<i>Utdrag av statsrådsprotokollet den 17 mars 1933</i>	177
<i>Bilaga G till statsrådsprotokollet den 3 mars 1933 (sid. 1—307; se särskild inne- hållsförteckning).</i>	
<i>Bilaga H till statsrådsprotokollet den 3 mars 1933 (sid. 1—10).</i>	